

Сергій | Світогор
Мартинюк | Лелеко

**[МАЮ ЧЕСТЬ БУТИ
УКРАЇНЦЕМ]**

Видавничий дім «АртЕк»
Київ | 2020

УДК 821.161.2'06-1-2-3

М29

М29 Мартинюк Сергій

Маю честь бути Українцем. Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2020. 294 с.

Народився 10 серпня 1962 року в селі Крижовлін Балтського району. У 1979 році закінчив Балтську середню школу № 2. Цього самого року вступив до Одеського вищого артилерійського училища, після закінчення якого з 1983 по 1991 роки служив у Німеччині та Зеленому Клині (Московія). 1991 року повернувся в Україну, в рідне місто Балта.

Я люблю свій край, вірю в його велич і неповторність. З давніх-давен тут жили пелазги (дослівно лелеки), тобто етруски.

Пелазги кровно і мовно споріднені з гітитами. Саме пелазги заснували пелазгійську (мікенську) культуру, яку в сьогоденні називають грецькою. Мандрували наші предки на возах, тому я стверджую, що в нашому краї придумали перше колесо і приручили коня.

До греків Греція мала назву Пелазгія. Це розум і завзяття наших предків започаткували Рим. Відчуйте це в шелесті повітря, шепотінні дерев, величі скитських курганів. Гордимось, що ми Українці.

Маю чудову дружину. Разом живемо понад 38 років. Я пишаюся тим, що колись вона обрала мене. Маю двох чудових доньок. Обидві мають юридичну освіту.

Учасник двох Майданів. Генерал-осавул Українського козацтва.

У своєму житті ніколи не грав у гідність, я живу з Гідністю. Так мене навчили в дитинстві.

Партійність — Українець.

Написав і видав: «Здобули волю — здобудемо долю», «З Україною в серці», «Горжусь, що я Українець», «Я Українець і маю розум Переможця», «Народжені перемагати, або краще померти стоячи, ніж жити на колінах».

Так і живу: «Дій так, щоб тобою пишалися діти».

Друзі, нам треба створити нову націю із попелу старої.

ISBN 978-617-7814-42-8

© Мартинюк С. Я., 2020

© Видавничий дім «АртЕк»,

комп'ютерний макет, 2020

ПЕРЕДМОВА

Я не професійний літератор або критик, але хочу написати передмову до книжки свого друга і побратима Сергія Яковича Мартинюка.

Я козацького роду, спадковий офіцер, сучасник створення новітніх Збройних Сил України. Остання посада — начальник Восьмої служби — заступник начальника Головного штабу командування Сухопутних військ Збройних Сил України у 1998–2004 роках.

Бібліофіл. Люблю книжки, читаю дуже багато, купую і дарую книжки до бібліотек, музеїв, навчальних закладів. Даруючи книжки, розповсюджую матеріали про визвольні змагання українського народу, зокрема й серед воїнів на сході України. Те саме робили мій батько та дідусь

Мій батько, полковник Іван Онисимович Кривобок (23.01.1923 – 19.04.2006), нащадок запорозьких козаків, народився у місті Березань Київської області (колишнє сотенне містечко Переяславського полку за часів Гетьманату), фронтовик (у боях за оборону Кавказу мав поранення). З раннього дитинства чимало читав й любив книгу, був бібліофілом і зібрав надзвичайну книгозбірню. З 20 травня 1950 року — дійсний член Всеукраїнської громадської організації товариства «Знання» України. Завжди, де б не служив, працював й мешкав, як активний і дієвий лектор цього Товариства читав багато лекцій, а також проводив серед військовослужбовців, працівників і мешканців наполегливу просвітницьку роботу. У багатьох Будинках офіцерів був активним лектором (військове мистецтво) за часів Незалежності України університетів українознавства на базі культурно-освітніх центрів

[Маю честь бути Українцем]

неформальної освіти Міністерства оборони України та активним членом військово-наукових товариств при цих Будинках офіцерів, у тому числі й при Київському будинку офіцерів. Іван Кривобок був людиною глибоких енциклопедичних знань, мав широкі всеосяжні знання з усіх сфер життя та поставлену перед собою мету — доносити їх до суспільства. Друзі й товариші по службі називали його «ходячою енциклопедією».

Для мене, як і батька та Сергія, книжка, це щось величне і святе, щось більше, ніж пізнання світу. Книжка — це безумовна одиниця добра, як казав наш Український Пророк великий Тарас Григорович Шевченко: «Книга рятує душу від здерев'яніння ...»

Знаю, що Сергій Мартинюк робить так само. Свої видані книжки роздаровує друзям і до бібліотек. Тому я симпатик і шанувальник творчості Сергія Мартинюка і вважаю його золотим письменником сучасної літератури. Він по духу такий, як і я. Тому й пишу переднє слово до його книжки «Маю честь бути Українцем», яка у першому виданні називалась «Я українець і маю розум Переможця».

Колись ще на початку зародження Народного Руху України Вячеслав Максимович Чорновіл (24.12.1937–25.03.1999) видавав нам квитки симпатиків НРУ, оскільки ми як військовослужбовці не мали права бути членами будь-якої партії. Мабуть, і сьогодні треба робити так само, але тоді ми всі хотіли бути причетними до відновлення незалежності нашої держави. Ми були щасливі, що належимо до патріотичної спільноти Руху, що спільно з рухівцями творимо новітню історію України.

Із Сергієм знайомі з часів Помаранчевої революції. Разом відстоювали ідеали свободи Українського народу. Тому

знаю його як високопорядного та сміливого офіцера й гідного патріота України. До слова, саме після Помаранчевої революції Сергій написав першу книжку «Здобули волю — здобудемо долю», в якій розповідається про підтримку помаранчевого повстання в його рідному Балтському краї. Цікава книжка. Саме в ній Сергій Мартинюк почав писати епіграфи і використав постскриптами за назвою «Хто ми є?» Своєрідне поєднання фактів минулого і сьогодення. Просто і легко сприймається.

Ми успішно співпрацюємо на різних національно-патріотичних заходах, робимо спільні проекти. Знаю, що його фонд «Лелеко» багато допомагав в організації виставок нашої посестри мисткині Марини Соченко в закладах освіти та Українському домі, а я на цих виставках проводив фотосесії. Марина Соченко козацького роду, моя землячка (її батько підполковник Петро Степанович Соченко (25.08.1934–02.02.2016) — нащадок запорозьких козаків, народився та похований у селі Рогозів Бориспільського району Київської області. За часів Гетьманату село належало Воронківській сотні Переяславського полку, заслужений діяч мистецтв України, старший викладач Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, народний художник Майдану та по духу нам із Сергієм дуже близька людина. З Рогозова родом і наш з Мариною та Сергієм побратим, нащадок Запорозьких козаків Петро Іванович Гудим, відомий діяч Народного Руху України, колишній Голова Дарницької районної у місті Києві, а потім й Київської міської організації та член Політради Народного Руху України. Петро Гудим теж багато допомагав Марині в організації її виставок, а я й на цих виставках робив фотосесії.

[Маю честь бути Українцем]

Сергій фонд «Лелеко» багато допоміг в оздоровленні майданівців і українських воїнів. Тепер допомагає видавати книжки друзям-письменникам.

Наразі Сергій засновник мистецького проєкту «Моя перша поетична збірка», також засновник і видавець першого числа часопису «Балтське коло», а нині працює над створенням однойменної літературно-мистецької премії. Митець у постійному творчому русі.

Знайомство з його творчістю розпочалось із книжки «Народжені перемагати, або Краще померти стоячи, ніж жити на колінах», яку подарував мені на XXV з'їзді Спілки офіцерів України, що відбувся 24.11.2018 в Будинку письменників Національної спілки письменників України, яку очолює відомий громадський діяч, патріот, письменник і журналіст Михайло Олексійович Сидоржевський, наш великий друг і мій земляк.

Сергій Мартинюк був делегатом з'їзду від Одеської, а я від Київської організації Спілки офіцерів України.

Ми з Сергієм любляємо зустрічатись і відвідати як Будинок письменників, так і Будинок офіцерів Збройних Сил України. Саме у Будинку письменників у 1989 році було засновано Народний Рух України за перебудову, а в Будинку офіцерів знаходиться Центральний провід Спілки офіцерів України, який очолює теж наш великий друг і знаний правозахисник, полковник Олександр Вікторович Сасько.

У Будинку письменників ми часто буваємо разом на засіданнях Творчого об'єднання публіцистів Київської організації НСПУ, членом якого є письменник Сергій Мартинюк, а як його прихильник пишаюся тим, що цим об'єднанням керує мій і Сергія друг, кандидат історичних наук, письменник-патріот Володимир Іванович Петрук, мій колега по Товариству воєн-

них істориків при Фонді «Україна–ЮНЕСКО». У своїх публікаціях Володимир Іванович, до слова, теж офіцер у відставці, завжди відстоює інтереси Української державності. Він незламний та невтомний борець за незалежність України.

Коли ми з Сергієм йдемо з Будинку письменників до Будинку офіцерів, то намагаємось не оминати й Національний військово-історичний музей України, розташований у приміщенні Будинку офіцерів і яким керує наш друг-патріот полковник Андрій Борисович Ільєнко. Сергій як офіцер із вищою військовою освітою, член Національної спілки журналістів України та Національної спілки краєзнавців України, добре знає історію визвольних змагань українського народу, але щоразу, перебуваючи в музеї, набирається наснаги та натхнення щодо написання своїх книжок. Сама назва його книжки вже спонукає до рішучих дій і перемог. В автора оригінальна побудова твору і зміст. Це мені й сподобалось. Є і минуле, й сьогодення, воно подається без пафосу, а просто та доступно. З епіграфа, пролога або постскриптуму дізнаєшся цікаві факти з історії та життєпису предків. Читаєш оповідання й хочеться швидше дійти до постскриптума. Що ж за цікавинка написана на завершення в постскриптумі? Це і приваблює — патріотизм і загадковість — що ж далі?.. Його оригінальний хід думок, незвична композиція творів, простий і зрозумілий виклад оповіді приваблює. Невеличкі розповіді в його книжках сповнені незламної шляхетної гідності. Улюблена теза митця Сергія Мартинюка: «У кожного письменника має бути своє нескорене обличчя». Щось в цьому є — рідне і нескорене...

Тепер до книжки «Маю честь бути Українцем», яку тримаю в руках, і самої творчості Сергія Мартинюка або Світогора Лелеко. Це я наполягав (не лише я) на перевиданні його

[Маю честь бути Українцем]

книжки «Я Українець і маю розум Переможця». У нас були запальні дискусії: Чи треба? Може, щось нове друкувати? Вважаю, що треба! І цю книжку і нову також треба. Такі книжки формують у читача культ Українця. Саме культура справжнього Українця в сьогоденні не вистачає. Наголошую — саме Українця, а не малороса та хохла-пристосуванця. Українця сміливого і гонорового, достойного та мудрого, аристократичного й шляхетного. Тобто з розумом Переможця. На мою думку, це важливо та вкрай актуально в умовах новітньої війни з московитами.

Упевнений, що нова книжка Сергія «Маю честь бути Українцем» саме і є каталізатором створення культу новітнього українця. Українця з розумом Переможця.

Одразу відкрию Вам ще одну таємницю. Восени буде перевидано ще одну книжку «Пишаюсь, що я Українець» із доповненнями і новими розділами. За цей твір у 2013 році Одеська регіональна академія наук представляла письменника Сергія Мартинюка на здобуття Шевченківської премії.

Що найбільше сподобалось у книзі? Це нотатки сотника «Україна понад усе» і повість «З українським серцем». Оповідання «Я патріот, хіба це злочин?», «Слава Україні, або Всі у віртуалі». Зокрема, нариси, написані з життя і для життя. Автобіографічна розповідь «Про себе» — це шедевральный літопис автора і нашого покоління. Покоління вже без родової пам'яті й національної приналежності. Покоління, яке щиро святкувало 9 травня і з піснями їхало «за запахом тайги» будувати БАМ і «удобрювати» власними кістками тайгу Сибіру.

Ще раніше дуже сподобалось оповідання «Манкурт», тож втішений, що воно увійшло до книги вибраного. Це оповідання вперше надруковано в книзі «Горжусь, что я Украинец».

Мабуть, це і все. Читайте книжки незламного патріота України Сергія Мартинюка. Вони надихають на перемогу і назвами-гаслами творять культ Українця. Нині це дуже потрібно Україні заради майбутнього.

Книжка «Маю честь бути Українцем» Сергія Мартинюка має живу душу відданого друга. Книжка — друг, що завжди підставить плече і прийде на допомогу. Я це бачу так, а Ви читайте...

Постскрипtum

У Сергія Мартинюка є основна риса характеру, яка мені дуже імponує. Він такий, як є, справжній, безпосередній, не малюється і не змінюється під обставини. Він — людина, яка вміє тримати слово. Він — Сергій Мартинюк. Народжений перемагати і вимагає від нас, людей, мати розум Переможця. Повірте мені як офіцеру з діда-прадіда та нащадку запорозьких козаків. Я знаю, про що кажу і написав!

Полковник Володимир Іванович Кривобок,

член Товариства воєнних істориків при Всеукраїнському благодійному фонді «Україна-ЮНЕСКО», учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 р., кавалер ордена «За службу Батьківщині у Збройних Силах СРСР» III ступеня, симпатик Народного Руху України з лютого 1989 р., прихильник Спілки офіцерів України з жовтня 1990 р. і член Київської організації СОУ з 03.10.1991, спадковий бібліофіл. Спеціальний кореспондент Всеукраїнського культурологічного тижневика «Слово Просвіти» та кореспондент газети Народного Руху України «ЧАС руху».

Сергій Мартинюк і Володимир Кривобок,
червень 2019 року, Київ.
Будинок письменника

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Друзі.

Хочу відкрити цю книжку добірку вибраного, спогадами сотника 27-ої сотні Майдану Миколи Маркова. Я погодився (умовив мене Володимир Іванович Кривобок) на друк вибраного, бо вважаю, що завинив перед Миколою. Ці спогади і мої коментарі стануть моєю передмовою до книги «Маю честь бути Українцем». Спогади цікаві тим, що розповідь відбувається від першої особи. Так, як було, так і написано. Написано просто і без прикрас.

Спогади мав надрукувати в книзі «Народжені перемагати, або Краще померти стоячи, ніж жити на колінах». Проте, оскільки переїздив на іншу квартиру, думав, що їх втратив.

Микола був десь на нульовці війни..., я занурився в оздоровлення воїнів і допомозі фронту. Останнього разу ми зустрілись у січні 2015-го у мене в офісі фонду «Лелеко», в Федерації профспілок України. Як радник голови ФПУ займався оздоровленням воїнів і майданівців, допомагав фронту. Микола створив громадську організацію «Барикада», займався допомогою воякам, курирував деякі проекти для фронту. Головне, що нас дуже хвилювало, це використання брендів «Майдан», «Бойова сотня», «Майданівець» у політичних іграх різних пристосуванців.

Майдан змінив світ і треба сміливо крокувати у майбутнє. Також просив моєї допомоги щодо створення реабілітаційного центру в санаторії «Україна» міста Ворзеля. Ми навіть уклали меморандум про співпрацю, але (знову це магічне слово «але») нас засмоктала буденність життя. А потім у вільну хвилину зателефонував привітати з якимось святом... У слухавку —

[Маю честь бути Українцем]

«номер не обслуговується»... Вже потім довідався, що мій побратим помер від поранень, які отримав на Майдані.

Небесна сотня поступово перетворюється на небесне військо. На жаль, ідуть найкращі побратими, для яких «Пишаюсь, що я Українець», «Україна — понад усе», «Я Українець і маю розум Переможця», «Бути Українцем не соромно. Соромно цим не пишатися», «Маю честь бути Українцем» — це був сенсом життя. Вони на війну йшли з цими гаслами, це у них було в серці. Тоді ж вирішив надрукувати спогади про сотника 27-ої сотні в новій книзі вибраного «Маю честь бути Українцем». Я не правив і не підказував, як писати. Все від першої особи. Хочу, щоб про це знали і пишались цим. Українську державність під час Майдану боронили звичайні Українці і боронили від перевдягнутих московських вбивць. Дев'ять хлопців загинули від влучного пострілу в ліве око. Просто вдумайтесь — в ліве око влучний постріл. Ще заключний штрих: у Гостомелі, Ірпені, Білій Церкві стояли москвинські спецпризначенці. Вони не просто стояли, а чекали наказу «іти і врозумлять» непокірних «бандерівців», «радікалов», «націоналістів» і «вернуть Україну в тайожный союз». Таких самих «попів-спецпризначенців» було достобіса в Києво-Печерській лаврі, в інших москвинських монастирях по всій території України. У мене, в моєму рідному місті в монастирі був склад зброї і переховувались попи з Придністров'я і приїжджали добровольці з Московії. Вони не пішли у наступ, тому що зрозуміли, що всі там і поляжуть. Хто не вірить у це, пропоную згадати оборону Донецького аеропорту і скільки було трупів москвинських окупантів.

Шануймо своїх героїв! Пам'ятаймо їх, щоб нашим дітям і онукам не прийшлося це проходити і гинути. Піднімаймо велич України, щоб учергове не посипати голову попелом і знову співати сумних пісень, чому у нас знову не вийшло.

Пам'ятайте гасла — «Маю честь бути Українцем», «Пишаюсь, що я Українець», «Я Українець і маю розум Переможця» — найкращі ліки для перемоги.

НОТАТКИ СОТНИКА «УКРАЇНА ПОНАД УСЕ»

> **Пекельне 18-те.**

17 лютого на нараді сотників пообіцяв Андрію Парубію привести в Маріїнський парк 40 осіб. Вийшло 65. «Тітушки» поводитися зухвало, адже їх закривало кільце міліції в чотири шеренги, де кожен п'ятий офіцер. Рядові хлопчики — («ВеВешники») відвертали очі, трималися ніяково, ніби хотіли сказати: «Ми проти вас, але ми з вами».

Бій згори Мар'янки котився до нашої сотні, залишалось метрів із тридцять. Повз нас пройшов священик із жінкою — хрестять нас і моляться. І тут 27-ма сотня вдарила по моїй команді. Ігор підняв льодоруб і «черепеха» міліції втиснулась у землю. Секунд за двадцять ми взяли в два напівкільця метрів із п'ятдесят шеренги міліції, повитягували їх з-під щитів, забрали бронезилети, каски, палиці і пішли на «тітушок». Ті скупчились на пагорбі й тремтіли від страху. Ми не встигли хвилин п'ять. Підрозділ «Беркут» став живим щитом навколо «тітуханів». Зрізався з капітаном («Беркутів») на рівних: ні він мене, ні я його. Хтось з побратимів підкрався з боку до мого супротивника і страшенно огрів його битою по голові. Поряд розірвалася граната. Обпекло ліву ногу вище коліна. Оголосили перемир'я. Виходили з бою із втратами: двоє тяжко поранені: Ігор Войтенко — снайпером в око, Юрій Саєвич (Американець) — розтрощена голова і рука, інші — легко.

[Маю честь бути Українцем]

Рана почала напухати, і я став шукати госпіталь. Знайшов у Будинку офіцерів. Вісімнадцятирічний Руслан Захарчук лежав під стіною з обраненою осколками до коліна. Мене швидко прооперували і я побіг назад в сотню, яку вже перекинули на перехрестя вулиць Липської та Інститутської. Стояли шеренгою з годину. Сонечко світить, позаду нас кияни гуляють на перехресті. Аж раптом страшений фланговий удар «Беркута» по нас і мирних жителів. Перемішалось усе. Хто впав, хто біжить, хто повзе поранений, страшна паніка. Побіг і я. У кінці перехрестя спіткнувся об лежаче тіло і впав на спину, прикрившись щитом по шию. І тут на мене за принципом «доміно» падає ще троє. Поворухнутись не можу, але добре бачу, що робиться на перехресті. Звірі Януковича гумовими кийками, чоботами вбивають в асфальт усіх без винятку. Думаю, що то не були діти українських матерів, а скажений російський перевдягнутий «Вітязь». Крайній вбивця від мене за метрів сім. Два стрибки — і ми всі четверо — каліки. Це в кращому разі. І тут наді мною схиляються дві жінки приблизно років до 40. Обличчя їх виснажені побутом і роботою. Вони зняли з мене трьох чоловіків і мене підняли. Біжи, воїне! Потім ми перегрупувались: «самооборона» — попереду, всі інші — позаду. Тричі ми брали перехрестя і тричі віддавали його. По нас стріляли, травили газом, закидали гранатами. Видохлись усі. Тимчасове затишшя. Стою втомлений, спершись на дерево, і думаю, що робити далі, адже боєприпасу власного виробництва вже немає.

Раптом миттєвий удар у лоб повалив мене на асфальт. То була м'ягка картеч від снайпера. Далі — швидка, 17-та лікарня, операція. Підсумовуючи, хочу вклонитись до землі українським жінкам, що врятували мені життя, та моїм побратимам із 27-ої сотні. Слава Україні!

> **Юрко Американець**

Його так звали хлопці з Яремче під час Майдану. Саме так, з наголосом на першому складі. Це сталося 2 лютого. Зустрівся з ним випадково. Прийшов до штабу партії «Батьківщина» на 2-й поверх, що в Будинку профспілок. Там чергував мій колишній старший нічної зміни, охорони головної кухні Майдану Степан Стовбан.

— Тобі в сотню Американець не треба? — запитує мене.

— Треба. Показуй, де твій Рембо (думав підколює мене).

Але, ні. Познайомились. Звати Юрій Саєвич, 68 років, працював 36 років до 2010 року в ТРК «Голос Америки із Вашингтона». Він мені сказав одну фразу, яку пам'ятатиму все життя: «О, тепер я впевнений, що нарешті Україна буде вільною».

— Звідки така впевненість?

— Я впевнений, бо знаю.

Що Юрко Саєвич знає, з'ясувати не став. Записав його в свою 27-му сотню і думаю, куди його определити. Додам, сотня складалась з трьох частин: 1) група по охороні кухні Майдану; 2) Вінницька область; 3) Яремчанський куц Івано-Франківської області. Приставив його до яремчанців, які з 20:00 до 2-ої ночі охороняли вхід до Будинку профспілок. Вони швидко потоваришували і Юрій підселився до них на квартиру, а потім перейшов жити до Яремчанського намету, де йому більше подобалось, адже він змалечку в пластунах. Так він і жив, охороняв, ходив на барикади, щось писав у ноутбучі. До ночі за комп'ютером Юрій проводив багато часу — журналіст. Але по своїй натурі був дуже довірливим — обманути його могла навіть дитина.

Минуло криваве 18-те лютого. Прийшли в Маріїнський парк. По всьому периметру міліціанти в чотири шеренги, кожен п'ятий — офіцер. Ми стали проти них колоною по чотири.

[Маю честь бути Українцем]

Попереду Дмитро Рибак (Кеп), Юрій Саєвич, Ігор Войтенко і я. Атакуємо, прориваємо, а точніше втоптуємо в землю міліцейську «черепаху» і хто чим зайнявся.

Я зрізався з капітаном підрозділу «Беркут», хлопці розбронюють і розброньовують ВВешників, а де подівся Юрій — не помітив. У цей день я його більше не бачив.

Годині о 16-й мені позвонив Ігор Ісаков і повідомив, що у нас є два «важкі»: Ігор Войтенко — вибите око, Юрко Американець — страшні забої головного мозку, розтрощена рука. Як потрібно любити Україну, щоб в 68 років піти воювати проти «Беркуту»? В лікарні йому лікували голову і складали руку, а ще причепилося запалення легенів. Довго лікувався, рука й досі його турбує, видно, невдало її склали. Прийшов Юрко в сотню на початку квітня. Спочатку охороняв Український дім, потім попросився в нічний патруль і також охороняв Бессарабський ринок від розгулу псевдореволюційних банд. Двічі відлітав додому в США та повертався в Україну. Позавчора Юрій приїхав до Києва зі Львова. Гостював у родичів після виборів, де він був спостерігачем від ОБСЄ. Ми його зустріли і поселили до себе на квартиру, яку винаймали. Готуємось до завтрашнього свята, адже 21 грудня — річниця Євромайдану. Гірка і сумна річниця.

> **Лада**

Привів її в штаб 27-ої сотні Льоха Прапор, а також дві Ладині доньки, приблизно шести та десяти років. З'ясувалося, що вони кохають одне одного, живуть разом і згодом одружаться. Уявив Льоху зразковим татом, главою сім'ї. Ви не знаєте, хто такий Льоха Прапор? Це чума, це страшний сон міліціантів і беркутівців під час подій на вулиці Грушевського. Натерпілись вони від піротехніки, самострілів, «коктейлів» Молотова та інших

капостних дій Льохи по саму зав'язку. Та про Ладу. Протягом квітня–травня вона ще кілька разів заїжджала на своєму авто до Українського дому. Заходила до нас у штаб. Так я дізнався, що вона має вищу освіту, але працює таксистом, в основному вночі. Виявилось, що вдень вчиться на медсестру. Якось в червні прийшла до мене і сказала: «У суботу я отримаю диплом медсестри і хочу якнайшвидше поїхати в батальйон «Айдар», до Льохи».

—А діти?

—Відправлю в літній дитячий табір.

—А якщо з тобою щось трапиться?

—Удочериш. Ти ж сотник.

Я остовпів: «Добре, удочерю».

І поїхала Лада в «Айдар» до Льохи... в штурмову роту «чорних». Льоха Прапор у них командир. Поїхала на два місяці до першого вересня. Через кілька днів я дізнався від спільного знайомого, що менша Ладина дочка їй не рідна, вона забрала її з пологового через кілька днів після народження. Якось прийшла до Лади подруга, що працювала в пологовому, і розповіла про те, що молода мама відмовилась від новонародженої доньки через серйозні патології, і що дівчинка, мабуть, помре. На другий день Лада пішла до пологового. Замінила вона дівчинці рідну матір — лікувала, оперувала, виходжувала дитину з усіх сил. Зараз дівчинка стовідсотково здорова дитина.

На війні Лада побачила все: і кров, і смерть, і полон побратимів... Наразі Лада Веденська опікується забезпеченням медичної частини батальйону «Айдар» та штурмової бригади «чорних» Льохи Прапора. Ось така вона наша Лада–Ладушка, і мама, і медсестричка, і волонтерочка, і ...Героїня.

[Маю честь бути Українцем]

> **Як я купив автомобіль «швидкої допомоги»**

Телефонує мені Світлана Бевз із «Айдару» з приводу важкого стану Кепа, тобто капітана Дмитра Рибака, в якого тяжкі забої головного мозку, тяжка травма лицьової частини голови і повна втрата свідомості. Як потім виявилось: шість діб з пам'яті Кепа пропало. Світлана щогодини вимагає для нього автомобіль «швидкої допомоги», інакше лікарі нічого доброго не обіцяють. Через Мінздоров'я — довго і не факт, у приватних клініках — дорого так, що залізу в борги. Ходжу по Українському дому і матюкаюсь. Випадково зустрів знайомого з Міністерства надзвичайних ситуацій Кирила.

— Слушай Коля, тебе скорая допомога не нужна?

— Нужна, — я зі злістю.

— Так будет через три дня из Франции «Рено Трафик». Цена — 3000 евро.

— Договорились.

Прибула швидка через одинадцять днів. За цей час Світлана своїми силами доставила Кепа по маршруту: Щастя — Половинкино — Старобільськ — Харків — Київ, де ми його і зустріли. Дмитро почувався дуже погано, його хитало і розмовляти йому було важко. Відвезли його до військового госпітала в Ірпінь і там його вилікували.

Після деякого ремонту в авто заміни акумулятора і конвертацій — долар — гривня — євро, собівартість швидкої стала приблизно 3,5 тисячі євро. 6 листопада «Рено Трафік» було передано бійцям батальйону «Айдар» до підрозділу Кепа, яким зараз керує Олег на прізвище Борода. А Світлана Бевз цими днями теж збирається їхати на війну...

У кінці червня мені зателефонував Андрій Книжник — начальник штабу «Самооборони Майдану» Вінницької області

і попросив прийняти в сотню та відправити в один із добровольчих батальйонів чоловіка й жінку. Я погодився. Через кілька днів приїхали Сергій і Світлана. Екіпіровані добре, але без бронезилетів. Пожили у нас кілька днів в «казармі» і з першим транспортом я їх відправив до батальйону «Айдар» та видав по бронезилету класу 4+, речові мішки, казанки. Сергій та Свєта — люди добрі, привітні. Вона — викладач університету, він — інженер-програміст Вінницького облгазу. На запитання: «Чому ви хочете на війну?» відповіли «Взяли відпустку і поїхали». Досить дивна відповідь. Згодом дізнався, що Свєта Бєвз кандидат математичних наук, навчається в докторантурі, а Сергій Бурбєло — висококласний спеціаліст своєї справи. Що ж їх потягнуло на схід? А тому, що вони поїхали захищати омріяну в донечкиних віршах та оповіданнях нєньку Україну. Олександра Бурбєло трагічно пішла з життя в 15 років, у вересні 2013-го. То була їх єдина дитина, єдина надія і втіха. Наразі видано чотири книжки віршів, казок, легенд, смішинок покійної Саші Бурбєло. Зокрема, «Алые паруса» (2012), «Первоцвіт» (2012), «Зимова Україно» (2013) та остання збірка — «Я лиш струна на арфі України» (2013). Струна обірвалась... І батьки пішли захищати оспівану, омріяну їхньою дочечкою святу Україну. Адже вона хотіла бачити її красивою і щасливою...

І так буде...

Слава Україні!..

Постскрипtum

Це мій заключний штришок.

Наведу новини з сайту «ЛИГА. Новости» від 3 грудня 2014 року. Наведу мовою оригіналу: «За два дня в Донбассе погибли более 300 солдат РФ — привозащитники. Не исключе-

но, что объявленное на днях перемирие вызвано огромными потерями россиян (москвитів — прим. автора), в том числе в аэропорту Донецка. При попытке штурма аэропорта «Донецк» 1 и 2 декабря погибли как минимум 300 российских военнослужащих. Такие данные приводит правозащитная организация «Груз 200 из Украины в Россию», которая следит за количеством погибших в Украине солдат РФ. Также, по данным организации, 30 ноября в боях за аэропорт погибло около 200 российских военных. Всего за время конфликта в Донбассе, по данным правозащитников, погибло 4 672 российских военных, ранения получили 970. Еще 2 560 человек числятся пропавшими без вести». (Вони не зникли, їх спалили в пересувних крематоріях. Це новітня демократія по-москвинськи. «Русский мир» із православним присмаком смерті! ДИКУНИ — С.М.). Москвити не очікували такого спротиву. Вони очікували радісної радості «хохлів» від військових москвитів — «асвабадітелів». А зупинили цю орду «асвабадітелів» ось такі звичайні Українські хлопці і дівчата, про яких пише сотник 27-ої сотні Микола Марков.

І зупиняли, тому що для них гасло «Маю честь бути Українцем» — це сенс життя. Вони так жили і так живуть, і так житимуть! І своїм прикладом навчатимуть дітей. Українці — народжені перемагати.

[Проза]

З УКРАЇНСЬКИМ СЕРЦЕМ

ПОВІСТЬ

Слово автора

Присвячується звичайним українцям, які на початку 90-х років ХХ століття, працюючи за кордоном, пояснювали, доводили, переконували (на відміну від тодішньої московсько-комуністичної влади в Україні), що вони є українцями, представниками прадавньої та великої нації. Нації, яка була засновником світової цивілізації. Для цього вони носили в кишенях мапи, на яких показували місцезнаходження нашої держави, сміливо вступали в бійки, дискусії та не цурались ніякої праці.

Ці звичайні українці розповідали, що в українців і москвитів немає нічого спільного у походженні народів. Немає спільної історії, культури та мови. А назву своєї Московії Петро I вкрав у Київської Русі. Що ніколи не було ніякої Білої, Московської, Чорної та Червоної Русі, а була одна Київська Русь. Часто-густо на них дивилися як на божевільних, але вони все одно розповідали забуту правду.

Розповідали ще й тому, що добре розуміли: малоросів і хохлів дурити легко, але з українцями, які знають свої джерела та свій родовід, впоратися значно важче. Я додав би — неможливо.

На відміну від цих звичайних, але сильних духом людей, тодішня українська влада продовжувала плазувати та стояти на колінах перед московськими окупантами, зрадницьки роззброювала військо, підносила велич і могутність чужинської держави (Московії), при цьому підспівуючи поганенькі пісні про якесь начебто спільне походження народів, спільні

історію, культуру та мову. Цих переляканих манкуртів вистачає і нині. Які від переляку, чи щоб не образити своїх московських панів, наші українські вареники та борщ їдять уночі під ковдрою замість того, щоб сміливо заявити, що вони — українці. Вихляючи хвостом з переляку, вони говорять, що вони донецькі, одеські, херсонські, кримські, київські інтернаціоналісти. Чи не сором це?

Тому честь і шана простим, котрі сильні духом, звичайним українцям. Наші прадавні риси характеру: честь, мудрість, гідність, шляхетність та сила перемогли. Сильний духом, вільний народ — завжди буде вільний.

> **Розділ 1**

Маючи за плечима неповні тридцять років життя, я сформував погляд на життя стосовно людей, що твій характер — це твоя доля, а твої успіхи і невдачі — наслідок тільки твоїх достоїнств і недоліків. В усякому разі я так вважав.

І не просто вважав, був упевнений, що доля людини — це його характер. Однак усе-таки є одне невеличке «але»...

Панує випадковість. Так, так, панує його величність Випадок. Чи кинути гральні кості, чи відкрити карту, чи зробити ставку. Необхідно, подібно до гравця, покладатися надалі тільки на власну вдачу. Характер гравця — це щось більше, ніж просто характер. У гравця має бути азарт хижака. Ці три моменти: сприйняття, рішення, дія, як відомо, йдуть один за одним. Характер хижака — це ціле життя.

Є у хижаків дуже особлива терплячість, наполеглива й уперта, як саме життя, яка допомагає паукові плести павутину; змії — вичікувати свого щура; тигру в засідці завмирати нерухомо на довгі години. Таке терпіння властиве будь-яким

[Маю честь бути Українцем]

хижакам, коли вони полюють за живою здобиччю. Однак це не просто характер — це мистецтво. Спробуйте сидіти годинами й чекати, коли вас нагодують гарячим борщем і при цьому не рухатися.

Так само має бути й у нас, людей, — характер гравця. Можливо, сама доля підштовхує нас до чогось нового, і ми зуміємо пройти новий шлях у житті. І можливо, можливо... Та, якщо відверто, нам було все одно, де починати. Ми хотіли подивитися світ і визначитись. І ще одне. Ми пристрасно хотіли показувати всім і кожному зокрема, що ми — українці, великий і неповторний народ. Давній народ, який був засновником світової цивілізації. Для цього ми були готові терпляче сидіти в засідках і доводити, доводити й ще раз доводити...

Тепер ми займалися автомобілями. Приганяли або переганяли їх до Польщі та продавали радянським людям, — звичайним туристам або офіцерам.

Робота не те, щоб подобалась, але й не була неприємною. На кожному авто ми мали по 200–300 марок. Малувато, зате постійно. Вояжі до Німеччини ми робили раз на місяць, іноді двічі. Приганяли по п'ять-шість авто. Бувало, що приганяли авто на замовлення, тобто головне — певна марка, а на рік випуску, колір авто тощо мало хто зважав. Мабуть, варто пояснити чому. Як правило, такі замовні авто обходились дорожче, їх потрібно було шукати на стоянках і базарах, а це зайві витрати. Коли ж усе-таки їх доставляли клієнтам, у тих самих клієнтів спрацьовував дешевий радянський менталітет: і колір ніби не такий, і десь є подряпини, і гума не така, і кермо не таке... Мороки більше, а навару лише 100–120 марок. Та й нанервуєшся чимало. Такі радянські клієнти й привчили нас до певного правила: береш дешевше і більше авто —

приганяєш і продаєш якомога дорожче. Хто не хоче чи комусь не подобається гума — таких не затримуємо. «Вільно-му воля», — так кажемо ми, українці. Через півгодини підійде інший клієнт, а ціна на авто вже зросла на 50–60 марок — це за наше нервування. Однак таке бувало нечасто, й авто «йшли» за перші два дні.

Ось і тепер сиділи в літньому кафе на кордоні. Ми не хотіли ні обідати, ні пити каву. Річ у тім, що ми приїхали набагато раніше, а наш митник-поляк ще не заступив на зміну. Це було наше «вікно». Платили ми йому за кожне авто по 40–50 марок. Це не дуже дорого і нас влаштовувало. Ще одна причина: «наш» поляк мав українське походження, з наших, земляк.

На додачу до своєї «шістки», якою ми виїздили до Німеччини, прилаштували ще й додатковий бак. З одного боку (польського), бензин був дешевий, а з другого боку (німецького) — дорогий. Перед виїздом до Німеччини заливали дешевий польський бензин. Це давало нам змогу економити до 100–150 марок: небагато, та й це добре. Як мовиться у давній українській приказці: на безриб'ї і рак — риба.

Деколи, коли не встигали продати всі автомобілі, займались контрабандою сигарет. Тут купували зазвичай «Мальборо» якомога дешевше, а там продавали подорожче або міняли на авто. Сигарет брали небагато — 50–60 блоків, але й це виручало. Зо два рази провозили золото й срібло, але потім зрозуміли, що це не вигідно. Крутились, як могли й на чому могли.

Був іще один принцип, якого ми не порушували. Розмовляли тільки рідною — українською мовою. По-перше, це наша давня мова, і ми її поважали. По-друге, хотіли, щоб

[Маю честь бути Українцем]

до неї долучались і звикали інші. Особливо це стосувалось поляків-прикордонників, які поводитися зверхньо: так би мовити, по-панськи. Спочатку у нас сталося декілька конфліктів, але потім усе владналося. По-третє, кордон у 1992–1993 роках нагадував гамірний циганський табір. Кого тільки тут не було! І румуни, і кавказці, і цигани, і болгари, і москалі, і представники Середньої Азії... У такому «циганському таборі» важливо бути постійно на сторожі. У цьому нам дуже допомагало спілкування рідною мовою. Її не знали інші, і нас, як правило, цей «циганський табір» сприймав як іноземців: менше чіплялись і не просили закурити та грошей.

Спочатку ми не розуміли, чому, коли кавказці починають голосно розмовляти своєю мовою — весь «циганський табір» замовкав. А замовкав тому, що з розмови нічого не зрозуміло, і довколишнім здавалось, що вони сваряться й готуються до бійки чи якогось конфлікту. Тоді чим ми гірші за кавказців, болгар або румунів? Нічим. Ось тому ми принципово розмовляли рідною українською мовою. Ні, іноді, щоб якось охолодити якихось зухвалих заїжджих «гастролерів», дозволяли собі лаятися московським матом. Це охолоджувало зухвальців, тому що азійську, московську «матерную» мову розуміли всі.

Ще один прикметний штрих. Цьому «циганському табору», що постійно перебував у русі, вирував, потрібно було щось їсти та ходити в туалет. Єдина світла пляма — це був саме кордон: чисто, охайно, акуратно. А все інше: всі ті кафе, бари й туалети були побудовані хаотично, з підручного матеріалу. Чистоти й порядку та ще й з чимось гарним було надто мало. Як розкидані «кибитки» у справжньому циганському таборі... Приблизно таку саму картину ми можемо нині бачити і на трасі Київ — Одеса. Наприклад, у районі Любашівки

ще збереглися подібні примітивні будівлі, контейнери та кунги від авто, вкриті де шифером, де руберойдом, а де й просто необрізними дошками. Або згадайте старий рибний ринок на Хаджибеї у 2003–2004 роках. Ось щось подібне було й на кордоні, де ми мали можливість працювати й заробляти собі на прожиття. Але можу вас запевнити, що своє обличчя гідного українця ми не втрачали.

Життя у таборі на кордоні нагадувало щось особливе. Це було як приплив і відлив, або як зміна пори року. Увечері це приплив, а настає ранок — починається відлив. Може бути й навпаки.

Мені завжди здавалось, що кожен, хто там був, чудово розумів просту аксіому: він знав, що середини немає: або він подолає, або його подолають — і зазнавати поразки це ознака слабкості. Пам'ятаєте, як у первісному суспільстві: милосердя первісні люди не знали. Вони приймали його за божань, що тягло за собою смерть. Перемагай (убивай) або будеш переможений (убитий) — такий первісний закон життя.

Кордон швидко навчав дорослішати. Він навчав виживати і перемагати.

Ой, зовсім забув. Напевно, найголовніше. Хто ж це — ми? Ми — звичайні українці, прості люди, прості колишні офіцери московської армії. Ті, що після 24 серпня 1991 року покинули цю армію і повернулися додому, на рідну землю. Горді й незалежні, але водночас уперті і непримиренні у дотриманні своїх простих і чесних правил. Ми були одними із тисяч інших українців, які не хотіли служити та захищати інтереси чужинської держави. І хоч у вільній Україні місця нам не знайшлося, та все ж ми були віддані тим небагатьом істинам, до яких зберегли довір'я. Ми визнавали і шанували тільки конкретне

[Маю честь бути Українцем]

добро. А місце нам знайдеться і на рідній землі. Поки що там правлять колишні комуністи, які перефарбувались у демократів. Та це нічого, недовго ще залишилось терпіти тих катів українського народу... Настане час!

Що поганого в тому, що ми любимо свою державу і свій народ? Що поганого в тому, що ми хочемо розповісти всьому світу правду про свій великий і древній народ? Настане час!.. Обов'язково настане. Адже ми — українці!

Постскрипtum № 1

Мене завжди обурювала ота азійська зухвалість московитів, з якою вони спочатку вкрали нашу давню історію, а потім цією вкраденою історією звеличували своїх же московитів. До якої міри потрібно бути забитими й покірними плебеями, щоб своїх героїв не поважати, а катів українського народу прославляти й ставити їм пам'ятники! Яка ганьба і містика!

Давайте повернемося до нашої історії. Можливо, це допоможе зняти локшину з вух багатьох наших українців.

«Радісно плуг землю оре!» — так розшифрував багатотисячолітній напис у святилищі Кам'яна могила під Мелітополем московський україно-грецьких коренів шумеролог Анатолій Кифішин. І це чиста правда. Україна веде свій родовід від приблизно 6200 років до Різдва Христового. Точна її назва була Аратта. Непогано, чи не так? Пишайтеся цим, неуки!

Але я хочу розповісти про рекса (царя) Божя антів-українців. Бож — вождь антського міжплемінного союзу. Дуже давно, у далекому II столітті племена східних слов'ян (не плутайте цих слов'ян з московитами: їх тоді ще й не було), які здавна жили на території від Карпат до Середньої Наддніпрянщини і від Волині до низовин Дністра, остаточно сфор-

мували могутній союз, який, за назвою одного із праукраїнсько-слов'янських племен, увійшов в історію під назвою «Антський». Звернімося до давнього готського історика Йордана, котрий зазначав: «Анти, найбільш сміливі серед них, живуть над луком Чорного моря, від Дністра аж до Дніпра...» А ось як описує антських воїнів той же Йордан: «...вступивши у бій, ідуть на ворога в основному пішими, маючи в руках невеликі щити та списи, а панцирів не надівають, деякі не мають ні сорочки, ні взуття, а тільки у коротких штанях стають у бій з ворогами... Усі вони високі і надзвичайно міцні».

Тепер поміркуйте й поправте мене, якщо брешу. Чи не правда, що у рисах хоробрих, сильних антів уже вловлюються ознаки безстрашних, войовничих козаків? Але на світовій арені козаки з'являться тільки через віки. Ось вам і унікальність традицій та генетичної пам'яті. Я не бачу в тому нічого дивного, адже традиції народу формуються віками й передаються від покоління до покоління.

Значний інтерес становлять свідчення хроніста Псевдо-Маврикія, який засвідчив у своєму творі «Стратегікон» (кінець IV ст.) одну з морально-етичних основ антських жінок: «Скромність їхніх (антських) жінок перевищує будь-яку людську природу, тому більшість їх вважає смерть свого чоловіка своєю власною смертю і добровільно карає себе, не вважаючи своє вдовине буття життям». На жаль, ми не знаємо імені праукраїнки-цариці, яка, оплакуючи славного рекса Божа, пішла вслід за ним. Прикро. А ще, на мій погляд, називати таку відданість праукраїнок скромністю — не зовсім правильно. За цим обрядом, цим ритуалом вірності проглядається щось значно трагічніше і водночас величне. А те, що такий обряд існував, підтверджено багатьма парними похованнями, знайденими на нашій території.

[Маю честь бути Українцем]

У «Слові о полку Ігоревім» період царя Божга згадуються як «времена Бусові». Цар (рекс) Бож відомий також під іменем Боз, Бус. Історик Павло Діакон вважав, що у V столітті владі антських царів належали землі від Дону до Вісли й Одера, а також частина Богемії.

> **Розділ 2**

— Може, замовимо ще по філіжанці кави? — ні до кого конкретно не звертаючись, запитав Ярослав.

Я промовчав. Наш Ярославчик, швидше худий, ніж худорлявий, з копицею світло-русявого волосся, і надзвичайно міцний, підніс руку вгору й помахав нею. Його жест радше нагадував голосування, але дівчина-офіціантка його зрозуміла.

— На мене не замовляй, я вже не можу пити цей напій, — ліниво промовив Зорян. — Я все-таки сподіваюсь, що десь через півгодини рушимо.

— А ти як, пане Орію? — глянувши на мене, запитав Ярослав.

— Мабуть, буду, — так само неохоче (докучало палюче сонце) відповів я.

— Учись, Зоряне. Не хочу, а треба випити для підтримки компанії, — жартома зачепив нашого товстуну Ярослав.

Ні, Зорян не був товстим, швидше — огрядним і зростом трохи вище середнього. Проте це слово «товстий» до нього приліпилося міцно і, найголовніше, він не ображався на нас. Так ми його почали називати з першого класу.

— Ти просто не розумієш моєї тактики. Я почекаю, доки ця симпатична офіціантка принесе вам каву, а потім замовлю собі. Так я доб'юся своєї мети. Ще раз помилуюсь її симпатичною поставою і, по-друге, можливо, з нею познайомлюсь.

До речі, я запримітив її ще минулого разу. Чи ти хочеш сказати, що я не гідний такої красуні? — пирхнув Зорян і засміявся.

Ярослав з досадою скривився. Він явно був незадоволений тим, що його не зрозуміли. На знак примирення він підніс угору обидві руки й усміхнувся у відповідь.

— Не переймайся, вибачення приймаю, — заспокоїв його Зорян.

Офіціантка справді була дуже вродливою. Її краса була природною. Хода проста і приваблива, але не зухвала, не така, як в інших офіціанток. Каштанове волосся чудово окреслювало риси обличчя, великі, однак не занадто, світлі очі. А ще мені в ній сподобалися дещо подовжений аристократичний ніс і повнуваті вуста. Скромно, але зі смаком одягнена, вона явно не вписувалась у весь цей вид прикордонного кафе. Зовсім не підходила до цієї розпусної обстановки.

Помітивши, що я за нею спостерігаю, вона злегка примружилась, що дуже їй личило. Я мимоволі подумав, що вона українка. Тоді що вона тут робить?

Офіціантка граціозно підійшла до нашого столика й поставила дві чашечки кави. Виявляється, я не мав рації: очі у неї були не світлі, а темно-голубі, майже фіолетові. Стрункі ніжки — вишукані. Я вирішив, що вона не просто приваблива, а неймовірно гарна.

За сусіднім столиком сиділа бригада поляків і румун. Вони вже були напідпитку і при вигляді того, як дівчина нахилилася і ставила нам на столик каву — загули, злетіли вигуки «Браво, пані!» Один перехилився через наш столик і злегка поплескав її по талії. Вона не відсторонилася, але подивилася на цих «ухажорів» таким поглядом, що ті одразу ж присмиріли. Помітивши, що Ярослав обурено хоче щось ска-

[Маю честь бути Українцем]

зати цим зухвальцям, вона поплескала його по руці й дуже мелодійно мовила:

— Вони п'яні, не звертайте уваги. А ви, пане Орію, зверніть увагу на серветку. Коли прочитаєте, не відмовте пані у проханні, — повернулася і так само граціозно пішла у напрямку бару.

Голос був мелодійний і приємний, але найдивніше те, що говорили вона найчистішою українською мовою. От же диво! У цей час до нас підійшов... Гатусил. Ми його називали Гора. І Гатусил справді підходив до такого прізвиська. Міцний, майже квадратний, з накачаними й сильними руками, водночас він мав характер більш ніж доброзичливий. Сусідній столик, побачивши нашого Гатусила, одразу притих. Це — до кращого, тому що сваритися з п'яними ми не хотіли. Нам тут ще працювати, а ті, що сиділи за сусіднім столиком, не варті того, щоб бруднити об них руки. Є у нас, українців, давнє влучне прислів'я: краще з розумним втратити, ніж з дурнем знайти. А ці п'яні дурні на розумних і не були схожі.

— Ну що, Орію, наш українець заступив на зміну. Я з ним переговорив, і через годину можна «штурмувати» кордон. Тож давайте перекусимо, вип'ємо кави і в дорогу, — він весело підхопив мою чашку з кавою і зробив великий ковток. Я з блюдця взяв складену серветку, розгорнув і прочитав таке послання (воно було написане гарним почерком українською мовою): «Шановний пане Орію! У мене забрали паспорт та примушують бути повією. Допоможіть мені! Оріяна».

Я склав акуратно серветку й передав її Ярославу.

— Прочитай, потім передай по колу іншим, — я підняв руку, підкликаючи Оріяну до нашого столика.

Хвилин через п'ять вона такою ж граціозною ходюю, як і раніше, підійшла до нашого столика. Вона твердо і водночас запитально дивилася мені в очі. Бригада за сусіднім столиком поводитися пристойно, тихо. Оріяна вийняла з кишні білого фартуха книжечку й олівець записати наше замовлення. Мої друзі, прочитавши записку, багатозначно презирнулися.

— Нам ще кави та солодких булочок, — я дещо знітився і трохи наївно запитав: — Чим і як я зможу тобі допомогти?

— Зліва на автостоянці стоять два помаранчеві мікроавтобуси «Фольксваген». Підійдіть до першого, там за кермом сидить кавказець. Заплатіть йому 50 марок, це моя ціна, скажіть, що ви хочете російську Машку. Це я. За півгодини ми все обговоримо. У мене є план.

Оріяна говорила тихо, але швидко, не відриваючи очей від блокнотика і роблячи вигляд, що щось записує.

— Ой, мало не забула. Гроші — 50 марок, які ви заплатите, я віддам у мікроавтобусі, — вона вишукано повернулася й попрямувала до бару.

— Що скажете, братове українці? — не підвищуючи голосу, запитав я. — Негоже покидати своїх земляків у біді.

— Виручити треба, але це війна, — тихо мовив Ярослав.

— Що ж, повоюємо. Вона мені подобається, і я їй допоможу, — підтримав його Гатусил.

— Я за війну. Час збити пиху з цих чорномазих, а то вони геть знахабніли. Вони «рус-с-ки-е», — передражнив і показав, як це роблять кавказці, Зорян. — Вони такі ж «русские», як я москаль.

— Ну от і добре. Я піду поговорю з нею, а ви допивайте каву й чекайте мене в машині. Але будьте пильні, щоб у разі небезпеки прийшли на виручку.

xxx

Усе пройшло так, як казала Оріяна. Я заплатив кавказцю й сказав, хто мені потрібен. Він самовдоволено посміхнувся й пробурмотів собі під носа: «о, сподобалась наша руська Машка? Караша Машка!» Я розмовляв з ним українською мовою, і він очевидно прийняв мене за гув'ясу-поляка. Від його зухвалості я ледве стримувався, щоб не вдарити його по пиці. А варто було б.

Підійшла Оріяна, той сутенер відкрив салон автобуса й демонстративно показав на годинника; сказав, що у нас є півгодини, й впустив нас у середину. У самому салоні, крім кількох брудних матраців і чотирьох розкладних садових стільців, нічого не було. На столі брудні склянки, закуска й декілька порожніх пляшок з-під пива й горілки. Ось і вся культура й обстановка перевізного борделю.

Через півгодини я вже знав усю Оріянину історію. Ця історія стара, як світ, як повітря і вода навколо нас. Житейська й банальна історія.

Виросла Оріяна в містечку під Одесою в не дуже заможній сім'ї. Після школи вступила до технікума на економіста. Але тут... розвал у країні, ввели купони, батьки більше не могли допомагати, аби навчалася: просто-напросто не було грошей. Довелося шукати роботу. Та кому потрібен молодий і недосвідчений спеціаліст? Батьки не дорікали, але з кожним днем усе важче й важче було щодо грошей. Та дівчині й самій було незручно «сидіти» на шиї батьків. Виручило знання англійської мови.

Несподівана удача підвалила від далекої маминої родички, яка приїхала влітку в гості, аби позасмагати під нашим одеським українським сонцем. Дізналась, що Оріяна без ро-

боти й одразу запропонувала поїхати працювати до її сестри, яка вийшла заміж за поляка. Вони, мовляв, мають готель і беруть на роботу дівчат тільки з України. Робота неважка: потрібно прибирати в номерах. Ураховуючи, що Оріяна знає англійську мову, у неї буде й зарплата більше від інших — 300–400 марок за місяць.

До того ж тітка-родичка взялася оплатити дорогу й оформити всі потрібні документи. Оріяна погодилась, але поставила одну умову: гроші, які тітка витратить на неї, вона віддасть з першої зарплати.

Спочатку все було добре. У Варшаві їх зустрів тітчин чоловік і привіз у невеликий готель у приміській зоні. Поселили дівчину в маленьку підсобку, де, крім ліжка, столу і двох стільців нічого не було. Але хоч чисто й досить-таки затишно. Вогні великого міста сяяли за вікном, вабили.

Наступного дня тітка зникла. Господар готелю пояснив це просто: виїхала у справах. Повідомив також, що місце покоївки зайнято і їй доведеться увечері працювати в барі, обслуговувати клієнтів. Оріяна з обуренням відмовилась і сказала, що проституткою працювати не буде. Господар був не проти, але вимагав, щоб вона віддала 1000 марок, які він заплатив за неїї тітці. Оріяна навідріз відмовилась. Тоді її кинули в темний брудний підвал, посадили, мов собаку, на ланцюг. Лягти вона не могла, лише сиділа на якихось мішках. Один раз на день їй давали шматок хліба і пляшку з водою, щодня гвалтували, ще й навчали прийомам сексу з клієнтами. Тоді вона й збагнула, що сподіватися може тільки на себе, інакше приб'ють і десь зарикють, немов собаку.

Через тиждень господар витягнув її з підвалу, пустив помитися у душ, дав білизну й насильно примусив іти в зал,

[Маю честь бути Українцем]

до клієнтів. Боже, який це був сором і ганьба! Так і почалися її «трудові» будні. Очевидно, клієнти не дуже були задоволені, тому що через місяць господар готелю продав її отому кавказцю: він чи то турок, чи то дагестанець. Поводився ще гірше, ніж попередній господар. Декілька днів гвалтував її сам, а потім по черзі всі його люди.

— Я все продумала. Зараз цього господаря немає: поїхав за новими дівчатами. Приїде через днів зо п'ять. Цей, молодий, у мене закоханий, і я його навмисне до себе не підпускаю; нехай слиною сходить від бажання — добріший буде. Той «звір» винен мені гроші, і я знаю, де він їх зберігає. Вашу бригаду господар боїться, каже, що українці з Одеси всі скажені й нічого не бояться. Я це чула на власні вуха. Я знаю, як звідси виїхати — і якою дорогою, і в який час. Правду кажучи, сил моїх більше немає дивитися на ті зухвалі, тупі кавказькі морди. Отже, погоджуйтесь.

Усе це я дослівно переповів своїм друзям у машині. Кордон ми перейшли добре. На шосе було порожньо. Нам не залишилось нічого іншого, як лише сидіти, їхати, чекати й думати.

Постскрипум № 2

Історична самосвідомість народу формується не стільки завдяки письмовим згадкам або знахідкам археологів, скільки завдяки народній пам'яті, генетичному коду нації, зокрема легендам, бувальщинам, думам, оповідам, пісням...

Ось сучасна легенда про царя Божа: «...Колись давно від холодного північного моря Балта прорвалося до берегів Дніпра войовниче плем'я готів та осіло біля Роменського моря. Й почало воно зло робити племенам і родам слов'янським.

Зібрались тоді князі й мужі з усіх племен мови слов'янської на віче й обрали собі за царя антів князя Божа. Й почав Бож правити антами. Був той Бож мужем мудрим і досвідченим. Руки мав дужі й умілі, а зір, незважаючи на старість, як у орла. З лука бив на льоту птицю, списом пронизував кабана або сагайдака. Одягався просто, як усі... На голові мав сиве волосся, що буйною гривовою спадало йому на плечі, а густа борода закривала половину грудей. Великий ніс і високий, зораний зморшками лоб надавали йому схожості з орлом...» Так це розповідають жителі с. Поросся, які від часів Божа ніколи до жодного великого переселення народів не приєднувались, родоводи свої не переривали й у жодному народі не розчинялись. Ось вам і народна пам'ять.

Жителі села Синяви Рокитнянського району Київської області уявляють царя Божа реальним вождем їхніх предків, давнім володарем їхнього краю.

І вони ніколи й не забували, що саме тут, по ріці Рось, стояли поселення їхніх предків, що називались антами. І що саме тут, поблизу їхнього села, відбулася остання битва царя Божа, після якої він сам, його сини та сімдесят вельмож прийняли свою мученицьку смерть.

Вдумаймося: майже шістнадцять століть минуло відтоді!.. Але впродовж усіх тих шістнадцяти сотень років із покоління в покоління передається розповідь (не легенда) про битву між антами — праукраїнцями і готами — прагерманцями, а також про те, що на плоскій вершині гори був останній табір поріділого й виснаженого за декілька днів битви війська царя Божа. І саме на ній, на 75 хрестах були розіп'яті готами цар Бож, його сини — полководці та сімдесят воїнів і вельмож антського царства.

[Маю честь бути Українцем]

Єдине, що мене непокоїть в усій цій історії про битву між давніми германцями та давніми українцями, — що сучасні німці ніколи не сумніваються в тому, що вони є прямими нащадками остготів. Хоч жили й воювали у той час племена остготів (зверніть увагу!) дуже далеко від кордонів сучасної Німеччини. Так чому ж ми з вами, сучасні українці, досі так несміло визнаємо наших славних праукраїнців — антив? Анти — це ж наші славні предки-праукраїнці.

До речі, історик Прокопій зазначив, що анти й слов'яни розмовляють однією мовою, а М. Брайчевський довів, що анти — родичі нам, що вони є носіями черняхівської, тобто праукраїнської культури.

Скиньте полуду з очей, українці, й будуйте свою нову незалежну державу з новою історією. Ми, українці, великий народ, який стояв біля джерел світової цивілізації.

> **Розділ 3**

Десь о шостій ранку ми були на місці. У Бремені. Більшу частину шляху ми проговорили, будували плани, як нам допомогти нашій милій землячці, чарівній україночці. Тепер мої друзі мирно спали, сподіваюсь — їм снилися хороші сни. Я вийшов з авто подихати ранковим повітрям.

Незабаром мені стукне тридцять. Здавалось, страшне почуття — вже буде тридцять років. Був час, коли мені здавалось, що я ніколи не доживу й до двадцяти, так мені хотілося швидше стати дорослим. А потім... А тепер...

Я походжав у ранковій свіжості туману вздовж дротяної огорожі навколо автостоянки — стоянки, на якій ми купували наші машини, і згадував. Дитинство, школа... Усе це так далеко відійшло, наче ніколи й не було. Справжнє життя для

мене розпочалося лише в 1979 році. А чому тільки для мене? Для нас усіх. І я, і Ярослав, і Зорян, і Гатусил — усі ми вступили до нашого Одеського артилерійського училища. Ми всі тоді вчилися бути дорослими. Ми бігали, «здавали» кроси, віджимались і підтягувались на перекладині за командою сержантів-суворовців. Один Гатусил не став цього терпіти, й пояснив це просто: ця наука Маркса-Леніна йому нецікава й не для нього. І пішов «на гражданку».

1984 рік. Німецька Демократична Республіка. Я нарешті зрозумів, що ці прості німці сприймають нас не як армію-визволительку, а як російських окупантів. Я не москаль-окупант — я українець.

1986 рік. Наш Боян (так ми з дитинства називали Ярослава) написав мені листа. Він тоді служив у Сибіру й повідомив, що гасло «Пролетарі всіх країн, єднайтесь!» — не для нього і що цю московську армію він покидає і повертається додому, в Україну.

1988 рік. Зорян написав листа, в якому, зокрема, привітав збірну України, яка посіла друге місце на чемпіонаті Європи з футболу. Керував нашою збірною знаменитий українець Валерій Лобановський. Наприкінці листа Зорян стисло повідомив, що йому уже давно набридло оте «Москва — усьому світу голова» і що він покидає цю московську армію і повертається додому, в Україну. Він тоді служив у Забайкаллі. Тож приїхав додому й влаштувався до Бояна на станцію технічного обслуговування (СТО).

1990 рік. Саме тоді я збагнув, що московити не мають ніякого відношення до назви «Русь» і «руський», і що це наші, українські назви, і в нас їх украв Петро Перший. Так само, як вкрали у нас історію, культуру і церкву. А сама Московія —

[Маю честь бути Українцем]

це загроза усьому цивілізованому світу і миру в усьому світі. За прикладом своїх друзів я покинув московську армію й повернувся додому, в Україну.

Що було потім? Що буде далі? Надто все переплуталось. Надто все змінилось і змінюється. Усе тече та стікає, як люблять говорити українці. Так і наше життя.

...Я вийняв з кишені сигарету. Власне кажучи, я мав бути задоволений. Живу непогано, робота є, я сильний та витривалий, у мене хороші батьки, усі здорові...

Втім, досить спогадів. Роздумувати, розмірковувати надто багато, особливо наодинці з собою — шкідливо для здоров'я. Все вирішено остаточно, безповоротно вирішено: пані Оріяну ми виручаємо з біди.

х х х

Зарипіли ворота. Я отямився від своїх думок і озирнувся. Ахмед (ми з любов'ю називали його «наш турок») відкривав свою стоянку. Мене він не бачив, але нашу «шістку» не запримітити не міг. Що ж, тим краще.

Ахмед був рослий і дещо огрядний, важкий, із благородним, блідим обличчям і густими бровами, чорним волоссям з сивиною та пишними, наче нашими українськими, козацькими, вусами. Саме це нам і сподобалось. Ніби турок, а водночас — наш, українець.

Любив жінок і випити чарку-другу нашої горілки. Він був швидше добрим, ніж злим, але що стосується торгівлі — доброзичливим його не назвеш. Та все одно він нам подобався, й ми з ним робили свій бізнес.

Я повернувся й попрямував до відкритої стоянки, на ходу зиркнувши на годинник: сьома ранку. Щось дуже рано він сьо-

годні відкрив стоянку, подумав я. Проходячи повз «шістку», я постукав по даху й голосно вигукнув: «Підйом, козаки, підйом!» Ахмед, почувши мій голос, вийшов зі своєї невеликої конторки.

— Ай, Орь-Орій, от маладец, что пріехал, — закричав він. — А пачему не позваніл? Пачему не предупреділ? Нехарашо абіжать друзів...

Він підійшов до мене, ми міцно обнялися.

— Не вийшло, вибачай, хотіли зробити тобі сюрприз, — приймаючи його гру, весело відповів я. — Бачу, у тебе ціни на автомобілі впали. Це добре. Тоді ми візьмемо не три, а чотири авта.

— Через годину піднімуться, не переймайся. Ти думаєш, чому я так рано прийшов? Подзвонив мені один добрий друг з митниці. Сказав, що до мене на стоянку їдуть якісь росіяни на великому («карусі»). Їдуть за туристичною путівкою, у них це називається «автотур», спеціально купувати авта.

Доки Ахмед говорив, ми підійшли до його конторки, яка була перероблена з-під кунга радянської командної машини. На східцях я зупинився й ляснув по кунгу рукою.

— Спадок окупаційного режиму? — запитав я.

Ахмед широко посміхнувся й непевно махнув рукою, за тим продовжив свою розповідь.

— Я уже дзваніл сваім синам. Оні зараз під'їдуть. Паднім-ем цену на 600–800 марок на каждую машину — і я харашо зароботаю. А еслі я харашо зароботаю, то четверту б машину я тебе подарю. Ти ж не видаш мой секрет отим руським? — з острахом запитав він.

— Ні, не видам, — твердо відповів я. — Я ж розраховую, що ти мені четверту машину подаруєш. Чи вже передумав?

— Зачем «передумал»? Я ж пообіцяв.

[Маю честь бути Українцем]

— А звідки ці руські приїздять?

— А... чи то з Донбасу, чи то з Донецька, — немов мимохіть зауважив він.

У цей час до нас підійшли Ярослав, який щойно прокинувся, та Гатусил. Позаду них ішов з паперовим пакетом у руках Зорян.

— Ех, любий Ахмеде, Донбас чи Донецьк — не так важливо. А важливо те, що і Донбас, і Донецьк — це Україна. Запам'ятай це, — пафосно мовив Ярослав. — А від нас прийми від нещастя і повсякденних бід оцей подарунок. Зоряне! Зоряне! — той підійшов. — Ось тобі п'ять пляшок нашої української горілки! Називається вона «Немирів». Подарунок від душі, і можу тебе запевнити, що це чудова горілка.

Зорян поставив пляшки одна за одною на невеликий столик. Вийшло гарно й елегантно, — чудове видовище.

— Спасибі, спасибі, любі — але ж ви мене не видасте з цінами?

— Заспокойся, все буде гаразд, — заспокоїли його ми і весело засміялись. — Робота є робота, бізнес є бізнес, і кожний хоче трохи заробити. Що тут поганого?

х х х

Ми працювали до вечора. У нас було замовлення на одну «Аудіо» 1983-84 років зеленого кольору та на один «Опель-кадет» тих самих років білого або бежевого кольорів. Ярослав вибрав для себе БМВ 1981 року випуску гарного сірого кольору, Зорян приглянув ще одну «Аудіо-100», але ми її поки що зі стоянки не брали. Ахмед хотів її продати одному із приїжджих туристів. Нічого не поробиш: він господар — і це його право.

На цих трьох автах роботи й так вистачало: помити, перевірити, замінити масло, перевірити свічки, почистити акумулятор, перевірити світло — дальнє, ближнє, габарити, стопи тощо. До роботи ми ставилися сумлінно: як-не-як, їхати додому 800 км, а головне — вже наступного дня ми хотіли продати замовлені авто. Наші замовники були серйозними людьми. Вони забирали у нас автівки в Польщі, замовляли ще партію авто, переганяли їх в Україну, а через тиждень приїздили за наступною партією товару. І їм добре, і в нас товар не стоїть. Ось тому ми й мили, перевіряли і чистили.

Хлопці з Донецька виявилися згуртованими й веселими. Деякі приїхали з напарниками. Це було правильно, адже одному за кермом їхати тяжко, та й від бандитів удвох легше відбитися. Брало одразу по три-чотири автомобілі Ахмед даремно хвилювався про ціни. Хлопці не дуже звертали на них увагу, а якщо й торгувалися, то тільки заради пристойності і традиції. Вони ж були з України, а у нас, українців, кажуть так: на базарі є два дурні — один продає, а другий купує. Тому й тільки тому вони торгувалися. Така була традиція!

Ще один маленький «секрет». Торгуватись не було великого сенсу. Пояснюю чому. Ти тут купував автомобіль за 2000 марок. Рахуєш свої витрати; квиток на автобус, їжа, гроші на бензин. Виходить плюс ще 1000 марок. Усього 3000 марок. У себе хороше авто продаєш за 3500–4500 доларів. Непогана різниця в ціні. Але так було на початку 90-х років. Принаймні так було в нас у Вінниці та в Одесі.

На місці нашого уряду я взагалі б відкрив кордон. Чим більше наших українців поїде у так звані капіталістичні країни, тим більше у нас з'явиться бізнесменів і просто нормальних людей з європейським баченням життя. Тим швидше ми ви-

[Маю честь бути Українцем]

рвемося з кіпстистих лап азійської Московії, тим швидше забудемо про комунізм, соціалізм Леніна, Сталіна і позбудемося того ненависного Кремля. І нарешті (дай Боже!) повернемося до самих себе, до власної історії, культури, духовності й віри.

х х х

Нашу «Аудіо-100», яку приглянув Зорян, так і не купили. Ми її забрали й підготували в дорогу. Цього дня, крім наших чотирьох авто, у нього забрали вісімнадцять машин. Ахмед з синами за весь день так і не присіли. Вони бігали, міняли, протирали, заводили, й знову міняли, й заводили... І так увесь день. Якщо врахувати, що найдешевшу з тих вісімнадцяти авт вони продали за 2000 марок, неважко підрахувати, скільки вони торгували й заробили. Та й «туристи» приїздили не за дешевими автомобілями. Отже, нашому турку сподобались наші українці з Донбасу. Він усіх пригостив запашною кавою і бутербродами. Звичайно, й наша горілка не затрималась, чимало хто з хлопців-«туристів», хто виїздив у дорогу вранці, випили разом із Ахмедом та його синами. Всі були задоволені.

Ми рушили в дорогу близько восьмої вечора. Я їхав у голові колони на зеленій «Ауді», за мною Гатусил на «Опель-кадеті», за ним Ярослав на БМВ, а за ним Зорян на «Аудіо-100». З нами напросилися їхати троє донецьких хлопців. Вони купили «Мерседес-200Д» кольору металік 1987 року випуску за 4 500 марок. Старшим у них був Яртур, і вони планували собі на цьому «мерсі» добре заробити. І якщо вдасться, то таким бізнесом і займатися. Вони теж були колишні офіцери московської армії і шукали своє місце у цьому непростому житті. Закон життя суворий, а українець українцю повинен допомагати завжди.

— Як ви знайшли цього турка? — запитав Яртур. Він їхав зі мною попереду, на моєму автомобілі.

— Випадково.

— Начебто він нічого, підходящий. Залишає приємне враження. З ним можна серйозно працювати?

— Що ти маєш на увазі?

Він замислився й закурив сигарету.

— Це ж у вас в Одесі придумали: що маю, те й введу, — він широко усміхнувся. — Ну а якщо серйозно, то якщо брати у нього по п'ять-шість машин. В цьому розумінні — він серйозна людина?

— Немає проблем. Плати гроші — й забирай хоч десять. Людина чесна й серйозна.

— Що ж, зрозуміло. Знаєш, у мене зараз, після цієї армії московської, таке одне бажання є... Пожити якийсь час так, як подобається. Розумно це чи ні — байдуже. Просто відпочити й насолоджуватись життям. Я ж нічого не бачив у житті. На все дивлюся з оглядкою чи боязно, — гірко закінчив Яртур.

Ми якийсь час їхали мовчки, курили, кожен думав про своє. Я його не квапив з розповіддю й розмовами. Дорога довга — встигнемо наговоритися. Яртур дивився у вікно.

— Ось дивися, живуть же люди. Нормально живуть. Радіють життю, ростять дітей. Про війну вони забули, як про страшний сон. Але ж за нашою ідеологією ми їх у тій війні перемогли, і я, переможець, повинен їздити до переможених купувати авто. Який же я переможець? Правильно вони про нас говорять, що ми окупанти й азіати, — він ковзнув по мені швидким поглядом. — Ми, українці, великий і давній народ, опустилися до рівня рабів у москалів. Хіба це правильно?

— Ні, це неправильно, — відповів я.

[Маю честь бути Українцем]

— А хто винен?

— Ми самі винні. Нам не потрібно нікого звинувачувати, тому що, крім нас, ніхто не винен. Чим швидше ми це збагнемо, тим швидше будемо краще жити, тим швидше ми, українці, станемо самими собою. Саме — справжніми українцями, — я повернувся до Яртура і уважно глянув йому в очі.

Він непевно стенув плечима, щось пробурмотів собі під ніс й затих. Хвилин з тридцять ми їхали мовчки, тільки курили. Нарешті Яртур рішуче й водночас роздратовано сказав:

— Знаєш, Мудрий, що мені ще незрозуміло? Чому ми святкуємо оті не наші свята — 23 лютого, 9 Травня... Чому?

— Не знаю.

— А я знаю. Але чому я повинен святкувати День Перемоги — 9 Травня? Якої перемоги? Для мене 9 травня — це чорний день окупації. Учергове нас окупувала Москва. І взагалі ми, українці, повинні говорити й розповідати нашим дітям про Другу світову війну, а не про Велику Вітчизняну війну.

— А 23 лютого? — з усмішкою запитав я.

— Це свято я з друзями називаю «двадцять третє олів'є». Пам'ятаєш, українську приказку: не дай, Дажбоже, з Івана пана? Ми, українці, не маємо до цього Дня захисника Вітчизни ніякого стосунку. Це московське свято. Нам же потрібно святкувати 14 жовтня — День українського козацтва як свято всіх українських чоловіків. Згоден зі мною?

— Згоден на всі сто відсотків, — знову, усміхаючись, відповів я.

Ми заїхали на заправку й по черзі заправились найдешевшим бензином, який там був. Взяли рівно стільки, щоб вистачило до кордону, бо там, на польській території, бензин був дешевший. Ця заправка була не гіршою і не кращою за всі інші — просто ми тут запраплялися завжди.

— Ось що мені ще незрозуміло. І не тільки незрозуміло, а й обурює, — почав Яртур хвилин за п'ятнадцять, як ми рушили від заправки. При виїзді з неї ми зробили, так би мовити, перетасовку колони, і «мерседес» поставили третім у кавалькаді наших авто. Так було спокійніше.

— Ти мене слухаєш? — раптом різко запитав він.

— Не звертай уваги. Я тебе уважно слухаю, адже я й сам з півдня України. — Я посміхнувся йому й витягнув сигарету, закурив. — Я знаю, про що ти будеш говорити, і повір мені на слово, мені це дуже не подобається. — І далі процитував:

*О Боже милий, не карай
Ти цих східняцьких українців,
Що під тортурами чекістів
Забули дідівський звичай
І занедбали дух козацький.*

— Ти ж про це хочеш говорити? — я загасив сигарету у попільничці й поглянув на нього. Викидати сигарету у вікно авто, та ще на автобазі, було заборонено: могли оштрафувати на велику суму. Я помітив, що Яртур свій недопалок викинув у вікно. Зауваження йому не хотів робити, тому довго загашував свою сигарету у попільничці, хоч у мене, як і в нього, бічне віконце було відкрите: літо, спека.

— Так мені неприємно, коли нас, українців зі сходу, звинувачують у тому, що ми зрусіли. Ось сам подумай, — Яртур знову нервово закурив. — А як було не зрусифікуватися, коли від двадцятих років минулого століття тривав шалений тиск російських шовіністів! Розстріли, голодомор 1921–1923 років, масові репресії, часто-густо примусове записування національності «руський», заборона української історичної, наукової та всілякої патріотичної літератури, знищення

[Маю честь бути Українцем]

нашої культури й насадження московської, голодомор-геноцид 1932–1933 років і завезення з Московщини й поселення серед українців московитів та надання їм привілеїв і посад як справжнім совітським патріотам. Потім війна й перемелювання населення їх військовою машиною. — Яртур замовк, акуратно загасив недопалок у попільничці.

«Уже добре», — подумав я. Що мені ще сподобалось, так це те, як він вимовив слово «совітським» із неприхованим презирством.

— Таким чином, усі три голодомори були спрямовані передусім на винищення українців південних, центральних і східних областей. Козацький дух тут ще царі витравили, але поза-як у роки Першої світової війни цей терен дав багато завзятих борців за незалежність України, то й здалося московським окупантам, що цей ДУХ ще живий, і тому душили всю Україну, душили українців Кубані й Середнього Поволжжя. Але на наших східних і південних областях найбільше. І тільки тому масово завозили московитів до обласних і районних центрів, у приміські села — розріджували козацьку кров чужинською кров'ю, розмивали етнос, підривали наш генетичний фонд. І пішли під гаслом:

«Мы солнце старое потушим, Мы солнце новое зажжем!»

Винищувати українські пам'ятки архітектури, музеї, архіви, трощити скульптури, палити картини. Ці азійські варвари не мають ані честі, ані сорому, ані звичайної людської гідності...

У салоні надовго запанувала тиша. Ми мовчали й курили, курили й мовчали. Першим мовчання наслідився порушити я.

— А чому ти перейшов на українську?

— Я коли хвилююсь, завжди переходжу на українську. Мені так зручніше, — він задоволено усміхнувся.

Я мовчав, не знаючи, що сказати. Усе більшою симпатією переймався до нього. Я, коли хвилююсь або коли мені потрібно сказати щось важливе, так, щоб не зрозуміли інші, теж переходжу на рідну мову. Ото вже дійсно — як у нашій українській приказці: свій до свого по своє. Певно, доля нас звела не випадково.

Постскрипtum № 3

Все-таки дивні ми люди, українці. Лагідні, толерантні та шанобливі. Розуміємо всіх, а самі себе знайти не можемо. Знаєте, у мене інколи складається враження, що нашим віщунам був відомий перебіг прийдешніх подій. Знали вони, що тодішні підданці русинів доскочать у майбутньому влади над своїми володарями, намагатимуться знищити їх духовно і фізично.

Постає запитання: якщо віщуни справді знали майбутнє, знали про біди, що їх мали принести нащадки кривичів нащадкам рідного народу, то чому вони разом з київськими князями не вжили радикальніших заходів? Чому не обрали варіанта знищення потенційних гнобителів свого народу?

Я розумію, що важко сьогодні відповісти однозначно. Напевно, насамперед відіграв свою роль гуманізм, добросердність нашого народу, наших володарів — князів і королів. Багато істориків стверджують, що до прийняття християнства на Русі-Україні смертна кара не практикувалася навіть до окремих злочинців, а тут йшлося про ціле плем'я. Цар Гатило свого часу пожалів Рим, Олег — Константинополь, Сагайдачний — Москву. Так ще, мабуть, знали волхви, що майбутнім тристолітнім підданством мусимо спокутувати гріх відступництва від рідної української віри.

Однак давайте вернімось у сьогодення. Як же ми відсвяткували день «двадцять третє олів'є».

[Маю честь бути Українцем]

Це таки правда, що свята в нашій країні бувають різні: є величні — такі як Різдво чи Великдень, є державні — як День Незалежності чи Конституції, є дивні — як Перше травня (вдумайтеся в цей абсурд: ми дві доби поспіль святкуємо день ПРАЦІ), є професійні — як День учителя чи автомобіліста, а є цілком абсурдні (я їх називаю окупаційні) — як 23 лютого.

Найперше зауважую нам, українцям, варто замислитися: чому ми дотепер вшановуємо свято армії країни, якої не існує, й називаємо його Днем захисника Вітчизни. Хочу запитати, про яку вітчизну йдеться? Бо до нас, українців, всі ті події не мають жодного стосунку. Це є свято окупаційної держави, тобто Московії. А до чого тут ми?.. Отямтеся, українці!

Але найцікавіше (як на мене) підійшло до розв'язання цієї проблеми наше телебачення. Оскільки цей «знаменний» день припав на понеділок, то ми всі вихідні «мали щастя» спостерігати «передсвяткову» метушню. Канал СТБ «потішив» радянським вестерном «Нові пригоди невловимих»... Еге ж, давненько не бачили ми кіна про «білих та красних», де перші, звісно ж, негідники, а другі — мало не святі (дивуюсь, як це московська церква цих «красних яструбків» ще не зачислила до плеяди своїх святих. — С.М.). Ось лише для чого все це нині: до кіношедеврів фільм явно не належить, проте, якщо це спроба викликати ностальгію, то даруйте, в кого й за чим? А найголовніше — до чого тут «захисники вітчизни»?

Усі рекорди абсурдності побив канал ICTV, який два вечора поспіль (в суботу й неділю) показував фільм про події в Чечні, в якому «доблесна» московська армія коїть «великий подвиг» — власний народ винищує. Бо Чечня поки ще окупована Московією, принаймні офіційно є частина Московії. Боже мій! А сюжет, старий як цей світ. Хто за Москву — той патріот,

а хто проти — той націоналіст. Російські солдати зображені наївними дітлахами, що безмірно люблять своє «отечество», а чеченці — озброєними до зубів бандитами-нелюдами, для них не існує нічого святого. Точніше, є з них один «нормальний» — той, який зрадив рідну землю й допомагає москалям. Мені це нагадує наші реалії — вояків УПА та загони НКВС з їхніми зрадниками — ястребками-українцями. Все було так само — вбивали, палили, нищили, виселяли з рідної землі.

І ще одне, напевно, останнє — «захищати вітчизну» нас навчали на матеріалі чужого кінопродукту. Чому так? А де наш?.. То, може, захищати Батьківщину в наш час — це не означає «хапатися за вила» й бігти нищити ворога? А може, з нас знову хочуть зробити покірних гречкосіїв і рабів? Запитань багато — нема відповіді!

Але я переконаний, що час спокути скінчився. Ми звільнилися від державного, фізичного рабства Московії, проте, на жаль, багато з нас залишились в рабстві духовному. Зайди (московити), яким наші предки принесли колись начало цивілізації, писемність, освіту, християнство, намагаються й зараз вселити в наші душі відчуття нашої вторинності. Головне — треба позбутися змосковщення в душах своїх.

«Пізнаймо правду і правда визволить нас!» — так нас вчить мудре українське прислів'я.

> **Розділ 4**

— Ми повинні це зробити і ми це зробимо, — казав мені Ятур.

Ми прямували до двох мікроавтобусів «Фольксваген». Йшли, хлюпаючи багнюкою, тому що вночі пройшов великий дощ.

[Маю честь бути Українцем]

— Ти подумай сам, — продовжував Яртур, — чому ці звірі повинні експлуатувати наших українок, змушувати займатися проституцією та заробляти на них гроші? Вони завжди боялися сили, тому все потрібно робити швидко, грубою фізичною силою, — він «звірами» називав кавказців, причому різниці між національностями не робив.

О восьмій ранку ми вже сиділи у знайомому кафе. Автомобілі залишили тут же, на стоянці, поруч, причому Гатусил і Зорян zostалися при машинах, а Ростислав і Ярополк пішли роздивитися й оцінити обстановку. Хлопці були справжніми, завзятими, міцними бійцями, хоч на обличчя приємні та мужні. Обох псувало тільки одне — перебиті, зламані коліси. Так наша українська зовнішність і внутрішня толерантність, я навіть сказав би: наша козацька толерантність українця, який знає собі ціну.

Ми замовили собі тільки міцну каву й по пиріжкові. Адже всю ніч були в дорозі. Яртур замовив шкалик польської горілки, але цей шкалик призначався тільки для імітації. Сама імітація входила у наш новий план із визволення наших дівчат, зокрема Оріяни.

За ті шість годин, що ми їхали до кордону, я розповів Яртурові про себе, а він, у свою чергу, все про себе. Наші історії були схожі, і це сприяло нашому зближенню.

Яртур рано залишився без батька. Аби не сидіти в матері на шиї, вирішив вступити до військового училища. Це не було покликанням з дитинства, а швидше спроба перевірити себе у чоловічому колективі. Наприкінці 70-х років пройшов сувору школу вуличних бійок: район на район, стінка на стінку. Я чудово пам'ятаю той час, тому що сам пройшов таку школу. Влада заплющувала на це очі. Їй було вигідно,

що молодь не навчається, не пізнає світ прекрасного, а б'є одне одного. Мало того, ця комуністична окупаційна влада ті бійки заохочувала.

— Я перестав битися після одного випадку. Випадково підслухав розмову директора школи та вчителя історії. Я і досі пам'ятаю ту дуже цікаво вимовлену фразу дослівно: «Чим більше "хохлів" себе покалічать і поріжуть, тим для нас буде краще». Вони себе називали «руськімі», а очі такі, як у монголів. Які ж вони рускіє? Після того мої хлопці на мене ображались, говорили, що я боягуз. Тому і вступив до училища.

Після училища потрапив служити у Сибірський військовий округ. Там і зрозумів, звідки беруться такі «руськіє», як його директор школи. Там, у Сибіру, у нього розплющилися очі на всю оту московську брехню про її велич і давність. Написав рапорт на звільнення, а його не звільняють, тому що нема кому служити в їхній армії. Допоміг випадок. До них у полк приїхав якийсь комісар зі штабу округу. За традицією зібрали всіх офіцерів у клубі військової частини, і той комісар проводив політичну бесіду. Договорився до того, що сказав, що США незабаром їхній Росії (не СРСР?!) здадуться у полон. Тут Яртур не витримав, і сказав, що він думає про комісара, про московську армію, історію та культуру. Звільнили його впродовж тижня з формулюванням «за дискредитацію військового звання офіцер». Він не дуже звертав увагу на цей запис. Зрештою його звільнили не з Української армії, а з московської. Тому він вважав, що нічого не зганьбив.

Приїхав додому, а там такі самі «банди», тільки під іншою назвою — рекет. Йому не хотілося бити, калічити, вбивати своїх же братів-українців. Добре, що нове покоління

[Маю честь бути Українцем]

молодих підприємців набирало молодих хлопців у охорону. Так він і потрапив у цей автобус для купівлі й супроводження цього купленого «Мерса». Його хлопці-помічники Ростислав й Ярополк теж із колишніх «совітських» офіцерів, тільки віком молодші. Хороші, міцні та чесні хлопці.

xxx

Коли я розповів йому про проблему з Оріаною та про наш план, він одразу ж категорично його відкинув. Без зайвої дипломатії він назвав його поганим, зовсім непридатним.

— Ти збагни, Орію. «Звірі» хоробрі тоді, коли їх багато, а поодинці вони боягузи. Нам нічого не потрібно видумувати. Чим простіше, тим краще, — і він знову закурив.

Яртур дуже багато курив, і за цей короткий проміжок часу, що я його пізнав, я вже не міг увияти його без сигарети в руках.

— Уяви собі, — продовжив Яртур, — ранок. Усі зморилися після нічної зміни. Хочеться спати. І тут підходимо ми, одразу говоримо, що це наша сестра чи подруга. Вимагаємо в сутенера паспорт, забираємо його, забираємо наших дівчат, усіх садимо в автомобілі і спокійно від'їжджаємо. Тільки потрібно купити пляшку горілки.

Він помітив, що я хочу щось сказати, й незадоволено пояснив:

— Ти кажеш, що є другий охоронець, який дивиться за порядком у кафе. Ось ця пляшка горілки — для нього. Ми сядемо за стіл, розіллємо горілку по склянках, але пити ніхто не буде. Самі звільнимо наших україночок і поїдемо. А цей бовдур буде чекати, коли ж прийдуть «руськіє» і доп'ють свою горілку. У його розумінні «руськіє» завжди п'ють і обов'язково повернуться допити свою горілку. Ось на цьому й зіграємо.

Вони ж не знають, що ми українці і нам горілка не потрібна. Ото нехай той баскак сидить і чекає, і нікуди він не дінеться. Тепер зрозумів? — запитав він мене.

Зрозуміти я зрозумів, але побоювання звичайно були. Та... я чомусь вірив йому і вірив, що все пройде успішно.

— Скільки цих баскаків зараз у кафе? — запитав я Оріяну, коли та принесла нам каву, горілку і пірижки.

— Троє. Один уже спить у крайньому «Фольсквагені».

— Де головний?

— В офісі, на задньому дворі кафе. Він там з іншою офіціанткою зачинився. Сьогодні було багато клієнтів, самі німці. Мабуть, виручку підраховують.

— Якийсь сейф в офісі є?

— Ні.

— А де ж вони гроші зберігають? — здивувався Яртур. — У столі чи що?

— Не знаю. Там є якийсь металевий ящик чи тумбочка. Я бачила, що гроші і папери вони туди складають. Чого їм від когось ховатися? Їх підтримує поліція. І нікого вони не бояться. Усе куплено, — з прикрістю відповіла Оріяна.

— Скільки наших дівчат?

— Четверо.

— Якщо ми їх заберемо, всі поїдуть?

— Звичайно, всі. Але куди вони дінуться без паспортів? — дивлячись на Яртура, тихо мовила Оріяна.

— Гарзд, з паспортами ми щось придумаємо, — ласкаво усміхнувшись, підтримав її Ярослав.

— А тепер, прекрасна пані, потрібно, щоб ти через п'ять хвилин постаралася спокусити того сутенера, який сидить у машині. Впораєшся? — так само ласкаво запитав Яртур.

[Маю честь бути Українцем]

— Впораюсь. Вони всі напівп'яні. Тільки ви дивіться — в Рустама є пістолет, — сказала Оріяна і, помітивши, що у нас здивовано піднялися брови, тут же поспішила додати: — Це в того, що в офісі. Газовий пістолет, — уточнила вона.

— Тоді всі по місцях — і за діло. Через п'ятнадцять хвилин ми вже повинні бути на трасі. З Богом, українці! — наостанок сказав Яртур.

Кордон жив своїм звичним життям. Мені подобається кордон вранці. Одні прикордонники змінюються, другі заступають. Одні в передчутті відпочинку, а другі — напруженого дня. У цей час хтось із «циганського табору» намагається пішки перейти кордон, а когось уже затримали. Он там п'ятеро чоловіків зухвало намагаються перейти кордон. Їх затримують і повертають назад. А вони й не думали «штурмувати» кордон, вони відвертали увагу й робили «зелену вулицю» для когось іншого. Хтось під шумок «затримання» порушників проскочив сам і провіз свій товар. А ті нібито «порушники» отримали свої 50–100 марок і спокійно можуть прожити не один день на кордоні. Таке життя.

Ось автомобіль намагається об'їхати закритий шлагбаум. Порушника зупиняють, обшукують. Зчинився шум і гамір, але головне, що пасажир з цього авто вже на іншому боці кордону. І самі перейшли кордон, і товар пронесли. Авто через 10–15 хвилин відпускають, перевіряють документи, забороненого вантажу не знайдуть, вибачаться і... дозволять рухатися далі. А за шлагбаумом, уже на німецькій території, ті пасажир з своїм товаром знову сядуть у той автомобіль. Кордон живе своїм життям. Отаке воно «вікно в Європу».

х х х

Життя йде на кордоні своїм звичаєм, і нехай так і триває ця весела карусель. Але ми йдемо явно не на веселу вечірку. Я ніколи не був боягузом, проте, як будь-яка розсудлива людина, побоювався. Загартований у вуличних бійках, я чудово знав, що хтось повинен прикривати твою спину. Раптом, коли до рогу цього своєрідного офіса залишалось метрів п'ять-шість, з'явилася Оріяна. Від несподіванки ми зупинилися, вона швидко підійшла до нас.

— Я постукаю і скажу, що його викликають у кафе, — прошепотіла вона і, побачивши, як незадоволено ми на неї дивимося, пояснила: — Він же може не відчинити дверей стороннім та ще сп'яну почне стріляти.

— А той, що сидить у «Фольксвагені», де він? — усе ще невдоволено запитав Яртур.

— Заснув, бідолашний, — їдко відповіла Оріяна.

Ми підійшли до дверей офіса. Офіс — це надто гучно, назвати те, що ми побачили, офісом, — знуцання з цього слова. Це був звичайний автомобільний причіп, зроблений під літній будиночок. Такі будиночки сімейні пари возять з собою, коли їздять у відпустку. Де б ти не зупинився, нічліг уже готовий. Тільки цей був значно більшим.

Оріяна постукала тричі у бічні двері:

— Рустаме, тебе викликають у кафе, — неголосно сказала.

— Машко, це ти?

— Так, там тебе викликають.

— Машко, я зайнятий, зайнятий, — голос був хриплим. Йому там явно не масаж робили. — Йди геть, стерво! — скажено закричав той «крутий».

[Маю честь бути Українцем]

Напевне, цей скажений крик і був останньою краплею нашого терпіння. Яртур ударом ноги вибив двері з заднього боку фургона. Два стрибки — і він завдав нищівного удару головою по тій бридкій морді. Той відлетів десь на два метри, вдарився об стінку вагончика, очі його закотилися, і обм'якле тіло повільно впало на підлогу. Дівчина, яка була з ним, схопила невелику лампу й з усієї сили вдарили це лежаче тіло по голові. Потім ще й ще раз.

— Скотино, подонок, скотино, — яро, з ненавистю примовляла вона, опускаючи лампу на його голову.

Я забрав лампу й кинув:

— Дивися, вб'єш його, дурна...

— Так йому й треба. Бо він же скотина, — й вона ще раз вдарила його ногою.

Я звернув увагу, що вона дуже молоденька: мабуть, немає ще й двадцяти. Очі-намистинки, чорнява, невисокого зросту, струнка. «Як же вона сюди потрапила? — подумав я. Яртур і Оріяна скотчем зв'язали Рустамові руки й ноги, заліпили рота тим же скотчем. — Швидко вони працюють».

— Візьми скотч, — він передав його Оріяні, — йди до моїх хлопців і віддай їм. Вони знають, що треба робити. Якщо той другий сутенер не спить, тоді ти його заманиш в автобус, а мої хлопці знають, що робити далі. І передай Ярославу, щоб заводили машини. Ми будемо через п'ять хвилин.

Він почав приводити цього лежачого баскака до тями. Просто з пляшки плеснув йому горілкою в обличчя. Рустам розплющив очі, закашлявся, почав кліпати. Шалено і водночас перелякано щось замуликав.

— Швидко! Мені потрібні паспорти і гроші. Це моя сестра і ти її згвалтував. За це я тебе застрелю!

— Ярту́р злегка здушив йому горло, щоб той не кричав і зірвав скотч з рота. — Говори, скотино!

— В-в с-с-сто-лі-лі к-к-лю-ч-ч-чі, — заїкаючись, промовив той, при цьому його очі перелякано бігали.

Я підійшов до столу, відчинив ящик. Там лежали ключі, пачка грошей купюрами по 50 марок і пістолет ПМ. Взявши ключі, я відчинив залізний ящик. Витрусив з нього парфумерію і речі. На самому дні лежав ще один пістолет ПМ з глушником, пачка грошей купюрами по 50 марок та з десяток паспортів. Усе це я вкинув у сумку, та краєм ока помітив, що дівчина вже одяглася і обшукує кишені одягу Рустама. З брюк вона витягнула газовий револьвер, дрібні гроші і все це теж вкинула до моєї сумки.

— Ви даром ето делаєте, руські. Ми вас завтра найдем і всьо равно убьём. А етих простітуток продадим туркам у Німеччину, — Рустам уже отямився, голос його не тремтів і до нього повернулася зухвалість.

Ярту́р знову заліпив йому рота скотчем, узяв у руки ПМ з глушником і, приставивши Рустаму дуло до чола, спокійним голосом пояснив:

— Запам'ятай, сволото. Я не росіянин, я українець. Народився і живу в Донецьку. Там і збираюся жити і померти. Це моя сестра. За те, що ти її зґвалтував, я тебе вб'ю зараз, — він спокійно звів курок й приставив дуло ПМ до Рустамового серця.

Той став викручуватися, мов змія, замукав, очі от-от вилізуть із орбіт. Від переляку обмочився.

Ярту́р відвів пістолет.

— Добре, сестру з її подругами ми заберемо. На цій території ви більше не працюєте, від завтра щоб тут нікого

[Маю честь бути Українцем]

більше не було. Це наша територія. Передай своїм: тут працюють українці. З'явитесь — перестріляємо. Зрозумів мене?

Той несамовито закивав головою, явно погоджуючись з усім тим, що йому сказав Яртур.

— Ще одне. Наших українок не чіпати. Якщо дівчина хоче добровільно займатися проституцією — нехай займається: вільному воля. Забороняємо забирати паспорти, змушувати займатися проституцією, знущатися й бити. Дізнаємось — тоді не ображайтесь. Ми, українці, вас завжди били й будемо бити. А щоб ти краще запам'ятав і не забув усе це передати своїм, я залишу тобі на згадку цей знак, — Яртур вистрелив йому у пальці ніг. Звук був — наче вистрелила пробка від шампанського. Рустам від болю склався навпіл. Наша дівчина ще раз із усієї сили вдарила його настільною лампою.

— Ця скотина змушувала мене одягати сарафан і танцювати перед ним. Ух, сволота, — зі злістю прошипіла вона.

Ми вийшли з офіса й неспішно попрямували до автомобілів. Весело сміялися й розмовляли. Дівчина голосно крикнула і показала рукою у бік офіса охороннику з бару. Той зле скривився і, щось бурмочачи собі під ніс, помалу пішов до офіса. Наші вже сиділи в машинах. Ростислав висунув з вікна пакет і весело ним помахав. «Порядок», — голосно сказав він. Ми теж сіли в авто, і вся наша колона швидко рушила в дорогу.

Постскрипtum № 4

Від частого повторення брехня не стає правдою.

Однак усе більше тих, хто не вміє чи не хоче логічно мислити, готовий повірити в неї. На жаль, щось подібне сталося за не одне десятиліття пропагованими московською імперією міфами про «велічіє і магушество рускава языка»,

про «велікава Леніна», котрий на «ньому газгагагівал». І цей міф продовжує руйнувати свідомість звичайного українця й нині, а його адепти перейшли до ще більш провокаційних форм пропаганди.

Ет, московською брехнею нас не подивувати, однак все-таки розглянемо цю «велічіє і магущество». Почнемо зі слів: баскак — збирач податків на Русі-України (Київської Русі) за часів татаро-монгольської навали; сарафан — це слово викликає в нашій уяві красиву, вродливу жінку в чорному сарафані та кокошнику. Цей образ нам знайомий із книжок, фільмів і театральних вистав. Такий собі символ «руской» жінки. Брехня це все, панове. Це іранське слово «серпа», тобто прийшло воно зі Сходу. У москвинську говірку воно потрапило через тюркські мови. Був час, коли в сарафанах ходили тільки чоловіки. Це був святковий, небуденний одяг. Поступово, з часом, сарафан із небуденного одягу став домашнім. Це довга спідня сорочка, поверх якої надягали кафтан. У нашій прадавній українській (расинській, русинській) мові старовинний жіночий одяг із легкої тканини мав свою назву — літник. Чому літник? Тому що одяг на літо. Який стосунок має сарафан до слов'янської мови? Зрозуміло, ніякого. Та що там казати, якщо вождь більшовицької Московії Ульянов-Ленін «позичив» у нас наше слово «чрезвычайний с'езд». Слова «звичай», «звичайний» наші, українські. Уявіть собі: як по-дурному звучало б «необікновенний».

Запозичені (в моєму розумінні — вкрадені!) у японців дерев'яні ляльки, що ховаються одна в одній, в Московії отримали нову назву — «руськіє матрьошкі». Звісно, зрозуміло, очі «матрьошкам» стали малювати менш вузькими, кімоно їм поміняли на САРАФАНИ(?!).

[Маю честь бути Українцем]

Може, хтось не повірить, й «руськіє пельмені» насправді є «не рускіє», а страва народу комі. «Пельм» в перекладі означає «хліб у вигляді вуха»... Їй-бо. Така вже московсько-кочівницька ментальність: «Твайо-майо! Майо — не твайо!»

Ця дискусія мала б сенс, якби ж то якісь московські князьки (за тисячоліття до своєї з'яви!?) заснували нам Київ, Чернігів, Вишгород, Ізяслав, Кам'янці (аж три!), Галич, Володимир, Переяслав, а не наші володарі їм — Москву, Ярославль, Юр'їв, Галич, Солигалич, Володимир, Переяслав-Заліський.

Давайте поговоримо про інше, щоб знати хто ми, оскільки з «сарафанами», думаю, ми розібралися.

Стосовно українських топонімів, гідронімів за сучасними межами нашої держави, то, окрім Московії, їх чимало і в інших сусідніх державах на наших прадавніх етнічних територіях. Берестя, Пінськ, Кам'янець, Дорогочин, Малорита, Косово, Рось — міста, Піна — річка в Білорусі на Берестейсько-Пінсько-Турівських землях, де й до сьогодні незайшло населення розмовляє майже поліським діалектом нашої мови.

Доводити українське коріння заснованих нашими володарями на наших землях міст сьогочасного так званого Закарзоння: Перемишля, Ярослава, Санка, Холма, Рюшева, Грубишева, Кросна, словацьких: Пряшева, Дукли, Свидника, Лаборця — особливої потреби я не бачу.

Вельми цікаве й знакове розкодування назви словацького міста Кошице — Коші це — осідок Коша, Січі.

Важко приховати наше коріння назв річок: Сан, Лада, Удаць, Шкло, Вишня, Одра — Польща; Тутова, Ракова, Бистриця — Румунія; Тур, Красне — Румунія, Угорщина.

Щонайменше шість сусідських столиць були названі з використанням нашої мовної лексики: Мінськ — від слова

«мінати», Вільнюс — до початку ХХ століття Вільно, зауважую: не «вольно» польською, не «свободный» — московською, Кишинів — від слова кишенья, Братислава — брати славу, брати слави, Буку решт — Буку решта — там, де в давнину закінчувалися букові ліси, були рештки тих лісів, Будапешт — колись два міста: давніше Буда та молодше Пешт. «Буда, будівля, будуватися» й до сьогодні активно працюють у нашій мові.

А де заавансований («знаковий штришок»)? Прошу, панове. Красномовний приклад ординської ментальності московитів. Після придушення повстання енкаведисти пили, гуляли, танцювали на дерев'яному помості, збитому на тілах ще живих провідників повстання... Саме так балювали на тілах русинських князів і бояр татаро-монголи після поразки нашого війська на Калці в 1223 році.

А вже через 17 років заліщуцькі полки у складі Батієвої орди плюндрували, нищили «матір міст руських» колиску слов'янства — Київ.

Тож можна бризкати слиною про свою «слов'янськість», але ординські гени в тобі (московіте) і сім віків не вивітрять. Іти з дикунською насолодою витанцьовуєш на тілах беззбройних слов'ян-українців чи отруюєш, вбиваєш дітей, жінок, співгромадян безневинних у Карпатах, Грозному, Вільнюсі, Тбілісі, Горі, Москві, Беслані...

«Не дай, Боже, з хама пана!» — так нас навчали мудрі наші праукраїнці. Ганьба нам, що ми, українці, дозволяємо цим зайдам і досі балювати на нашій землі.

> **Розділ 5**

— Хвилююсь я про випадок на кордоні, — сказав я неголосно Яртурові.

[Маю честь бути Українцем]

Ми сиділи в затишній альтанці на території житлової зони військової частини. Альтанка зроблена гарно, відчувалось — з любов'ю, навколо неї росли ялинки. Усе це створювало приємну прохолоду на тлі спекотного серпневого дня. Інакше й бути не могло, адже цей острівець відпочинку був поруч із п'ятиповерхівкою, де раніше проживало командування дивізії. Перед будинком — рівний асфальтований майданчик, який ми перетворили на своєрідний автомобільний ринок. До речі, в тому будинку у трикімнатній квартирі жили й ми. Командно-господарську частину дивізії разом із командиром уже перевели кудись у Московську область, і ми жили у квартирі задарма, безплатно. Щоправда, деколи доводилось відкуповуватись пляшкою горілки від якогось капітана або похмеляти його. Капітан з групою солдатів уже передавав порожні житлові будинки офіцерів полякам. Вони були постійно п'яні, але якось ще примудрялися щось продавати — це вже загадка.

Фокус, так би мовити, був в іншому. До вечора вони передавали будинок. Поляки його закривали й опечатували. А вночі у капітана та його команди починалась справжня робота. За ніч з цього будинку вони викрадали все, що могли винести: батареї опалення, труби, двері, скло знімали деколи разом із рамами. Усе це вантажили у старенький ГАЗ-66 та вранці оптом продавали у близькому польському селі вже цивільним полякам. Наступного дня здавали інший будинок, закривали й опечатували, а вночі все, що можна було викрасти, викрадалось і продавалось. Ми, українці, це називаємо так: «Наша пісня гарна й нова — починаймо її знову».

Природно, з часом це помітили й поляки. Вони почали приймати не по одному будинку, а районами або одразу

по п'ять-шість будинків, і на ніч виставляли вартового. Проте це мало допомагало.

Саме ж виведення дивізії проходило за якимось незбагненим, дурнуватим планом. Одні боєприпаси вантажились і відправлялись кудись на схід, а з того-таки сходу в той же час прибували інші боєприпаси у напівпорожню дивізію. Прибулі не хотіли розвантажувати боєприпаси, а вимагали, щоб їх одразу ж у тому самому ешелоні везли назад. Ті, хто привіз цей вантаж, показували якісь папери й розповідали, що у них є п'ятирічний план на поставку озброєнь, підписаний міністром оборони СРСР ще у 1988 році, і вимагали негайного розвантаження, загрожували за невиконання наказу військовим трибуналом. Було навіть так: боєприпаси зі щойно прибулого ешелону одразу ж перевантажували у порожній ешелон і того самого дня відправляли їх на схід. Бардак і нісенітниця, зате виконали п'ятирічний план. Сьогодні привезли, перевантажили і сьогодні ж відправили назад.

Секрет полягав в іншому. Ті, хто привозив ті непотрібні снаряди й міни, знали, що вони тут не потрібні. Але їм хотілось побувати у Польщі, щось купити, вкрати, випити західної горілки, вдихнути цього вільного західного повітря. Усе це зробити за два-три дні, причому швидко все встигнути — перш ніж їх знову кинуть за ту залізну завісу.

Тому викрадалося й продавалося все, що можна було викрати й продати. На кожен товар була своя фіксована ціна. Ця ціна сприймалась без заперечень. У крайньому разі, якщо не могли продати, тоді на щось міняли.

Отака смішна, зворушливо-безпорадна театральна вистава. Доблесні воїни дикої орди азіатів нарешті покидають стареньку культурну Європу, що задихається. Іноді в мене

[Маю честь бути Українцем]

з'являлася думка, що європейці готові були кожному солдату й офіцеру подарувати по автомобілю, аби ті якнайшвидше виїхали до себе в тайгу. Так воно й було.

— Не переймайся, все добре. Ми зробили те саме, що колись робили наші запорозькі козаки.

Звільнили наших українок з полону бусурманів, — при цьому він весело засміявся.

Я похитав головою, не дивлячись на нього, й теж посміхнувся.

— Яртуре, я розумію...

Він протестуючи й невдоволено махнув рукою, потім перегнувся через столик і поплескав мене по плечу:

— Нічого не кажи. Ми вчинили правильно. Заради наших дівчат я так зроблю ще і ще раз, — запально відповів він. — Цих баскаків там уже немає, вони зникли, випарувались. Забудь про них.

— Справді? Ти у цьому впевнений?

— Упевнений на всі сто відсотків, — відрізав він. — Я зараз подумав про інше. Ти й твої хлопці не будете заперечувати, якщо ми затримаємось у вас на пару днів? — запитав Яртур.

— Якщо хочете, залишайтеся. Гуртом легше тата бити, — весело пожартував я.

Деякий час ми спостерігали, як Ярослав і Зорян умовляють клієнта купити машину, як вони по черзі сідають за кермо і рушають з місця, потім піднімають капот авта і щось пояснюють. Знайома картина, я таке бачив не раз. «Опель-кадет» хвилин десять тому вже забрав покупець, а «Ауді» зеленого кольору все ще оглядають. Цей замовник мені зразу ж не сподобався. Та нічого не поробиш. Нам потрібно продати, а йому — купити.

Наших дівчат одразу по приїзді ми відправили на квартиру: помитися, перевдягнутися й привести себе до ладу.

— Я ось про що подумав, — якимось нерішуче й задумливо почав Яртур. — Чому б нам не з'їздити з тобою разів зо два до німців? Гроші є. Декілька машин продати тут, а потім взяти одну для продажу в Україні, а одну — для себе. Адже там теж потрібно на чомусь гроші заробляти. Так, скільки ми заробили на цих сутенерах? — запитав він.

— Вісім тисяч марок та польський дріб'язок.

— Дівчатам дамо на дорогу. Решту пустимо в обіг. Як ти думаєш?

— Мені підходить. Тільки у нас є правило: ніякої зброї і криміналу, — я уважно поглянув на обличчя Яртура і злегка підвищив голос, — Ми працюємо чесно, силу застосовуємо у крайньому разі. Якщо тебе влаштовують наші умови, тоді ласкаво просимо у наше козацтво.

— Мене влаштовують, і я впевнений, що й моїх хлопців це теж влаштовує, — він розсміявся і підвівся з-за столу. — Йдемо до наших козаків і повідомимо про нашу домовленість.

Краєм ока я помітив, що й зелена «Ауді» від'їхала від нашого автोरинку: за її кермом уже сидів новий власник.

xxx

Ми зупинились перед маленьким кафе і вийшли з автомобілів. Чудовий, теплий тихий вечір... Вдалині виднілося поле, певно, нещодавно зоране, а його мерехтливі межі були золотистими у відблиску місяця. Зеленим небом, немов білі лебеді, пропливали хмари, оточуючи вузький серп молодого місяця. Наче за командою ми вийняли з кишень дрібні монети й показали їх молодому місяцю. Це, кажуть, до грошей, щоб у нас вони водилися. Із маленького кафе долинав запах смаженого м'яса й цибулі.

[Маю честь бути Українцем]

Гатусил кинувся у середину, назустріч привабливому запаху. Він серед нас був найбільш представницьким, тож завідував застольними справами. Повернувся і весь аж сяяв.

— Ви повинні помилуватися тим мистецтвом. Який шикарний стіл для нас приготував пан Мечислав! Але ще хвилинку терпіння. — Він загородив своїм масивним тілом вхід, розвівши руки. — Ще одна хвилинка: готується найголовніший сюрприз, — він благально склав руки.

Ми зупинились і Perezирнулись. Раніше й не помічали за ним таких артистичних здібностей. Гатусил виструнчився, потім широко усміхнувся — все його обличчя світилося задоволенням. Ми теж усі гуртом раптом заусміхалися.

Наш товстун здивовано дивився на нас. Він почувався не дуже впевнено і не знав, що робити далі. Нарешті з кафе долинуло: «Готово! Пане Гатусиле, заходьте!» Гатусил зробив крок убік і урочисто мовив: «Будь ласка, шановне панство, проходите».

Ми зайшли. У дверях Гатусил підморгнув мені, і кинув поглядом у бік накритого столу:

— А знаєш, цей стіл із лихвою відплатить за ту ранкову зустріч з тими сутенерами. Я знизав плечима.

— Можливо. Але чому це все ви зробили самі? Нічого мені не сказали. Він весело засміявся:

— Хотіли зробити подарунок. Знаєш, чому сьогодні ми так довго продавали «Ауді»? — запитав він і сам з гордістю відповів: — Ми хотіли продати її на сто марок дорожче, щоб зробити сюрприз. Не здогадуєшся, який?

— Не маю ніякого бажання про щось здогадуватися, — сказав я.

Ми пішли услід за іншими. Вони вже сиділи за столом. На вигляд стіл був накритий скоріше скромно, ніж шикарно,

але зі смаком. Господар подав на великій сковороді смажену картоплю і сказав, що наші скіфсько-українські шашлики будуть готові через декілька хвилин.

Я придивився до господаря кафе пана Мечислава уважніше. Він був рослий, огрядний, з червоним обличчям й доволі густими бровами. Любитель повихвалитися, дещо гамірний і дуже доброзичливий. Любив жінок і знав, як їм сподобатися. Це не дивувало, адже поряд стояв совітський гарнізон.

Дівчата сиділи між Ярославом, Зоряном та Яртуром. Знами поїхали тільки дві дівчини — Оріяна та маленька, з очами-намистинками, Святослава. Святослава була з Чернівецької області. Приїхала в Польщу за запрошенням на роботу. Хотіла заробити трохи грошей і вступити до Чернівецького університету. Працювала офіціанткою, поки її не переманив до себе Рустам, переманив обіцянкою більше платити. На кордоні він забрав паспорт і примусив її лягати під клієнтів. Дві інші дівчини, Світозара та Ярослава, одразу виявили бажання повернутися додому. Ми не заперечували, віддали їм паспорти та кожній на дорогу по 500 марок. Як мовиться у нас в Україні: вольному — воля, бо на чужині добре, а вдома краще! По обіді відвезли їх на залізничний вокзал. Дівчата плакали, дякували, цілували і знову плакали. Вони не могли повірити у своє щасливе визволення. Мені було їх навіть трохи жаль. Поїхали за кращою долею, а тут таке... Нічого, розумніші будуть.

Раптом у кафе погасло світло. З боку кухні з'явився пан Мечислав. Він ішов урочисто церемоніальним кроком й на витягнутих руках ніс торт. На торті горіли вставлені свічки. Всі встали й голосно почали співати «З днем народження вітаєм...»

— Пане Орію! — весело вигукнув Ярослав, — давній наш друже! Встань і прийми вітання від усіх нас.

[Маю честь бути Українцем]

— Господи, Боже милий, — я підвівся. — А я й не сподівався, що ви згадаєте... Пожалійте мене, друзі! Якщо чесно, я й сам забув!

— Ти диви, чого захотів! — вигукнув Гатусил. — Тепер-то ти збагнув, чому ми так довго продавали «Ауді», — він веселим поглядом обвів нас і гордовито показав рукою на стіл: — А це тобі наш подарунок.

Усі по черзі підходили до мене, поздоровляли. Дівчата по черзі навіть поцілували мене в щоку й бажали всього найкращого у цьому непростому житті.

— Так, друзі! Прошу всіх сідати за цей святковий стіл. Проти нещастя і повсякденних бід та за здоров'я іменинника пропоную випити, — Гатусил підніс свою чарку, цокнувся по черзі з усіма і випив. — Краще скажи нам, як ти себе відчуваєш? Як тридцятирічний?

Я всміхнувся. Тоді мовив:

— Так, наче мені тридцять і п'ятдесят одночасно. Так, нічого особливого.

— Ви тільки погляньте на нього! І це він називає «нічого особливого», — весело заперечив Зорян. — Та кращого й бути не може! Ти відзначаєш свій ювілей у колі друзів і симпатичних дівчат. І чого ще чоловіку треба? Тому пропоную тост. За тебе, пане Орію, і за всіх нас як велику родину, і нашу вільну Україну!

Ми всі встали, цокнулися і стоячи випили. Наш гостинний господар приніс у подарунок велику пляшку хлібної горілки.

— Чудова дівчина, чи не так? — запитав він мене, показавши очима на Оріяну.

— Не знаю, пане Мечиславе, — відповів я, — не дуже до неї приглядався.

Він деякий час дивився на мене й ворухив своїми густими бровами, потім невдоволено струснув головою.

— Скажи мені, і для чого тільки ти живеш? Скільки ще ти будеш холостякувати?

— Саме це я хотів би й сам знати, — відповів я. Він засміявся й голосно сплеснув долонями.

— Пропоную тост, — він високо підніс свою чарку, при цьому уважно спостерігаючи, чи всі налили. — За мого доброго друга та його майбутню дружину. Сподіваюсь, що наступний день народження він зустрічатиме в парі.

Яртур і Ярослав загорілися. Яртур видавав феєрверки жартів і разом із Ярославом владарював за столом. Вони стали душею нашого застілля. Зорян танцював із Святославою, а Гатусил — з Оріяною. Для Ростислава та Ярополка хлібна горілка виявилась надто міцною, особливо після другої чарки. Похитуючись, вони скромно пішли провітритись у сад, в альтанку.

Для мене несподівано настала тиша. Розмірено цокав настінний годинник. У кімнаті на долівці розтягнувся коричневий гончий пес і своїми великими очима спокійно спостерігав за нами. За вікном лагідно світив місяць.

Було якесь дивне відчуття, немов час зупинився. Мені здавалося, що ця маленька кімнатка-кафе разом зі мною піднімається у височінь і, розгойдуючись, пливе крізь ніч, крізь роки, крізь численні спогади. Я підніс свою чарку. У ній блищала горілка. Згадав про записку, що мені передала у прикордонному кафе Оріяна. Тоді мені було трохи сумно й страшно. Але чому? Тепер все минуло. Я відчував м'яке осяяння першого хмелю, що зігрівало кров. Мені було все байдуже. «Живи — доки живий!». У саду мої хлопці співали

[Маю честь бути Українцем]

пісню про запорозького отамана. Поруч лунав голос Оріяни, вона говорила тихо й повільно, якимось схвильованим голосом. Я мовчки долив собі в чарку і підняв голову.

— Що з тобою? Я вже п'ять хвилин запрошую тебе на танець, — наді мною схилилась Оріяна. Я повільно піднявся, а Гатусил весело вигукнув:

— Та він же у нас мрійник! Хіба не помітила?

Я танцював з Оріяною. Повернулись Ростислав і Ярополк. Вони дещо протверезіли на свіжому повітрі. Ярослав танцював із Святославою. Яртур і Гатусил займалися армреслінгом.

Ми ще не раз, здійнявши свої чарки, весело й урочисто виголошували «Слава Україні!» і самі відповідали: «Героям слава!» Були задоволені й щасливі. Проводжаючи нас до машин, Мечислав шепнув мені на вухо:

— Паспорти на хлопців будуть готові завтра до третьої години дня. Тариф не змінився — сто п'ятдесят марок за паспорт. Сподіваюсь, ви зможете вести машини?

— Звичайно. У всякому разі, маю надію.

Вечір був теплим і спокійним. Можливо, вже настала ніч? Куш ліщини чи, може, бузку, немов ховав у своїх обіймах темну ніч і безмовну мрію. Увесь був сповнений сподівань, що наче причаїлися за темним листям.

xxx

Решту ночі Оріяна провела у мене в кімнаті. Усе сталося просто. Роздягаючись, вона сказала: «Я приїхала у Польщу працювати, а мене змушували грішити. Зараз я вперше со-грішу з чоловіком, який мені страшенно подобається».

Вона лежала переді мною, плавно розправляючи плечі, відкинувши голову назад, трохи відкривши рота в усмішці, яка нікому не призначалася — тільки мені.

Незважаючи ні на що, Оріяна виявилася ніжною, чарівною коханкою, невимогливою і вдячною. Я її чудово розумів: ще минулої ночі її змушували лягати під п'яних клієнтів, а тут сталися такі чудові несподівані зміни в її житті. Не хотілось, щоб вона почувалась винною мені, і тільки тому наполіг, щоб вона пішла до себе в кімнату. Не хотів, щоб мої хлопці це помітили, зрештою тут ми заробляємо гроші, а не заводимо любовні романи.

Постскрипtum № 5

5 липня 1941 року Сталін прийняв делегацію уряду Миколайчика для переговорів щодо спільної боротьби проти Німеччини. На зустрічі, зокрема, відбулась така розмова:

Сталін:

— Не буду сперечатися за кордони.

Сікорський:

— Чи не говорили Ви, що, наприклад, Львів — то місто польське?

Сталін:

— Так, але будете змушені сваритися з українцями.

Андерс:

— Багато українців були і є германофілами, тому мали ми, а потім ви теж багато з ними клопоту.

Сталін:

— Так, але то були ваші українці, а не наші. Ми їх знищимо спільно.

[Маю честь бути Українцем]

Сікорський:

— Не говоріть мені про українців, а про територію. Отож, коментарі зайві. Знищити? То знищимо!

І потекла українська кров, закапали українські сльози. Почали заселятися сибірські простори українським роботящим людом.

Поляки не церемонилися з українським людом і значно раніше. Вони ж з 1918-го по 1939 рік в межах тодішньої Польщі встигли знищити 331 православну церкву, в тому числі 129 переобладнали під костели і школи. Українські школи і українські класи в польських школах теж закривали. Надавали допомогу угорцям у знищенні Карпатської України, а тут ще й мали сталінське «благословення» — нищити й самих українців.

Відповідно пролунало гасло: «Поляки за Буг». А за Бугом, на Закордонні, — «Українці за Збруч».

Це людиновбивство на Закерзонні здійснювалось за звичним методом — під гаслом боротьби з УПА.

А незабаром геноцид цивільного люду — старих, жінок, дітей. Адже молоді чоловіки всі були в УПА і самообороні. Тут уже ніхто ні про що не думав, тільки вбивав. Це була тактика повного геноциду. Однозначно: «Позамикати, віддати під суд, знищити, виселити, викинути за Збруч на пожирання советам. Залишити очищену землю!» Відповідні накази, а також технічні засоби, постачання зброї і амуніції — все було кинуте на «вулканічні» терени. Постачання московської зброї проводили советські партизани і все йшло на «очищення терену». З березня по травень 1944 року в самому лише Грубешівському повіті польські озброєні банди під польським штандартом спалили 52 села і замордували майже 4 тисячі селян-українців.

Ми, українці, кажемо, що в житті немає нічого таємного, що не стало б явним. Як же на цей геноцид українців відповідали наші вояки УПА. Наведу кілька документів, які не потребують коментарів. Але ці документи свідчать про те, що наші вояки не були людожерами. То все брехня московитів.

Для чого винищуємося?

Проти польського народу не виступаємо, але суворо попереджаємо більшовицьких прислужників незалежно від національності.

Вельможний пане коменданте, шлемо пану того листа з метою пояснень щодо нашої позиції, яка, напевно, цікавитиме й Вас.

Тим листом закликаємо пана змінити своє ставлення до української людності, а гострі бойові змагання спрямувати проти нашого спільного ворога.

З дотеперішньої польської політики на теренах вашого впливу виходить, що хочете повністю знищити українську людність (ліквідувати її на місці або переселити).

Таку політику проводили німці по відношенню до інших народів. До чого довела їх така політика?

Ви підняли голос проти німців, як на «катюг світу», а запитайте себе, чим відрізняється від їхніх дій поведінка поляків? Ми різниці не відчуваємо.

Скажімо, за що взаємно винищуємо самі себе? В ім'я чого ллється кров? На чию користь?

Користується з того наш спільний ворог, який збоку тільки сміється. Якщо, пане, хочете поводитися і надалі, як і донині, то хай кров ллється. Донині ми мовчали... Тепер заявляємо, що ми, як євреї, нищити себе не дозволимо.

[Маю честь бути Українцем]

Ми з Української держави, а Польщі будувати не плануємо і пана це хай не турбує.

Наші дотеперішні акції на деякі постерунки необхідно трактувати як застерігаючі відплати, застосовані там, де перейдено допустимі межі.

Ми б'ємо й битимемо усіх тих, хто нищить український народ. Що пан скаже на нашу пропозицію? Чекаємо якнайшвидше відповіді, щоб знати, як розставити наші відділи по відношенню до польських постерунків.

Відповідь просимо надіслати нам через цю людину, від якої пан отримає цю пошту.

З повагою, командир народної самооборони Богун
17 квітня 1945 року.

Заклик до співпраці

Воля народам! Воля людині! Смерть тиранії! Поляки!

Сьогодні вивозять нас, а завтра Вас... Наші долі однакові. Тільки Вас іще брехнею випробовують: польськими мундирами, символікою, виборами, відзнаками і гарними, хоч фальшивими, обіцянками про демократичну Польщу.

Однак цим живе не польський народ, а Сталін і його кліка. Не вірте їм! Не вірте їм! Не вірте тим облудним тиранам!

На початках нам теж наобіцяли і Українську Радянську державу зі своїм президентом, військом, урядом, консулами тощо.

А коли взяли владу в свої руки — все ліквідували. Ви арештували, вистріляли навіть тих мальованих президентів і прем'єрів, міністрів-комісарів, як звичайно, Ваші Осубки і Берути, а колись наші Коцюбинські, Скрипники й інші.

Настала стара неволя. Стара, знана нам і Вам радянська тюрма народів, темна азіатська тиранія.

Те, що вчора робили з нами, сьогодні роблять з Вами. А те, що діється сьогодні з нами — завтра чекає Вас.

Поляки! Наші долі в даний час однакові й до волі одні й ті ж дороги. Незадовго зустрінемось знову — або в Сибіру, або разом у новому вільному світі на руїнах московської тюрми народів.

Це найбільше залежить від наших стосунків і від наших змагань. Отож вставайте до спільної визвольної боротьби за світлі людські ідеали й свободу особистості.

Хай живе спільний визвольний фронт усіх неподоланих народів! Геть з московської тюрми народів!

Геть московсько-більшовицький фашизм! Смерть тиранам і тиранії! Хай живе вільна Незалежна Україна!

Хай живе незалежна Вільна Польща!

Хай живе рівність, братерство і соціальна справедливість усіх народів і всіх людей!

Українські повстанці.

Ще один маленький штришок. Мене дуже часто запитують: «Та що там тієї Карпатської України? Її, крихітну, задушили угорці».

Це так. Розгромили та задушили. І не самі, бо не мали сил, — їм допомогли польські «добровольці», але (це магічне слово «але») чому ж Августин Волошин помер в одній із московських в'язниць? Чия у тім була зацікавленість? А це ж була Українська держава... Хоч і маленька, але наша Українська держава!..

> Розділ 6

Наступного дня була неділя. За давньою армійською традицією я прокинувся рано. Швидко скочив і розчинив вікно. День обіцяв бути прозоро ясным і свіжим. Головне, аби не був

[Маю честь бути Українцем]

спекотним. Бо ввечері у дорогу. Я вмився, походив по кімнаті і через силу зробив декілька фізичних вправ. Трохи поболювала голова, але я знав, що це незабаром минеться. Вікно моєї кімнати виходило на ліс. Це створювало відчуття, що ти живеш за містом. Здавалось, що зараз відчиняться двері і щасливі діти забіжать до кімнати побажати доброго дня своєму татові. Але... врешті-решт я був цілком задоволений своїм становищем. Я був щасливою людиною по-своєму. На мій погляд, і сьогодні головне — вміти забувати про погане й сумне!

Зрештою кожний може помріяти. Що в цьому поганого? Я надягнув новенький спортивний костюм і вийшов у кухню заварити собі кави. Двері на кухню були відчинені, а звідти — чудовий запах кави. Я плеснув долонею себе по лобі: як же я міг забути? Дівчата, наші дівчата...

— Доброго ранку! — я ввічливо привітався.

— Доброго ранку. Як спалося? Кава? — весело зиркнувши на мене, запитала Оріяна.

Я дещо сторопів, розгубився. Я не звик до такого: та й навіщо вона мене запитала, адже була зі мною.

— Кава, — пробурмотів собі під ніс, не дивлячись на неї.

Я звик заварювати собі сам. А тут зовсім навпаки. Просто диво...

Оріяна засміялась, змахнула ганчіркою уявні крихти зі столу й поставила переді мною філіжанку кави. Потім нахилилася й поцілувала мене в щоку.

— Будь ласка, ваша кава, шановний пане Орь-Орю.

Я все ще сидів напружений і, чесно кажучи, не знав, як поводитися. Вона підійшла й ніжно обняла мене.

— Заспокойся, адже ми самі, і нас ніхто не бачить. Я всю ніч не могла заснути, все питала себе: невже таке

може бути? Та чи могла я мріяти про таке ще три дні тому? Три дні тому я була сексуальна рабиня. А сьогодні вранці — просто щаслива жінка. Орію, я дійсно щаслива.

Я зиркнув на неї. Вона усміхалася легкою усмішкою — тільки очима. Її обличчя при цьому майже не змінилося: світилося зсередини.

— Це я чудово розумію, — я це сказав і водночас сам себе запитав, а що ж я таке сказав. Мені стало незручно, ніяково, і я обійняв її за талію.

Мені дуже хотілося б завести м'яку, жартівливу розмову. Ярослав і Зорян уміли розмовляти так, а в мене завжди виходило незграбно й «по-воєнному». Ярослав мені з цього приводу говорив, що моя розмова з панянками — десь на рівні армійського жаргону прапорщика.

— Ми з Святославою хочемо поїхати у місто. Потрібно купити подарунки батькам. О, мало не забула. Велике дякую за гроші, — вона знову мене поцілувала. — Та й самим треба купити одяг. Адже такими, як ми є, додому не приїдеш. Я ж не буду розповідати, що була в сексуальному рабстві.

У сусідній кімнаті рипнули двері. Почулися голоси хлопців, вони вже встали. Ранок вступив у свої права. Я підвівся зі стільця.

— Яртур і Ярослав близько дванадцятої поїдуть до Мечислава у кафе. Якщо хочете, вони вас відвезуть. Коли скупитеся, вони вже вас і привезуть назад у гарнізон. У мене до тебе особисте прохання. Ти знаєш, що сьогодні ввечері ми їдемо до німців за машинами. Повернемося завтра. Так-от: до нашого повернення не плануйте ніяких від'їздів в Україну. Коли повернемося, ми це вирішимо. Відпочивайте й не вивсовуйтеся із квартири. Передай це Святославі. Отаке моє прохання.

[Маю честь бути Українцем]

— Святослава по вуха закохалась у нашого Ярослава, — відповіла Оріяна, — і навряд чи вона буде щось робити, не порадившись із ним. А за те, що запрошуєте залишитися, дуже дякую, — вона нахилилась і ще раз міцно мене поцілувала.

Я взяв чашку і вийшов надвір в альтанку. Можна спокійно покурити й випити кави. Я не можу пити каву без сигарети. Щось мене занепокоїло в останній фразі. Ага, ось, така фраза: «...Закохалась у нашого Ярослава». І чому вона має мене бентежити? Адже потрібно радіти, а не хвилюватись.

— Гаразд, поживемо — побачимо. Усе, що не робиться, робиться до кращого.

xxx

— Ви не підкажете, де господар цього «Мерседеса»? — ввічливо запитав нас молодий високий здоровань приємної зовнішності. — Чи не продається він?

Я і Зорян сиділи у нашій елегантній альтанці. Пили каву й просто курили. Ярослав на своєму БМВ поїхав до Мечислава за паспортами. З ним поїхали дівчата та Яртур. Ми вже вирішили, що виїздимо сьогодні увечері туристським автобусом разом з поляками-туристами. Замовлень на автомобілі не було, тому, думали, візьмемо те, що зможемо: дешево, сердито й багато. Військових, охочих взяти західне авто, в гарнізоні залишалося ще чимало.

Звичайно, була ще одна причина. Ми хотіли перевірити, чи на місці наші «таваріщі» зі своїм сексуальним баромакафе. В українців є приказка: меланхолік — це той, хто розмірковує про життя, а цинік — це той, хто бачить, що робить з життя більшість меланхоліків і просто людей.

Ми не були меланхоліками й не були циніками. Ми були люди, які знають життя на кордоні у «циганському таборі». Тільки тому Ярослав повинен був заїхати й замовити сім місць в автобусі. Це дорожче, аніж їхати навіть двома автомобілями, але розсудливіше.

— А що ви нам за цього красеня «Мерседеса» заплатите? — я по-одеськи відповів запитанням на запитання, при цьому зробив непомітний знак Зоряну, який уже готовий був сказати, що автомобіль не продається.

— Наші... — він видихнув слово і, посміхнувшись, запитав: — Одесити?

— Припустимо. Хіба це щось змінює?

— Само собою розуміється.

— Що?

Я уважно дивився на нього. Хлопець справляв хороше враження. Але я знав й інше: що люди стають сентиментальними швидше від прикрощів, ніж від любові. А засмучуватись я не хотів: досить з мене печалі.

— Так що ж це змінює?

— Я навчався в одеському училищі, закінчив два роки тому, — просто пояснив він.

— Ну, тоді доброго дня, земляче, — я простягнув йому руку, він потис її, потім поручкався з Зоряном. — А тепер розкажуй, що тебе зацікавило в нашому «Мерсі».

Хлопець присів поруч, вийняв сигарети, неспішно прикурив. Зорян налив йому чашечку кави. Він вдячно кивнув головою.

— Я родом з Миколаєва. Після закінчення училища потрапив служити сюди. Ми з дружиною страшенно раділи, що поправимо своє матеріальне становище. Але те, що я побачив тут, не вписувалось у поняття цивілізованої людини. Це була

[Маю честь бути Українцем]

не служба у розумінні цього слова. Створювалось враження, що я людина другого сорту, — словом, я російський окупант. Дивлячись на тих, хто тут служив, то поляки мали повне право так говорити. — Він зробив невеличку паузу, п'ючи каву, і знову став говорити, намагаючись не збитися з темпу: — А дивлячись на те, що тут виробляють так звані радянські війська, то ці поляки мали б нас зі зброєю в руках звідси виганяти.

— Добре говориш, земляче, — підтримав його Зорян, — правду кажеш. Той недовірливо поглянув на нас, але це його не зупинило.

— Полк виїхав на навчання у 1991 році взимку. На полігон доїхало десять відсотків техніки з усього полку. Один БТР за собою на буксирі тягнув два БТРИ, що зламалися. Один із цих БТРів не вписався у поворот і на розі в'їхав у кафе, — розніс його вщент. Виїхав з іншого боку, і його спокійно на буксирі потягнули далі. Це називалось боєготовність частини. І після цього випадку (я це бачив на власні очі) замполіт частини нас запевнив, що це польські націоналісти здійснюють бунт і хочуть вигнати мирних і добрих радянських воїнів. Просто сором.

— Добре, дуже добре рикаєш, леве. Це вже слова зрячо-го українця, — це вже я підтримав. Його розповідь нагадала мені мою службу і моє розчарування.

— А останньою краплею став такий випадок. У наш полк призначили нового командира частини. Ми його прозвали Кріпак. Річ у тім, що він один раз у два-три місяці посилав у Москву одного з офіцерів полку, і завдання його було тільки одне — переоформити й відправити у Польщу контейнер із міцним вином («кріпаком»). Це вино призначалося для нього та його ближніх. Вони його пили день і ніч. Одного разу хотів послати й мене. Я відмовився: врешті я ж не раб і не якийсь-

там хлопчисько. Після цього почалося переслідування. А остаточно я вирішив для себе уже після 24 серпня 1991 року. Чому я повинен служити у якійсь незрозумілій армії, коли Україна стала незалежною і організовується своя українська армія? Написав рапорт. Довго не відпускали. Але, як говорять у нас в Одесі: якщо довго мучитися, то що-небудь все одно получится. Це я вам говорю. Це пекло я пройшов від першої до останньої букви. — Він допив одним ковтком уже схололу каву, дістав сигарети, закурив.

— Так, історія. Але... ми усе це пройшли. Ту непередавану радість служби у московській армії, — їдко сказав Зорян.

Раптом обличчя хлопця розплилося у широкій усмішці. Сміявся він голосно й заразливо.

— Московська армія — здорово! Оце здорово! — мало не стогнав він. — Так це ж правда. Вони ніколи не були російськими, а були московитами. Московська армія — здорово! А ми дурні... Ох, які ж ми, українці, дурні... Власним потом, власною працею звеличувати чужий народ.

Він сміявся від душі. Це не було обманом. Він справді сміявся від душі. На додачу заразив нас своїм щирим сміхом. Знаєте, бувають такі моменти у житті, коли ти довго за формою не бачиш змісту, а потім одним невеликим словом одразу збагнеш той зміст. І розумієш, що це був твій обман, твоя форма міражу та ілюзії. Ось так вийшло й тут.

— Як же ми будемо вирішувати з «Мерседесом»? — запитав я, коли ми трохи відійшли від сміху, що охопив нас.

— Що ж тут вирішувати? Якщо він продається, то я через годину приведу моїх тестя і тещу. Вони приїхали до нас у гості. Тесть хоче його купити для свого кооперативу. Вранці вони його вже бачили. Тепер хочуть розмовляти з господарем.

[Маю честь бути Українцем]

Мій тесть — рішуча людина і як справжній українець, якщо щось задумав, то йому хоч сокирою по голові стукай, від свого не відступить. Такий «мерс» тут все одно коштує дешевше, ніж у нас в Україні. Якщо він купить його, то мені у спадок перейдуть його «Жигулі». А це вже добре, — просто й дохідливо пояснив він.

— Що ж, через годину приводь своє сімейство. Але ми його продамо не менш ніж за сім тисяч, — рішуче заявив Зорян.

— Та хоч за вісім! Це ваша робота. Зможете сторгуватися — ваша взяла.

— Гаразд, — погодилися ми.

х х х

Ми продали-таки наш «Мерседес» за сім тисяч доларів. Звичайно, спочатку довелося докласти чимало зусиль умовити на цю угоду Яртура та його хлопців. Але після наших доводів щодо швидкої купівлі незабаром такого самого «Мерседеса» та стосовно того, що його клієнт не постраждає, він та його хлопці дали згоду. Та й хто відмовиться, як кажуть, на рівному місці за один день, нічого не роблячи, заробити по тисячі доларів, при цьому нічим не ризикуючи.

На мій подив, той старий виявився міцною і вольовою людиною. Доки дружина теж оглядала авто (або робила вигляд), він доброзичливо розповідав мені різні анекдоти. Особливо мені сподобався анекдот про те, як на Західну Україну приїхав автобус із російськими туристами, і десь у Карпатах біля джерела автобус зупинився. Природно, туристи стали в чергу попиту холодної води. Це побачив українець-гуцул і кинувся бігти до них і на ходу кричить їм українською мовою: «Люди добрі, не пийте цієї води! Вона отруєна». А ті спокійно

продовжують пити ту воду. Той нарешті добіг до них і знову просить не пити отруєну воду. Останній турист повертається до нього і каже: «Мы не понимаем вашего языка. Говорите по-нашему». Гуцул подивився на них і каже: «Вы пейте воду маленькими глотками, она же холодная, я боюсь, чтобы вы у нас в Украине не заболели»...

Ми підійшли до автомобіля. Яртур гаряче умовляв дружину старого.

— Між іншим, шановна пані, колір оббивки дуже підходить до ваших голубих очей, а сама ця чудова машина дуже пасує до вольового обличчя вашого чоловіка.

Ми стали сміятися, навіть не сміятися, а таки реготати. Ярослав припинив демонструвати двигун і закрив капот. Яртур докірливо дивився на нас і похитував головою.

— Ви праві, парубче, я з вами повністю згодна, — підтримала вона Яртура і всміхнулася йому материнською усмішкою.

— Так-так, жінка — це квітка життя. Їй постійно потрібні ласкаві милі слова. Те, що я зараз сказав, це не базікання. Це звичайний комплімент. На жаль, у наш час компліменти говорять все рідше. Прикро. Тому що гарна жінка любить вухами. Тим паче дружина солідного чоловіка.

Старий звернувся до дружини:

— У нього світла українська голова, чи не так? Молоді люди, — сказав він затим, — у наш час рекету і бандитів найкраща ознака солідності та успіху — це старий, поношений костюм без краватки. При цьому їздити на автобусі. На жаль, це так. Але перейдемо до справи. Я знаю, я це бачу, що можу спокійно виторгувати ще тисячу доларів...

При цих словах я від здивування зробив крок назад і поглянув на жінку очами, повними жалю й благання.

[Маю честь бути Українцем]

— Але ж, любий... — сказала вона.

— Облиш, мамо, — відмахнувся він. — Ви розумієте, що я міг би... Але я цього не зроблю. Мені дуже сподобалося, як ви працюєте. Звичайно, ще багато помилок, та все ж таки... У нашої України попереду довга дорога становлення на шляху історичної правди. А ви — це її підтримка... Щодо вольового обличчя та голубих очей вийшло непогано. Чи не так, мамо?

— Так, любий...

Він дістав гроші і передав їх мені. В пакеті було рівно сім тисяч доларів.

Постскрипtum № 6

Усі наші біди від того, що ми не знаємо або не хочемо знати правду. Приховуванням правди, ретушуванням її напівправдою, брехнею, чи як зараз модно казати макіяжем, за давньої хвороби не вилікуєш, тільки загостренню процесу сприятиме.

Від частого повторення брехня не стає правдою, однак усе більше тих, хто не вміє, чи не хоче логічно мислити, проявляє готовність повірити в неї. Спрацьовує не логіка, спрацьовує стереотип мислення: «Якщо стільки відомих і начебто шанованих людей так довго повторюють це твердження і, напевно, вірять у його істинність, то не може воно бути суцільною вигадкою. Хай не все, але хоча б якась частка істини в ньому мусить бути відсутня...» Брехня.

Я переконаний, що й у відносинах межі народами-сусідами мусить бути чітка ясність. Хто, коли, що, кому, як... Хто кого читати, рахувати навчив... Хто кого у верхів'я Волги, Оки, а хто кого до Магадана, Соловків відселив... Хто кому писок під Оршею, Конотопом, Чудновим натовк, а хто кому — під Полтавою, Крутами...

От давайте, до прикладу, розберемося, хто кому писок натовк під Оршею.

Ми, українці, як одна з найвойовничіших націй Європи, маємо в своєму літописі не одну величну перемогу. Зокрема, прикладом переможних битв є битва під Оршею, що відбулась 8 вересня 1514 року військом під командуванням князя Костянтина Острозького, на той час Гетьмана Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, нащадка Юриковичів, некоронованого володаря Русі-України.

На той час Московське князівство вже два роки вело війну проти Литовсько-руської держави. В липні московити заволоділи Смоленськом і просувалися вглиб території князівства. Великий князь Сигізмунд мусив вживати рішучих заходів, щоб врятувати свою країну, і тому з-поміж усіх кандидатів на гетьманську посаду обрав українського князя з Волині Костянтина Острозького, який вже до того прославився у боях із татарами.

27 серпня за Березиною відбулася перша сутичка з передовими московськими полками. Московити відступили. Не вдалося їм стримати русько-литовські сили і при переправі через Бобер. Литвинські та руські війська знищили всі ворожі застави на шляху і вирушили на Оршу. За чотири милі від Орші, на річці Кропивній, стояло 80-тисячне військо, очолюване воєводою Іваном Челядніном. 6 вересня литовці підійшли до Дніпра і почали шукати місця для переправи через річку. Московські військові пильно стежили за діями свого ворога. Але не завважили і залишили без охорони один брід, через який гетьман переправив на другий берег кінноту. Піхота переправилася на човнах і плотах. Воєвода Челяднин вирішив одним ударом покінчити з русько-литовським військом. У своїй перемозі він не сумнівався. «Почекаємо, доки вони

[Маю честь бути Українцем]

переправлять всі війська, бо наші сили такі великі, що, поза сумнівом, ми зможемо без великих зусиль або їх розбити, або гнати це військо аж до Києва. Нарешті, єдине, що нам залишиться, — це захопити всю Литву».

В ніч з 7 на 8 вересня все русько-литовське військо переправилось на лівий берег Дніпра і відійшло від річки на дві милі. Виявилось, що в строю війська залишилося тільки двадцять п'ять тисяч солдатів. Основна надія була на гармати, під вогонь яких гетьман сподівався затягнути московитів.

Перед битвою Острозький відвідав церкву, де благав Господа про перемогу. Він поклявся побудувати дві церкви у Вільно: «Коли милостивий і всемогутній Бог дасть нам перемогу над безбожним ворогом і передасть в наші руки його людей, таких жорстоких, і таких численних». Вранці 8 вересня 1514 року два війська були готові до кривавої січі.

Першими розпочали московити — вдарили по центру русько-литовського війська, де перебував Костянтин Острозький. Русини з литвинами легко відбили першу атаку. Тоді московити спробували прорвати фронт і вдарили з тилу. Допомога, яку послав гетьман, змусила московитів відступити й цього разу. До обіду сталися дрібні сутички між двома військами. Очевидно, Челяднин хотів знесилити русинів і литвинів такою тактикою, а потім розправитися з ними. Сил вистачало. Після обіду московити вдарили по всьому фронту війська Острозького. Основний удар завдавався по центру. Розпочалася жорстока різанина. Острозький на коні був у середині бою і вів за собою воїнів: «Це наша звитяга і нас чекає тріумф! Вже ворог слабіє! Браття милі, проявіть звичну мужність у цей нелегкий час! Будьте відважними в мужньому тілі! Нехай кожен сповниться духом проти ворога. Сам

Бог стоїть за нас! Є нам допомога з неба! За мною сміливіше наступайте! А в мужності згадайте славних батьків! Ось я перед вами свою голову ставлю! Першим на неприятеля свою шаблю підіймаю!» І воїни Острозького витримували шалений натиск московитів. Але ось русько-литовське військо крок за кроком почало відступати, а опісля і взагалі кинулося навтьоки. Московити ринулись вслід і потрапили прямо під гармати.

Хитрість Острозького вдалася — ворог потрапив у пастку. Гармати вдарили по супротивнику. Острозький перешикував свої війська і знову вирушив в атаку: «О, відважні лицарі! Тепер потерпіть! Тепер покажіть свою мужність! Згадайте мужність своїх предків!» Цього наступу литовців московити не витримали. Челяднин ще міг врятувати становище — треба було тільки послати по допомогу за полками князя Михайла Булгакова. Але, побачивши втечу своїх солдатів, Челяднин «здав князя Михайла» і сам утік з поля битви, а разом з ним і запасні полки. Русини та литвини розбили полки Булгакова і, переправившись через Кропивну, кинулися наздоганяти ворога. Острозький, стоячи на березі річки, підбадьорював вояків: «Гей, хлопці, тепер кожен послужить, як можете!» Московити не чинили більше супротиву, щоб врятуватися. Вночі було знищено залишки московського війська. Челяднин так і не втік, його наздогнали і взяли в полон. Ніколи ще московські війська не зазнавали такої поразки. 30 тисяч вбитих, 46 воєвод, взятих у полон, князів і бояр, півтори тисячі боярських отроків і майже 8 тисяч солдатів. Серед трофеїв знайшли і тисячу кайданів, які Василь III приготував для воїнів Великого князівства.

Наступного дня Острозький милостиво прийняв полонених воєвод, а потім відправив їх до великого князя в Борислав.

[Маю честь бути Українцем]

Але війна не скінчилася. В руках московитів залишилися Смоленськ, Мстислав, Кричів, Дубровна.

Острозький почав готуватися до нового походу. Чималих втрат зазнали литвинські та руські війська, але все-таки гетьман поставив собі за мету повернути до складу Великого князівства Литовського всі захоплені ворогами землі. Тим більше, що Василь III поквапився залишити Смоленськ, а в самому місті проти московитів змовилися. Смоленський єпископ Варсанофій через свого племінника прислав Сигізмунду листа про бажання смолян здати місто Острозькому.

Треба було поспішати до Смоленська. І князь Костянтин, залишивши гармати в обозі, з кіннотою та піхотою вирушив до міста. Якби він встиг вчасно... Але несподівано пішли дощі, які зіпсували дороги. Війська важко пересувалися через сльоту. За чотири тижні війська нарешті дісталися Смоленська. По дорозі частина солдатів захворіла, і до міста Острозький підійшов з шістьма тисячами воїнів. Очевидно, що з такими військами неможливо було штурмувати добре укріплене місто. Тут з'ясувалося, що смоленський воєвода князь Василь Шуйський викрив змову. Варсанофія ув'язнили, а інших змовників московити повісили. Не випадало взяти місто і тривалою облогою. Московити спустошили смоленські околиці і не було чим прогодувати військо. Сигізмунд, зважаючи на ситуацію, наказав гетьману повернутися. По дорозі назад Острозький відвоював Дубровну, Кричів та Мстислав. У Вільно його чекала урочиста зустріч. З грудня все місто вітало героя Оршанської битви. На честь Острозького Сигізмунд збудував тріумфальну арку, через яку він в'їхав на чолі війська у столицю Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського. Віленці з квітами зустрічали героя.

Волинський літопис так згадує про нашого видатного князя: «...а гетьману його, видатному князю Костянтину Івановичу Острозькому дай Боже багато здоров'я і щастя на майбутнє, щоб як нині; побив рать московську, щоб так побивав татарську проливаючи їх кров бусурманську».

Великий гетьман принесе ще не одну перемогу руському народові, а його рід фактично стане символом незборимого і рішучого патріотизму. Патріотизму аристократичного за духом, а не безголово-анархічного. Тож пам'ятаймо справжніх героїв нашої нації!

Не тільки пам'ятаємо, а й пишаємось цими героями!

> **Розділ 7**

Наступного дня рано-вранці ми вже були на місці. Усі були зморені, розбиті і злі. На додачу в мене розболілась голова. Це була не туристська поїздка, а справжнє пекло на колесах. Під час поїздки в автобусі було дуже гамірно. Майже всі, хто їхав у ньому, добре знали один одного. У проходах лунали гучні й веселі розмови. Горілка і коньяк лилися рікою. Не випити означало мало не кровну образу на все життя. В основному це були чоловіки від тридцяти до сорока років, очевидно — з категорії бізнесменів-початківців. Жінки називали себе їхніми дружинами, зі шкіри лізли, аби випити не відстаючи від чоловіків. Я помітив, що серед них було й декілька дружин, так би мовити, взятих напрокат на час поїздки, назвати їх коханками не повертається язик і заважає елементарна совість.

Поруч зі мною цілком привабливий і дебелий чоловік за годину випив десять(!?) стограмових скляночок коньяку. Його дружина, худенька й непоказна, по секрету сказала,

[Маю честь бути Українцем]

що вони відкривають свій магазин і їдуть за автомобілем. Вона лагідно прикривала свого хроплячого чоловіка й закривала йому носа рукою, коли хропіння ставало надто гучним. Показала сімейні світлини й повідала свої сімейні таємниці. Мені було байдуже, але вразили дві фотокартки з різницею в двадцять років. На одній вона, тоді ще наречена, поруч з нею — він з хвацько закрученими вусами, тоді ще жених. На ній вона ще весело сміялася. З іншої світлини на мене дивилася худа, замучена жінка з боязким поглядом. Вона скромно сидить на краєчку стільця. Тільки дві маленькі світлини, але в них відобразилося ціле життя. Дивлячись на цю жінку, я не став ні про що її розпитувати. Про все свідчило її обличчя. Та й у нинішні часи іноді запитати, як справи — уже небезпечно. Я був тверезим і з відразою дивився на тих п'яних і зухвалих попутників.

х х х

Від своєї конторки великими й упевненими кроками нам назустріч вийшов Ахмед. Побачивши нас з опухлими «обличчями» та скуйовдженим волоссям, він зрозумів усе без слів. Він без вагань запропонував скористатися його конторкою, щоб ми могли привести себе у більш-менш пристойний вигляд, а сам заварив міцної кави. Каву він умів заварювати по-справжньому хорошу, запашну. Мене дещо спантеличила поведінка господаря. Ахмед цього дня був надто поступливий, послужливий і люб'язний. До чого б це?

До обіду ми працювали, як мовиться, до сьомого поту. Хазяїн особисто ходив з нами, пропонував і показував свої автомобілі. Він особисто забракував і відрадив нам купувати ті авто, які нам сподобалися. Власноруч заводив, а одного

разу навіть замінив один акумулятор, пояснивши це тим, що акумулятор старий, а друзям недобре обманювати один одного.

Я не вірив власним очам. Зазвичай він не виходив зі своєї конторки і тільки поблажливо посміхався, дивлячись на нашу мишачу метушню. Ми також використовували його відсутність. Як правило, ми замінювали запаску з купленого вже авто на більш нову із тих, що стояли на продаж інших машин, або непомітно міняли акумулятори чи ковпаки на колеса, або знімали й замінювали авторадіо чи магнітофон, попільниці чи якусь іншу автомобільну дрібницю, — і надавали купленим автам певного маленького шику. Але ці дрібниці нам допомагали швидше їх продати.

А цього разу він ходив з нами, послужливий, гостинний і весь час намагався нам сподобатися. Яртур вибрав для свого клієнта темно-синій «Мерседес-200Д» 1980 року випуску. Цей «мерс» був набагато гарніший за попередній, кольору металік, але коштував значно дорожче. Ярослав вибрав шикарний БМВ сірого кольору, мені приглянулась червона «Ауді-80» 1980 року випуску. Наш гостинний Ахмед і тут непросто велику суму уступив на цих автах. У мене було таке відчуття, що він чи боїться, чи хоче про щось запитати.

Отже, свій план ми виконали: купили сім автомобілів. Сіли пообідати. Ахмед знову запропонував випити по чашечці кави. Це вже була нечувана гостинність. Він приніс-таки особисто ті маленькі чашечки з кавою. Обважніло всівся у літнє крісло й закинув ногу на ногу.

— Ну що ж, за наш маленький спільний бізнес, — підніс чашечку з кавою Ахмед, хрипло розсміявшись.

У нас був задоволений вигляд успішного ділка...

[Маю честь бути Українцем]

— Щось сталося? Ти сьогодні не схожий сам на себе, — сказав Ярослав. Той заперечливо похитав головою, потім чомусь всміхнувся.

— Справа в тому, — почав він, — справа в тому, що... Взагалі-то на кордоні образили моїх хороших друзів. І не просто образили, а ще й прострелили ногу. Ця людина зараз у лікарні. За ліки й обслуговування потрібно платити. Хто буде платити? Ось в чому питання! Чи я не правий? — запитав він, конкретно ні до кого не звертаючись.

Ми мовчали. Лише Яртур поблажливо всміхнувся і ствердно кивнув.

— Звичайно, так.

— Так от, було б цілком справедливо знайти цих людей. Знайти й примусити відповісти, — він замовк, обвів нас по черзі поглядом. — Ось я й хочу, щоб ти, Орію, мені у цьому допоміг, — попросив він.

У мене від здивування перехопило дихання, а він посміхався вибачливою посмішкою. Хлопці від здивування роззявили роти.

— Ти спілкуєшся з клієнтами, продаєш їм товар, — він спокійно показав на ряд авто, — порозпитуй, може, хтось і промовиться. «Бєспредел» потребує покарання. І покарання буде справедливим, я в боргу не залишусь. Чим зможу — допоможу.

Склалася дивна ситуація. Він просив мене знайти нас. При цьому обіцяв матеріальну допомогу. Про який «бєспредел» він казав, якщо його ж одноплемінники займалися «бєспределом»? І хто заслуговує справедливого покарання? Ні, це потрібно вирішити дійсно справедливо. Треба все врівноважити — ось у чому секрет життя...

— А хто ж образив твоїх друзів? Кого шукати? — запитав я якомога спокійніше.

— Якись росіяни, — заявив він презирливо.

Не знаю, чому, але мені його тон у голосі не сподобався. День видався спекотним, сонце палило асфальт. Так чи інакше, найкраще було діяти й вирішувати усе швидко. Яртур прийшов мені на поміч.

— Ну ось що, турок, — він встав і поплескав його по плечу. — У нас тільки починаються справжні діла! Тому я безплатно прочитаю тобі лекцію про сучасне економічне життя і про правдиву історію...

Ахмед невдоволено скинув руку Яртура зі свого плеча.

— Хвилину... Я розмовляю з...

— Немає ніяких хвилин, — рішуче перервав його мій друг, закуривши чергову сигарету, — але... перш ніж я почну лекцію, я хочу поставити одну умову.

— Яку саме? — надто швидко запитав турок, який уже почав дещо розуміти.

— Ви усе це розповісте своїм друзям, родичам і знайомим. Слово в слово. Якщо ви чогось не зрозумієте, для вас це буде великий мінус. Згодні?

Ахмед не знайшов слів, щоб заперечити, а Яртур пообіцяв, що буде лаконічним.

xxx

Його розповідь виявилась не такою вже й стислою. Розпочав із розповіді про Кам'яну Могилу, що під Мелітополем. Потім пройшовся по наших славних праукраїнських предках — трипільцях, далі не обійшов увагою інших наших предків: скотів, скіфів, сарматів. На доказ навів слова на-

[Маю честь бути Українцем]

шого князя Святослава Великого: «...без цього скіфи-руси не замиряться!» (князь сказав ці слова під час переговорів із Візантією).

Потім звернув увагу здивованого Ахмеда на Київську Русь (у нашого шановного компаньйона очі від здивування ледь не вилізли з орбіт). Далі згадав Переяславську угоду, наступні події, період Української Народної Республіки, три голодомори — 1921–1922, 1932–1933 та 1946–1947 років та героїчну війну-спротив воїнів Української Повстанської Армії.

Проте не лише Ахмед, а й ми із захопленням мовчки слухали ту оповідь. Не приховуючи свого здивування, я теж з неусвідомленою повагою дивився на Яртура. Він переді мною постав у новому ампула, — розумного й непохитного патріота.

Не звертаючи уваги на наші здивовані й захоплені погляди, він продовжував розповідь досить спокійно, упевнено й переконливо.

— Тому я хочу, щоб ти запам'ятав. Ті люди, яких ти називаєш «руськими», до цього слова й до цієї національності не мають ніякого стосунку, жодною мірою не причетні. Правильно їх треба називати росіянами, або московитами, або по-нашому, по-українськи, — москалі. — Яртур зробив паузу, знову закурив, глибоко затагнувся і з задоволенням випустив тоненький струмінь диму. Далі продовжив: — Русами, русичами, руськими були ми, українці. А їхній московський цар просто вкрав у нас нашу давню назву і свою Московію назвав Росією. А українці і москвити — це зовсім два різні народи, і ці народи не мають нічого спільного ні в історії, ні в культурі, ні в походженні. За час 350-річного періоду окупації і рабства Московія підло й цинічно украла й переписала під свою імпер-

ську політику всю славу понад 11000-літню історію Руси-України. Але більше ми їм такого не дозволимо.

— Так... Але... Мушу зізнатися, ця розповідь і ваша хватка полонять, захоплюють. Але що мені за користь від того? Як це стосується нашої справи? — поспіхом запитав Ахмед і непевно низав плечима. У нього була така звичка, коли він не знав, що сказати.

— Ми є компаньйони з продажу машин, — незворушливо заявив Яртур. — А від компаньйона нічого не слід приховувати. Чи не так?

— Так. Обманювати не можна.

— Тоді запитую. Тільки відповідай як справжній компаньйон, без обману. Що б ви, Ахмед-паша, зробили з тими людьми, які викрали вашу сестру або дочку й насильно примусили їх займатися проституцією? — вперто дивлячись в очі турку, запитав Яртур.

— Якого біса ви мене про це запитуєте? — сердито відповів той. — При чому тут моя дочка до чесної відповіді?

Яртур заспокійливо підняв руки, а я мимовільно розсміявся. Все-таки добряче він його розводить.

Молодець.

— Усе свого часу, милий мій. То що б ви зробили з такими людьми-викрадачами? Не звичайними злодіями, а злочинцями, які заробляють гроші на тілі вашої дочки або сестри? Ще й на додачу замість подяки постійно цю нещасну жінку б'ють, знущаються з неї.

— Ну, добре... добре... Спочатку я б кастрував, а потім покарав, — нетерпляче й запитально сказав він.

— Ось і відповідь справжнього чоловіка, — вигукнув Яртур і скочив зі стільця. — Так само зробив і я.

[Маю честь бути Українцем]

— Ви... — здивувався Ахмед. А до чого тут ви? Як... а... ну... Я все збагнув.

— Ви правильно зметикували, шановний. Є у мене дорога й улюблена сестра. Зо два місяці тому вона за туристською путівкою поїхала до Польщі, аби підзаробити трохи грошей. Як добропорядна дівчина, влаштувалась офіціанткою у кафе. Але, — Яртур невдоволено знизив плечима й розвів руки, показуючи своє обурення, — її звідти викрали, забрали паспорт й примусили бути шльондрою. Крім того, грошей не давали, годували погано, знущалися з неї. Як після цього я мав вчинити? — різко запитав він.

— О так, я не можу судити, — з прикрістю знизив плечима турок. Такого повороту подій він явно не очікував. Було незрозуміло, на кого він злиться: чи на нас, чи на своїх знайомих.

— Але і тут є одне невелике «але», — Яртур помітив те невеличке замішання і вирішив на цьому зіграти. — Ми з ним обійшлися б по-доброму. Так він же не вмів розмовляти. Почав погрожувати, залякувати, схопився за зброю. Довелось застосовувати силу й прострелити йому ногу. Зброю ми конфіскували й потім вкинули в озеро. Ось такі справи, шановний. Нашої вини немає.

Деякий час усі мовчали. Ахмед сопів і про щось зосереджено думав. Він явно не знав, що сказати. Та й що він міг сказати? Правда була на нашому боці. Остання вставка Яртура «ми» вчасно спрацювала, й Ахмед зрозумів, що «ми» — це і є всі ми. А сваритися він явно не хотів.

— Так от, я... все розумію Та мені доведеться поговорити і все пояснити. Як буде далі, не знаю.

Але в будь-якому разі — я на вашому боці. А це вже багато значить, — з гідністю відповів він.

— Як компаньйон компаньйону дякую тобі, Ахмеде, — я вважав, що настав мій час.

— Не варто подяки, — без усякої іронії відповів він, встав і вклонився нам. — Поважаю мужчин, які вміють постояти за себе і своїх рідних.

Що ж. У наш час така риса характеру, як гідність, — це чудово. Тим більше зараз, у наш час, коли більшість не може з упевненістю сказати, чи ми піднімемося, чи ми падаємо, любимо чи ненавидимо, зневажаємо чи поклоняємось. Абсурд. Але це так. Вважаю, мати гідність — це чудово.

Вечері ми вирушили. Яртур зупинився біля Ахмеда, що проводжав нас, і тихенько попрощав:

— У мене є одне невелике особисте прохання до тебе. Не порівнюй українців з московитами. У нас немає нічого спільного. У нас різна історія, культура й походження наших народів. Особисто я не задоволений, коли на мене говорять, що я якийсь там незбагнений «росіянин». Я представник одного з найдавніших народів світу. Я — українець. І пишаюсь цим. Домовились, компаньйоне?

Якими б не були недоліки Ахмеда, гідність у нього була. У нас її також вистачало з надлишком.

х х х

— Пане Орію, чорт забирай, ти собі не можеш уявити, який переполох здійнявся у цьому «циганському таборі» після вашої стрілянини, — стурбовано говорив наш українець-прикордонник, водночас роблячи вигляд, що перевіряє мій паспорт. На передньому сидінні в мене були розкидані німецькі газети. Це був давній трюк для німецьких прикордонників: для притуплення пильності.

[Маю честь бути Українцем]

— Ти ж знаєш, що люди стають більш сентиментальними й добрими від неприємностей, ніж від любові, — спокійно відповів я.

— Може, ти й маєш рацію. Нам стало набагато спокійніше працювати.

— Він був надто недовірливим. Таких треба переконувати мовчанням або силою. Він не залишив вибору.

— Це місце під кафе хочуть купити наші поляки, — вже спокійно й недбало пояснив він, — з нашими українськими коренями.

— З цим вирішуйте самі. Ми на це місце не претендуємо.

— Ото й добре. Але поки що тиждень-другий не показуйтесь тут. Відпочиньте. Коли все залагодиться, я зателефоную.

— Добре. Слава Україні!

— Героям слава! — він усміхнувся, повернув мені паспорт і махнув рукою, щоб я проїжджав.

Уже від'їхавши, я помітив у дзеркалі заднього виду, що він дивиться мені вслід з гордістю та повагою.

Постскрипtum № 7

Дозвольте нагадати наказ Ставки НКВД СРСР № 0428 від 17 листопада 1941 року: «Разрушать и сжигать дотла населенные пункты в тылу немецких войск на расстоянии 40–60 км в глубину от переднего края и на 20–30 км влево и вправо от дорог...»

Як бачимо, дорогий брате-українцю, Москва безжалісно й відверто дала наказ нищити «дотла» наші міста і села, попри те, що військових німців, порівнюючи з нашим українським населенням, був на тих теренах дуже малий відсоток. Однак москаль є москаль.

Якщо станом на 17 листопада 1941 року, тобто на день видання такого наказу, московських військ на теренах України майже не було (були тільки окремі поодинокі бійці, що блукали лісами), всі пункти того наказу виконували, починаючи з 1941 по 1944 рік доволі підступно й жорстко червоні партизани. Тож на «подвигах» цих «псевдогероїв» зосередимо нашу увагу.

Ось що про цих червоних бандитів засвідчено в документі.

«Народный комиссариат Внутренних дел СССР

23 января 1943 г.

№ 110/6 г. Москва

Центральный штаб партизанского движения

Тов(арищу) Пономаренко НКВД СССР сообщает полученное от своего сотрудника, находящегося в тылу противника в районе Ровно, УССР, следующее донесение:

«Личный состав 12-го батальона Сабурова занимается разгулом, пьянством, терроризирует и грабит советски настроенное население, в том числе даже родственников своих бойцов» (24).

А ось і другий такий самий документ (доповідна) за № 126-Б від 25 січня того ж 1943 року і тому ж адресату:

«НКВД СССР сообщает полученное от своего сотрудника, находящегося в тылу противника в районе Ровно, УССР, следующее донесение:

«В район нашей деятельности прибыл 7-й батальон отрядов Сабурова.

Партизаны этого батальона занимаются неслыханными грабежами, бандитизмом и пьянством, разъезжают по селам в форме немецких солдат. Жителей, убегающих (от партизан!) в лес, расстреливают, ограбили инженера, лесничего...»

[Маю честь бути Українцем]

І далі:

20.06.1943 року пише Бегма:

«ЦК ВКП(б) т. Маленкову ЦК ВКП(б)У — т. Хрущову

В результате такого бездействия, отсутствия контроля и воспитательной работы среди личного состава люди разлагаются, имеется масса случаев самовольных расстрелов ни в чем не повинного населения, наблюдаются массовые пьянки, хулиганство и т.п.» (26).

Отже, не «герої», як їх малюють московські фільми, а кати, п'яниці, вбивці, нелюди. Московія зрозуміла, що цими «героями» не здолати національно-визвольної боротьби в Україні. Тим більше, що народ збагнув їхні справжні загарбницькі наміри. Ми також знаємо, що ні один народ у світі ніколи не визнав і не визнає ката за брата, тим більше наш український народ, який на собі відчув цю «братерську» любов. Мало того, після його глибоких кривавих слідів, залишених на західних землях України і 1939–1941 роках.

Саме тому для підриву авторитету УПА додатково силами НКВС були створені спецгрупи і послані в західні ліси України, де під нашою національною символікою, користуючись лише українською мовою, чинили страшні злочини.

У другому кварталі 1945 року таких спецгруп налічувалось не один десяток:

№	область	кількість груп	кількість чоловік	примітка
1.	Чернівецька	25	106	
2.	Львівська	26	219	
3.	Станіславська	11	70	
4.	Дрогобицька	10	52	
5.	Тернопільська	2	34	
6.	Рівненська	49	905	+ 1 гр. 25 чол.
7.	Волинська	33	397	
	Разом:	157	1808	

З огляду на таблицю хочу запитати Вас, шановні українці:

— Чому могили справжніх героїв національно-визвольних змагань у лісах і полях (якщо не гірше?), а московити, кати, окупанти, червоні зайди, стовбичать на п'єдесталах? Чому вбивці-садисти, азіати, загарбники зі зграї московитів енкаведе-емгебе за те, що вбивали, душили і катували цвіт української нації, одержують величезні державні пенсії та користуються незрівнянно більшими пільгами, ніж їхні жертви? А герої, воїни УПА, безвинно репресовані, одержують мізерну пенсію жебрака.

Настав час виправити цю несправедливість! Заради наших внуків, бо і надалі житимуть у тенетах брехні та невігластва щодо героїчної боротьби українського народу під проводом ОУН, аби Україна стала нарешті вільною від зайд й окупантів-«визволителів». Пора, настав час.

Епілог

Ось уже півтора тижня, як зовсім самотній. Серпень видався теплим і сонячним. Наприкінці місяця задощило. Над нашим гарнізоном нависли низькі темні хмари. Із дахів постійно крапало, подули якісь по-осінньому різкі вітри...

Отже, цілковита самотність. Я стояв і задумливо дивився у вікно. Неділя, теплий і похмурий день. У небі нерухомо зависли ватяні хмари. Дивився на величні ялини, що мокли під дощем, на туман, який за ніч висмоктував зелений сік із листя.

І... я розумів, що нічого не можу змінити. Усе в цьому світі йде своєю чергою. Лише Богу відомо сповна все і вся.

Ні, звичайно, повсякденні справи виявилися наполегливішими, вони витіснили зайві думки, роздуми. Відчував нестачу друзів і спілкування з ними. Не вистачало мені радикального

[Маю честь бути Українцем]

Яртура з його димлячою сигаретою, моїх веселих і відважних друзів дитинства. Але найбільше хотілося бачити Оріяну, або як я її прозвав — Лель. Дивно, але думав про це так, як ми думаємо про багато речей; про те, що роки минають, що ми старіємо і... не можна жити вічно. «Ех, — подумав я, — якби ж усе було так просто!»

Я пройшовся кімнатою і знову повернувся до вікна. І раптом, як гострий, ріжучий біль, я вперше (клянуся!) відчув, що ця розлука з Лелею мені надто неприємна. Мені стало прикро за мою мимовільну слабкість і жаль до самого себе. Щось пробурмотів собі під ніс. Потрібно було якнайшвидше позбутися цього суму. Справжнє кохання перевіряється часом і не терпить сторонніх.

А чому я не можу згадати наших давніх предків, які заповідали нам, що треба врівноважувати все — ось у чому секрет життя... Присів до столу й налив собі у велику чашку кави. Згадав учорашній вечір у нашого поляка пана Мечислава у його ж кафе. Ми пристойно заправилися нашою горілочкою, проте це не завадило нам вести майже світську бесіду. Принаймні так нам здавалося.

— Треба вміти, у цьому весь секрет, — Мечислав підморгнув мені. — Ми надто багато знаємо і надто мало вміємо... тому що знаємо занадто багато.

— Це треба вміти, — погодився я.

— Ви, українці, великий і давній народ. У вас велика історія. Але в мене не вкладається в голову, як такий культурний, освічений народ стільки років міг залежати від цих азіатів, московитів. Як ви дозволили москалям окупувати себе? Та ще й ви, українці, принесли їм культуру і цивілізацію. Ви їм простягаєте руку з хлібом і знаннями, а вони вам

влаштовують війни, голодомори й репресії. Ви на своїй землі, а живете, як на чужій. Як так може бути? Мовчиш? Тому що не знаєш, що сказати. А я знаю. І одразу кажу, що робити. Великою мітлою треба вимести цих московитів у Сибір з їхніми азійськими законами, і негайно про них забути. А вам, українцям, повертатися до своїх історичних витоків і правдивої правди. І цю правду нести й донести, представити й показати усьому цивілізованому світові. Але запам'ятай: це ви повинні зробити самі.

— Це ми обов'язково зробимо, — ввічливо відповів я.

Він мав рацію, і це я чудово розумів. Крім нас самих, українців, це ніхто не зробить, бо це нікому іншому не потрібно. На жаль, багато хто, дивлячись на мапу світу, не бачить головного. Вони за формою не бачать змісту. На жаль.

Мечислав встав. Знизав плечима і голосно наголосив:

— Добре, Орію, дуже добре. Але ви повинні не тільки оборонятися, а навчитися нападати. У цьому світі ви не самотні. А от самотність — справжня самотність — настає перед безумством чи божевіллям. Або перед самогубством. Ех, нічого ти не розумієш.

Він ходив по бару і щось говорив собі під ніс, навіть не говорив, а якось тихо бурмотів. Потім різко зупинився, поглянув на самотню стареньку, що сиділа за столиком, і так само різко повернувся й знову підійшов до мене.

— А тепер підемо, Орію, я тобі дещо поясню, — він узяв мене за руку й повів до тієї старенької. — А тепер запитай у неї, навіщо вона купила собі собаку, — попросив він.

— Навіщо ви купили собі собаку, бабуню, — запитав я.

— Для вечорів, — відповіла вона. — А як ви думаєте, для чого ж іще?

[Маю честь бути Українцем]

— Не знаю, — здивовано сказав я. — Але чому для вечорів?

— Розмовляти, шановний. Я повинна з кимось розмовляти, — стиха відповіла вона. — Я ж не можу розмовляти з телевізором. Я не стара, що вижила з розуму. Мені лише близько сімдесяти років, — кокетливо стрільнула у мене світлими оченятами.

— Звичайно, пані, — мовив я.

З'явився Мечислав з пляшкою лікеру в руках. Він налив його цій милій бабусі, сам зробив невеликий ковток з пляшки і передав її мені. Мені не хотілось пити.

— Ось це і є самотність. А Україна ніколи не буде самотньою у світі, доки є я, Мечислав.

— Так, напевно, ти маєш рацію, — підтримав я, спостерігаючи за старою.

Вона кокетливо пила фірмовий лікер. А що їй залишалось робити? Нарешті вона в центрі уваги, і їй є з ким погомоніти.

х х х

По обіді я приліг і проспав кілька годин. Усе ж давався взнаки вчорашній вечір. Прокинувся, коли вже надворі було темно, тому не одразу збагнув — чи вечір, чи ранок. Мені щось снилося, пам'ятаю, що щось хороше, приємне, але не міг згадати, що саме. Та байдуже: головне, що сон був приємним. Потім я почув тихий стукіт, такий тихий, що не збагнеш, чи це стукають, чи то миші шкребуться. Ні, все-таки це тихий стукіт.

— Хто там? — голосно запитав я. Мовчання, але стукіт припинився.

— Заходьте, — запропонував я, а мені не дуже хотілося вставати з ліжка, — двері відчинені.

Тихо рипнули двері, і (о Боже!) я побачив знайому постать моєї (я вже так подумки її називав) Оріяни. На тлі темного коридору вона виглядала намов прекрасна зірка на початку Чумацького Шляху.

Я зіскочив з ліжка й кинувся уперед. Оріяна широко всмінулася мені якоюсь винуватою усмішкою. Вона припала до мене. Я цілував її волосся, уста, щоки, очі...

— Ти кохаєш мене? — запитав я.

Вона, всміхаючись, ствердно хитнула головою.

— Дурнику, а навіщо я тоді приїхала? А ти мене?

— Звичайно. Це, мабуть, і є щастя, правда?

— Напевно. Велике щастя.

— Ми ніколи не будемо більше розлучатися?

— Ніколи, — вона сильніше притиснулася до мене.

Нарешті збагнув, що це не сон. «Боже рідний! — подумав я, — здається, я стаю щасливою людиною».

х х х

Наша поява у Мечислава в барі викликала мало не переполох і захоплені вигуки. Сам господар з'явився у святковій сорочці і якійсь квітчастій краватці. Хоч він і мав дещо розгублений вигляд, але це не завадило йому голосно нас привітати.

— Пане Орію, ласкаво просимо до нашого кавказького столу, — при цьому він дуже мене обійняв, а Оріяну поцілував у щічку.

Ми скромно сіли за столик.

— Отже, пане Мечиславе, що тут у вас без мене сталося? — запитала Оріяна, поклавши руки на стіл. Мечислав задоволено усміхнувся й примружив очі.

[Маю честь бути Українцем]

— Та нічого не відбувалося. Сумували за тобою. Особливо він, — урочисто показав на мене рукою.

— Діти мої, вам щастить. Сьогодні є свіжа щука!

Він урочисто відступив на крок, щоб поглянути, яку це ви-кликало реакцію. Ми були вражені.

— І до того ж знайдеться хороше домашнє вино, — ласо причмокнувши губами, прошепотів він, одійшовши ще на крок. — На честь вашої зустрічі пригощаю за рахунок нашого закладу.

У відповідь — бурхливі оплески. Найголосніше плескала самотня старенька з собачкою.

— Зараз ти матимеш задоволення, — шепнув я Оріяні й очима показав на стареньку.

Мечислав гукнув барменші, й та принесла пляшку червоного вина. Оріяна посунулась, і він сів біля неї, хвацько налив фужери.

— Добре, що я сиджу поруч із вами, — сказав він, дещо хвилюючись. — Справа в тому, що кращого поціновувача вин у нас в окрузі ви не знайдете.

Мечислав урочисто чокнувся з нею і повільно випив свій фужер. Ми випили разом з ним.

— Смачно? — запитав він.

— Невимовно! — Оріяна підняла бокал. — Наливаймо ще раз. У нас в Україні кажуть так: межі першою і другою — проміжок невеликий.

Мечислав знову наповнив фужери. Я дивився на Оріяну і милувався нею. Вона сяjala радістю і зачаруванням. Вона раптом відчула мій погляд.

— За тебе, Орію, — сказала вона.

— За тебе, Оріяно! — сказав я.

— Ні, так не піде. За вас, мої любі друзі, — Мечислав підвівся, — за моїх друзів!

Усі випили, а наша старенька навіть випила стоячи. При цьому мені здалося, що собачка теж звівся на лапи.

— Тут просто чудово! Адже тут добре? — запитала вона.

— Тут божественно! — я знову налив собі і їй. — Будь здорова, Оріяно! Її обличчя просвітліло від щастя.

— Будь здоровий, Орію! Салют, Мечиславе! Ми випили.

— Добре вино, — похвалив я. — А де ж обіцяна риба?

Мечислав швидко приніс велику тацю з куснями смаженої щуки. Судячи по розмірах цих шматків, щука була неабиякою. До мене підсіла бабуня й по секрету повідомила, що збирається купити собі папугу.

— Навіщо?

— Як ви не розумієте? Його ж можна навчити говорити. Хіба собачку навчиш говорити? Він же може тільки гавкати, — палко дивуючись моєму нерозумінню, доводила старенька.

Мечислав успішно хазяїнував за столом. Він вихоплював з таці шматки риби, швидко їх чистив й на виделці простягав ці апетитні шматочки Оріяні. Їй залишалось тільки брати їх і їсти.

— Ну як? — запитав він.

— Чудово!

Я підняв свій фужер. Мечислав миттєво наповнив його. Ми випили. Потім ще раз наповнили. І знову випили стоячи.

— Заради цього варто жити, — пояснив нам Мечислав.

Він узяв шматок риби, очистив його й простягнув Оріяні. Вона відмовилась.

— Так не можна, Мечиславе. Їжте самі, а то вам нічого не дістанеться.

[Маю честь бути Українцем]

— Дівчинко моя, я ще встигну. Для мене задоволення спостерігати за вашими щасливими обличчями. Ех, молодість, — він знову налив у бокали. — За нову щасливу сім'ю, — проголосив він тост, — усім випити стоячи!

Усі піднялися й випили. Мечислав продовжував підготовувати Оріяну смачними шматками риби. Збоку це мало вигляд, наче велика мама-левиця годус своє левеня. Гарно й смішно. А старенька шепотіла мені на вухо, що перше слово, якому вона навчить папугу, буде «Орій»), а друге — «Оріяна». Що не кажи, а в Мечислава було добре вино.

Ми доїли рибу й піднімали фужери у десятій і двадцятій раз. Ми були серед друзів, і були щасливі.

На прощання Мечислав побажав нам багато діток і виховувати їх правильно. У його розумінні це означало не за комуністичними законами.

— Так, це так. Сучасні молоді люди дивні. Минуле вони ненавидять, нинішнє зневажають, а майбутнє їм байдуже. Так не можна. Треба поважати себе, свій народ, свої традиції і культуру. У цьому наше майбуття і добре виховання дітей. Завжди пам'ятайте про це. А від тієї чуми комуністичної треба тікати. Словом, будьте щасливі!

Ще раз випили «на коня». Мечислав обійняв мене й поцілував Оріяну. Щасливі, ми вийшли у темряву ночі.

У цій темряві нас зустрів куц бузку. Він ховав у своїх обіймах сутінки і справжню мрію. Мрію про красиве і ніжне кохання.

— Ти повинен мене дуже сильно любити, Орію. Так, як я тебе. Я не знаю, що робитиму без твого кохання.

Так вона мені сказала, перед тим, як міцно заснути. Вона спала, поклавши голову на мою руку. Її гарне обличчя було зовсім поруч, близько, сповнене пристрасної сили кохання.

Я не міг заснути й дивився на неї. Хотілося, щоб ця ніч тривала й тривала до нескінченності. Я був радий, що мене кохають. Я вже не думав, що таке може бути зі мною.

У вікні почало світати. Але я лежав нерухомо. Моя рука під її головою затерпла. Я боявся розбудити цю мить щастя. Мені здавалося, що це сон, і я не хотів, аби він закінчувався. Я обережно вивільнив руку й тихенько встав.

Надворі йшов дощ. Краплі стукали у шибку й стікали м'яко й тихо. Було дещо дивно — стояти у цій чужій кімнаті наодинці зі своїми думками й дивитися на мокрі дерева за вікном. Тихо обернувшись, я побачив, що Оріяна розплющила очі й ніжно дивиться на мене.

— Чуєш, Оріяно? Дощ...

— Так... Іди сюди, — мовила вона.

Я підійшов до неї і сів на ліжко. Вона звелася й ніжно обійняла мене. Я не рухався, я боявся поворухнутися і ніжно дивився на неї. Щасливий, навіть дуже щасливий, я бачив усе наче як крізь ніжний і приємний сон.

— Тримай мене міцно, дуже міцно, — прошепотіла вона. — Я боюся. Не знаю, чому. Можливо, тому, що вже настав ранок?

Її великі очі з любов'ю дивилися на мене. Обличчя було зовсім близько, відкрите й бажане.

Я дивився на неї, милувався і боявся. Боявся, що ця гарна, повна очікування і бажання жінка, цей метелик, який за щасливим збігом обставин залетів у моє холостяцьке життя, зараз розправить крильця й полетить. Я міцніше пригорнув її до себе.

— Не бійся, я ж з тобою. Ось зараз з тобою з'їздимо до німців, — сказав я, все ще міцно притискаючи її до себе. — Приженемо на продаж кілька авто. Все у нас буде добре.

[Маю честь бути Українцем]

Вона м'яко торкнулась долонями мого обличчя й усмінулась.

— Ні, Орію. Ми поїдемо додому. Досить з нас поляків, німців, турків і москалів. У нас є своя земля, наш рідний край. Він нічим не гірший за всі інші.

— Але ж робота...

Вона прикрила долонею мого рота, не даючи змоги говорити.

— Згадай українську приказку: скрізь добре, де нас немає. Чим гірше у нас в Україні? Нічим. Слава Дажбогу, ми звільнились від окупації і стали вільним народом. Тому працювати й жити ми повинні у себе вдома, на своїй землі, — вона ніжно погладила моє волосся.

Від здивування я не знав, що відповісти.

— Я тобі народжу діточок. Ми їх виростимо, дамо освіти. Наші діти народять нам онуків. У наших онуків будуть свої діти, а в них — свої. Так і відродиться наш давній народ, відродиться культура й восторжествує правдива правда. Ось це і є сенс життя.

xxx

По обіді ми залишили своє тимчасове пристанище й на нашому авто виїхали додому. До ранку я розраховував бути на кордоні. Кордон завжди легше перетинати й проходити паспортний контроль вранці. Одні прикордонники змінюються, інші заступають. Контроль слабкий. Ми не везли ніякої контрабанди, та все ж...

Ні, нехай мене сварять, хай сміються, хай соромлять, хай обзивають боягузом, хай кажуть, що я слабак, але я не міг, я не наважився сказати «ні». Ми їхали шумною трасою,

а за спиною залишалось минуле, безпорадність, порожнеча і бруд, безцільність холостяцького життя.

Поруч зі мною, надзвичайно близько сиділа кохана жінка. Я відчував її тихе дихання й тепло. мусив це утримати, завоювати, не відпускати. Потім колись я все поясню, потім, коли стану мудрішим, коли все налагодиться... потім... тільки не зараз...

Зараз ми їдемо додому. Саме воно, таке маленьке й таке велике — наше українське серце — вело нас на свою землю, у свій рідний край. Попереду у нас довге щасливе життя. Ціле життя!

За своє щастя потрібно боротися! А як ви хотіли?

НЕСКОРЕНІ МИ!

Не можу писати — серце в крові і душа болить... Агов, Українці — ловайськ з тисячами трупів наших солдатів забули. Там наших солдатів московити розстрілювали, як у тирі. Чому маю пам'ятати Волноваху, Маріуполь. А цей край на останніх виборах проголосував 66% за Опозиційний блок, комуністів і Тігіпка.

Агов, європейці — жменька студентів, яким жити і жити, ростити дітей, радіти життю, поклали свої життя, воюючи з бандами муравйовихі — червоних більшовиків. Вони врятували вашу цивілізацію, культуру і загинули.

Наразі така сама молодь мерзне і гине на Донбасі. За вашу цивілізацію і ваші ідеали — гине українська молодь. А європейська комісія може тільки тихенько гавкнути (бо боїться), що вони занепокоєні і стурбовані.. Тоді навіщо мені треба пам'ятати за Париж. Європейці, вам не соромно? Чи знову нас продасте і укладете якийсь «Брестський» мир. Ми простягаємо вам руку з хлібом, а ви ховаєте голову в пісок і кидаєте в нас каміння.

Причому нічого Європа не має — ні своєї віри, ні своєї культури, історії, мови. Все є, але не своє. Потуплюючи погляд, ведете відлік століть від міфічного народження Христа, Риму, Візантії. А хіба до них не було людей, які вчили Христа, Буду, Рим... Чи вони були варварами... Чи дуже хочеться зробити з них варварів.. Треба це змінювати і європейське мислення також. Ні, не дочекаєтесь — я писатиму! Буду пам'ятати Крути, ловайськ, Волноваху, Маріуполь, Париж, Лондон, Нью-Йорк... Також робитиму новітню європейську історію! Також робитиму нову світову історію! Знаю, як це робити! Настав час!

Звернення «До українського студентства» («Нова Рада» з 11 січня 1918 р.)

«Прийшов грізний час для нашої Батьківщини. Як чорна гайворонь, обсіла нашу Україну російсько-«большевицька» грабіжницька орда, котра майже щодня робила у нас нові захвати, і Україна, одрізана звідусіль, може врешті опинитись в дуже скрутному стані. В цей час Українська фракція центру Університету Святого Володимира кличе студентів-українців усіх вищих шкіл негайно прийти на підмогу своєму краєві і народові, одностайно ставши під прапор борців за волю України проти напасників, які хочуть придушити все, що здобуто нами довгою, тяжкою героїчною працею. Треба за всяку ціну спинити той похід, який може призвести Україну до страшної руйни і довговічного занепаду. Хай кожен студент-українець пам'ятає, що в цей час злочинно бути байдужим... Сміливо ж, дорогі товариші, довбаймо нашу скелю і йдімо віддати, може, останню послугу тій великій будові, яку ми ж самі будували — Українській державі!»

Це не звернення в сьогодення, це звернення до українського студентства, написане 11 січня 1918 року. Хіба нині не актуальне? Хіба не «російсько-больше-вицька» грабіжницька орда, як чорна гайворонь обсіла Україну? Хіба не цвіт нації і краща молодь віддає життя в війні з московітами? Хіба не жирні московські попи б'ють нас хрестами по голові і знову заганяють в міфічне православне братерство, співають пісні Пуйлу і шаленіють від люті, що «нет такой страны как Украина»? У своїх церквах і монастирях переховують сепаратистів і роблять склади зі зброєю! Їхній руцький мір — це сидіти по шию в болоті і в це болото зтягнути всіх інших. Хіба не молоді студенти-крутяни в січні 1918 року врятували своїми життями

[Маю честь бути Українцем]

європейську цивілізацію від нашестя комуністів-більшовиків? Хіба не сьогодні ми рятуємо життями новітніх українських героїв основи цієї цивілізації, яку колись самі і започаткували? Хіба не життями українців ми рятуємо світ від світової війни? Ми! Тому пишайтеся своїми героями і пам'ятайте їх.

Шановні мої друзі. Без зайвого пафосу, піару, зніміть картуз, фуражку, шапку і помоліться за наших героїв Дажбогу, Ісусу, Будді, Аллаху, Єгові. Запаліть вогник небайдужості до Українства і наших героїв. Не маємо права забути про них.

Ми різні, але єдині. В цьому і є наша сила. Здоров'я і на снаги всім, а перемогу здобудемо в цій вирішальній битві. Прошу Вас — скажіть собі

Я є скит, пелазг і етруски...

Я є ант і шумери...

Я Українець і мене не здолати!

Нескорений я. Тому безсмертний!..

Приєднуйтеся!..

Постскрипtum

— Ми життя прогавили, — я до колеги.

— Яке? Ми ж живемо... — він.

— Ні, не живемо. Життя прогавили в 350 років в «братерській» спілці з московитами.

2 лютого 2015 року

СЛАВА УКРАЇНІ, АБО ВСІ У ВІРТУАЛІ...

Я не можу зрозуміти того, що бачив. Може, ще не час? Але можу і хочу розповісти про це.

Знаю, відповідь лежить на поверхні цього часу.

Що мені не подобається, то це бракує живого спілкування в метро. Всі у віртуалі. Один читає щось на планшеті, той слухає музику з мобіли, інша грає в ігри, другий з навушником, а третя шле... Ніхто нікого не бачить і не чує. Всі сидять у віртуалі.

Інша справа на Майдані! Родинне коло вирує і живе. Ось перед наметом постелили червоний прапор з серпом і молотом зі знайомою назвою «Комуністична партія України». Кожен може витерти взуття об цей прапор. Ох і труть із задоволенням. З таким же завзяттям втирають взуття на прапорі Чорноморського флоту Росії і на плакатах із написом «Партія Регіонів». Кожен може кинути камінь у повішене на шибениці опудало з надписом «Комуністична партія України» або плюнути в портрет В. Януковича чи В. Путіна. Ох і плюють же і пишуть глузливі підписи. На прилавку продають килимок із надписом «Витирайте ноги». А замість літери «О» — портрет В. Януковича або «братушки» В. Путіна. Друга продавчиня продає туалетний папір з фоткою того ж таки гаранта і того ж «братушки» з надписом «Відчую кожного». За роки гарантства і братерства вони «почули» кожного. Якщо б майданівці «повелися» на ту пастку, де опозиція домовилася про якісь перевибори в грудні, то від нашої країни лишилась б одна назва. А магнітів з різними надписами: «Бути Українцем не соромно, соромно цим не пишатися», «Я не стану перед

[Маю честь бути Українцем]

ворогом на коліна) — тьма, а українського однострою ще більше... Родинне коло вирує, а в метро всі в віртуалі.

Я поспішав до метро, на Майдані мав зустрітися з волонтером. Треба було одного з наших героїв відправити на оздоровлення. Цей хлопчина вже пройшов десь за кордоном курс лікування, але... дома є дома. До слова, закордонне було більш політичне лікування, тому... Одеса, Карпати, Миргород, Хмельник завжди поруч і надають неполітичне лікування, а справжнє, українське і якісне. Своє є своє.

Раптом біля самісінького метро вранішню тишу прорізав бадьорий жіночий голос: «Слава Україні». Повернувся і автоматично відповів: «Героям слава». Наступне — «Слава нації» — «Смерть ворогам» вже пролунало більш голосніше. Молода жінка, скоріше вродлива, ніж цікава, одягнута в український одяг, сміливо піднімає настрій вранці. Сміливі люди — заможна країна. Та відповідь даю один я, а всі в віртуалі, а ще болісніше — повгинали голови і роблять вигляд, що не чують і не бачать. Цю сміливу україночку часто бачу на Майдані. Привітались, біля нас проходять віртуальні люди, очей не підводять, відвертають голови від української вишиванки. Агов, українці, це ж ваша земля, ваша воля.

У вагоні метро повно народу і знову всі в віртуалі. З іншого боку вагона донеслось «Слава героям небесної сотні!» І... мовчазна тиша вагона. Всі в віртуалі. Відповів я і українка: «Слава, слава, слава». Жодне обличчя не повернулось, не здригнулось, не усміхнулось. Віртуал не відпускає.

Раптом один «небайдужий» голосно і на весь вагон: «Закрой рот, сумасшедшая». І знову тиша, всі в віртуалі. Спитав: «Вам не соромно? В серці України, посередині величного Дніпра якийсь мутант-окупант ображає українку?»

Тиша, тиша — всі в віртуалі. Звичайно, цього «смотрящего» я висадив на наступній станції і пояснив, що нашу землю треба любити і як любити. А якщо щось не подобається — чемодан, вокзал, московія. Розмов про міфічне братерство більше не ведемо. В наступному потязі все так само — всі в віртуалі. Спілкування немає...

А хлопцеві, герою Євромайдану допомогу ми надали. Слава Україні!

29.06.2014, поїзд Київ — Одеса

Постскрипtum

Я не стану на коліна перед окупантом. Це сидить у наших генах, розумі, силі. Це наш шлях нескорених. Нас завоювали, але не підкоряли.

Є щось схоже в подіях, які розділяють 350 років. Польські вершники заковані в залізо, на спині закріплені крила, озброєні до «аж немогу», і на них нападають, боронячи себе і свою волю, козаки. Оголені до пояса, в шароварах, на голові козацький чуб і довгі вуса. Не мають страху, бо за ними правда, честь, гідність і воля народу. Поляки презирливо мовлять: чернь, голота, кріпаки, селюки. Але підкорити їх не в змозі. І сьогодні — повстання гідності. Озброєні до «аж немогу» беркутята, і на них нападають, боронячи себе, свою волю, своє майбутнє, повстанці-майданівці. Озброєні металевими прутами, довгими, як дворучний меч, короткими, як козацька шабля. В більшості випадків пруті обмотані лентою-скетчем у кольорах небесно-золотавих, як прапор України. Тепер вже новітні перевертні

[Маю честь бути Українцем]

презирливо їх називають: націоналісти, бандерівці, екстремісти, радикали, антисеміти, селюки, голота, босота. Українці билися, знаючи, що можуть бути арештованими, пораненими, убитими і все одно сміливо билися. Що це? І це повстання не босоти, селюків, радикалів, голоти. Це повстання наших нескорених генів. Це український народ.

«Я ПЛОХА ЗНАТЬ ПО-РУСАКИ...»

Ніколи не почувався таким приниженим, жалюгідним. Хто я і де я? Соромно. Неначе жебрак, зацькований сільськими псами, затюканий і гнаний соромом. На цій від дідів-прадідів одеській землі. Але чого це я? Куди мене занесло? Я ж Українець! Не москаль, не азіат, не кавказець. Та немає вже у нас України, за яку боролись, терпіли і вмирали. Дуже боляче, що в паспорті немає зараз графи «національність», за яку я теж боровся, отримуючи свій перший паспорт в Україні! Невже марно? Для всіх байдуже — хто я? Громадянин? Ні, я Українець. І українству буду вчити кожного, хто наїжджає як окупант у мій край.

Я повільно йшов вулицею Преображенською. Слухав розмови людей навколо себе і намагався зрозуміти, що змінилося в обличчі нашої красуні Одеси. Більше стало українства, одесити перестали боятись розмовляти українською мовою, більше відчувається українського духу. Немає отого дурнуватога копіювання міфічної тьоті Соні або пояснень як пройти на Дерібасовську. Більше чути мелодійну нашу мову з домішками одеських слів. Ні, звичайно є й таке, що якийсь заїжджий москалик вперто каже, що він «этого не панимает, и гаварите по-нашему». Тоді продавчині розмовляють з ним по-їхньому, але при цьому бачили б ви їхні очі. Очі говорять замість слів: «Якщо ти такий тупенький і дурненький, то ось тобі по твоєму язику, ти тільки купуй мою родину, бо мені треба годувати родину. У нас в Україні наразі скрута. Ваші байстрюки катеринівські, москвинські більшовики таку ціну на газ для нас зробили, що жах. Для колишніх «фашистів» продають у два рази дешевше, ніж для нас, братів.

[Маю честь бути Українцем]

Хоча, який ти мені брат? Такий, як вовк до козеняти. А скруту з газом, з ціною ми витримаємо. І москвинських більшовиків переживемо. Ти купуй, «браток».

Коли нарешті відійде такий заїзник з «язиком», продавчині подивляється одна на одну, похитають головами, мовляв, «що поробиш, таких недолугих ще багато до нас їздить, та все одно буде по-нашому». І далі розмовляють по-нашому.

П'яничок не дуже багато, але є. «Браток-брат, ты ж одесит, неужели не возьмешь мне сто грамм». «Уважаю, брат, это по-нашему, по-одесски. Иди до нас, тут стоят коренные одесситы».

Обличчя, правда, більше схожі на звичайних хлопців із сусідніх районів. При цьому такі запухлі, неголені, що мимоволі думаєш, якщо це «корінні» одесити, за що тоді любити саму Одесу.

Багатенько кавказців. Дивлячись на них, хочеться вірити, що колись вони стануть українцями кавказького походження. Старожили мені розповідали, що в сьогоденні їх не так уже й багато, а ось на початку 90-х років минулого століття їх тут було, як тої грязі після дощу на старому Привозі. Приїздили з валізами грошей. Однак дали тому «нашестю» раду. Виховали, поговорили, побили, прибили, перейменовували, зробили по-українському. Та і наразі, дивлячись на ці пихаті, зухвалі пики нових наїзників із гір, я особисто пройшовся б якогось голоблею по їхніх обличчях, при цьому примовляв би: «Вивчай нашу мову, культуру, історію, вражий наїзнику. Маєш можливість жити на землі, де зародилась сучасна цивілізація. Пишайся цим». О-хо-хо, де та молодь, яка не мозолі натирає на колінах перед попами та іконами, а хапається за руків'я шаблі, щоб боронили рідні святощі України? Вірю, вона вже підростає.

По обіді зайшов на Привоз з боку тієї самої вулиці Преображенської. Дивно, чому нас уперто наворачтають на те, що було до жовтневого перевороту 1917 року. Хтось дуже не хоче, щоб ми згадали своє справжнє старовинне коріння. Справді, чому не вулиця імені короля Святослава Київського, імені древніх пелазгів, сумеріян, короля Данила та інших українських звитязців? Що ми вчепилися: римляни, греки, православіє? Хтось же заснував і Рим, і Грецію, і Єрусалим, дав ази культури, науки і віри. Для тих, хто не знає, повідомляю: це були наші предки — староукраїнці трипільці — антиетруски-скити-пелазгіяни-русичі-українці. Цікаво, що вулиця Преображенська є, а преображення в мізках немає. Запитання: навіщо така назва?

На вокзал не хотів іти через увесь Привоз, тому біля входу підійшов до кіоску «Грузинская выпечка». Хотів взяти онуку лаваш на гостинця з Одеси.

— Скільки коштує? — спитав і показав рукою на хліб.

Вийшла жіночка і не гарна, і начебто гарненька, дивиться відданими очима на мене. Я зрозумів так, що вона не почула. Жіночка не схожа на українку.

— Скільки коштує, — перепитав і показав рукою на хліб.

Вона пальцями показала на папірець з ціною. Придивився — шість гривень.

— А чому цей шість гривень, а цей п'ять? — знову спитав.

— Этат с печка, а этат с (сказала щось по-своєму). Извени, я плоха знать по-русаки. — Знітилась і опустила очі.

Мені її було не жаль, а може, шкода. Що тобі тут, жіночко, робити, не знаючи української мови? І чому на моїй українській землі ти маєш говорити на «русаком»? Чому не на українській?

[Маю честь бути Українцем]

— А ви мені скажіть по-нашому, по-українськи. І я розумію.
Стояла мовчки, похнюпивши голову. Витягнув п'ять гривень,
мовчки дав гроші і взяв хліб.

Відійшов і обернувся, — так і стояла, опустивши голову...

— Отаман, это новая партия приехала. Еще с месяц будет строить из себя девочку неотрогу, — чоловік взяв мене під лікоть і весело, але з якимось присмаком суму пояснював про продавчиню з грузинського кіоску. А потім він перейшов на рідну мову: — «На кожному вуглі буде вимахувати папірцем з пропискою, кричати, що вона корінна одеситка і що націоналісти заважають їй жити і розмовляти рідною російською мовою».

— А як же?.. — я намагався щось заперечити або додати.

— Не переживай, ми вчимо, що на українській землі треба розмовляти нашою мовою і жити по українських законах. Бувай, отаман! — і пішов своєю дорогою.

Яке сьогодні число? Не знаю. Який місяць? Не знаю. Ні. Знаю. Дев'яте червня 11013 року Дажбожого. Знаю, що без національної гідності не буде волі. Хто нам жменьку гідності приторочить?

«Русь, будись! Відбери у монгола

Славу рідну, окрадену Ти.

Від релігій чужих стала квола

І сумна, як підгнилі хрести».

Л. Силенко «Гість з храму предків»

Годі скиглити і жалітись!

До справи! До боротьби! До змагання за власне гідне життя!

ПОВСТАННЯ НЕСКОРЕНИХ ГЕНІВ

Слава життю, слава боротьбі! Не думав, що до такого доживу. Не думав, що власними очима побачу повстання нескорених генів, повстання гідності і народження нової української еліти. Це треба було бачити. Рідний люд мій український. Незнищенні, стародавні, українські гени. У нас забрали все: спаплюжили мову, вкрали історію, перекроїли культуру, вбивали холодом і голодом, охристиянили розум, витягнули душу і поставили її на коліна перед Христом. Не змогли, не знищили тільки одного — наші нескорені гени засновників сучасного людства.

Побита, принижена — але повстала і величава.

Розстріляна, обманута — але стрепенулася і воює.

Була змордована — але живе, співає і танцює.

Це все мій рідний край, моя Оріяна!

Гени вимагають перемог, змін, нового поштовху, народження духу та розуму переможців. Ці гени внесуть зміни в старий уклад Європи. Внесуть новий дух, нову Віру, перепишуть історію та перекроють розум людства. Горджусь, що я Українець.

xxx

Сказати, що Майдан вирує, означає нічого не сказати. Він живе своїм життям, своїм повітрям, своїм духом гідності і свободи. Особливо смак свіжості повітря. Це незнищенні гени творців сучасної цивілізації рвуться на Волю, вириваються з тіней темряви. Світе, тримайся міцно, ми повертаємось нескореними.

Зайшли до Жовтневого палацу. Чого не очікував — побачити стільки молоді. Юнаки, юнки, їх тьма, тьма, тьма. Очі горять,

[Маю честь бути Українцем]

обличчя налаштовані на перемоги. Ми хочемо жити в іншій країні. У багатьох на одязі гасла на папері: «Я тут не за гроші», «В Європу без Ялинковича», «Вимога №1 — Відставка Януковича», «Я не піду з майдану до відставки Януковича». У багатьох до одягу прикріплені небесно-золотаві стрічки, багато загорнуті в національні прапори України, червоно-чорні прапори (воля або смерть), прапори ВО «Свобода». Чудова молодь, у мене на очах зароджується нова еліта нашого краю, майбутня велич сильної Оріяни-Русі-України.

Що не кажи, а ця молодь мала аж цілих п'ять років вольної Волі. Вона мала можливість вивчати правдиву українську історію, чути правду про Чигирин, Полтаву, Берестечко, Крути, Жовтневий переворот, більшовизм-комунізм, армію УПА, Другу світову війну, голодомори-геноциди, українсько-московську війну 1917–1932 рр., 1939–1991 рр., московську церкву, РУНВіру. Хоча насправді українсько-московська війна розпочалась на другий день після підписання «Переяславської угоди» і триває й донині. Вони вільно могли спілкуватись рідною мовою в різних куточках України, а не лише по селах. За це велика подяка Помаранчевій Революції або Великому Листопаду, і особисто Вікторові Ющенку. Знаю і чую, що його називають в сьогоднішні слабким і поганим Президентом. Це не так. Він не міг, він не мав права поводитися по-іншому. Поводився б по-іншому, у нас не було б, не виросла така молодь з обличчям переможців. Ні, також заради справедливості треба сказати велике спасибі і Віктору Януковичу. Завдяки йому у нас в Україні відбувається друге повстання. «Душу — 2004, тіло — 2013 ми положимо», — так жартують на Майдані. Це перефразовані слова з нашого Славня: «Душу й тіло ми положим за нашу Свободу». Гарно і в темі, чи не так? У на-

шого «гаранта» є вагомий недолік. Він живе за правилом: «Народ для Президента і його сім'ї», а треба навпаки: «Президент для народу». Знаєте, як спілкується глухий зі сліпим? Сліпий не може бачити, а глухий — чути. Так і Президент В. Янукович разом з урядом і главами адміністрації. Чують те, що хочуть, і бачать те, що їм показують. Прикро, багато хто йому вірив, але... На жаль... Не буде з посадовця толку, якщо він України не має в серці.

xxx

Синку, ти ж мерзнеш! Візьми, будь ласка, цей шалик, — літня жіночка турботливо хотіла пов'язати шалик на шию Олексі Калмацю. Не могла дістати, хлопець був зависоким для неї. — На візьми і зав'яжи сам, буде тепло. Це чиста бавовна, — вона передала шалик і звернулась до мене: — Я і ще принесу, наразі більше немає, все роздала на Майдані, — потім поспіхом додала: — Може, вам ще щось треба, говоріть, не соромтесь...

Ні, дякуємо, не треба. У нас є... — почав я, але вона перебила, наче й не чула.

Тільки не відступайте, проженіть цю банду з України. Надоїло дивитися на ці пихаті обличчя. Як же треба ненавидіти цю країну, щоб так по-звірячому покалічити дітей. — Хотіла йти, потім повернулась і подякувала: — Дякую за сміливість, що приїхали.

Ми верталися з пікетування Кабінету Міністрів України і якраз вийшли на Хрещатик, як нам трапилась ця патріотка-киянка з подарунками. Я потім її частенько бачив на Майдані. Таких випадків допомоги було багато, я навіть сказав би: дуже багато.

[Маю честь бути Українцем]

День розпочався рано. О 7:00 ранку наша колона була біля Кабміну. Встали швидко, хто хотів, той снідав, хто тільки випив каву або чай. Від «Жовтневого» (бридка більшовицька назва) рушили о 6:45 в колону по чотири. Йшли гарно, молодь намагалася тримати стрій. Постійні гасла «Слава Україні» — «Героям слава», «Слава нації» — «Смерть ворогам», «Україна понад усе», «Комуняку — на гіляку», «Пам'ятай, чужинець — тут господар українець», «Зека — геть», «Банду — геть». Нова нація не тільки народжується, вона одразу й утверджується. Так починається день повстанців на Майдані Незалежності. А насправді він і не закінчувався...

xxx

Сподобалась «кривава» ялинка. Вся обвішана плакатами — великими і малими. Наверху — прапор України. Багато надписів: «Вимога №1 — Відставка Януковича», «овощ созрел — пора убирать», «Азіопа Путіна — це рабство», «Зека — геть», «Стоп зек», «Воля або смерть», «Чому Янек робить усе через жйолку?», «Україна не стане на коліна. Україна вільна країна», «Свято наближається» (при цьому портрети Януковича за ґратами, а перед носом дотепники повісили пакунок картоплі), «Янукович, тебе прокляли всі матері України», «зека на нари», «В Європу без ялинковича», «завтра буде пізно», «зараз або ніколи», «Азіров, ти тут не госпідар», «стадо — геть», «банду — геть», «не залякати, не здолати», «Чорна п'ятниця, кривава субота — а що далі?», «замість покращення — йолка», «люди дорожчі за йолку», «Беркут, вимий руки від крові», «Янукович — сором і ганьба! На палю!», «Я з народом! А ти?», «Україна — на майдан, Янукович — в чемодан». Величезний портрет В. Путіна в однострої з еполетами і надпис: «...иди

на йух», багато портретів В. Януковича з дзюркою на лобі, М. Азарова з витягнутою рукою — як нацистське вітання. Взагалі надписи і карикатури оновлюються щогодини, але портрет В. Путіна висів довго. Багато про москалів: «Росія, давай досвідання», «Геть Росію», «Путін — руки геть від України», «москалі додому», «Вова, давай до свідання», «рускіє, домой в тайожний союз», «рускіє, на колені за преступления протів України», «руській не брат», «тайожний союз — це втрата незалежності. Росія — до побачення».

Ялинка — це подих вольної волі, це говорять через написи наші повсталі гени. Ми взяли вас керувати нами і державою, ми заплющили очі на ваше комуністичне, бандитське, кримінальне минуле, але... час пробачень скінчився. Другого шансу надавати не хочемо, чекати, доки зміниться ваше мислення, не будемо. Банда — геть. Забирайте з регіонів свої залишки московсько-більшовицької орди і кроком руш на цвинтар історії. Дамо спокійно дожити на пенсії, але великих пенсій і привілеїв не буде. Досить нас знищувати і принижувати.

Такий голосний подих наших генів я почув біля ялинки. Почув у шурхотінні плакатного паперу, гомоні прапорів, у розмовах поруч з ялинкою. Не вірите? Тоді поспішайте до ялинки і почувєте відлуння наших стародавніх генів.

xxx

Виступи зі сцени — щось особливе. Гарно, з гідністю і просто. Навіть я назвав би це не виступи, це пісня — як брат до брата; виходили на сцену поділитися як з рідними, що вони зробили за день, про досягнуті успіхи, про перемоги в судах, на роботі, мистецтві, перемовинах... Виступи з надією зворушливі. Після кожного виступу іноземного гостя Майдан

[Маю честь бути Українцем]

сканував «Дя-ку-є-мо!» і О 24:00 Руслана разом з Майданом співали Славень України. Заклик Андрія Парубія як коменданта Майдану:

«Стоїмо до перемоги». Гарний заклик, але, на мою думку, ніхто не збирається кудись тікати. Повсталі гени вимагають: тільки вперед до Перемоги. Ми Українці і маємо розум Переможців. Забороняємо відступати, дозволяємо зробити крок назад, перегрупувати сили і знову — вперед до кінця. «Воля або смерть». Так і стояли ніч. Згасав день. На огорожі Кабінету Міністрів величезний напис: «Смерть Януковичу». Холодно стояти, тому придумали речівку: «Хто не скаче, той москаль» і другу: «Хто не скаче, той Азіров». Підскакували всі, москалями і азіровами бути ніхто не хотів. Так і грілися.

У Маріїнському парку зібрались прибічники (прихильниками назвати важко) Януковича. Їх привезли (точно що привезли, не хотіли б — не поїхали) за гроші, за чутками, їм платять від 180 гривень до 400 гривень. Пішли подивитися з хлопцями-кодимчанами (Віктор Білокінь, Валерій Панченко, Володимир Ляжевич, Валентин Лавренчук). Спочатку не зрозумів, де прибічники чинного Президента, а де пташко-Беркут. Дивина, але беркуту більше, ніж людей. Мітинг, майдан, люди оточені спецпризначенцями. Навіщо такий мітинг і для кого? Який сенс ховати обличчя і боятися телекамер. Одна з мітингувальниць довго розповідала, як вона обожнює Януковича, а промову закінчила словами «Слава Україні! Ура!» Молодець жіночка, добре, що ми навчили українському гаслу, але слово «Ура» тут зайве, українці завжди наступали з гаслом «Слава». Гарно сказав Віктор Білокінь: «Такого весілля нам не треба».

В обід у гості до нас в Жовтневий завітав Олег Меркулов, обв'язаний прапором України. Олег з першого дня після по-

биття молоді 30 листопада на Майдані. Добирався до Києва автостопом, зупинився у своїх друзів по клубу шанувальників БМВ. Зробили кілька знімків, попросили його сьогодні розмістити в інтернеті на Балтському форумі. Гени бунтують і вимагають змін. Треба піднімати рідний Балтський край, кликати до перемог.

xxx

Біля поштамту побачив (очам не вірю, це диво!) підняте трисуття Дажбоже на високій palі, трохи нижче табличка (блакитно-жовтого кольору): «РУНВіра — рідна духовність України». Яку ж це треба мати силу духу, щоб стояти в рідному, але ворожому до рідної Віри Києві, агітувати за рідний, — забутий світогляд. Стояти з гордо піднятою головою в центрі Хрещатогої долини. Поправді — то назва вулиці Хрещатик немає нічого спільного з хрещенням України (Русі). Походить від назви Хрещата долина, яка була славна зеленим хрещатим барвінком. Хрещатик як вулиця почав існувати в 1797 році, тоді як річка, що текла посередині Хрещатогої долини, була висушена, а джерела — засипані. Але хто зараз про це знає?

— Слава Дажбогу! Я Мартинюк Світогор із Балти, — привітався я.

— Слава Дажбогу! Я Володимир Мартинюк із Києва — привітався він. Дивився в очі відкрито, не ховаючи погляду. Я також дивився і радів, що на сакральному місці Києва майорить наше трисуття Дажбоже.

— Ми потиснули одне одному руки.

— Що, в Києві всі Мартинюки рідновіри? — з усмішкою спитав я.

[Маю честь бути Українцем]

— Можливо. Півгодини тому Лілея Мартинюк поїхала додому, — також з усмішкою відповів. — Але якби знала, що сам Світогор буде в Києві, пересилила б втому і дочекалася.

— Таки б дочекалася? — я.

— Напевно, хороші книжки пишете, ще й по-рідному закликаєте до рідного, — він.

Ми стояли поруч, над нами майорів наш стародавній символ — знамено Дажбоже. Заздріть мені, українці, я маю честь і силу волі агітувати, пропагувати і навертати Вас на рідну Віру. Заздріть мені, бо я рідновір, я знайшов себе. За тисячі років знищено пам'ять про наших славних предків, але гени бунтують і вимагають правди про минуле. Уявімо собі, що було б, якби ми мали Рідну Віру? Непереможні, гідні володарі світу. Подивіться на прапор ЄС з блакитно-жовтими кольорами, — хтось із оріян на підсвідомому рівні затвердив ці кольори. Бунтівні гени підказали.

xxx

Дванадцята ночі, а люди відпочити не можуть, піп співає, а поруч із ним вісім чоловіків підспівує. Якась ганьба, поруч буфет для роздачі їжі, медичний пункт, скринька для пожертв на постання майданівців, зліва штаб із організації життя та боротьби. Головне, що на цю групу людей з попом ніхто не звертає уваги, а вони виють і звуть це духовністю. Чи несповна розуму? Зрештою замовкли. Треба йти на чергування. Балтяни отримали завдання чергувати в приміщенні палацу по дві години. Треба підтримувати порядок.

Друга ночі. Майдан живе, дихає, гуртується. Колона молоді в шоломах будівельників рушила з прапорами вулицею Інститутською. На шоломах прикріплені національні стрічки,

у багатьох наліпки: «Я тут не за гроші», «Я не піду з Майдану до відставки Януковича». Дисципліна в колоні, гасла «Слава Україні», «Героям Слава». Вхід на Майдан Незалежності охороняється, особлива увага приділяється нетверезим або тим, які напідпитку. З цим суворо, таких не пускають. Поруч біля входу напис «Ласкаво просимо, але вхід в нетверезому стані заборонено. Територія вільна від алкоголю».

Третя ночі. У приміщенні «Жовтневого» вирує життя, роздають їжу, каву, чай гарячі страви, і все це робиться тихо, без крику і шуму. Одні повстанці лягають спати, інші йдуть на чергування на Майдан. Сплять обабіч стін, на сходах. На дверях охорона, і з вулиці, і зсередини. Відчувається порядок і не тому, що їм випали години чергувати, а тому, що вони роблять це з душею для себе та майбутнього дітей. Все, треба хоча б кілька годин поспати, бо вже о 6.30 підйом і треба буде вирушати на пікетування Кабінету Міністрів. Повстання триває...

xxx

6 грудня випав перший сніг. Усе біле. Доволі прохолодно, але настрою йти, покинути Майдан, припинити боротьбу немає. Бо ми є, ми будемо, а за нами будуть наші діти. І ми — люди своєї землі! Для мене людська гідність і доля України — понад усе. Тут я захищаю своє право мати обличчя та передати це обличчя гідності своїм нащадкам.

Сьогодні побачив картину, яка викликала захоплення. Новенький джип привіз продукти та різне начиння для потреб кухні, вивантажували прямо з салона (а авто явно не для цього) і ніхто не звертав уваги на подряпини в салоні. Бачив його біля «Жовтневого» постійно. Хіба це не прояв справжнього характеру воїна — «Воля або смерть».

[Маю честь бути Українцем]

По обіді зателефонував Богдан Домашовець:

— Пане Світогоре, я передав 200 ваших книжок «Я Українець і маю розум Переможця» на Майдан, у Київ. Нехай їх читають у Києві. Ви не будете заперечувати? — Він говорив весело і з гідністю. Голос гримів після привітань «З Дажбогом ідучи! Слава Україні! З Дажбогом ідучи! Героям слава!»

— Звичайно ні, пане Богдане. Чим більше у нас буде патріотів, які матимуть розум Переможців, тим краще, — відповів я.

— Я так і подумав. Навідайтесь до намету львів'ян, побачитеся з людьми, поговорите. Їм це буде на користь. З Дажбогом ідучи!

— З Дажбогом ідучи!

Знайшов намет, якраз за кілька метрів від Будинку профспілок, зайшов, привітався, побачив на столі свої книги. Взяв одну в руки і гортаю. Підійшла дівчина:

— Можете брати, гарна книжка: і назва цікава, надихає на перемоги. Я б із задоволенням познайомилася з автором...

Книжку я не взяв, говорив з дівчиною довгенько про рідну Віру. Але чому не сказав, що Світогор Мартинюк — це я? Що написав її я? Не знаю... Може, скромна гординя... Я люблю тебе, Майдане! Живи...

Мало не забув, сьогодні День Збройних Сил України. Я вітаю всіх захисників Вітчизни зі святом! Бажаю ніколи не втрачати силу духу та зберегти обличчя воїна — захисника родини, краю, держави. Гідність — понад усе.

Згадалось: першого грудня о 7:30 на центральному перехресті вулиць Котовського та Дячишина (ганебні більшовицькі назви) я і Світояр поставили намет. У кожному місті має бути свій Євромайдан. Я написав табличку, що це громадська приймальня депутата районної ради. Збирали підписи на під-

тримку Київського майдану. «Ні — тайожному союзу та свавілля владі». Багато хто дзвонив і дякував за Балтський майдан, але підписів назбирали всього 41. Байдужість, інертність, перелякані очі: «Ви ж ризикуєте, несповна розуму...» Намагання швидко пройти повз намет. Потім повернутись і прошепотіти (щоб ніхто не бачив і не чув): «Ми з тобою, підтримуємо, але поки що... ти воюй, а ми приєднаємось потім... колись... чия візьме...» Треба навчатися боротися і воювати за себе, а не співати жалісних пісень і чогось шепотіти. Ставайте воїнами: треба вміти і битися, і співати, і писати, і орати, і бізнесувати. Це війна за рідне. Ми вийшли показати, що ми з Києвом, нас мало, але ж треба з чогось починати. Всі присутні дали інтерв'ю Романові Грушку. Це наш побратим, нескорений балтський патріот. Має наш протест йти в Інтернет. Ми є ми! О 13:00 зібрались, наше місто після дванадцятої спустошилось, усі побігли дивитись телебачення: що відбувається в Києві?

А що в Києві? На схематичному фото Києва зображений прадавній козак з косою (оселедцем). Це не зображення жінки, як доводять деякі «науковці», з волоссям косою, а стародавній воїн. Це треба відчутти разом і серцем, і знати нашу справжню історію. Центр міста переповнений людьми. На Майдані триває акція на підтримку євроінтеграції. Ви думаєте, їх можна здолати? Задавити? Умертвити дух? Змусити мовчати? Поставити на коліна? Ніколи. Це повстання гідності і воно триватиме до Перемоги.

xxx

7 грудня Майдан огорожений, наїжачений. Прямокутні листи ДВП стирчать догори. Вулиці перегорожені, залишено тільки вузькі проходи. За ці дні огорожа зміцніла. Дещо

[Маю честь бути Українцем]

поправили. Залатали, укріпили. Як і попередні дні пікетуємо кабінет міністрів. Навмисно написав з маленької літери. Подивіться на обличчя цих міністрів та їхніх заступників. Товсті, тупі, зверхні обличчя. Шизофренічні очі, феодалський погляд — як це ви, молоді недоумки, наважуєтесь нас турбувати, критикувати. Ми до цих посад йшли все життя: подавали каву, терли спину в лазні, поставляли дівчаток-комсомолок своїм комуністичним феодалам. Видерлись нагору, щоб там спокійно сидіти на спинах цих хохлів і бити, поганяти їх батогами.

Подивіться на них: вони не знають, як керувати, спілкуватися з вільними людьми. Не знають, що таке гідність і повага до свого народу. Українська мова погана. Розуму немає, відповіді незрозумілі, пристосуванці, манкурти, зрадники. Сміття під ногами, залишки московсько-большовицького режиму і орди. Б-р-р-р, моторошно й огидно дивитись на них... Пошикувались, підрівнялись і всі разом кроком руш на цвинтар історії. Щоб не лишилось жодної згадки про це зрадництво і сором. Як приклад: 25 грудня жорстоко побили активістку Євромайдану, журналістку Тетяну Чорновол. Моторошно, страшно було на неї дивитися. Це було не просте побиття, це було намагання її вбити. Якимось дивом вона врятувалась.

Згадайте обличчя, які показало наше ТБ — заступників міністра МВС та ГПУ. Чи не такі очі й обличчя у них були? І такі люди будуть захищати закон і шукати злочинців? Ніколи! Вони всім своїм виглядом показували презирство до журналістів і не розуміли, як це і чому охорона допустила цих писак до їхнього недоторканного тіла? Утім, йдемо далі.

Холодно, зимно. Але палимо вогнище у 200-літровій бочці і гріємось. Співаємо повстанських пісень: «лента за лентою...»

Нарешті нас змінюють і наша колона прямує на постій у «Жовтневий». Багато разів чув: «Хто винен?» Щире запитання і такі самі щирі поради: як і кого, і коли карати, з кого питати, кого посадити і кого кудись ще запхати... Відповідь очевидна — ми самі винні, ми довели самі себе до влади («зłodіїв у законі»). На мою думку, набагато актуальнішим є проблема про те, що ж робити? Майдан радикально змінює розум, прочищає мізки та надихає. Або має надихнути на державотворення. Своє майбутнє треба шукати всередині країни, реформування економіки та кадрове: зміна покоління.

— Не бачу я нічого позитивного. Все майбутнє бачиться в чорних тонах, — говорив мені по телефону один земляк, — все сіре і безбарвне майбутнє. Немає гідних людей, які б повели... — говорив начебто щиро, але його розум невдахи мене дістав.

— Ну, досить скиглити. Ти ж є, ось і веди за собою людей. А чорне, сіре і безбарвне майбутнє пофарбує в яскраві кольори. Якщо не знаєш, з чого починати, приїжджай на Майдан. Тут тебе навчать!.. — відключив телефон.

Взагалі, бажання жити у вільній країні, а не в поліцейській державі, домінувало на Майдані.

Воно, це бажання, летіло, як лелека по колу, від людини до людини.

Гідно трималася і красиво поводитася молодь. Говорило... і гідно говорило наше майбутнє.

— Я повадився б більш радикально, але Біблія каже: не вбий, якщо тебе вдарили по одній щоці, підстав другу, — один голос.

— Не читай Біблію. Зміни християнство на рідну Віру, — відповідаю.

[Маю честь бути Українцем]

— А що, є українська Віра? Та ні, а що скажуть батьки. Це неможливо...

— Все можливо. Читай «Мага Віру» і знайдеш себе.

— Я вчора була в церкві і мені порадили покаятись за те, що я підтримую Євромайдан, — другий голос. — Напевно, треба змінити церкву?

— Та ні — треба змінити Віру, — відповідаю.

— Ой, а як це? Ми ж християни...

— Та ні, християнство нам накинули вогнем і мечем, а рідна Віра завжди була в нашому серці. Як у приказці: рідна Віра в серці, а чужа — в церкві.

— Та ні, мене не зрозуміють рідні і друзі.

— Навіщо на них звертати увагу, головне, щоб ти сама себе знайшла і зрозуміла. Інші нехай беруть з тебе приклад...

xxx

Гарно студенти пройшли ходою, протестуючи проти припинення Євроінтеграції. В руках несли портрети чиновників, перевернутих догори ногами. Це був протест за ідею, а не за гроші. Ці юнаки і юнки показали, що у нас немає поділу між Сходом і Заходом! Є поділ між тими, хто любить Україну і хто її не любить. Нас так просто не здолати!

Московити вже не скачуть від радості на стільцях, вони шаленіють: хохлам не дали відірватись від москвинського болота, знову дивляться з презирством: «бігом, хохол, назад в болото і мовчки працюй в тайзі, на лісопovalaх, на нафтовишках. Освоюйте Сибір і Далекий Схід. Хто нас буде годувати? Тому мерщій назад у болото».

Після сюжету на РТР, де ведучий порівняв Вільнюс 2013 року з Мюнхеном 1933 року, і що це все роблять тільки

бандерівці, а сама Україна нічого не вирішує, за неї все робить Америка. Про повстання нічого хорошого — тільки все погане. А хіба це тільки один сюжет? Вони казяться від злості, якась істерія шизофренічного «великороса», обличчя пихаті та скорботні, а очі сумні, як у московських попів, коли не мають жертви. Вони ніколи не розуміли нашої української душі. Територію завоювали — а дух не покорили.

До чого ми докотились, що дозволяємо цим пихатим пикам себе принижувати, слухати їхню маячню про духовні, братерські узи, єдину історію, якийсь союз по-слов'янському якихось братів. Сором невимовний для всіх нас, і це зовсім не смішно.

Ось такі «брати»-ведучі цих сюжетів: і стріляли, і вбивали, і голодом морили, і вішали, і культуру нищили, і роблять це до сьогодні. Бридкі пики — і після таких сюжетів йти до вас у «брати-слов'яни — тайожний союз»? Ніколи!

Звертаюсь до українців Росії. Брати і сестри, де Ви є? Українці по всьому вільному світі влаштовують свої Євромайдани у своїм містах та країнах на підтримку українців в Україні, тисячі людей влаштовують живий ланцюг Київ–ЄС, депутати-грузини одягли українські прапори у себе в парламенті і сказали: «Один день ми будемо українцями». Чому ви там не влаштовуєте такі ж акції на підтримку власної матері-України? Чому забули своє, рідне і святе — свою Україну? Вам не соромно? Ви там принижені, знеславлені і покірно місите москвинське болото. Своєю працею годуєте москвитів, які влаштовують економічний, культурний, духовний, інформаційний геноцид вашій державі. Вони вас тримають за хохлів, робочу худобу та запроданців. Сміються та складають про вас похабні анекдоти. Складають байки, що за копій-

[Маю честь бути Українцем]

чину і кусок сала хохол продасть рідну матір. Піднімайтесь, брати і сестри, не співайте жалісних пісень по своїх культурних центрах, а почуйте своє серце і підтримуйте рідний край. Чого ж там жити? Не маєте своєї землі? Україна — це захист для всіх українців світу. Чому дозволяєте, щоб принижували ваших прадідів, дідів, дітей, онуків? В ім'я своєї гідності ставайте патріотами-українцями!

xxx

Близько 20-ої години підійшов до козацької сторожі або, як я його називав, коша. Тут, здається, зупинився час, готуються козацькі страви, козаки в стародавніх козацьких одностроях, кожен охочий може сфотографуватися з отаманом, біля козацької кухні, або і з отаманом, і з кашоваром. Та це картинка. Те, що на виду, можна помацати і подивитися, сфотографуватися для підняття настрою і відродження козацького вільного духу. З восьмої вечора і до восьмої ранку козаки пильно чергують у шоломах будівельників і поруч тримають держакі від ризиків. Тут уже й п'яний не пройде і будь-яка провокація не допуститься. Мені приємно було дивитись на цих нескорених нащадків лицарів наших степів, сам долучався до чергувань, щоб подихати вільним повітрям із присмаком козацького куліша.

У 1775 році Катерина II знищила Запорозьку Січ, але так і не змогла знищити вільного духу козаків. Два народи — українці і японці — в цьому схожі. В нас не змогли відібрати вільний дух козацтва, в японців — вільний дух самураїв.

2010 року я гостював на Волині, в Луцьку, видавав там свою книгу «Горжусь, что я Украинец». Мене запросив у смт Рокині отаман Олександр Середюк відвідати музей сільського господарства. Музей розміщений у двоповерховому

будинку, зали і експозиції зроблені з любов'ю. На першому поверсі намальована велика картина козака-орія, який стоїть на повний зріст, тримає руків'я шаблі і суворим (але не злим) поглядом дивиться на нас, своїх нащадків. Вражаюча картина надихає погордою за своїх предків. Пан Олександр, побачивши моє захоплення, розповів цікавий випадок. За місяць до мого приїзду до них у козацький хутір приїхав японець на гостини. Він своїми очима хотів побачити, як у Рокинях викладається бойовий гопак. Одівши кімоно, долучився до тренувань, а потім його повели в музей показати прадавні експозиції. В музеї, побачивши портрет косака-орія, японець став на коліна і поцілував підлогу біля ніг цього воїна. Встав і сказав: «Ми пам'ятаємо, з яких країв до нас прийшла культура і мистецтво боротьби, ми пам'ятаємо своїх предків і вдячні вам, що зберегли це». Хтось скаже, що такого не може бути. Але це правда. Колись предки сучасних японців вимандрували з наших українських степів.

Близько опівночі розпрощався з козацьким кошом. Я пішався цими вже немолодими людьми, які не шкодують свого здоров'я, часу, зусиль на охорону Майдану. Що їм на це спонукає? Не знаєте? А я знаю — честь та добре ім'я, найважливіша заповідь козака. Це передається генами і живиться з молоком матері.

За своє завтра треба боротися сьогодні, тому ми тут, пане отамане, — я відповів Анатолієві Петьку на його запитання, чи не охляли ми? Разом із Верховним отаманом Чорноморського козацького війська, генерал-отаманом Українського козацтва Анатолієм Івановичем Петьком вирішили просто пройтися по цьому острівцю свободи — Майдану. Мені імпонував цей нескорений патріот рідного краю,

[Маю честь бути Українцем]

він стояв біля джерел Чорноморського козацтва, його створення і його дієздатності. Життя не пестило, доля не проста, але серце в українського достойника завжди залишалося серцем справжнього козака.

Так, я погоджуюсь з цим, пане отамане. Втомилися чи не втомилися, а боротися треба, — продовжив отаман. Ми зупинилися біля Будинку профспілок. Вулиця навколо нас дихала життям. Ми взяли по каві та спостерігали за життям повстання. — Де завтра будете на віче?

Буду зі своїми хлопцями. Стоятимемо біля наметів НРУ. Було б дуже корисно, щоб молоді політики перейняли досвід Народного Руху України. — Я допив каву і відійшов викинути в смітник стаканчик. — Багатий досвід, але, на жаль, вони дивляться більше на Захід, а рідного не помічають. Нічого, не бачать зараз, побачать інші політики. В майбутньому.

Ми розпрощалися звичним гаслом повстанців: «Слава Україні», «Героям слава».

xxx

8 грудня. Народне віче. Зранку дуже багато народу, але до дванадцятої стало так багато, що те, що було зранку, здавалося мізерним. Я розписав прапор Руху: «Балта. Мартинюк С.Я., Горжусь, что я украинец, Слава Україні. В ім'я гідності Ми маємо бути Ми». Вийшло гарно, пристойно. А чого маю соромитись того, що я С.Я. Мартинюк? Чи боятися? Я тут за своє переконання, а не за гроші.

Зустрівся з побратимами-рухівцями Петром Чумаком, Василем Вельможком, Миколою Майстровим. Так і стояли біля наметів рідного Руху, пліч-о-пліч стояли з гордістю і повагою до людей. Із 1991 року ми боремось і не здаємось, тому і три-

маємо голову з гідністю. Я, як підняв прапор Руху над головою, так тільки через годину зміг його трохи опустити. Я не жартую, було так багато народу, що неможливо було опустити руки. Величезна кількість українських кольорів: прапори, стрічки, розмальовані обличчя, одяг, намети, ялинка, пагорби. Потроху почав знімати на телефон саме віче, але розгубився, що знімати — все таке гарне, святкове та урочисте. Якщо на трибуні виступовець говорив гасло «Слава Україні» або якесь інше, тільки через хвилину-півтори з початку Хрещатика доносилась відповідь «Банду геть», «Героям слава». Що сподобалось? Те, що перші виступали не політики, а гарні настанови політикам дали українські митці, гарно зачитував Андрухович. Стало боляче і сумно на душі, коли одягнутих у чорні сутани та одержі попів ведучий назвав «святіші отці». Які вони до біса «святіші»? Вони — окупанти рідної духовності, вони самі не розуміють, кому і як вони прислужують.

На вулиці Банковій перші почали будувати заслін-барикаду балтські хлопці — Дмитро і Олекса Калмацуї та Микола Садковський. Знай наших — молодці хлопці. За їхнім прикладом і інші почали будувати, за десять хвилин барикади були готові, і вулиця заблокована. Це була наша підтримка заклику Олександра Турчинова про розширення Майдану і наступ на «бандюковичів». А біля п'ятої вечора впав пам'ятник ідолу комунізму Леніну. Його тут же почали розбивати на камінці молотом, розбивали цей ненависний монумент на шматочки-сувеніри. Радість в очах повстанців і веселі вигуки: «Янукович, ти наступний», «Відправте це сміття Путіну і в Білорусію». Це треба було бачити.

Ще один знак. Саме восьмого грудня день затвердження прапора ЄС. Вдивіться в цей прапор, він у небесно-

[Маю честь бути Українцем]

золотавих кольорах. Хтось із наших оріян на підсвідомому рівні затвердив ці кольори. За тисячу років знищено пам'ять про наших славних предків, але гени бунтують і вимагають правди про минуле. Може, це моя молитва до нашого Дажбога, мої послання до неба дійшли? Я шаную рідного Дажбога і цим пишаюсь. Так, ми вільні від Леніна, але скільки ще такого непотребу в нашому житті... Роботи дуже багато на звільнення від бруду, на очищення мізків і духу від сміття. Переконаний — впораємось!

У нашому «Жовтневому» не протиснутися, молоді тьма-тьмуща. Черги за їжею величезні. На вході спочатку одних впускають, потім затримують і роблять чергу. Організація більшменш впорядкована: і вартові, і кухня, і роздача їжі. У молоді досвіду мало, але величезне бажання, щоб його набратися. Можна сказати тільки одне: «Так тримати, молоді повстанці!» Найбільше мені подобаються очі — щасливі очі переможців. Разом ми сила.

Близько до опівночі йдемо на чергування на Банкову. Там мітингувальників мало, беркутять більше у два рази, але ось уже чути заклик коменданта Майдану до всіх, хто має час, іти на підсилення барикад; через десять хвилин уже нас більше, ніж міліціантів. Знай наших.

Опівночі, як завжди, співається славень Україні, попи читають молитву. Не всі моляться і не всі хрестяться. Стоп, спіймав себе на думці. І як я раніше не здогадався? Непідписання угоди про асоціацію з ЄС — це пряме втручання московських попів. Янукович постійно з ними спілкується і має з добрий десяток особистих причащальників. Ось і вся розгадка. Вони завели свою стару пісню: «православні брати», «одна віра — один народ», «триєдина Русь», «єдина православна культура»,

«проклянемо, буде анафема», «не зраджуй віру батьків». Нездаремно в їхніх монастирях малюють ікони із зображенням «Віктора святого». Аж мурахи по шкірі побігли. Церква чужа, коли віра ставить на коліна весь прадавній народ. Вони знову хочуть заганяти хрестами нас у православне кріпацтво до Сибіру та Далекого Сходу. Скільки ще навести таких прикладів з історії, щоб ми нарешті зрозуміли, що Україна задихається від християнського зашморгу. Тільки рідне є рідним.

Близько третьої лягли спати, треба хоч трохи відпочити. Майдане, я пишаюсь тобою. Живи!

Повстання триває.

Постскрипtum

15 грудня знову проводили Євромайдан у Балті. Людей було більше, стали сміливішими. В очах з'явилась погорда, впевненість. Знову пан Роман Грушко знімав нас на камеру, я перший дав інтерв'ю, за мною пішли інші. Я відійшов трохи вбік, хтось торкнувся ліктя.

Ну що, заробив грошенят? Кажуть, що за день платили по 300 гривень. Я б сам тут розповідав байки про ідею, а там рахував гроші. Що скажеш?

Я впізнав голос одного зі знайомих. Неприємний голос і такий же колега.

Нам гроші не платили. Хто їхав за «голубих», тим платили, але суми були різні. Ми брали участь у повстанні і виступали проти свавілля влади, «беспредела» міліції і за Євроінтеграцію. Робили це за покликом душі і заради дітей та онуків. — Я намагався говорити спокійно. — На майбутнє я забороняю, тобі розпускати чутки і знеславлювати Майдан. Ще раз почую — будеш покараний.

[Маю честь бути Українцем]

Наприкінці прийняли звернення, яке підготував Микола Садковський.

Звернення опозиціонерів до членів фракцій Партії регіонів місцевих рад Балти та Балтщини

Пані та панове!

Ваша партія привела до влади нелюдів, які віддають злочинні накази про застосування сили до мирних мітингувальників. Лідери вашої партії, Віктор Янукович і Микола Азаров, особисто відповідальні за беззаконня та корупцію в державі, блокування євроінтеграційних процесів в Україні, небажанні спілкуватись і чути власний народ.

Балтські опозиціонери вважають: бути регіоналом — ганьба для балтянина.

Як представники Партії регіонів ви несете політичну й моральну відповідальність за дії своїх соратників. Долучаючись до партії влади, ви сподівались на захист і пільги для ваших фірм або організацій. Але справжньою владою у Балті є балтська громада. Сьогодні вона дає вам останній шанс виправити свою помилку: написати заяву про вихід із фракції Партії регіонів, здати свій партійний квиток, публічно дистанціюватись від цієї політичної сили. Інакше молоде покоління, яке вимагає змін, цього не пробачить. Влада на крові — нелегітимна.

Даємо вам час до 14:00 19 грудня, щоб оприлюднити або надіслати на адресу Балтського форуму копії заяв про вихід із фракції або партії.

Комуністам до 14:00 19 грудня зняти свого ідола — пам'ятник катові українців Леніну. Знущатися з могил замордованих земляків-українців не дамо. Ні — безумству комуністичної ідеології.

У разі відмови вашим компаніям, товарам, магазинам буде оголошено повний бойкот. Ми донесемо до кожного балтянина заклик не купувати ваших товарів, не користуватись вашими послугами, не сприяти добробуту Партії регіонів у вашій особі. Купувати щось у вас стане поганим тоном для балтян. Геть банду українофобів! Геть залишки московсько-більшовицької орди!

Окремо звертаємось до керівників навчальних закладів, культурних та мистецьких установ. Вам варто замислитись над тим, який приклад ви показуєте молодому поколінню, перебуваючи в партії, яка б'є дітей, розганяє студентів. Кривава ялинка нам не потрібна.

Подумайте добре й зробіть вибір на користь свого народу, а не режиму, якому залишилось недовго!

Люстрація незабаром!

Балтські опозиціонери.

Звернення підписало чимало людей. Браво, балтяни! Повстання нескорених генів триває...

І наостанок... Новий рік. Я бачив диво нескорених генів — півмільйона Українців виконали славень Україні.

Вважаю, що було більше, порахувати неможливо. Головне — я був одним із них. Це щось магічне, рідне і особливе, але ми йдемо (сліпі, розплюште очі) повертати усім вам не забуту стародавню оріянську Віру і розум Переможців. Наша рідна світла Віра має стати об'єднавчою світовою зіркою людства, адже сучасна цивілізація вимандрувала з наших степів. Часи змінились. Єднайтесь навколо своєї матері України. Україна стане центром прихистку всіх оріян-українців.

Слава Україні!

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

*Чому я маю дозволяти сидіти у мене на голові?
І кому? Цим зайдам і окупантам? Ніколи!*

Я в своїй чарівній Одесі на відпочинку. П'янке повітря волі робить свою лікувальну справу. Почуваюся краще, ніж учора. Воно й зрозуміло, бо тут три достойні лікарі: нескорене повітря волі, гордівливе сонце і амбітне, усміхнене море. Проте цього ранку щось пішло не так.

Вранішнє сонце несе надію на гарний день. Я стояв на зупинці, очікуючи на тролейбус. Літня жінка («вата» до мізків) радісно вітає свою колежанку. Відбувається розмова.

— ...Как, эту улицу тоже переименовали? Сволочи-бандеровцы, что вытворяют, что творят... Уничтожили улицу, уничтожили такую улицу...

Говорили голосно, пронизливо! Неприємно.

— А я что говорю, что я говорю?.. Уничтожили такую улицу, — відповідає друга, яскравий представник орди «визволителів», — всё уничтожают, ничего святого у них нет... фашисты...

— Как жить, я не понимаю, я не знаю, как можно здесь жить... — перша «ватанка» продовжує бідкатися. — Невозможно жить... бандеровцы...

— Я боюсь жить... Эти сволочи...

— Не бойся, Россия нам поможет...

Мене це дістало, хоча не мав жодного бажання втручатись у розмову. Але чому я маю дозволяти сидіти у мене на голові? І кому? Цим зайдам і окупантам? Ніколи.

— Чого бояться, не бійтеся. Вулиці не підривають, а переименовуют. Так треба, і це правильно, — сказав це начеб-

то між іншим. Їх аж підкинуло на лавці, почали щось кричати разом, махати руками. Інші люди на зупинці роблять вигляд, що не чують того вереску. Воно й не дивно. Кому хочеться говорити з неадекватними?

— Мой отец освобождал Одессу, — перша кричить, аж слиною бризкочить, — и её отец освобождал Одессу...

— ...И был ранен под Одессой. Вот так-то... — першій підтакувала друга, але слини було менше, — ...они освобождали от фашистов... если бы не они... Ты, бандеровець, уезжай отсюда...

— Чего сюда приехал, бандеровец?.. Ты уничтожаешь нашу память, — перша продовжувала бризкати слиною.

— Уезжай отсюда, бандеровец... Одесса всегда была русским городом. Мешаете... Уезжай со своей мовой... — друга ожила і наступала на мене.

Вереск і гвалт глушив шум автомобілів, які їхали Адміралівським проспектом.

— Я нізвідки не приїхав. Я з міста Балти. Одеса ніколи не була «русским городом», а була російськомовним містом... — не дали мені говорити, почали галасувати.

— Ты только посмотри, уже приехали прибалтийские бандеровцы, — перша також почала підходити ближче, — приехали прибалтийские нацисты.

Мене це дістало. Мене, балтянина, сплутали з прибалтійцем. Такі жіночки ходять на мітинги і скандують «Путин, введи войска!» Ні, досить!

— Під час війни тут були румуни. Батьки ваші були не визволителі, а окупанти. Визволителі — це ті, які визволили, отримують подяку і вертаються додому, а не залишають після себе сльози і біль, і не дають такого визволительського по-

[Маю честь бути Українцем]

томства. Ви настільки пихаті й дебільні, що не можете вивчити мову народу, який платить вам пенсії. Так більше не буде.

Подруги, нащадки «визволителів», притихли і мовчали.

Мабуть, слина закінчилась.

— А тепер давайте ближче до справ буденних. У нас є гасла «Слава Україні!» — «Героям слава!». Чули, напевно? — я звернувся до притихлих «нащадків». Ті ствердно захитали головами, що так, вони чули.

— Добре, що чули. А тепер я говорю «Слава Україні!», а ви відповідаєте «Героям слава!» І відповідаєте радісно й голосно. Домовились?

«Нащадки визволителів» ствердно захитали головами.

Було приємно, що вереску більше немає.

— Слава Україні!

— Героям слава!

— Спробуймо ще раз, бо вийшло не дуже добре. Слава Україні!

— Героям слава!

Пристойно вийшло тільки на п'ятий раз. Саме 9-й тролейбус підійшов, тож я залишив «нащадків визволителів» з вимогою вивчати гасла «Україна понад усе!» і «Смерть ворогам!». Потім мені розповіли, що ці дві «визволительки» почали їздити іншим маршрутом.

Це й добре. Придумали «фашисты», «бандеровцы», «нацисты», «понаехали», «уничтожили». Я з Балти, я не приїхав, я тут народився і тут живу. Буде наше зверху. Буде по-балтськи, по-українськи.

*Електричка Балта — Одеса,
17 серпня 2017 року*

СЛАВА УКРАЇНІ, АБО «ВАТНА ТЬОТКА»

Не люблю їздити в тролейбусі, нервую, а треба. Як добиратися до роботи? Чому, спитаєте? Багато «ватних» чоловіків наїхало до Києва. Інколи їдеш і розмірковуєш. Чи це Київ? Чи це Україна? Всі говорять москвинською і дуже рідко рідною українською мовою. Огідно й неприємно аж до...

— Маладой челавак, передайте на білет.

Хтось смикає мене за руку. Повернувся — огідно дивитися на тітку з зарозумілим, невдоволеним обличчям. Є такі, які завжди всім незадоволені, а вони, мовляв, супер-пупер. Ні тобі «будь ласка», ні хоча б «пожалуйста».

— Я не розумію по-закордонному, — сказав спокійно й відвернувся.

Збентежилась, але «ватани» перемогли.

— Я приехала в русский город и хачу, чтобы меня... Перебив, бо мене прорвало від люті:

— Я стояв і пройшов два Майдани. Я стояв біля витоків Правого сектора, особисто знайомий із провідником Дмитром Ярошем і з багатьма патріотами. Зараз телефоную, — дістаю телефон і дивлюсь у вічі невдоволеній пиці, — ...і починаємо вчити українську.

Зблідла, оченята бігають. Вона не схожа навіть на нашу тітку, а саме — «тьотка». Усі інші роблять вигляд, що їх це не стосується, сидять («у віртуалі»), слухають музику, читають газети.

— Тепер слухай мене. У нас в Україні є гасла «Слава Україні!» і «Героям слава!». Зрозуміла? Коли я говорю «Слава Україні!», ти відповідаєш «Героям слава!». Почула? І відпові-

[Маю честь бути Українцем]

даєш щиро і голосно. Починаємо. Слава Україні! — останні слова навмисне сказав голосно, як колись на Майдані.

— Ге-ге-ро-ро-ям с-сла-ла-ва-а! — відповіла тихо, зухвалість почала сповзати з мордора.

— Дуже тихо. Тому ще раз, голосно і щиро. Ти ж українка? — захитала головою, що «так». — Ось і добре. А то начебто українка — і не знаєш нашого гасла. Неподобство це. Слава Україні!

— Ге-ро-ям сла-ва! — вже голосніше відповіла.

— Молодець, тьотка, яка зветься українкою. Вже краще. Ще разок спробуємо. Слава Україні!

— Ге-роям сла-ва! — більш-менш відповіла нормально. Зухвалість зникла з пики.

— Молодець. А то живеш в Україні і не любиш Україну. Будеш любити Україну? — Тітка швидко захитала головою, що «так». — Ось і добре. Квіти під ліжком не ховаєш, щоб зустрічати «русскую весну»? — Жінка знову швидко захитала головою, що «ні». — Ось і добре.

Розвернувся і звертаюся до всіх, хто їде у тролейбусі:

— А тепер, друзі, всі разом — повідкладали газети, витягнули навушники з вух, дали спокій мобільникам. Голосно підтримаймо наших вояків, які воюють за те, щоб ви тут слухали музику і при цьому не любили Україну. Добре? Будете любити Україну? — захитали головами, що «так», і вони її люблять. — Слава Україні!

— Героям слава! — різноголосо й неголосно відповідає люд тролейбуса.

— Погано, друзі, дуже погано. Ще раз, щиро і з любов'ю до України. Слава Україні!

— Героям слава! — більш-менш пристойно вийшло. Голосніше за всіх кричала «ватна тьотка». Подивився на водія — той сміється і намагається рівно вести тролейбус.

— Давайте закріпимо успіх. Тим паче, що сьогодні Міжнародний день вишиванки, а ви вдяглись, як йолопи і... Де ж ваші вишиванки? — людина тролейбуса щось намагається відповісти, мовляв, що їдуть же на роботу. — На роботу, як на свято, треба їхати у вишиванці. Це ж наше і рідне. Тому ще раз... Слава Україні!

— Героям слава! — вийшло вже добре.

Коли вийшли на зупинці, щоб іти на метро, людина радісно скандував «Україна понад усе!». «Ватна тьотка» швиденько зникла, розчинилась у натовпі.

Друзі, гарний початок дня. Не просто дня, а — Міжнародного дня вишиванки. Так, до слова, і кількох «ватників» навчили українським гаслам «Слава Україні!» та «Героям слава!».

Отож-бо, друзі: «Слава Україні!»

19 травня 2016 року

З НЕДАВНІХ СПОМИНІВ

*Я є ант, пелазг і етруск...
Я є скиф і шумер...
Я Українець — і мене не здолати...
Нескорений і тому безсмертний!..*

Цей вірш народився у перші дні Майдану. Я дивився на щасливі обличчя, палаючі очі людей і розумів давній вислів: «Народ, народжений бути вільним, ніколи не стане на коліна». Адже протягом століть нас били, а ми не бились, нас гнули, а ми не гнулись, нас ламали, а ми не ламались. Нас знищували голодом, а ми живемо в наших дітях і онуках. Такими ми були, такими ми є і такими будемо. Справді, краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах.

Чому я був на Майдані? Цікаве запитання. А хіба міг не бути? Міг. Але там стояла Україна, тому не міг не бути. Там стояв мій народ, який хотів скинути москвинські пута і нарешті закінчити цю 350-річну війну з Московією. Не просто закінчити, а поставити крапку Перемоги.

— Ви скакали на Майдані, ви і те, і се... — чую від малороса.

— Ні, ми не скакали, ми стояли на смерть за гідність і волю всіх українців. Ми стояли на смерть, щоб жити вільними серед вільних, гідними серед гідних, сильними серед сильних. Воля — це я, воля — це ти, воля — це ми, воля — це світ. Майдан змінив світ, Майдан розставив по своїх місцях, хто є хто. Пишають тим, що я був маленькою частинкою великого Майдану, величного повстання Гідності, повстання нескорених генів.

*Вриваюсь у вирій — І що? Я бачу
Незламний рідний край.
Народжений бути вільним Рабом не буде.
Балти... — народжені перемагати.*

Тому і стояв. Стояв ще тому, що вважаю: нам треба скинути машкару меншовартості, пристосуванця, християнського раба й створити нову націю із попелу старої. Народити націю переможців. Пишаюсь тим, що я Українець, і маю розум Переможця!

Слава нескореним! Слава Україні!

ДВІ SMS-КИ

Віче на Майдані 15 червня. Посередині Майдану привернула увагу гарненька жіночка з дитиною. Вбрані гарно, в українські вишиваночки. Поруч із ними на столику лежала невеличка купка книжок. Підійшов, привітався:

— Доброго дня!

— Доброго здоровлячка вам!

Одразу повіяло чимось рідним, з дитинства. Взяв одну книжечку, проглянув — самвидав. Але дуже патріотично і з душею.

— Скільки коштує? — спитав швидше з цікавості.

— Дві SMS-ки, — відповідає зі щирим обличчям.

— ??? — Я здивовано дивився на щиру усмішку.

— Дві SMS-ки — на наше військо. Це і є ціна, — відповідає.

— А як відправляти і коли? — починаю розуміти, про що йдеться.

— Прямо зараз і відправляйте.

Починаю відправляти повідомлення з мобілки.

— Та є одна умова. Добре?

— Яка?

— Ви мені підпишете свою книжку, — сказав це жартівливо, бо розумів, що авторка підпише.

— Отакої! Звичайно, підпишу, залюбки, — відповідає.

Відправив дві SMS-ки. Пані Кияшко Г.В. підписала один примірник і урочисто вручила мені.

— Наше військо має бути сильним, — сказала наче виправдовуючись.

— Буде сильним, і ми переможемо. Слава Україні!

— Героям слава! — з гордістю відповіла.

— Бережіть себе.

Обійняв я малу і попросив любити Україну до загину.

Постскриптум

Хіба москаль зрозуміє, чому нас неможливо скорити? Ніколи. Крадькома витер сльозу, яка зрадницьки набігла на око. Чому не спитав ім'я маленької патріотки? Завтра прийду ще й тому...

15 червня 2014 року

З НАДІЄЮ...

Якщо могутність народу вимірювалася пролітою кров'ю і слізьми — то український народ був би наймогутніший.

Іван Франко

Коли у фільмі «Пірати Карибського моря» показують сцену, де мертві пірати беруть на абордаж адміральський корабель, — це, звичайно, жах фільму, але я сміюсь до сліз. Голлівудські кіношники не бачили, як брав на абордаж «Леніна» народ із чемаданами і баулами в одеському порту в кінці липня 1941 року.

Пароплав був білий, а море — чорне. День був сонячний, спекотний, а від моря здіймався якийсь липкий холодок. Голові спекотно, а ногам холодно. І запах, цей неповторний запах апельсинів і аромат наближеного моря.

Людей було багато. Вони кричали, плакали, сміялись, мацюкались і просились-просились. Однак на всіх не вистачало місць на цьому білому пароплавчику. Він гучно називався «Ленін». Ті щасливці, котрим пощастило отримати місця, почувались трохи незатишно, тому що багато хто з сусідів і друзів не могли прорвати оточення з червоноармійців із гвинтівками наперевіс.

Мордко здалось, що вони посміхаються злісно і запитують очима: «Куди біжете? Ми незабаром проженемо німців. Червона Армія сильніша за всіх. Ви цього не знаєте?» Він від цього німого запитання потупив погляд і став дивитися собі під ноги.

— Куди преш? — зло кричав якийсь матрос на маму. — Куди тікаєте? А хто місто захищатиме?

Бідна мама сильно стисла руку Мордка і ніжно підштовхувала вперед своїх доньок Риву і Фіру. Другою рукою вона підтримувала свою маму, стареньку бабусю Мордко. Він любив бабусю. Вона завше до нього ставилась із ніжністю і смачно готувала мацу.

Мабуть, у цього «Леніна» прорвало виразку шлунка, тому що із його утроби вже ніхто не повертався. Зрештою і вони з мамою потрапили на нижню палубу. Позаду матроси рвонули трап і з нього просто у воду посипались люди, чемодани, баули. Чулись жалісні крики, прокляття і матюки. Пароплав відповів сиреною. Хто не встиг — той спізнився...

Вони сиділи на своїх вузлах і одному чемодані. Оскільки вони потрапили на цей пароплав останніми, то присіли там, де стояли. Мама ніжно притискала Мордка до себе і крадькома витирала мокрі очі. Бабуся плакала і обіймала Риву і Фіру. «Що з нами буде? Я казала, що не треба від'їжджати. Що з нами буде?» — це бабуся.

Навколо було дуже багато людей. Усі розмовляли тихо і напівпошепки. Хоча багато хто добре знали один одного, але намагались показати, що вони незнайомі, і не дивитися сусіду в очі. Мордко дуже хотілося встати і підійти до свого сусіда по двору Мотлу, та мама його не відпускала:

— Послухайте мене, мої дорогі. З цього моменту ти, Мордко, будеш Аликком, а ти Рива — Раєю, Фіра — Лорою. Ми не знаємо, куди нас завезуть, не знаємо, що там будуть за люди, тому потрібно бути обережними. Ми це обговорювали з татом. Звичайно, свої рідні імена забувати не слід, але не обов'язково їх називати кожному зустрінченому.

— А ви, мамо? — тихо запитала старша Рива.

[Маю честь бути Українцем]

— А я залишусь Розою. Це ж красиве ім'я. Воно ж не лише єврейське.

Бабуся плакала. Мордко від втоми, пережитих випробувань заснув у мами на руках. Раптом хтось смикнув його за плече, і крізь сон він почув:

— Алик, Алик, вставай, рідний мій. Нас підбили, і ми тонемо. Треба вибиратись звідси. Алик, ти чуєш мене?

Тільки тепер до Мордка дійшло, що це мама до нього звертається. Він уже не Мордко, а Алик. Йому хотілося заплакати, закричати, але горло стисла якась хвиля гордості. Ні, він не плакатиме. Адже тато так хотів сина, свого спадкоємця. Він, Мордко (нехай тепер Алик), не має права зганьбити тата слізьми. Він в усьому буде слухати маму і допомагати бабусі.

Навколо дикий крик, біганина, безлад. «Ленін» відчайдушно димів і хилився на бік. Він тонує. Люди в паніці стрибали за борт, бились, дряпались і намагались кудись бігти. Мама витягла Алика на палубу. Услід за ними вибігли зім'яті Рая і Лора. Бабусі ніде не було видно. Через дим сльозились очі.

До «Леніна», що тонує, пришвартувався другий пароплав. Він саме заходив до порту під живу загрузку. На верхній палубі творилось щось страшне. Це була суцільна руконога біомаса. Одні перестрибували на пароплав-рітівник, другі зривались донизу, у воду.

— Візьміть мого Алика. Він маленький і сам не перестрибне. Благаю, візьміть мого Алика, — мама на витягнутих руках тримала сина і благала матроса з пароплава-рятівника забрати сина. Нарешті матрос підхопив Алика на руки і спритно поставив його на ноги.

— Тримайся за мене, синку. Тримайся! — Алик вчепився руками за широку штанину. Матрос допоміг перебраться

Раї і Лорі. Мама хотіла бігти шукати бабусю, та матрос міцно схопив її за руку і силою перетягнув на свій пароплав.

— Дурна жінка. Зараз «Ленін» піде на дно, і ти хочеш разом із ним потонути? А про діточок своїх ти подумала?

Мама сіла на палубі і тихенько заплакала. Алик підійшов, обняв, сильно притиснувся до неї і теж тихенько заплакав. З ними більше немає бабусі.

«Ленін» швидко занурювався у хвилі Чорного моря. Це занурювалось і безхмарне дитинство Алика.

х х х

Його запроторили до буцегарні. Це була брудна клітка, в якій можна тільки стояти. Якщо добре постаратися, то при бажанні можна було і присісти. Найприкріше, що ця буцегарня знаходилась на його ж Голосіївській вулиці.

Відповіді Алика стислі, нахабні, і це дуже злило слідчого. Він закипав від люті. Був би це авторитетний урка — вони це сприймали б своїм ментовським розумом. А так — пацанва, до того ж маланець обрізаний. Ось це і злило, доводило до точки кипіння.

— Запомни, жид, я, б-дь, бить умею! — и бил.

На якийсь проміжок часу його залишили у спокої. Він сидів байдужий із опущеними донизу руками, очманілий від болю в голові. У кімнаті для допитів було тихо. Скільки панувала ця тиша, він не знав. Він просто згадував...

х х х

Вони з мамою повернулись додому влітку 1945 року. До своєї квартири вони не потрапили. Їх просто-напросто до неї не впустили. Якась жінка з двома орденами на гімна-

[Маю честь бути Українцем]

стерці кричала на маму про перемогу, війну і, мовляв, що їм не потрібно було ховатися.

— Ви зрозумійте, ми знали, що ми повернемося. Нашу квартиру охороняли сусіди, а ви вселились сюди самовільно. Мій чоловік теж воював на фронті. Куди я зараз піду з дітьми? — бідна мама просила, тому що був вечір. А їм не було куди йти.

— А мне то что? Едьте туда, откуда приехали. Эту квартиру я завоевала.

— Так їдьте і ви туди, де народились. Це наша квартира!

— Так ты мне еще и угрожаешь?! Мне, герою войны, ветерану, освободительнице? Я сейчас срочно вызову патруль, і там вас проверят, какие вы местные. Может, вы шпионы?..

Поселились вони у пральні на наступний день. А цю ніч переночували у давнього друга, дядька Петра, у власному ж дворі. На пральню теж претендував якийсь визволитель, але цього разу втрутились сусіди, і цей брудний напівпідвал дістався їм. Як мовиться: не було б щастя, та визволителька допомогла...

xxx

...Раптово відчинилися двері. Енкаведисти увірвалися із криками і пістолетами в руках.

— Застрелю, карманник, сейчас же застрелю!

— Все, жид, тебя сдали твои же дружбаны-бандиты. Становись к стенке!

— Гавари, морда маланская, не то убью на месте! — горлопанили один перед одним, размахуючи пістолетами.

Алик сидів і мовчав. Найцікавіше, що ще вранці ці двоє чекистів просили у нього закурити.

— Следи за ним.

— Оставь его, капитан. Он крепкий орешек. — І несподівано вдарив його пістолетом по голові. Алик упав. Знову запанувала тиша...

х х х

— Мамо, мамочко, я хочу їсти. Дай мені шматочок, рідна, — прохав маленький Алик маму.

Настала весна голодного 1947 року. Мама продавала цигарки на товчку, місцевому базарі, поштучно.

Продавала ще сірники.

— Синочку, я одна, мені важко. А гроші потрібно заробляти. Навчайсь заробляти. Давай ми зробимо так. Ти поїдеш до однієї тітки в магазин на вулицю Леніна. Вона дасть тобі цигарки і сірники. Ти привезеш їх мені. Не хвилюйся, Алику, ця тітка тебе знає, — мама лагідно погладила сина по голові. — Мені допоможеш і сам заробиш. Добре, синку?

Алик, голодний, але щасливий, біжить до трамвайної зупинки. Тато ним би пишався: він уже допомагає мамі як дорослий мужчина...

х х х

...Раптово йому стало холодно. Це на нього вилили відро холодної води.

— Ну что, начнем? — почув уже знакомий голос. Його схопили під руки і насильно посадили на табурета.

— Гаварить будешь, маланец?

— Я все сказав, — ледь пошепки відповів. Губи потріскались. Дуже хотілося пити.

Його поклали животом на табуретку, хтось притис ногами голову до підлоги. Другі розвели ноги і міцно притисли ступні.

[Маю честь бути Українцем]

Був босим, тому відчував цей пекельний біль від кирзових чобіт. Били довгим резиновим кийком, він аж прилипав до тіла. Біль несамопитий. Били по черзі.

— Будеш гаварить? — це все, що він чув.

— Я все сказав. Хотите посадити — саджайте, сволота ментовська. Я був сам.

Від болю він зціпив зуби і мовчав. Не було стогонів, вмовлянь про пощаду. Це ще більше злило місцевих чекистів. Як довго це тривало, не пам'ятав. Він втратив свідомість.

— Закаленный, подлец. Ладно, оставь его. Очнется — повторим дело.

— Да, крепкий. Совсем, как те «бандеры» с Западной Украины. Сколько нервов на них потратили.

— А здоровья, энергии? — енкаведист люто вдарив чоботом по ребрах. — Упертый, сука.

— Прикуси язык. Забудь за Западную Украину. Мы из СМЕРША. Забыл про подписку? Или напомнить?..

Це останнє, що він почув. Знову запанувала тиша...

xxx

Хто вигадав вагон для засуджених, тому треба присвоювати довічне звання героя Московії. Цей вагончик на вигляд такий самий, як і звичайний. Купе-камери в цьому «столипіні» такі самі за розмірами, як і купе в справжньому вагоні. Дещо відрізняються меблі. Замість м'яких полиць — триповерхові нари. І замість чотирьох пасажирів у справжньому купе у тюремне пресували до 20 осіб. Це було пекло на колесах. Про якийсь відпочинок марно було й думати. Тут зек задихався від тисняви, спеки і тяжкого нестерпного смороду. «Московський рай» на колесах. Люди помирали, як мухи,

трупі скидалися на зупинках. Якщо взимку — трупи склали штабелями, а навесні закопували. На місце померлих загрузали нових зеків-рабів.

Алику це дещо нагадувало поїзд в одеському трамваї в час пік. Але тоді в такій штовханині він міг проїхати хвилини десять, залізти до кишени і знову вискочити на свіже повітря.

У цій «скотовозці» він їхав уже другу добу. Судячи з розмов вертухаїв, їхньому етапу їхати ще добу. Лише раз йому вдалося поглянути на волю. Його конвоювали до туалета. Згідно з інструкцією він повинен йти з опущеною головою і закинути назад руками. Але червонопогонник, знаючи Алика, знехтував правилами інструкції, і весь час походу до туалета той ішов із піднятою головою і милувався сонячним світлом.

До слова, упродовж цієї першої доби була неймовірна спека. Та це мало турбувало Алика: все-таки він сидів уже не перший рік, встиг звикнути. Усю першу добу він просидів «на телефоні». Грали просто на інтерес або на майбутні наряди на роботи. Грали, щоб згаяти час. Відома на зоні картонна гра.

На зупинках (вдень поїзд значну частину часу стояв на запасних коліях, аніж рухався) частина охорони, вільна від служби, та інша чекистська погань виходили відпочити і розважитись, а частіше лише для того, чтобы «раздавить» на природі пляшку, дві, три, п'ять «Московской». Ой і наслухались від п'ятих чекистів пісень, вихвалянь про «подвиги», мата-перемата. Іноді таке чули, що ї не вірили власним вухам. Виникало запитання: хто злочинці — ми чи п'яна чекистська наволоч?

Зрештою на світанку прибули на місце.

Почалась урочиста передача зеків-рабів. Це справді була безплатна робоча сила. Одні конвоїри брали з кліток

[Маю честь бути Українцем]

по двоє зеків і бігцем супроводжували по дорожці до автозаків і там передавали тим, хто купував або вже купив цих рабів. Аليку виявили велику честь: його передавали одного, без напарника, як небезпечного злочинця. Після цієї передачі-купівлі комісари ретельно обшукували доріжку, якою проводили зеків. Як у приказці: «Чим чорт не жартує, коли Бог спить».

Інта — земля таборів, тюрем, поламаних людських дол. Доленосна рулетка, гра, де діє лише один жорстокий закон: вижити за будь-яку ціну. Критка особливого режиму* виробили в Алика мудре правило: не запитуй про особисте, поведься з людьми так, як хочеш, щоб вони поводитись із тобою.

Інта — це не лише тундра, карликові берізки з півметра заввишки, а й швидко заповнені кладовища. Інта — це був початок кінця гасла більшовиків «Залізною рукою заженемо людство в щастя» і початок прозріння Алика: «Бути чи не бути?» Хоча для Інти гасло мало б звучати так: «Жити чи не жити?»

Він не хотів бути перемеленим «інородцем» в єдиний радянський субстракт, у безмовного смерда-раба. Тому — бути!

Пам'ятаєте: «Краще бути, ніж здаватись».

х х х

Воля. Це чарівне слово — воля. Не треба запитувати дозволу ввійти, вийти, повернутися, лягти або встати. Воля. Ось вона. Голосіївська (стала Калініна), рідна Молдаванка, люба Одеса...

Та сама дільниця на своїй же вулиці. Випещений полковник з новенькою портупеєю і в хромових чоботях; довгий ряд орденських планок на кителі; лице — сама доброчесність,

---

* Критка, особливий режим — в'язниця посиленого утримання.

але очі — злостиві. У світлому кабінеті він ознайомився з документами про звільнення. Закрив папку, мило посміхнувся.

— Существует такой закон, что ты действительно не можешь проживать по месту рождения, — голос неприємний, тонкий.

— Де є такий закон? Покажіть мені його, — Алик не вірив власним вухам.

— Есть писаные, а есть неписаные законы.

— Я чесно відсидів, — Алик нервував, — і ніколи не думав, що в СРСР є неписані закони, що чинять свавілля.

Полковник почервонів і звівся з-за столу. Він явно невисокого зросту.

— Запомни, жид! В СССР нет беззакония. Мы самая гуманная страна в мире... Ты поакуратней со словами. Я двадцать лет охранял таких, как ты. Сюда приехал уйти на пенсию, — очі в упор свердлили Алика. — Если не подчинишься, то будешь арестован и осужден по-новому. — Він знову поважно сів за стіл. — Даю сорок восемь часов уехать. Все понял?

xxx

Після довгих пошуків, митарств нарешті йому допомогли влаштуватися простим робітником на Балтську швейну фабрику.

Сподівання на краще підштовхнуло Алика подати документи до Одеського інституту торгівлі. Він хотів навчатися. Та коли приїхав складати вступні іспити, йому їх повернули. Він не підходить.

Секретарка, потупивши погляд, мовила: це, мовляв, наказ ректора, директора чи куратора КДБ. Та це вже не так

[Маю честь бути Українцем]

важливо. Він і не ображався. Пригадалась мамина порада: «Навчайсь заробляти»...

Спочатку було дуже тяжко. Ці всі зайві розмови пустопорожні. Вони діставали, чіпали за живе, але... Алик усе робив самостійно і без будь-якого прикриття.

— «У него пять классов школы, а вы хотите, чтобы он работал экспедитором на такой огромной швейной фабрике. Вы определенно сошли с ума». — «Хорошо. Только под Вашу личную ответственность». Потім ще довго не відпускали і вмовляли ще попрацювати.

— «Отдать огромное здания клуба швейников под какой-то кооператив швейников? Это невозможно». — «А Вы знаете, что за спиной одного закройщика стоит один рекетир?». — «Я знаю, что оно пустоует, я знаю, что городской бюджет не получает дохода. Но у меня сомнения, что деньги будет получать горсовет, а не рекетиры». — «Вы уверены, что Алик справится? — Хорошо, пускай возьмет это предприятие под оптовую базу». — «Хорошо, если Маркович просит». — «Я надеюсь, что...»

Усе працює, обертається, рухається. Люди задоволені, заробітну плату отримують, затримок немає, робота є. І цей рух відбувається тоді, коли машин нема, пального нема, електрики нема, купонів-карбованців нема. Криза 90-х, але є бажання працювати. Праця з раннього ранку до темна. Хочеш їсти — потрібно працювати. Були й інші енергійні бізнесмени, наша Балта щедра і багата на таланти. Проте Алик був один такий.

— Людей ображати не можна. Люди можуть високо підняти, але так само низько й опустити. Поважай їх — вони будуть поважати тебе.

х х х

На вигляд він скромний, непоказний чоловік із прихованим вогнем внутрішньої енергії бійця. Мені він нагадує непокірного, гордого скіфа.

— Як же написати закінчення?.. Така проста і водночас складна дилема... Може... Та...

— Пиши, як є.

х х х

— Який я Алик? Я Мордко. Я люблю цю країну, тому в ній і залишився. Хоча давно міг і поїхати. Грошей вистачало. Хтось і тут мусить допомагати євреям. Я був самим собою на зоні, хоча незаслужено відсидів («червонец»). Ніколи не був сексотом або «польським» злодієм, я був собою. Я прожив нелегке життя, але мені не соромно дивитись людям в очі. Я чесний єврей, котрий народився на Молдаванці, в Одесі, в Україні. Тут хочу і померти.

Євреї можуть не лише шити, керувати банками й бізнесом, а й можуть бути чесними злодіями. Кожному своє. Горджусь, що я — єврей. Кличка у мене в таборах і на волі була Жид, і я цим пишаюсь. Я з нею пройшов по життю. Важливо, яка ти людина. Я жив з надією і тепер живу з надією на краще для своїх дітей, онуків.

Один мудрець носив перстень, на якому було написано: «Усе мине». Радянська влада канула в Лету, і це тішить. Працюй, навчайся. Заробляй. Ми вільна держава. За неправильно сказане слово тебе не відправлять будувати БАМ чи Біломорканал. Воля — це добро.

Ось так і пиши. Усе мине. А ми, Балта, Молдаванка, Одеса, Україна будемо жити вічно!

[Маю честь бути Українцем]

Постскрипtum

Людина боронить сама себе тільки Розумом.

«Слово «Жид» постало зі слова «Єд», «Юда», що означає «Лев». І символом племені Юди був «Лев» (Єд). Неморально сьогодні ширити ненависть до Жидів за те, що їхні Предки осудили Ісуса. Покарали за те, що він виступив проти основ Жидівської (Мойсеєвої) віри» (Л. Силенко. «Мудрість Української Правди»).

Я переконаний: українські Сила, Віра, Шляхетність, Мудрість — це новітні ознаки нової Української Аристократії.

3 червня 2010 року

ТАК ВОНО БУЛО

Знову мене прийняла наша українська міліція. За що — незрозуміло. Ні, воно ніби й зрозуміло: за листівку. Проти братів наших менших — окупантів у рясах, московських попів. Те, що в ній написано, — чистісінька правда, їх не цікавить. Бо їм потрібно притиснути хвоста патріоту, в їхньому розумінні націоналісту, тому що в Одесу має приїхати мордвин Кирило, він же патріарх Московський і всієї Русі (якої? Краще б уже писали — Московщини).

— Скільки я можу тебе прикривати? — це мій друг Віталій, командир кримінальної міліції. — Хочеш, щоб тебе закрили?

— За що? За правду?

— Так, за правду. Кому вона потрібна тепер? Ми з тобою домовлялися, пам'ятаєш?..

— Пам'ятаю, — зітхнув я. — Але в цій листівці немає закликів до агресії та непокори. Написана сама правда.

— Добре. «Немає закликів», — це вже він мене під'юдив. — Поводь себе правильно. Ця листівка потрапила і в Балті до влади, і в Одесу, і до Патріархату Московського. В Інтернеті гуляє думка про терористичний акт, що ти професійний військовий, про зброю, гранати і тому подібне. Наробив ти шуму...

Двері відчинилися, і зайшов ще один балтський хлопець. Він із СБУ. Скромно присів і слухає.

Дістав з папки листівку. Якісь місця там виділені. Вивчає.

— Це заклик до міжконфесійного розбрату, ворожнечі. Скільки штук було надруковано?

— Яка різниця? Хоч одна.

— А як вона потрапила в Одесу?

[Маю честь бути Українцем]

— Не знаю. Але одне радує — те, що наші українці перестають бути меншими братами та згадують про своє, рідне, національне.

Він замовк. Та й що він міг сказати?

— Гаразд, зараз даси свідчення, — це знову друг.

— Про що і навіщо?

— Про те, що 21 липня ти збираєшся до Одеси назустріч з Кирилом.

— Ну, якщо потрібно...

Я зрозумів, що марно щось доводити. Та й вони на моєму боці. Я це відчув.

— Я взагалі зустрічаюся з людьми, а з цим попом і за гроші не зустрівся б.

— Я теж візьму у вас свідчення, — це представник СБУ.

На цьому й вирішили. В сусідньому кабінеті вони довго писали й ставили запитання.

— Я деколи читаю ваші публікації у «Народній трибуні». Дещо різкі вони. А людям нині потрібен спокій, їх не треба баламутити.

— Тобто знову загнати у рабство, в болото. Так по-вашому?

— Ну, чому ж ? Він теж має повне право приїхати... — це вже про Кирила.

— Ви маєте рацію. Але приїхати сюди з миром. Виконувати закони, Конституцію і поважати нас, простих Українців. Цей же так званий Кирило приїздить сюди і дивиться на Україну як на дійну корову, рабиню, і йому по барабану наші закони. Тому не розказуйте такої маячні.

— Ви даєте слово більше такого не писати?

— Звичайно, ні.

Щось він довго пише, почерк дрібний, тож здаля не прочитаєш. Нарешті він простягнув мені аркуш зі свідченнями.

— Основне я зачитував...

— А неосновне дописали, аби прикрити свої тили? — я сказав це різко. Він зняковів. — Дозвольте, я підпишу, і нехай це буде на вашій совісті.

Він повеселішав і почав диктувати: «З моїх слів записано правильно». Я розписався. Він підвівся.

— З вами побесідує ще слідчий. Це ще потрібно для міліції. Ви якою мовою будете брати свідчення? — це вже до молодого слідчого.

— Російською. Але вже примушують переходити на рідну мову, — відповів той.

— Я розмовляю з дружиною російською, а пишу по-українськи. Вимагають! — задумливо сказав есбеушник.

— Йдіть торгувати яблуками, на базар — і у вас не буде таких проблем, — порадив я. Він знітився, але посміхнувся. Вийшов.

— Мета написання цієї листівки? — слідчий виявився молодим патріотом. Це втішило.

— Протест проти московського шовінізму і брутальності. Проти фальсифікації і брехні історії...

— Це так і писати?

— Звичайно. Це ж мої пояснення.

— Гм-м... Ну, гаразд.

Ми ще півгодини обговорювали написане. Сперечалися й записували свідчення. Цей молодий «слідак» записував дослівно все, що я говорив. Мав рацію мій друг: то мізкуватий хлопець.

— Ви язичник? — це він прочитав про бога Перуна.

— Я звичайний українець.

[Маю честь бути Українцем]

— Але в Христа не вірите?

— Я вірю в Україну.

— Ну, гаразд. Читайте і підписуйте.

Він повернув до мене комп'ютер. Помітивши, що я при-
мружив очі, натиснув на клавішу і збільшив текст, слово у слово.

Знову стандартні слова: «З моїх слів записано правильно»,
підпис і дата. Підписувати я почав просто під текстом, щоб не-
можливо було щось дописати. Є досвід.

— З вами ще хоче побесідувати начальник міліції. — ска-
зав слідчий, коли ми потискували один одному руки.

...Бесіди, розмови, бесіди. Результат від них — кожен за-
лишиться при своїй думці. Їм потрібен порядок. Раби повинні
мовчати й працювати на землі, щоб годувати хлібом Моско-
вію. За чутками, цього року в них знову неврожай. І щось
знову завадило: спека, буревій, неправильно світить сонце
або невчасно пішов дощ. Ось українці знову повинні годувати
так званих братів. Може, це і є головна мета Кирила?

— У вашому віці час уже бавити внуків, а не писати відозви
до протистояння, — ще один балтський хлопець, наш началь-
ник міліції. Мій друг підморгнув мені: мовляв, мовчи.

— Я виступаю за Українську Україну. Це повинна бути на-
ціональна ідея. Хіба в Америці або Європі є гасла за христи-
янську, мусульманську Америку або Європу? Є європей-
ська Європа. Є американська Америка. Так і в нас повинно
бути — Українська Україна.

Я помовчав, я бачив, що вони мене не розуміють або не хо-
чуть розуміти. Їм потрібен порядок, і раби повинні мовчати.
Але говорити треба. Може, і вони згодом стануть патріотами.

— Головне, я не хочу бути рабом. Я не хочу жити за прин-
ципом: хто за Москву — той патріот, хто проти — той націо-

наліст. Цього хочу для своїх дітей та внуків. Отже, дорогі мої балтські українці, — хай живе квітуча Україна!

На цьому ми розпрощалися.

х х х

Ми вирішили не влаштовувати акції протесту й не заважати тому московському «гостю». Навіщо із сірої людинки (чоловічка) робити героя? Він і сам пошиється в дурні. Та й сам молебень нагадував шоу естрадної зірки по телебаченню. Людей було не дуже багато. Переважно охорона. Це понад чотири тисячі чоловік. До собору пропускали тільки за перепустками, і він був напівпорожній. Красива телевізійна картинка, гучні слова телеведучих: мовляв, багато тисяч віруючих. Чистісінька брехня. Особисто мені це нагадало відзначення Дня московської культури у 2008 році: заповнений тільки центральний сектор залу. А решта покрита великими хустками (щоб не було видно порожніх крісел у залі).

Уся промова Кирила нагадувала старе прислів'я: скільки московського вовка не годуй, а він все одно дивиться в бік геноциду сусідніх народів. Це стиль життя. Прикро. Але це так.

Пропоную текст тієї листівки, яка наробила так багато галасу. Написана чистісінька правда.

Прочитай й передай другому! Город в опасности.

Дорогие балтяне, земляки!

Опять нам вешают лапшу на уши, снова нам рассказывают о нашей неправильной духовности, о том, что мы не можем жить без московской молитвы, и вообще мы испорченные люди и живем не по законам «правильной московской церкви». Хочу напомнить, что Верховная Рада Украины так называемое сборище Харьковский собор «правильных

[Маю честь бути Українцем]

московитов» признала незаконным еще в 1992 году. Но эти правильные попы не уважают законы Украины, Конституцию и нас, простых Украинцев. Опять какой-то москаль будет нам рассказывать о нашей языческой, неправильной духовности, жизни, традициях и обычаях. Этот оккупант в рясе рассчитывает со своими приезжими монахами (обратите внимание на их лица — там явно видны агрессивные черты завоевателей) здесь хорошо жить, сладко кушать и рассказывать нам свои азиатские сказки о своей монгольской духовности. Не выйдет! Мы один из древнейших народов мира с историей более 10 000 лет. Московиты никогда не были славянами, нашими «братьями» и тем более так называемыми русскими. Это все (национальность, история, культура, вера, духовность) было украдено у нас, у Киевской Руси.

Поэтому знайте свое место и на коленях просите прощения в Украинцев за свои злодеяния и преступления. За войны, геноцид, обман, руины и слезы. На колени!

В 2004 году мы Помаранчевой революцией реально показали всему миру, что мы не хотим единой валюты, языка, двойного гражданства и дружбы с московитами. Мы отдельный народ и хотим жить на своей Украине без вас и вашей московщины. Нюхайте газ и закусывайте окрошкой. Со своими проблемами мы справимся сами.

У меня один вопрос к московским попам. Куда будете убегать через 10–15 лет? Большевики, коммунисты, регионалы (хрен редьки не слаще) не вечны! Когда-то и они закончатся. Вырастим новое поколение, уберем продажных судей, расскажем всему миру свою правдивую историю (без московской фальсификации). И что дальше для вас? Дальше очень просто: чемодан, вокзал и московское княжество!

До якого цинизма нужно дойти, чтобы для пары сотен московитов открывать в городе московский монастырь? А ветераны, инвалиды, пенсионеры, дети — на улицу? И этих кацапов, оккупантов в рясах мы должны терпеть? Что делать на Балтской Украинской земле московским попам?

Наша Балтщина очень древняя земля, здесь проживали древние праукраинцы — пеласги и лелеги, наши предки. Как пример: род Александра Македонского ведет своё начало от деда Аргя. Таким именем древние лелеги называли своего бога Перуна. То есть древние украинцы.

Так какой духовности нас хочет учить московский монастырь? Московской церкви в 2009 году исполнилось всего 560 годков. По сравнению с нами — они младенцы. А наглости у них как у их предков — Монгольской Орды.

Мы, Украинцы, должны прозреть умом и сердцем. Знать своё родное и за него смело бороться до конца.

Смелее, балтяне, показывайте, что вы казацкого рода, предки непобедимых ориев, гордых скифов. На Балтщине нет места оккупантам в рясах.

Госпиталь должен служить украинцам: ветеранам, инвалидам, пенсионерам и детям. Слава Украине!

*Отаман Сергій Мартинюк.
м. Балта 2010-06-26*

xxx

Металошукачі, перепустки, вхід тільки для підлабузників, імперський погляд, промови. Позування для телекамер — ось такі висновки візиту цього московита. Численна, до чотирьох тисяч, охорона робила перед камерами масовість «радіс-

[Маю честь бути Українцем]

ного народу» на богослужіннях. Нічого, нічогосінько спільного з пастирським візитом. Це все нагадало давній анекдот: хто «за» — може пройти і подивитися краєм ока, хто проти — націоналіст, розкольник, поганин. Моя думка, що біля пам'ятника Володимиру цей Кирило мав стати на коліна та просити у нас, Українців, пробачення за злочини, сльози, війни, геноцид своєї церкви. Наступного року нам в цьому йому треба допомогти стати на коліна.

В українській Україні — сила й правда.

Липень 2010 року

Я ПАТРІОТ! ХІБА ЦЕ ЗЛОЧИН?

*Історія нічого не вчить ледачих, які її лише вивчають.
Улюбленими учнями історії є ті, хто її творить.
Учні — стають героями!*

— Я патріот! Хіба це злочин? — спитав спокійно.

— Та... ні... — есбеушник згортав листівку — але ж країні потрібен спокій. Досить мітингувати та підбурювати народ, — в очі мені не дивився.

— А ти Марку, грай... Якщо ви пропонуєте знову стати рабами, то я не згоден. Живу за іншими правилами, — знову спокійно.

— Цікаво. За якими ж?

— Як у матері природи — жити, щоб боротися, боротися — щоб жити.

— Ви язичник? — нарешті подивився у вічі.

— Я — українець.

— У християнство не вірите?

— Я вірю в Україну. Також вірю, що нам потрібно вийти з тисячолітнього християнського рабства. Християнському уярмленню треба покласти край. Неприємно, коли чужинський дух прижився у твоїй хаті, а тебе обернув на раба... Дуже неприємно, коли Українське, Рідне, опиняється у глибокому заду, а ти щокроку натикаєшся на все чуже...

Вийшов із приміщення СБУ, прямує до кав'ярні випити чашку кави. Хтось кличе. Обернувся — молодий лейтенант, років двадцять з маленьким гаком. Мовчки підійшов, потиснув руку і просто сказав звичайне українське слово: «Дякую». Правду кажуть: «Найкраще почувається той, хто є сам собою».

[Маю честь бути Українцем]

Це літо 2010 року. Черговий «набіг» мордвина Кирила в Україну. Я з козаками мав сміливість виступити проти. Шановні, не треба плутати наше руське і їхнє московське.

xxx

Літо. Я в селі на вакаціях, щойно закінчив перший клас. Сиджу на кургані. Милуюсь українським краєвидом. З глинища вийшла череда, поспішає на ставок. Корови так квапляться до прохолоди, що мій дід (двоюрідний) Іван за ними ледве встигає. Запримітив мене, підійшов, привітався. Я встав, також привітався. Дідусь міцно потис мені руку. Мені приємно: зі мною вже здороваються як з дорослим.

— Сидиш на отаманському кургані? Це добре.

— Чому на отаманському? Звідки Ви взяли цю назву? Мені бабуся нічого не розповідали.

— Після розгрому війська Гонти та Залізняка тут зробив свій кіш отаман Саражин. Добре бив поляків та московитів. Від нього походить назва нашого села Саражинка. Багато прізвищ походить з нашого коріння. — Дід сів, дістав сніданок. Картопля, яйця, сало, хліб. Все розклав на чистій хустині.

— Саражинський Петро, Саражинська Соломія... Знаєш, напевно?

— Так, але про отамана не знав.

— Як були українські боги, то були й перемоги, — дід задумливо похитав головою. — Як у школі?

Всі розмовляють московською мовою? — запитливо подивився в очі.

— Так, по-російськи.

— Погано, роблять нашу мову селянською, меншовартісною, але ти її не забувай. — Мова — то є душа народу, — дід

замовк. Закінчив їсти, подивився на мене. — Починати українське відродження треба з виправлення імен. В житті не йди на компроміс, а здобувай перемогу!

Добра порада не раз ставала в нагоді.

х х х

Січень. Ми збираємось на колядки. Я в сьомому класі. Колядки — це ж наше рідне, українці славлять ясне Сонечко, красен Місяць. Ходять від хати до хати, піднімають настрої добрим людям, славлять пана-господаря, його дружину, доню, сина. Цього свята чекаєш цілий рік.

— Коляду заборонено. Це наказ директора школи, — суворо попередила класна керівницка.

— Завжди ходили і тепер підемо, — відповідь.

— Це наказ райкому КПРС. Батьки можуть поплатитися роботою.

— Це ж наше. Діди ходили і до них ходили, а ми не гірші.

— Тоді співайте про Леніна і партію.

І заспівали в селах раби-українці: «Ленін прийшов, він наш рідний батько», «Нова радість стала, яка не бувала, зірка волі в жовтні засіяла», «Ленін появився з голотою простою», «Слава могутній партії рідній...»

Звичайно, не всі співали цей плач божевільного, але... так, на жаль, було. Замисліться: сіяти-посівати в січні — це якась дурня, це глум над природою. Чого ж тоді нарікати, що ми такі нещасні? Пригадується наше, величне: «Нація розквітає, коли за неї є кому вмирати. І вмирає, коли про неї нема кому дбати». Молодь — наша надія. Українська Сила, Віра, Шляхетність, Мудрість — новітні ознаки нової української еліти!

х х х

Комуністична Німеччина. 1986 рік. Радянське військо. Політкер викликав мене на співбесіду.

— Ви харашо служите, но можете ещю лучше. Нужно во время перепісі населенія ізменіть свою національність. Стать русскім.

— Але ж я українець. Батьки теж. Жінка з Чернівців. Прізвище українське. Соромно перед родиною.

— Ви не панімаєте лінії партії. Хахлом ти можеш не бити, а харошим комуністом аб'язан. Соголасітесь — пайдьоте по служебной лестнице вверх, організуем вам харошую замену в Союз. Будете служить ілі в Москве, ілі в Ленінградє. Ето же честь. А нет — то поедете в Сібір, Дальній Восток. Посоветуйтесь с женой, — він був задоволений собою, ходив по кабінеті, як по мавзолею Леніна, був закоханий в себе. Хто я перед ним: хохол, раб, гречкосій, націоналіст?.. Те, що не людина — це точно.

— Хохлом я не був і не буду, а є і залишусь звичайним Українцем. До свого прізвища «ов» добавляти не буду, русскім бути не хочу. У вашій Москві служити не маю бажання.

Його аж підкинуло на стільці. Збуряковів, очі стали вузькі, як у монгола. Недобрий, злий погляд.

— Ну, тогда ми вам устроім всевольную жизнь. Будете не ради, что роділісь на свет, — не сказав, а шипів з люті.

— Добре, згоден на всевольную жизнь. Але я патріот. Хіба це злочин в СРСР?

Багато хто погоджувався на такі пропозиції. Тому й маємо нинішні проблеми. Прізвище українське, але спотворене цим «ов». Голова ваша, а розум чужий. На чуже говорять рідне, а на рідне — поганське. Головна проблема — ми мусимо подолати комплекс народу-жертви. Маємо бути самі собою.

х х х

Я часто думаю, що добре робити історію важливіше, ніж гарно її писати.

Та правду треба писати, тільки правду. Моє покоління народилось і виховувалось у тьмі московської неволі. Нам на Україні забороняли бути українцями.

Часто думаю над тим, що ми у своїй хаті, на своїй землі були московитами, позбавленими навіть тих прав, які мали раби в Римі, Єгипті, Вавилоні. Вони з голоду не вмирали.... А ми все до них: брати-слов'яни, брати-християни... Невелика то честь. Ми маємо бути, ми. Далекий Схід. 1990 рік. Мене посилають у відрядження в тайгу. Але що це? Не вірю своїм очам.

Велике, гарне українське село. Та я ж не в Україні, а в Приморському краю. Ввечері одна старенька бабуся мені пояснила, як і звідки тут виросло українське село. Як збирали заможних селян (куркулів), вантажили у вагони-телятники. Місяць у Києві формували состав, півроку їхали до Приморського краю. Знущання, глузування, навмисне годували оселедцями, а води не давали.

Пам'ятаю, на одній зупинці ми довго стукали в двері, хотіли пити. Двері відчинив молодий солдат-татарин. Подивився і каже: «Води дадім. Ми не русськіє. Успокойтесь».

Під зиму машинами завезли нас у тайгу та й вигрузили на сніг. Скинули лопати і сокири: «Вот тут, куркулі, ваша новая родіна. Живіте». Землянки, хати, вулиці — будували все самі. Рубали ліс і будувались. На весну приїхали «брати». Здивувались: «Ви ещю живи. Ну-ну...» — та й поїхали.

— Весь Приморський край — тут лежать наші кістки. Сумую я за тими часами, коли в Київській Русі було так: хлібороб

[Маю честь бути Українцем]

ішов за плугом, тримаючи при поясі меча. Щоб від нападу кочовика боронити свою родину. Чому тоді нас любила доля? А тому, що грудьми з мечем в руках боронили своє, а не співали жалісливих співів. Шлях до вільного серця веде через вільний розум, — вона тихенько витерла вологі очі.

— Так їдьте додому в Україну.

— Нам паспорти видали тільки в 1981 році, — бабуся сумно всміхнулася.

Ці «брати» так боялися, що ми одразу виїдемо в Україну, що майже про нас і забули. Чекали, коли виростуть діти, одружаться. А зараз і рідних не залишилося. Та дітям і онукам наказала вертатися додому. Там наша рідна земля. Вони ж є українцями, — тихенько заплакала.

Любі мої земляки, повертайтеся в Україну! Ви там начебто на волі живете, як в неволі. Сильний той, хто має сильніший дух. Дух нездоланий тільки на рідній землі. Хто слабкий духом — той звертається до небес. Той раб божий, а не Українець.

х х х

Прийшла воля, а ми не знаємо (не хочемо!), як на волі жити. Я не хочу, щоб слово «українець» на чужині вимовлялося з глумливою посмішкою. Україна — це ми. Відчуйте себе частиною великої нації, не обмеженої певною територією. Де ви живете — не важливо. Головне, які почуття маєте.

Ми достойні люди, живемо на багатій землі. Шануй своє: якщо рідне є бідне, зроби його багатим, якщо воно принижене, брудне, не цурайся його, обмий і звелич. Не втрачай віри в себе, бережи гідність, не втрачай самоповаги.

Дажбог дав нам усе. Та маємо збагнути: ми самі є творцями своєї долі. Не треба чекати, що нам хтось щось зро-

[Я патріот! Хіба це злочин?]

бить, побудує або визволить. Якщо нас визволять, це не буде справжнє визволення. Справжнє — це коли ми визволимось самі. З чужинським, неукраїнським, Богом боротися не треба. Треба пізнати (згадати) Своє, Рідне, Святе, Українське. В цьому віра і Правда. В Україні має бути Україна! Бути патріотом — це не злочин. Пишайся, що ти є Українець!

Слава Дажбожій Україні!

01 лютого 2011 року

Я УКРАЇНЕЦЬ – І МАЮ РОЗУМ ПЕРЕМОЖЦЯ!

Усе, пропало моє стародавнє місто. В ньому монашеська пошесть. З'явилися москвинські монахи — чорні ризи. Теперішні червоні більшовики (гей-гей, ні, перепрошую, тепер члени Партії регіонів) віддали приміщення шпиталю та спортивну школу московському патріархату. Дітей зі спортивної школи вигнали на вулицю, більше немає куди, тому геть на вулицю. Бачили б їхні пики або статуру. Ширші, ніж довші. Інтелекту нуль, а головне — це голодні очі. Презирливий погляд: «як це ви нас не годуєте, ми ж принесли вам, поганам, свою духовність. І взагалі, як це ви, хохли, ще не впали на коліна, ми ж «слов'яни», «єдіноверци». Ми нові рабовласники в цьому краю. Тому негайно на коліна!»

Пригадалось... Початок 90-х років минулого століття, група таких же москвинських рабовласників ідуть по Червоній площі з банером «Єльцин, прікажи хохлам накорміть Россію». Дам українську пораду: «Щоб не голодувати — треба працювати».

Так що тепер у спортивній школі замість щасливих усмішок дітей буде монастир, де московські монахи (браття во Христі!?) будуть виступати як актори-трагіки або коміки. Вам не соромно, українці? В цих хресних ходах, богослужіннях, літургіях багато театру, артистизму. Але немає нічого корисного для щоденного життя українського хліборобського народу. А хлібороб, коли хоче бути добрим хліборобом, повинен мати рідну Віру — хліборобську.

х х х

Тихо, бо... Сьогодні Україна — то є руїна. Вони начебто хочуть, але не знають, як стати українцями. Тихо! Помовчимо,

бохось там у Московії перебиває газ. Тихо! Бо вони заберуть... запровадять... образяться... Тихо! «Щоб не було ще гірше». Агов, кров ледача — прокидайся! Тихенько, щоб, не дай Боже, не було екстремізму або фобії. А українофобія? Та що ви таке говорите! Де ви її бачили! Тихо, бо у цих «гречкосіїв» інстинкт самозбереження розвинутий більше, ніж українська гідність.

Геноцид в Україні триває. Він не вичерпався Голодоморами, війнами, засланнями, буцегарнями. Тільки методи геноциду інші. Головна складова геноциду полягає в тому, щоб перемішати нас, українців, у загальнодержавному казані, щоб були ми без роду і племені, тобто позбавити нас українського обличчя й гідності. Поміркуйте: вимерло, витоптано тисячі сіл, знищено десятки тисяч тваринницьких корпусів, вирубано сади, зачинено дитячі садки, розвалено клуби, будинки культури, музеї, бібліотеки. Спаплюжена земля, знівечена душа... А віл-раб тягне лямку бездумної праці, а прийшли монголи користаються плодами її. Раб продовжує продукувати раба. А українське село завжди було осередком українства. Нескореним осередком.

За те, що я, українець, хочу себе зберегти — свою мову, свою правдиву історію, свій характер, свою віру і свою землю, за те, що виступаю проти знахабнілого змосковщення, навчаю земляків розглядати своє українство не через московську лінзу, православно-попівський канон, а власними очима — мене називають нацистом, націоналістом, ксенофобом. І це на моїй рідній землі. Ні, не вийде. У мене сила й розум переможця. Я воюватиму зі всім світом, але не буду рабом цього світу. Пишаюсь, що я Українець. Я пишаюсь своїми предками, але я не хочу бачити себе в минулому, я хочу бачити себе у майбутній великій Україні.

[Маю честь бути Українцем]

Агов, годі скиглити, годі жебракувати, годі співати жалісних пісень. До діла, зброї, будівництва.

Прокидайся, розуме ледачий! Українець має розум переможця.

х х х

Сьогодні моя Україна стоїть на зламі — між окупаційним, їхнім минулим і майбутнім. Але, це загадкове слово «але»... Живемо, як у казці: прийшла воля, а ми не знаємо, як на волі жити. Чогось чекаємо. Жебракуємо і просимо: «Дай, Україно!» Закликаю: українці, поверніться до самих себе, почуйте душу предків, відновіть свій розум переможця! На мою думку, в сьогоденні у нас гонору більше, ніж розуму. При цьому гонору на багатий «Мерседес», а розуму й совісті на скромну Таврію. Але ж такий гонор світ не дуже розуміє. Треба навчитися віддавати й казати: «На, рідна Мати Україна».

Історія дала нам чудову можливість самостійно організувати власне життя, звільнитися від зовнішніх і внутрішніх паразитів. Що ж маємо на сьогодні? Нічого! Якщо у німців законом заборонені навіть згадки про Гітлера, у нас ката українців Леніна зараховують до списку «найвидатніших українців». У парламент ми допускаємо комуністів, видаючи це за «українську демократію». За двадцять років незалежності ми не дали оцінки злочинному режиму москвинських більшовиків, по сей день зберігаємо їхні пам'ятники, прикриваючи це безглуздом «збереженням культурного надбання». Вам не соромно, українці?

За століття рабства ми вже звикли до цього стану — «православних малоросів», сумуємо за тим паном, який дає нам роботу, годує, хрестить, вирішує, де нам жити, на кому одру-

жуватися, яке нам мати ім'я (грецьке, римське, польське, єврейське — тільки не українське, воно є поганським!), які гроші ми маємо заробити та де відпочивати. Ми покійно вислуховуємо хамські образи московіта. Дивина: більше 60% московитів зараховують Україну до ворожого стану, а 60% українців записують московитів у брати. Ох, українці. Негоже цілувати руку тому, хто тебе постійно зневажливо б'є по обличчі й відверто вважає своїм ворогом.

Отже, починаючи будувати свою державу, ми ні на «копійку» не змінили філософії свого життя. На мою думку, ми свої старі реп'яхи занесли в нову хату і щиро дивуємося, чому немає ніяких покращень у житті. Я вбачаю сором ще і в тому, що двадцять років тому ми не визнали своєї провини у складі московської імперії перед постраждалими народами і не вибачались перед ними. Це мав зробити або перший Президент або Верховна Рада. Хочу виправити це й вибачитись за всіх українців перед усіма народами світу, щодо яких ми були помічниками злодіянь москалів в їхньому «інтернаціоналізмі», починаючи з кінця XVIII століття. Ми ж, українці, ходили в такі самі розбійницькі походи, брали участь у загарбницьких війнах у війську московитів. Я вибачаюсь за наше невігластво, зарозумілість, зверхність (оце чисто наше — «та я все знаю»), за нашу сліпу комуністичну зомбованість, за наш рабський християнський шизофренізм, за нашу збанкрутілу думку про побудову якоїсь «своєї яничарської» демократії, за наших яничарів, які в стані жлобського поняття «рашен» лінуються пізнавати та творити Достойну Державу, саме тому ми для навколишнього світу однаково відсталі як від європейської Британії, так і азійської Японії, за мільйони змосковщених моїх земляків,

[Маю честь бути Українцем]

у яких рабська риса пристосування, вища за українську гідність. Я розумію європейську еліту і вибачаюсь перед нею за те, що важко спасати Україну проти її ж волі.

Брати мої. Впродовж віків ми були не будівничими, а бунтарями. Нам було заборонено бути будівничими. Настав час будувати свою Україну! Треба національне «єго» поставити вище за власне. Українці (скити — анти) ніколи не були римськими рабами. Я вірю: українці — мудрий, сильний, шляхетний, великий, багатий народ. Він може сам себе врятувати. Ми ж європейці — нове обличчя Європи, нова її історія. Ми маємо розум переможця.

х х х

Я вважаю, що правда є правдою, незалежно, чи вона всіма визнана, чи тільки малою спільнотою. Коли звать віру Русі-України поганською, то це не означає, що вона була поганською.

Часом чую маячню: твої предки поклонялись дереву, камінню, вогню, Сонцю. Брежете, бородаті попи. Вони поклонялись тій Силі, яка створила це дерево, каміння, вогонь і Сонце. Тому маємо рідну Віру в своєму серці, а чужу — в церкві. Саме тому, коли даються пожертви до церкви, українці керуються почуттями людяності, а не віри Христової. А церква продовжує експлуатувати, калічити душу й розум. Вона потребує рабів, слухняних церковних людей, а не вільних аристократів. Невихований народ дає більше прибутків, ніж розумний і вільний. Висновок один: необхідно ставати вільними людьми.

Більш як тисячу років точиться жорстока боротьба з рідним богорозумінням, обрядовою культурою, прадавніми святами. Та жодні тортури не в змозі її задушити в наших серцях. Часто

запитував себе: чому? Відповідь проста: ця віра живуча, тому що в ній живе вільний дух українців. У ній живе божественна сила нашої Русі-України. Я вірю, що в душі народу жевріє незгасима іскра рідного віровчення, духовності, розуму переможців.

Кличу Вас, Українці: Станьте майстрами власного «Я». Ми століттями не мали права бути собою. Жили «на нашій, не своїй землі», були поневолені мілітарними й духовними вторгниками, й вільні сильні народи дивилися на нас, як на людей другого сорту. Ці «браття во Христі» принизливо нас називають «православними малоросами». Це якесь непорозуміння, — чуже називати святим, гарним, розумним, а рідне — гідким, дурним, поганським. Брат чубиться з сестрою, чоловік із жінкою, сват зі сватом, в який розмальований театр-церкву краще ходити, щоб молитися чужому Богові. В якому театрі краще співають зайшли артисти-«браття во Христі». Штовхаючись, проклинаючи один одного, біжать ставати на коліна й цілувати руки. Кому? Тим, хто, відспівавши арію артиста, глумливо посміхається й принизливо мовить: «православні хохла мало дали пожертви». Вам не соромно? Тільки Рідне є Рідним. Поставте Національне вище Христа! Знайдіть своє «Я». Гордовито скажіть усьому світові: «Я — Українець! Я — Європець! Я маю розум переможця і цим пишаюсь!»

х х х

Забудеш традиції — забудеш предків. Забудеш предків — загине твоє ім'я переможця.

Початок 90-х років. Примітивні гасла «Будемо жити по-європейськи» спрацювали. Тільки ніхто не сказав коли. Всі га-лопом кинулись відновлювати свою духовність. Споглядаючи

[Маю честь бути Українцем]

на ці картинні галереї під назвою «церква», не можу зрозуміти, яку духовність, ідентичність ми відновлювали? Але тоді, б'ючи поклони перед намальованими ідолами — образами і застиглими без інтелекту попами в рясах, народ знову пішов у прірву, яка була прикрита злочинними поняттями «православні християни, єдиновірці, близькість мов, слов'янізм». Учергове нам навішали локшину на вуха. Московська церква подбала про гасло — «не піднімати руку на єдиновірця», «всякая власть від Бога» — заблокувала національний дух народу. На мою думку, об'єктивною причиною цього може бути лиш те, що московська імперія свого часу все зробила, щоб у достойних, моральних українців не було досвіду в державницькому управлінні. Як і зараз — нікому не треба свідомого, вільного українця. Потрібні слухняні церковні хлібороби, раби Божі. Зате всі показушно моляться в церквах і не звертають уваги на пузатих зажерливих дармоїдів, які тепер хазяйнують у Києво-Печерській лаврі (з мощів, що там зберігаються, можна побудувати величезну скелю) та в різношерстих монастирях і церквах. Ці самі пузаті зайди борються за церковні споруди, побудовані ще Мазепою, щоб піддавати в них цього достойника анафемі. Дивина? Ні! Вони з огляду на своє московсько-монгольське коріння продовжують служити царю-батюшці, а на українців дивляться як на рабів, холопів та бидло.

Не дуже від них відрізняються і наші Філарети, які по-іноземному лізуть будувати свої церкви, де вже українською мовою привчають нас бути тими ж таки рабами. Вся діяльність цих православних церков зводиться до банального рекетирства «збирання грошей при народженні, смерті, вінчанні, освяченні...» та показушної пишноти. Один перед одним будують височенні церкви (за принципом — хто вище, той краще),

хизуються своїми золотими, срібними хрестами, пишним вбранням, запозиченим ще у римлян. Купляють кращі грошовиті парафії разом із затурканими парахвіянами. На гроші цих парахвіян наїдають шиї та їм же розповідають про рай на небі. Мимоволі пригадується «рай на землі», який пропонували людству московські більшовики. Уявіть собі: скрізь, на всіх континентах, людство п'яне, в кирзаках, «ватниках», косоворотках сидить під «берьозками», матюкається та на балалайках награє, при цьому всіх навчає «уму-розуму»... Рай на землі. Мій висновок: християнське православ'я — це свідомий геноцид українства.

Який же маємо образ православного українця? Людина, обвішана іконами (бажано іноземними, бо це круто), хрестами, ланцюжками, проскурками, із задоволенням напивається на Різдво (радіє, що їх аж два), Великдень, проводи, вперто при цьому розповідає про суть Господніх заповідей, малозрозумілих для нього, та про забуті прадавні традиції. В голові перемішані звичаї Зеленої неділі, Трійці, Купала, але цю незрозумілу мішанину він любить, бо є привід випити та поспівати. Він (православний українець) лінується сам пізнавати світ, а вживає ту маячню, яку дають чорноризники. А ці «святі вчителі» ділять нас не на схід, захід, південь і північ. Вони для цього надто хитрі. Як в українському прислів'ї: «Одні не хочуть говорити правду. Інші не хочуть знати та боротися за цю правду». Вони ділять нас на цивілізованих, напівцивілізованих і затурканих рабів Константинополя, Москви та Ватикану. Вірю, повинен вибирати мозок, серце, а не пишне вбрання та галереї з картинами під назвою православна християнська церква. Не дивно, що знаючі люди сміються з цих православних дурнів, що стоять на колінах в таких розмальованих церквах.

[Маю честь бути Українцем]

Це мені нагадує, як товстенькі тітоньки у фіно-угорських кокошниках разом із бородатими дядьками у багряних фіно-угорських косоворотках, співають фіно-угорські частівки московською мовою, при цьому щиро вірячи, що вони співають «русскіх» пісень.

Душа Українська віками жила у християнській неволі, обурювалася, протестувала. Мозок наш український, а думки в мозок вкладають «браття во Христі». І тому наш мозок служить не нам, а їй — церкві християнській. Протягом віків християнська церква поборювала нашу стародавню культуру як поганську.

Знаємо, бачимо: хрестителі українську самобутню духовність оголосили незаконною і глумляться з неї на наших очах. По-варварськи нищили і нищать її, щоб між нами і духом предків не було зв'язку. У «братів во Христі» є мета: зробити нас віруючими не по-нашому. Ми маємо вірити, що без чужого розуму (їхнього, християнського) ми не можемо бути розумними. Без чужої віри ми не можемо бути віруючими. Без чужої культури ми не можемо бути культурними. Без чужої моралі ми не можемо бути моральними. Хіба це не підступна філософія рабства?

Соромно мені, коли я, вже знаючи правду, бачу мій гордий народ, що стоїть на колінах під час цього шоу-обряду православного геноциду.

Знаю це по собі. Ще кілька років тому вірив, що Україну спасе тільки Київська митрополія або Царгород. Фата моргана, утопія, ілюзія неможливого. Нікому не потрібен моральний вільний Українець. Якщо він буде вільний, всесвітня історія буде неправдивою і її треба переробляти. В цьому не зацікавлені «сильні світу сього». Саме тому щедро фінансується москов-

ська, грецька, римська церкви. Через це православ'є є сучасним інструментом для геноциду України. Заради цього Христова церква в Україні служить кому завгодно (Богові, Сатані, Дияволу, Олігархам, Капіталам, Грошам), тільки не Українцям та Україні.

х х х

Правильна думка — людина народжується двічі: один раз тілесно, другий — духовно. Українці, якби ви бачили, що якийсь інший народ чужому поклоняється, а Рідне зневажає, не має віри в себе, невже б Ви такий народ поважали? Переконаний, ні.

Тільки Рідне є Рідне. Хто не має пошани сам до себе, хай не жде пошани від чужинців. В ім'я гідності Ми маємо стати Ми. Я свідомий, що про мене говоритимуть образливо, глумливо: «Безбожник, антихрист, поганин, язичник. Він зрадив віру батьків» (Яку?) Нехай брешуть, я твердий!

Мені байдуже, що про мене думатимуть або говоритимуть. Головне, щоб рідні українці перестали бути байдужими християнськими рабами. З чого починати? — спитаєте. Відповідь проста, як світ: почути себе, своє серце, дух неправдиво спаплюжених предків і стати новими людьми.

Наші предки мали відважне серце і вдачу переможця. Треба зрозуміти головне: Україна виснажує себе попівськими сварами. Попи б'ються і ділять нас, українців, на ворожі стада.

Любий краянине, зміни своє безпорадне, рабське мислення. Якщо рідне є бідне, зроби його багатим, якщо принижене — звелич, якщо брудне — обмий, якщо слабке — зроби його сильним, якщо негарне — зроби чарівним, якщо

[Маю честь бути Українцем]

збилося з дороги — виведи на правильний шлях, якщо віра рідна поганська — зроби її Великою. Відкинь у собі рабське, чуже «Я», почуй власну душу — стань вільною людиною. З вільної, рідної духовності родиться вільна людина. Бережи гідність переможців! Повірте мені: у своїй душі мати свою Віру — велике щастя.

*Хто я Є? І які вчив науки? —
Люд питає. — Де правду черпав?
Я учив сам себе. Сміх і муки
Українські душею пізнав.
Русь, будись! Не лякайся мого ходу,
Я твій син, твоя крапля крові.
Вольна іскра невольного роду,
Вольні мислі твоєї глави.*

Лев Силенко «Гість з храму предків»

Ми, українці, дали початок індо-європейським народам, в нашій землі оформився фізичний тип сучасної людини, в нашій землі придумали колесо, приручили коня. Тут з'явилося окультурене зерно, письмо, плуг. Ми є колискою цивілізації. Скажіть собі: я — Європеєць — нове обличчя Європи. Я — нова її історія. Я цим пишаюсь!

Ми переможці і маємо розум переможця.

Постскрипtum

Я навмисне не наводжу список книжок, використаних для цього оповідання. Повірте мені — це дуже багато. Хочу, щоб Ви це робили самі. Читали, шукали, робили нотатки, думали та ставали вільними аристократами.

[Я Українець – і маю розум Переможця!]

Тільки так ми станемо сильнішими й мудрішими. Україна — це ми, ми — це Україна. Нам можуть допомогти, проте основну роботу маємо робити самі. Держава, віра будуються з цих цеглин, які називаються люди. Саме ми маємо придумати нашу українську машину, яка успішно додала б наші українські дороги життя. Розумна людина віддає шану гамбургеру, але славить український борщ, бо цей витвір мистецтва її рідне, дає їй рідну силу й вона до нього звикла.

Саме тому розум нашого життя — це наша рідна українська хата. Наведемо в ній порядок і до нас будуть напрошуватися в друзі інші народи, а не ми до них.

А з монашеською пошестю в місті ми дамо раду. Українська молодь підростає! Хай щастить Вам, Українці!

Квітень 2011 року

ЯКЕ СЬОГОДНІ СВЯТО?

— Сьогодні що — свято?.. — запитує сусідка, стоячи на балконі.

— Та звідки я знаю, та й нащо воно мені треба! Знаю, що ці бородаті чорти розбудили мого внука, — невдоволено відповідає друга, теж виходячи на балкон.

— Ні, напевно сьогодні якесь свято. Але яке?.. Цікаво...

— Шляк би їх трафив. Хто б'є о пів на восьму у дзвони? Зовсім здуріли. Не поважають ні мене, ні моє приватне життя. Чисто тобі московські окупанти.

— ...Може, Марії Магдалини, а може... Ні, напевно, трьох святих...

— Яких святих, хай йому грець. У них кожен день свято. Головне — щоб усі заходили і давали пожертви. Ніяк не наїдяться.

— ...Ні, сьогодні, мабуть, Варвари-великомучениці...

— Дістали. Живуть на нашій землі, за наш рахунок, їдять наш хліб і нам же не дають спати та порушують наш спокій.

Нарешті дзвони перестали бити.

— Сьогодні йду пишу заяву до влади. Я недаремно за них голосувала, нехай закличуть до порядку цих бородатих попів. Треба ці споруди виносити за межі міста. Ось там нехай дзвонять та моляться.

— ...А може, на честь флоту б'ють ці дзвони. Вчора по телевізору їхній представник знову сказав, що ми є брати, бо в нас одна віра. А може?..

х х х

Цікава штука життя. Та все міняється в історії, і наше майбутнє не приречене лише на інерцію минулого. Я вірю в Украї-

ну, вірю, що ця розмова, яка відбувалася в моєму місті, не минеться просто так. Коли наших прадідів заганяли в християнство, про згоди не питали. Хрестили вогнем і мечем, ламали й нищили світлу сонячну душу. Дивина, але українці за християнські роки неволі звикли до нав'язаної релігійної системи і навіть стали вірити в обіцяне майбутнє та рай на небі.

Даруйте, шановні, але я такого «раю» не хочу. Постійно платити оброк (давати пожертви) і ходити з почуттям вини грішника — це вже занадто. Святувати чужі свята, називати дітей чужими іменами, а рідне топтати в болото. Ні, треба позбутися комплексу народу-жертви. Проти цього християнського монстра треба боротися його ж зброєю і всією громадою. Настав час позбутися християнського ярма.

Я дивлюся у майбутнє, а не в минуле. Діти — то є надія і майбутнє. Тому й народилося це депутатське звернення.

Шановний пане голово!

До мене звернулась група виборців, яким заважає постійний гуркіт-дзвони московської церкви. Цей гам заважає маленьким дітям спати зранку, після обіду. Відпочивати неможливо, бо у них щодень свято. Неважливо яке, головне, щоб «православні малороси» заходили та давали пожертви.

У вільному світі немає такої зневаги до людей, там немає гасел за християнську Європу або християнську Америку. Там славлять Жанну д'Арк, яка зі зброєю в руках виборювала волю, а не придуркуватого монаха, який гнобить своє тіло та закликає українців у православні раби.

Там немає дурнувятих хресних ходів, дзвонів, бо це порушує спокій громадян, і ті можуть вигнати їх за межі міста. Там мерії міст дбають про рай на землі для своїх громадян, а не про рай на небі. Тоді чому у нас навпаки? Чому ми го-

[Маю честь бути Українцем]

дуємо цих дармоїдів, славимо тих, які вигнали наших дітей на вулицю зі спортивної школи? Чому ми допускаємо їх на телебачення, газети, де вони з обличчями без інтелекту розповідають про духовність (яку?). Як умертвити тіло, натерти мозолі на колінах, стоячи перед ідолами-образами?

Ця християнська церква з «браттями во Христі» калічить душу, розум. Їй потрібні раби, слухняні церковні люди. Бо невихований народ дає більше прибутків, ніж розумний та вільний. На мою думку, у цих хресних ходах, богослужіннях багато театру, але немає нічого корисного для щоденного життя українського хліборобського народу. Вільний світ сміється з нашого затурканого православного українця. Переконаний — хлібороб, коли хоче бути добрим хліборобом, повинен мати рідну віру — хліборобську.

У «братів во Христі» є мета: зробити нас віруючими не по-нашому. Ми маємо вірити, що без чужого розуму ми не зможемо бути розумними, без чужої віри — віруючими, без чужої культури — культурними. Хіба це не підступна філософія православного геноциду?

Вони і не збираються зупинятися. В ЦРЛ нещодавно відкрилась нова рекетирська точка — молитовна кімната, в якій за наші ж кошти з українців будуть виховувати слухняних церковних людей. Не вільних людей, а грішників. Вам не соромно?

Шановний пане голову! Пропоную: по-перше, створити депутатську комісію та покласти край нахабству московського попівства; по-друге, заборонити рішенням сесії міської ради лякати балтян цими хресними ходами, хрестами та дзвонами. Переконаний, що зайшли артисти «браття во Христі», відспівавши арію артиста, мають переодягатися у своєму театрі, а на люди виходити в цивільному одязі. Цьому

ганебному християнському уярмленню треба покласти край. Ми завжди бути вільними людьми. Це Ми дали світу культурне письмо, зерно, винайшли колесо, приручили коня. Пишаймося цим. В ім'я гідності Ми маємо бути Ми!

P.S. Прошу розглянути звернення на сесії міської ради.

Сподіваюсь на Ваше розуміння!

З повагою
С. Мартинюк
30.06.11 м. Балта

х х х

«Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрость би була своя». Не забуваймо цих віщих слів нашого Пророка. Ким я маю бути? Українець повинен бути Українцем. Тому я буду ним без чужого розуму.

— Ти ж отаман козаків, а говориш казна-що. Забув, як приймали в козаки на Січі. Правильно перехрестився — і ти вже козак. А ти?.. Зрадник... — чую від одного.

— Що ти таке говориш? То віра моїх батьків. Я з Христом, і живу з ним, — другий.

— Не цікавить мене українство. Воно все бідне й затуркане, — третій.

— Я православний. Батюшка сказав: «Не думайте про земне, від нього гріхи походять, думайте про царство небесне». Так і живу. А ти поганин і мене не чіпай, — четвертий.

— Україна ще не держава. Коли вона мене нагодус та захистить — тоді я буду її любити, — рече п'ятий.

— Я не хочу бути в меншості, тому буду об'єднуватися з інтернаціональною більшістю, — ще один рече.

[Маю честь бути Українцем]

Мимоволі згадується дитинство. З нас ліплять радянську людину. Ми декламуємо вірші про партію, Леніна, революцію. Нас привчають: вір у партію і Леніна не думаючи, і ця віра буде тебе спасати. А коли почнеш думати і скажеш, що в тебе була батьківщина ще перед Леніним, поїдеш промивати мізки в концтаборі.

Тепер те саме: живи по-християнськи, у нас культура християнська, православна, цілуй ікони і ставай грішником. До хрещення ти був поганином, а зараз православний. Пишайтесь цим.

Я такого рабства не хочу. Нас менше, ніж християн, але я хочу мати свою Українську Дорогу Життя. Знаю, що вона буде нелегкою, але її не зраджуватиму.

Лелек менше, ніж голубів, але Лелека хоче бути Лелекою. Найкраще почуватись той, хто є сам собою.

Воля любить більше тих, хто її творить, а не тих, хто її славить.

х х х

Між іншим, то яке ж сьогодні свято? Чужинське чи рідне?..

Постскрипtum

Я не очікую позитивної відповіді від влади. А взагалі, чи потрібна мені відповідь? Переконаний — ні. Я бачив, як це звернення у мене приймали, чув, як його обговорювали та злостиво сміялися, крутячи пальцем біля скроні...

Ох, не лякайтесь і не тремтіть, православні. Незважаючи ні на що, ви, українські брати і сестри, є милі моему серцю! Я не відбираю у вас вашого неукраїнського Бога. Хочу лише одного: щоб ви заглянули у своє серце й почули своє Рідне, Українське «Я», щоб зрозуміли, що тільки Рідне є Рідне!

[Яке сьогодні свято?]

Бити себе в груди і казати, що я є українець — не означає бути ним. Перед православним геноцидом або схиляються в рабській покорі, або борються. Переконаний — треба боротися!

За нами стародавня Українська Віра і Правда!

1 липня 2011 року

ЗВИЧАЙНИЙ УКРАЇНЕЦЬ

Вони йшли дорогою життя, горді й незалежні і водночас наполегливі, непримиренні у дотриманні своїх святих, простих і чесних принципів. Вони були віддані тим небагатьом істинам, до яких зберегли довір'я. З насмішкою відкидаючи пафос абстрактних загальних понять, вони визнавали і шанували тільки конкретне добро. У них викликали відразу високопарні слова про спільну радянську націю, Вітчизну, державу. Їх називали «націоналістами». Вони вважали інакше і називали себе патріотами. Що поганого в тому, що вони люблять свою державу і свій народ? Що поганого в тому, що вони хочуть сказати світові правду про свій давній народ, культуру і віру? Настав час!

Їх ще називали поколінням, яке відроджується, або поколінням, здатним виростити нове прогресивне українське покоління. Вони боролись. Вони постаріли, не знаючи юності. Їм дуже важко жилося у 90-ті роки, роки інфляції, незрозумілої кучмівської «стабілізації» та рекету. Їм важко було скрізь — і у великих містах на півдні, і в селах на сході, і на маленьких фермах на заході. У великих містах, гамірних і веселих, лихоманливо діяльних, але байдужих до страждань мільйонів маленьких людей, в затиснутих у залізобетонних і асфальтних лабіринтах: не легше було й у селах або на фермах, де життя було більш повільним і монотонним, але так само байдужим до лиха і страждань звичайного українця.

Ні, вони не хотіли бути ні рабами, ні мучениками, ні загарбниками, ні рабовласниками. Вони жадібно хапалися за будь-яку роботу й працювали сумлінно і вперто, до сьомого поту, на благо незалежної і зрештою вільної української держави.

Заради цього вони могли без зайвих слів віддати своє життя. Хто не умів і не хотів цього розуміти, тим залишалися тільки безсилля, відчай, байдужість та горілка. Тому настав час!

— Коли наш Господь Бог створив небо, землю й все інше, то настав час землю ділити, — почав свою оповідь Павло Сильвестрович. — Сидить Він і ділить її день, другий. Прийшли до нього німці й поляки, негри й австрійці, китайці й англійці, якути й литовці і всі, всі, всі. Тоді дав Бог кожному народові землю і сказав: «Вона ваша. Живіть на ній та господарюйте». Коли це на третій день бачить — до нього йдуть двоє. Підійшли й кажуть:

— Боже, дай і нам землю!

— Хто ви? — питає.

— Ми українці, — відповідають.

— А де ж ви були досі? І чого не прийшли з іншими?

— Та ми не хотіли переходити іншим дорогою до Тебе, Боже, не забігали наперед.

— У мене вже не залишилося землі. Чого ж ви такі? Що ж ви за люди?

— Такі вже ми є. Ми роботящі люди і добре оброблятимемо землю. Ми не злодії і не волоцюги. А наші жінки найвродливіші в світі, і порядні, і господині добрі. Вони допомагатимуть нам доглядати землю. Дай нам її, Боже!

— Нема вже землі.

— Боже, ми поллємо її своїм потом, і вона добре родитиме, ми будемо захищати її, ми назвемо її своєю ненькою і любитимемо як рідну матір, ми оспіваємо її в піснях і думах. Боже, дай нам землю!

Господь подивився на них: вони справді були стрункі, міцні, красиві. У їхніх ясних очах світився глибокий розум, щирість

[Маю честь бути Українцем]

і доброта. І було видно, що вони не марнотратні, а дбайливі, не ледачі, а роботящі й добрі люди. Подумав, і каже:

— Гаразд, українці, беріть тоді мою землю, а я піду на небо.

Ось тому ми такі і є: добродушні й довірливі, лагідні й поступливі, зосереджені в собі й водночас більше аналізуємо свій душевний стан, свою поведінку, аніж мотиви поведінки інших. Ми, українці, будучи в основі своєї сутності добрими, сприймаємо й інших такими самими і тому часто буваємо обдуреними.

Павло Сильвестрович замовк, але й далі пильно дивився на свого співрозмовника — молодого лікаря. — І тільки тому в нашій Одесі, в центрі міста стоїть пам'ятник кату українців, петербурзькій цариці Катерині II.

— Давайте я вам випишу рецепт, купите ліки та трохи поправите своє здоров'я, — лікар вирішив змінити тему розмови й трохи заспокоїти діда Павла. Та старий тільки рукою махнув.

— Не треба. Мій вік і мої роки — це мій скарб. Ліками та пігулками не допоможеш. Я приїхав подихати й порозмовляти з нашою красунею. Помилуватися...

Ми їхали у центр міста. Дід відмовився їхати маршрутною або взяти таксі. Пояснив це просто. Поїдемо на трамваї, бо він так краще побачить Одесу, згадає молоді роки. Та й поспішати нам нема куди, до потяга ще багато часу, встигнемо.

Напередодні ввечері дід Павло зателефонував та попросив його супроводжувати до обласної лікарні. Старий відверто хитрував. Все життя не хворіти, а тут раптом... Щось тут не те. Тільки тому без зайвих розмов я погодився. Втім, була ще одна маленька причина, чому я дав згоду на цю невеличку

подорож. Я сам до безтями люблю нашу Одесу. Ось не знаю чому, але люблю. Мені подобається дивитися і торкатися, дихати й розмовляти, задивлятися й милуватися, пишатися Одесою. Ви спитаєте, як це можна розмовляти та дихати цілим великим містом. Виявляється, що можна. Особливо тоді, коли дуже любиш. Оце й уся правда.

За ті кілька годин, які в нас були до відправлення потяга, ми встигли відвідати наш Привоз та погуляти Приморським бульваром. Дід накупив різних подарунків і сувенірів. Тільки одного разу, біля пам'ятника Катерині II, він сердито плюнув на цей монумент, глянув на мене та сердито сказав:

— Дожилися українці! Петербурзька повія в центрі українського міста. Ви тепер, молодь, хапаєтесь за серце та печінку, але тільки не за зброю. Мільйони українців знищила ця вовчиця. А ви... Сором, сором, сором вам! — і до самого потяга більше не сказав ані слова.

У двері купе тихенько постукали. На порозі стояв звичайний чоловік, у звичайній теплій куртці та кепці. На вигляд було йому років п'ятдесят з «хвостиком». Приємне обличчя, теплий погляд чорно-карих очей, доволі гучний голос із приємним українським акцентом. Скромно, але з гідністю, він розказав, хто він та куди їде, що це провідник його посадив на це місце.

— Будь ласка, пане Святославе, повечеряйте з нами, — дід Павло повеселішав та почав шукати щось у своїй сумці. Знайшов і витягнув металеву із нержавійки баклажку. — Прошу скуштувати нашої балтської медової горілки. Робив сам і цим пишаюсь.

— Не відмовлюся, бо сьогодні прохолодно й, відверто кажучи, я замерз.

[Маю честь бути Українцем]

Святослав Володимирович був фермером із сусіднього району. Мав у своєму фермерстві понад 200 гектарів землі, утримував невелике підсобне господарство: майже 100 свиней, 50 бичків, 8 корів. Жив не дуже заможнo, але на життя й навчання дітей вистачало. Пан Святослав виявився дуже цікавим і розумним співрозмовником. Такий собі звичайний-презвичайний українець. Таких багато, саме на таких і тримається наша українська земля. Їх принижують та сміються з їхнього українського походження, їх морять голодом та не дають кредитів, їх намагаються задавити надто високими податками, низькими цінами на м'ясо й пшеницю, їх намагаються взагалі не чути й не бачити їхніх проблем, їх образливо та принизливо називають селянами та колгоспниками, але... Але вони виживають і живуть, та ще й прославляють нашу українську землю.

— Я згоден з вами, шановний пане Павло. Пам'ятник Катерині — це ганьба нам, українцям. І повірте мені, ця ганьба буде короткою, бо Катерина не буде височіти над нашою Одесою. Наше місто, його аура не сприймає на цьому місці взагалі ніяких пам'ятників. Давайте згадаємо не таку вже й далеку історію. Спочатку площу назвали святої Катерини, заклали церкву, вона розвалилась і її не добудували; румуни назвали площу імені Адольфа Гітлера та заклали фундамент під спорудження пам'ятника Гітлеру; потім зробили фонтан; два рази ставили пам'ятник Карлу Марксу, бо один звалився від вітру; згодом пам'ятник Адаму Міцкевичу і тільки у 1965 році поставили пам'ятник потьомкінцям, у 2007-му — знову Катерині. Як ми бачимо, сама аура Одеси не сприймає брехливих пам'ятників. Тому й цього разу Катерина впаде.

— Довго чекати, та й цю історію про це місце я знаю, все-таки життя прожив, незабаром вісімдесят років виповниться. Але сором бере за душу, коли дивлюсь на нашу молодь. Ось у чому справа, — з сумом відповів мій дід Павло.

— Так, складне питання. Але тут, щоб розібратися, треба згадати наших предків: оріїв (аріїв), скитів, антів, русичів, українців. Наші славні предки мали своє, рідне богорозуміння (так звану язичницьку віру): Русь (наша рідна — Київська Русь! — С. М.) була непереможною. Її князі прибивали щити на воротах царгородських. Наш князь Святослав Славний казав так: «З мене воїни будуть сміятися, коли я поклонюсь ромейським попам!» І Святославу корився світ. Ось у мене й виникає запитання: чому в Україні і досі немає пам'ятника князю Святославу І Славному, встановленого державою? Чи, може, існує табу на увіковічнення постатей нехристиян? Ні, не існує! Але головне: дуже небезпечним є те, що вчорашні діти та онуки оріїв, антів, скитів стали враз РАБАМИ Божими. Чи не так? — запитав у нас пан Святослав.

— Так, ще наша Леся Українка казала: «Я ні краплі своєї крові не віддам за віру Христову», — гордовито відповів дід Павло.

«Церков-домовина розвалиться... і з неї встане Україна», — так говорив Тарас Шевченко. А Григорій Сковорода: «Душе моя, знай. Що читати біблію і брехню — це те саме». Отож давайте знайдемо істину, як і чому чужа віра через чужі канони, обряди, святості роздвоїла свідомість українців — замість святої землі української стала святою земля Палестини, замість святої ріки Дніпро стала чужа ріка Йордан. Як і чому замість воїнів, котрі до останньої краплі крові захищали батьківську віру і землю, отримали інтернаціональний сурогат,

[Маю честь бути Українцем]

який за американський долар готовий «захищати» кого завгодно, — запально вів пан Святослав.

— А я хотів би нагадати ще й слова Василя Стуса, — підтримав Святослава мій старий: «Жертвою православ'я ми є найбільшою».

Святослав Володимирович весело усміхнувся, потиснув дідові руку і почав говорити. Голос був тихий і водночас упевнений і мужній. Приємний український вольовий тембр.

— Хто штовхає націю вперед? Технічний прогрес? Тоді хто його спричиняє: народні маси? Ідеї? Хто їх творить: ЕЛІТА! Я наведу такий приклад. Співвідношення народу та еліти таке, як співвідношення будівельників та архітектора. Собор, що його зводять будівельники, спочатку як ідея народився в голові архітектора, а потім будівельники змурували його з цегли. Без архітектора будівельники не зведуть собор, а архітектор сам не може його збудувати. Тому й нашу націю треба починати будувати з творення творця її духу — ЕЛІТИ. Наша поневолена Україна не має своєї провідної верстви — еліти. Її всю знищили москалі. Народ, позбавлений своєї еліти, діяв стихійно й нелогічно. Насправді ж українська нація дуже унікальна. В окупаційній бездержавності українці зберегли енергетичну систему національного менталітету, створену впродовж тисячоліть. І це є чиста правда, — Святослав Володимирович перевів подих. У двері тихенько постукали, провідник приніс нам чай.

Напевно, читач здогадався, що наша розмова з діалогу поступово перетворилася на монолог. Ми з дідом Павлом були не проти цього, тим паче, що пан Святослав умів цікаво розповідати, а нам було цікаво слухати:

— Давайте візьмемо другий приклад. Грецькі політики з метою ослаблення княжої держави та зменшення загрози

їхній Візантії прийшли в Україну у попівських рясах, поділили наш народ навпіл: на прихильників свого християнства і захисників чужого їм язичництва (язичник — це націоналіст, слово «язик» означало «народ») і тим досягли своєї політичної мети — послабили Київську державу. Вони принесли нам не борону чи рало, а ідею. Ця ідея перевернула сенс життя всієї країни. Що вони зробили?

Хитрі греки переконали князя Володимира, що в Україні необхідно знищити своїх богів і натомість запровадити християнство. Володимир погодився. Греки звалили Перуна в Дніпро й кричали: «Якщо ти Бог і всесильний, то впливи з Дніпра!» Перун не вплив, і це переконало Володимира, що той безсилий, а отже — і не Бог. Ясна річ, це й на киян вплинуло. Таким чином, поняття Бога перемістилося на його матеріалізований символ — дерев'яного Перуна. Але людський Бог поняття не дубового Перуна, а насамперед духовної сутності, яку людська душа відчуває через сполучення з Творцем, космосом, долею. Не розум керує, а оця невидима сила. Розум тільки винаходить пояснення і обґрунтовує таку, а не іншу поведінку людини. Перун же — це матеріалізований символ тих відчуттів, які під впливом Бога сформулювалися в людській душі. Тому хитрим грекам на їхнє глузування з Перуна можна було відповісти тим самим: «Киньте ікону із зображенням Христа в Дніпро і хай вона впливе з Дніпра на берег». Хочу вас запитати: чи не туди попливла б дерев'яна ікона Христа, куди й дубова подоба Перуна?

Отже, Бог — не дубовий Перун, Бог — ідея. Точнісінько так само, як християнський Бог — ідея, а не ікона із зображенням Христа. Ще раз хочу вас запитати: у такому разі, чого українська ідея Бога мала б бути гіршою за юдейську ідею Бога,

[Маю честь бути Українцем]

яку нам принесли греки? Ні, не гірша. Але правда в тому, що Царгород придумав хитрість, як розколоти українське суспільство й ослабити військову могутність Київської держави: посіяти в Україні релігію з ідеалом смиренного монаха замість хороброго воїна. Як приклад: князь Володимир, проявивши свою звитягу під час насильного хрещення Київської Русі, за словами історика: «...вже не ходив у далекі походи, а жив у злагоді з царями візантійськими». Як наслідок, символічним результатом цього став 1240 рік, коли кияни, замість оголити мечі на монголів, «спасались» на хорах Десятинної церкви. Церква впала, ставши для них братською могилою...

Висновок дуже простий. Хай не беруться за меч, а підносять беззбройні руки до неба і просять у Христа прощення за гріхи. Замість життєрадісного погляду на світ хай постійно почувуються великими грішниками, а ми привласнимо собі право відпускати їм гріхи. До речі, це зараз і роблять московські попи. Сором нам, українцям, що ми дозволяємо це робити цим московитам та забуваємо звичай предків — не поклоняйся чужоземним поняттям Бога; не люби ворогів народу твого; не будь рабом!

— Пане Святославе, ви пропонуєте відмовитись від християнства?

— Українська тисячолітня християнська історія залишається нашою історією. Історію не переробиш. Але я питаю себе: чи обов'язково було приймати християнство? Захисники християнського розвитку України кажуть, що прийняття Україною християнства прилучило її до європейського християнського світу і тим самим ввело Україну до ареалу європейської цивілізації. Але ж хіба не дохристиянська Україна ходила військовими походами на Візантію, Болгарію і Польщу, на схід

до Каспійського моря? Хіба дохристиянська Україна не мала зв'язків з Європою? Хіба не дохристиянська Україна створила могутню імперію й уклала династійні шлюби із західними монархами? Довго княжа влада боролася з онуками Дажбожими і насаджувала різним примусом християнство, аж доки заморська віра вкоренилася в українських землях.

Але як не намагалася чуже християнство викоренити рідну язичницьку віру й обряди, проте врешті-решт відбулося не викорінення, а злиття язичницьких народних звичаїв із християнським тлумаченням Бога, і, як наслідок, маємо освячення води, на Великдень святимо крашанки, паски, ковбаси, на Зелені свята прикрашаємо подвір'я і хату клечанням, поминки справляємо на могилах. Тож оті кількатисячолітні язичницькі (тобто народні) вірування такі сильні, що за 1000 років християнства вони не забулися. Я сказав би так: вони народними звичаями доповнюють християнство й прикрашають його своєю неповторною українською душею. Чи не так? — запитав пан Святослав у нас з якоюсь хитринкою в очах.

— Я згоден. Те, що є у нас у підсвідомості, його не вб'єш ніякою брехнею, — відповів дід.

— І я з цим погоджуюсь, — підтвердив наш співрозмовник. — Загалом конфлікт дохристиянського і християнського світоглядів ніколи остаточно не зникав. В основі дохристиянського світогляду було розуміння, що Творець проявляється через багато богів та в різних явищах: у сонці, вітрі, лісі тощо. В останні століття перед хрещенням Русі-України символ головного Бога від Сварога переходить до Дажбога. Це був світоглядний розвиток у бік віри з одним Богом Дажбогом. Процес цей обірвався примусовим запровадженням християнства. На жаль!

[Маю честь бути Українцем]

— Але як же це пояснює наша українська еліта?

Дуже цікаво це пояснив Лев Силенко: «І почав формуватися новий тип українця: українець має походження українське, а ідейність у нього неукраїнська. Зберігається форма української культури (вишивка, писанка, щедрівки, дідух, веснянки, Купала, Свята вечеря, щедрий вечір). Формі українській надали зміст чужий (Назарет, Саваот, Сіон, Йордан, Синай. Чужі поняття віри, святості, правди, волі, любові, моралі, краси). Мозок ваш, а думки, які ми кладемо у ваш мозок, наші: ми даємо напрям вашим думкам і почуттям. Писанка ваша, але вона славить не Київську, а Віфлеємську подію. Діти ваші, а їхні душі мають бути збуджені, натхненні не українськими святощами, врочистостями, а православієм грецьким ... Жоден народ в Європі так по-рабському не підпорядковувався християнізму греко-латинської інтерпретації, як народ Український, і в цьому схована таїна національної трагедії.

Там, де духовний народ очолює чужинець або свій, вимуштрований чужинцями, народ не може мати високої національної вартості. Греки вбили в Україні все українське чисте, рідне, святе.

І не треба рідних предків наших добродушних і мудрих русичів (українців) обкидати болотом, звучи їх ідолопоклонниками. І треба простити українцям-архієреям релігії греко-латинської, і які брудом обмазують рідну віру Русі (України). Треба їм (архієреям чужовір'я) простити, оскільки вони духовні каліки нещасні. Втратили вони здатність по-рідному думати, утратили почуття національної гідності, чужовір'я їх деморалізувало.

Народ, маючи віру, засновану на Христовій науці «непротивлення злу», ніколи не зможе звільнитися з рабства. Він віру

Христову матиме, а волю — ні. Москвини, поляки, римляни, греки, французи, англійці, німці ніколи не брали до уваги науки Христової».

На мій погляд, думка не тільки цікава, а й правдива.

Хочу навести ще один цікавий епізод з роману Раїси Іванченко «Гнів Перуна»: «Добрі старі боги! Ви учили людей любити землю, дерева, трави, сонце, життя. Ви самі літали вітрами, жили в серці могутніх дерев, у струмках і річечках... Ви учили любити довколишній світ і в тому світі шукати людське щастя... А що зробили люди? Запровадили вашу безхитрісну мудрість, вигнали вас із храмів!

А за віщо? За владарювання сильного над слабшим; за казку про щастя небесне, де чекає праведника бездумність у голові й ситість у животі... За жорстокі спокути на землі і в потойбічному світі — у пеклі... Кара, страх — ось що принесла нова віра людині замість любові...

Всього бійся, чоловіче: бійся князя, бійся боярина, бирича, тіуна, Ємця, бійся двораків загребущих і лукавих. Бійся тих, хто прислуговує їм і користує їхньою владою, — купчинів, лихоїмців, ченців, освятителів-попів... Усі лізуть у твої кишені або у твою душу! Гребуть собі твою нужденну працю, твій піт, твою силу, а намість вселяють у тебе гріх. До всього і до всіх... Отака вина-города тобі, чоловіче, за зраду!.. Щоб ти не знав нічого, окрім страху. Щоб не радів життю, сонцю, волі, а боявся усього. І став ти рабом власного страху. Холопом власної мислі про нього... От що дісталось людині за забуття своєї віри і звичаю. Брайко чув себе прозрілим в цю мить. Він збагнув свою вину, свою зраду. І тепер знав, що йому потрібно викинути з душі страх...»

— На мою думку, дуже знаково, — пан Святослав перевів подих, взяв склянку чаю, надпив.

[Маю честь бути Українцем]

— Гарна книжка, колись я її читав, — Павло Сильвестрович теж зробив невеликий ковток. Невдоволено скривився, бо чай встиг охолонути. — Де молоді брати такі книжки? Де дізнаватися тієї правди? У нас не знайдеш газети на українській мові, не кажучи про такі книжки.

— Є добре, стародавнє українське прислів'я: «Хто стукає — тому й відчиняють». Так і з книгами, — пан Святослав зробив ще один ковток і поставив склянку. Усміхнувся одними очима й весело вдарив долонею об долоню: — Але йдемо далі. А тепер дуже цікавий момент.

Грецькі політики самі ж і програли. Вони розкололи українське суспільство на релігійному ґрунті. Наші київські князі, які до прийняття християнства, так і після підтримували відносини із Західною Європою, але порівняна близькість Царгорода до Києва та його активніша діяльність в Україні призвели до значного впливу Візантії і послаблення войовничості українців (руських воїнів!). Це пізніше не врятувало її від розгрому Османською Туреччиною, але, послабивши наш народ із середини, Візантія послабила опір половцям і призвела до цілковитої неспроможності відбити татаро-монгольську навалу.

Однак повернімося до нашого народу. З греками ми розібралися. Чи не могло бути інакше в Україні? Чи не могла Україна розвиватися в другому тисячолітті за іншим сценарієм? Нині у світі встановилися християнство, буддизм, мусульманство, юдаїзм і залишки язичницьких культур. Тисячу років тому ще не було такої визначеності. Тоді чому не припустити, що українці від багатьох проявів бога не перейшли б до одного Дажбога? Велесова книга вже називала наших пращурів Дажбожими онуками (Дажбожичами). І тоді поруч із християнством на Заході, мусульманством на Півдні та буддизмом

на Сході була б держава Україна зі своїм окремим єдиним богом Дажбогом. Україна — велика країна, і ареал Дажбожичів був би широкий, принаймні значно ширший від ареалу юдейської віри. Не знаю, яка була б у нас, Дажбожичів, національна доля в другому тисячолітті, але достеменно можна сказати, що наші пращури зберегли б войовничий дух, який яскраво демонстрував себе упродовж попередньої історії. Мені не подобається християнська смиренність і «непротівленіє злу насілієм». Мені подобається дохристиянський принцип справедливості: на силу потрібно енергійно відповідати силою. Ненавиджу підступну догму, яку творці християнства поширювали (не поміж себе, а поміж українців!): «Немає влади не від Бога». Отже, і татарська, і польська, і московська влада над Україною — це від Бога! Треба було із хороброго княжого дружинника, із завзятого козака перетворитися на покірне телятко, щоби прийняти в свою душу цю підступну рабську фразу.

Запроваджене християнство роз'єднало українців і поставило на коліна, ми стали понад міру любити ворога, широко підставляти праву щоку, коли вдарили по лівій, стали безмежно терплячими до своїх визискувачів, а всіляких світових пройдисвітів вважати «від Бога».

А хіба не православіє штовхало українців XVII століття до зближення з московитами? А хіба не православіє пом'яшувало грань між дикою рабською Московщиною та демократичним патріотичним українством і сприяло приборканню українців та утвердженню московської влади над Україною? Та що там XVII чи XVIII століття! Наведу ще один дуже цікавий приклад. Я розмовляв з багатьма політичними в'язнями, які воювали в Українській Повстанській Армії. Відсидівши

[Маю честь бути Українцем]

своє, вони повернулись додому. Ці відважні герої розповідали мені вельми цікаві речі. Захопивши в бою совітських вояків (переважно з військ НКВС), вони їх роззброювали і відпускали на волю, повертатися назад до своїх. Не хотіли вбивати, бо бій уже закінчився. Бач, у бою можна убивати, а після бою не можна. Ворожий воїн має душу, а душа у владі Бога, і ніхто, окрім Бога, її забрати не може. Але той же совітський воїн знову брав автомат і знову йшов воювати, і воював проти тих, хто його відпустив на волю.

Отож виходить, що українці більше християни, ніж московити, бо наші, боячись гріха, не вбивають їх, а вони не бояться гріха і вбивають українців. Кому ж потрібна така віра — цей прямий ідейний шлях у рабство?!

— Я тут погоджуся з вами, пане Святославе. З давніх-давен є український принцип справедливості: хто прийшов у чужу землю непрошений з мечем, хай від меча і згине. Не ми пішли в Московію, вона прийшла сюди, тож мусили захищатися, — якимось дуже урочисто промовив Павло Сильвестрович.

— Дуже добрий принцип справедливості, хоча, на жаль, не всі його правильно розуміють. Але йдемо далі. Щоб зберегти народ, треба провести різницю між ним і сусідами. У XIII столітті на півдні з'явилися мусульмани. Захід був католицький, північ і схід були під владою Києва і поволи християнізувалися. Після розгрому Києва татаро-монголами угро-фінно-татарський Схід поступово трансформується у московську націю з православною вірою.

Україна мусила творити свою релігію — іншого виходу вона просто не мала. У XV, XVI та XVII століттях віра була дуже потужним ідейним чинником, тож прийняття католицизму (з метою відгородитися від східної православної імперії)

полонізувало б українців. Прийняття мусульманства (з метою відгородитися від західного і східного ворогів) зробило б нас татарами. Православ'я московське переполовило нас і покалічило наші душі і наш дух. Зроблю маленьке уточнення. Основний рушій, що штовхав людей до війни, був етнічний — захищати себе як українців і боронити свою землю. Але зовнішня подібність українського і московського православ'я ускладнювала боротьбу за незалежність і зрештою у XVIII й XIX століттях зміцнила московські кайдани на українських руках. Все. Крапка. Крах, духовна неволя!

Це дуже добре розумів і чудово описав у своїх віршах наш геніальний Тарас Шевченко. Ви тільки вдумайтесь в ці чудові рядки.

*Моя ти любо! Мій ти друже!
 Не ймуть нам віри без хреста,
 Не ймуть нам віри без попа
 Раби, невольники недужі!
 Заснули, мов свиня в калюжі,
 В святій неволі! Мій ти друже,
 Моя ти любо! Не хрестись,
 І не кленись, і не молись
 Нікому в світі! Збрешуть люде,
 І візантійський Саваоф
 Одурить! Не одурить Бог,
 Карать і миловать не буде:
 Ми не раби його — ми люде!
 Моя ти любо! Усміхнись,
 І вольную святую душу,
 І руку вольную, мій друже,
 Подай мені. То перейти*

[Маю честь бути Українцем]

*І він pomoже нам калюжу,
Pomoже й лиxо донести,
І поховать лиxе дебеле
В хатині тихій і веселій.*

xxx

*Світе ясний! Світе тихий!
Світе вольний, несповитий!
За що ж тебе, світе-брате,
В своїй добрій, теплій хаті
Оковано, омурано
(Премудрого одурено).
Багрянцями закрито
І розп'ятієм добито?
Не добито! Стрепенися!
Та над нами просвітіся,
Просвітіся!.. Будем, брате,
З багрянцїв онучі драти,
Люльки з кадил закуряти,
Явленими піч топити,
А кропилом будем, брате,
Нову хату вимітати!*

Пан Святослав усміхнувся одними очима, провів долонею по скронях й тихим голосом продовжив свою розповідь.

— До речі, це дуже добре описав наш Левко Лук'яненко у своїй праці «Національна ідея і національна воля». Книжки в мене немає, а є така листівка, — пан Святослав дістав із сумки листівку і передав її моєму старому. Той відмахнувся:

— Це не мені. Я це все знаю. Це йому треба, — Павло Сильвестрович показав у мій бік. — Це вони, молоді, мають навчатися, як треба боронити свій народ, культуру і віру.

Я взяв листівку. Звичайний листок, складений навпіл. На першій сторінці написано «Бібліотека історичної правди», нижче намальоване сонце, а всередині кола герб України, ще нижче великими літерами «Національна ідея і національна воля» і прізвище Левко Лук'яненко. Я швидко переглянув дрібний шрифт тексту. Звернув увагу на останні слова: «Шановний співвітчизнику! Про справжні причини споконвічних трагедій українського народу не говорить ні радіо, ні телебачення, не друкує преса. Тому такі листівки розмножуйте і розповсюджуйте серед наших громадян». Я склав листівку, але про себе подумав, що докладніше прочитаю її вдома.

Нараз мій старий кивнув: — Продовжуйте, пане Святославе.

— А що тепер у незалежній Україні? Давайте перейдемо до найцікавішого.

Демократія скасувала цензуру і дозволила вільний рух ідей і книжок. В Україну завезли мільйони Біблій, і люди взялися їх читати. Дійсно, читати, а не вірити на слово. Але атеїстичний розум, опановуючи Біблію, щораз натикався на твердження, які не можна пояснити логічно. Звідси виникає запитання, що таке Біблія? Це священна книга, в якій усе від першого слова до останнього є безпомилкове слово Боже? Чи це звичайна побутова історія юдеїв двотисячолітньої давнини? Якщо перше, то як узгодити з волею Божою звичайнісінькі брудні побутові сцени? Якщо друге, то чому маємо поклонятися цій чужій історії? Якщо в ній частина — божественне одкровення, а частина — звичайнісінька людська побутова історія, то тоді

[Маю честь бути Українцем]

де межа поміж першим і другим? Дуже цікаво висловився наш Іван Франко: «Біблія — Слово Боже — це погано скомпоновані твори іудейських равинів, списаних з вірувань ранішніх народів і перелицьовані на єврейську ментальність».

Суперечність Біблії та неможливість узгодити брудні історії з Господнею волею штовхнуло багато молодих людей шукати Господню істину вже за межами Біблії. Відтак, з плином часу утворилися в Україні сотні різних релігійних сект. Саме з пошуків джерел для задоволення людської потреби в спілкуванні з вищою Господнею силою також виникло вчення Рідної Української Національної віри, що звертає увагу українців на стародавні вірування наших пращурів, на духовні джерела нашої рідної Матінки-Землі.

Україна ніколи не зможе вийти зі стану вічного раба й вічної кризи, не звільнившись від чужого християнського хмелю. Українському народові було накинута спотворене світобачення, замінивши цілісне на половинчaste, в результаті чого народ став ручним, втративши здатність до самоуправління і потребує «ручного» управління зі сторони. Коли ми, українці, не почнемо будувати український шлях життя, коли ми не збагатимо душу своїм розумінням Бога, — майбутнє не належатиме нам. І це є правдива правда.

Новітні дослідження істориків відкривають нам величезні досягнення українського роду в розвитку людської цивілізації і сотні разів підтверджують надзвичайно великий інтелектуальний потенціал української нації. І це не пустопорожні слова. За свідченнями вчених, «разом з кадрами неофіційної науки виявилось, що приблизно 70 відсотків винахідників вважають себе українцями». Вони роз'їхалися по світах і служать розвитку інших країн, але саме український генетичний код робить їх

винахідниками. Якщо так, то чого нам шукати релігійні вчення за морем? Чого не добути з глибин забуття досягнення духу наших дідів-прадів і зробити їх джерелом задоволення духовних релігійних потреб наших сучасників?

У юдейській Біблії написано: не поклоняйтеся чужим Богам! Це добре сказано: християнський Бог для нас чужий, тому повертаймося до Рідної Української Національної віри! (РУН Віра). Вона вчить нас любити один одного, шанувати могили дідів-прадів, і звертає наш зір на рідний край, а не кличе молитися чужим Богам і звертати свій погляд у заморську чужину, — пан Святослав замовк. У нашому купе запанувала тиша.

— Гарна розповідь. Я б сказав: повчальна, — Павло Сильвестрович підвівся й потиснув руку пану Святославу. — Дякую вам за неї. Але я хотів би доповнити від себе таке історичне правило. Всі ми чули про сім чудес світу, головне ж чудо світу — це його Колиска — наша рідна Україна й найдавніший на планеті доказ цього — Кам'яна Могила. Тут з'явилися на світ культурне зерно, колесо, плуг, ярмо, письмо... Цим треба пишатися.

— Я б ще додав: «Не треба плутати руське й московське». Бо наше руське — то є наше руське, а ніяк не московське. Так і з вірою. Але я хотів би закінчити свою думку. Дозволяєте?

Павло Сильвестрович поважно кивнув головою на знак згоди.

— Наостанок я хотів би знову навести слова Лева Силенка з його праці «Мага Віра»: «Боротьба між рідною і чужою духовністю в Україні (Руси) почалася в 988 році, і вона проводиться й сьогодні. Я кажу: українську національну свідомість, звичаєвість, обрядовість треба відмежувати від греко-латин-

[Маю честь бути Українцем]

ського християнізму і москвинського ленінізму. І чим швидше це благородне відмежування народ здійснить, тим швидше він стане повноцінним народом, пошанованим передовими народами планети Земля».

Отакий звичайний українець пан Святослав. На таких тримається наша українська земля. Ця приємна розмова з ним наводить на певні роздуми і спонукає до висновків, які стосуються нас, українців, як патріотів.

Тому прошу і благаю вас, шановні українці: повертайтеся до самих себе, до свого славного, легендарного минулого, сміливо крокуйте у сьогоденні та з українським духом, волею, свідомістю, йдіть у майбутнє. Я переконаний, що провідна історична зірка сяє лише тим, хто добре знає, цінує і поважає свої джерела.

І як знаковий український штришок наведу вельми цікаву цитату одного знаного єврейського біблійного дослідника: «Наші легенди і наша народна творчість є священною наукою, яку ви мелодійно наспівуєте своїм дітям. Наші поеми наповнюють ваші церковні гімни і молитовники. Наша національна історія стала частиною навчання ваших пасторів, священиків і вчених. Наші царі, державні діячі, пророки і воєначальники — ваші герої. Наша стародавня маленька країна — ваша Свята Земля. Наша національна література — ваша Свята Біблія. Що наш народ мислить, творить і навчає, — те стає необхідністю у підтвердженні поважності вашої промови і традиції. І ніхто з вас не вважає себе освіченою людиною, якщо він не обізнаний з нашою расовою спадщиною.

Єврейські ремісники і єврейські рибалки — ваші вчителі й ваші святі. І незліченні статуї з їхнім зображенням поставлено в незліченних катедрах на згадку про них. Єврейська

дівчина — ваш ідеал материнства і жіночності. Єврейський бунтівник-пророк — центральна постать у ваших релігійних поклоніннях. Ми розкидали навсібіч вашу расову спадщину і замінили це нашим Господом і нашими традиціями»

(Mr. Ravage, «Century Magazine», January, 1928, Lloyd M. Graham).

То що, українці, може, дійсно є над чим замислитись?!

Постскрипtum

Московська імперія завжди боялася національного прозріння українців. Вона знала, що Україну можна утримувати під своєю владою лише доти, доки українці не набули національної свідомості, доки не поширилась українська національна ідея, а коли це станеться, то ніяка імперська сила не втримає українців під владою Москви. Московити три з половиною століття «виховували» з українців гречкосіїв і викорінювали козацький дух із небесно-злотою мрією. Їм, московитам, треба було, щоб українці були миролюбні, а не войовничі, і щоб рука українця пестила не руків'я шаблі, а чепіги плуга.

Москва досягла величезних успіхів у вихованні з нас рабів. Десятки разів я чув від бідних нещасних гречкосіїв слова: «Не треба такого писати, ти нічого не зміниш»; «Слава Богу, що немає війни!»; «Не треба дратувати їх, бо газ буде дорогий!»

Сумно, гидко і ще раз гидко. Ці нащадки прадавнього українського роду втратили сміливість і любов до свободи. Дивна річ: люди, про яких пишу, зовсім не боягузи у взаєминах з природою та собі подібними рабами, а все одно бояться. Московська пропаганда зайшла в підсвідомість людей і вони втратили здатність проводити різницю між своїми, українськими, інтересами й інтересами чужими, московськи-

[Маю честь бути Українцем]

ми. І сприймають інтереси окупантів за власні, наче вони — ці в'язні великої московської тюрми народів — рівні московським наглядачам цієї тюрми. Тому сумно і гидко.

Власне кажучи, я і пишу свої книжки й оповідання з метою пробудити в українських душах сильну любов до рідної землі та нашого українського роду і таку ж сильну ненависть до ворогів України.

Отже, чим сильніше українець любить свій край, тим сильніше він ненавидить його ворогів. Я не звертаюсь до тих, хто народжений плазувати. Я звертаюся до тих, хто від природи має сильний характер і українське серце. Чому? Тому що рух за утворення українства повинен заразитися нетерпимістю до всіх, хто гальмує, вставляє палиці в колеса, стоїть упоперек дороги утвердження української мови, культури, духовності, українського національного відродження і піднесення України.

Хочу сказати українцеві й українці: досить захищатися, досить оплакувати долю, її треба осмислювати й за щасливу долю треба боротися. Нам треба забути про наше окупаційне азійське минуле та сміливо йти в європейське майбутнє.

Я кличу тебе: встань із колін і переходи у наступ. Тільки ти, українцю, мусиш зупинити цей агресивний наступ московських засобів масової інформації на українські історію, культуру, духовні цінності. Тільки ти зупиниш агресивне загарбання московським капіталом українських промислових та інших економічних об'єктів, безсоромний наступ на економічний суверенітет держави. Сміливо, наступально звинувачуй кожного чужинця, який зневажає культуру, мову і звичаї твоєї Батьківщини.

Я кличу тебе: відстоюй своє, рідне, українське. Справжня правда завжди здається неправдоподібною, але її треба відстоювати, бо ми повинні відтворити нову націю із попелу старої!

Я кличу тебе: змінюй характер пристосуванця й раба. Плекай в собі вільну людину, власника і керманича своєї долі, а також долі найдавнішої, найславнішої у світі землі Русь-України. Пишайся, що ти — українець, українка!

Лютий 2008 року

МАНКУРТ

*Ще не вмерла Україна,
Але може вмерти:
Ви ж самі її, манкурти,
Знову ж тягнете до смерті!*

Це не оповідання, не детектив, не фельєтон, а доволі виняткова життєвська історія про жагу і прагнення до влади, коли людина крок за кроком, рік за роком, від виборів до виборів фанатично й цілеспрямовано йде до бажаної мети, виношуючи в душі грандіозні плани, досягає певного становища в суспільстві, влади та багатства. І не важливо, з яким політичним лідером чи з якою політичною силою. І не важливо, кого підтримати — США чи ЄС, НАТО чи когось другого, а, можливо, першого або третього чи п'ятого.

Яка різниця? Головне стати депутатом, і байдуже, якої ради: сільської, міської, районної чи обласної. А там, дивись, і скромне хлібне місце дісталось. Комусь довідочку виписати, підпис поставити, й, дивись — там шоколадка, цукерочка, а там і пляшка-друга коньячку перепаала.

Держава гине — плювати! Народ злиденний погруз у пиятиці та перебуває в рабстві — плювати! Місто брудне й неприбране — плювати! Район у боргах — плювати! Головне бути при владі, головне стояти над цим завше п'яним і затурканим людом хоча б трішечки — але все-таки бут-т-т-ти. Бути депутатом — ось мета і розуміння життя.

Сергій Іванович Кажан був скромним інструктором районного комітету ВЛКСМ. Так само скромно, проте постійно мав і шоколадки, і коньячок, і шашлички, і дівчаток-

комсомолок. Життя текло на тлі веселих комсомольських зборів і з'їздів. Як комсомольського вождя його побоювались і поважали. Можливо, навпаки, поважали і побоювались. Яка зрештою різниця. Є робота, дружина задоволена, квартиру отримав, зарплата хороша, премії дають, дівчатка-комсомолочки поряд. Що ще треба?!

Як грім серед ясного неба для Сергія Івановича грянув листопад 1988 року, коли в Києві відбувся перший мітинг протесту проти московсько-совецької окупації. До слова, це перший мітинг протесту за всі роки московсько-совецької влади. Далі — більше. У вересні 1989-го виник якийсь Рух за перебудову. Далі — ще більше...

У липні 1990 року

прийнято Декларацію про державний суверенітет. Потрібно було щось робити. Вживати якихось заходів. Викручуватись і рятуватись, і доволі терміново. Спокійне життя скінчилося. Ух... ці мені хохла. Салоїди дідькові. Все їм не сидиться. Їх і розстрілювали, і морили голодом, і до Сибіру висилали, і змішані шлюби влаштовували, а їм все волю подавай і незалежність. От же сволота. Одним словом — хохла... До слова, Сергій Іванович начебто і сам у паспорті записаний як українець. Однак терпіпи не міг ні цю національність, ні мову, не визнавав і цю культуру. Іноді в Сергія Івановича виникали думки про зміну прізвища. Краще звучало б, скажімо, Кажанов, або ні — Кузнецов! Ось це сила, ось це розмах. Сибір, Далекий Схід, Урал, Простір, Тайга, Тундра, однак... наш Сергій Іванович віддавав перевагу все-таки тут їсти сало і яблука, вишні та ковбасу, аніж морозити шмарклі десь там... там... далеко... Тому терміново довелося перекваліфікуватись із інструкторів в економісти та влаштовуватись на місцеве хлібопри-

[Маю честь бути Українцем]

йомне виробництво (ХПВ). Добре, що бухгалтером на цьому ХПВ працювала його колишня однокурсниця. Таке собі миле світловолося, кучеряве створіння з пухкенькими вустами і ніжним голосочком. Їх поєднувало щось більше, але про це вони скромно замовчували. І ось настав той момент істини, коли йому потрібна була допомога, і «золотоволоска» Злата-Лада йому простягла цю руку допомоги.

1991 рік

запам'ятався проголошенням незалежності України. Остаточним розпадом Союзу, виборами президента, референдумом і багатьма мітингами. Усе це та й непросте життя в нових економічних умовах на роботу ХПВ особливо не позначилось — воно було і виявилось непотоплюваним. Хто знає, як працювали наші виробництва на той час, усе зрозуміє. Завдяки «дірам» і огріхам перехідного періоду до ринкової економіки справжнім «золотим дном» виявилось для тих, хто бачив і знав ці провали і діри.

В одне зі жнив перших років нашої української незалежності для заохочення особливо охочих здавальників зерна із сільських і фермерських господарств, які заледве утворювались на ХПВ, отримали пристойну партію холодильників, кольорових телевізорів та іншої побутової техніки й навіть документи на позачергове придбання автомобілів «Таврія». Одночасно із прийомом зерна від населення було дозволено і його продаж для потреб того самого «люду»?! Це був трюк із трюків. Фокус із фокусів, до якого навряд чи додумалися б навіть найвідоміші чародії і фокусники.

Прийманням і продажем зерна займався Сергій Іванович і його «золотоволоска». Наприклад, Іван Іванович купує на ХПВ привезені ще з неповністю «розпайованих» колгоспів дві тонни

зерна пшениці на суму 500 карбованців. Через якихось кілька хвилин тут же, викупивши в Івана Івановича за тих самих 500 карбованців ті самі дві тонни зерна, його «здає» на ХПВ уже Петро Петрович за 495 карбованців. Втрата п'ять карбованців? Так! Однак тут є право на заохочувальний приз, який видають на місці замість грошей! Що хочеш? — холодильник, телевізор — вибирай, не соромся! «Здаєш» зерна побільше — вибирай навіть «Таврію». Забирай — шкода, чи що? Наскільки зрозуміло, «куплений хлібчик» Іван Іванович, звичайно, не забирав. Як і Петро Петрович не привозив... Або навпаки. Яка різниця. Ох і багато хто в ці жнива — «славні жнива» «виростили», «здали», «продали», «здали в оренду» державі величезні врожаї зернових, бетону, санаторіїв, домів і баз відпочинку, заводів, фабрик тощо...

Зрозуміло, що відрізнялись з «виросцування» і «здавання» нечуваного врожаю і Сергій Іванович, і Злата-Лада. Сергій Іванович досяг такого врожаю на ... балконі власної квартири. Злата-Лада, ця мила «золотоволоска», нечуваний урожай зернових виростила на городі. Щоправда, засадженому картоплею, та... так було зароблено перший стартовий капітал для майбутньої депутатської діяльності. Bravo! Обманули державу — плювати. Хохли не збідніють.

1994 рік.

Загалом усе йшло прекрасно і чудово. ХПВ працювало. Зарплату сплачували. Премії отримували. Як в добрі старі часи на Дошці пошани красувались необхідні світлини.

Настав час. Настав момент для висунення кандидатів у депутати. Замислився Сергій Іванович. До кого звернутися, до кого податися і від кого висуватися. І як все це повернути, щоб зазнати малих витрат. Як мовиться — і грошики зберегти і в депутати пройти. Виручила, як зазвичай Злата-Лада!

[Маю честь бути Українцем]

— Ти, Сергійку, не переживай і не нервуй. А йди-но до комуністів. Вони, сволота і кровососи, та партія у них поки що ще сильна. Де треба проплатимо, де треба підмажемо, з ким треба виїдемо на природу. А пройдеш у депутати, то тобі ніхто не заважає від цих «краснозадих» піти в сильнішу партію. Та й народ у нас ще дурний і неосвідчений. Колективу на ХПВ «поляну» накриємо і напоїмо, премію дамо — і все буде добре.

Підсобне господарство і свиноферма на ХПВ справді була міцна і рентабельна, й не один рік служила добру службу. І ревізорів зустрічали, і перевірки благополучно переживали, і заліки з іспитами складали для здобуття освіти.

Сергій Іванович дослухався поради, поїхав до області, поговорив із ким потрібно і порадився. Закололи йому на доріженьку двійко кабанчиків кілограмів по 100 кожен, на додачу загрузили зо двійко бідонів свіженького медку і бідон спирту. Помогло!!! Кілька разів під час передвиборної гонки гості з області приїздили до них на «перевірку». Щедро накривалась «поляна», смажили молочних поросят, п'ятизірковий коньяк лився рікою, співали комуністичних пісень біля вогнища. Злата-Лада особисто найголовнішому гостю з області показувала номер у готелі, дарма, що затрималась у номері до ранку. Сергій Іванович теж не ображався на кохану. І гостю треба, і йому вистачить.

Після виборів новий депутат, важний і гордий, вирішив влаштувати колективу ХПВ свято, подякувати їй водночас усіх привітати з перемогою на виборах. На свято знову приїхав той самий гість із області. Чи то «золотоволоска» сподобалась, чи то на дурняк м'ясяця поїсти і випити коньячку. Наш депутат із ним уже тримався на рівних. Незалежно і гідно. Злату-Ладу

до нього не відпустив на тій підставі, що він сам уже обранець народу, а не хрін собачий. Для співробітників закололи славного підсвинка. Обидві лопатки забрав собі народний обранець, його сім'я теж уже має зникати до хороших страв.

Один окіст забрала собі Злата-Лада, другий окіст і печінку на додачу віддали гостю з області. Можливо, ще згодиться коли-небудь. Все-таки головний комуніст із області. Решту туші розрубали на кількість спеціалістів і робітників, які працюють на ХПВ. Кращі шматки м'яса розіграли між собою спеціалісти. Іншу решту роздали простим робітникам. Під кінець чи «під розбір м'яса» до контори підійшли дві старі, як життя, старенькі-фронтівички. Їм перепало: одній — шмат свинячого писка, а другій — свинячий хвіст. Довго ще на всіх лавицях біля під'їздів будинків старенькі всім розповідали про щедрість нашого народного обранця. І не просто депутата, а депутата-комуніста.

1998 рік.

Сергій Іванович достойно працював на ниві народного обранця. Став набагато дорожче одягатися, під час розмови надував щоки і насуплював брови, на люд позиркував звисока, говорив важно і повільно.

Із рідним ХПВ і зі своєю «золотоволосою» зв'язків не втрачав, навпаки, намагався підтримувати і допомагати. Комуністів поки що не полишав, хоча Злата-Лада настійливо йому радила покинути «краснопузих» і змінити колір, піти або до соціалістів (хрін редьки не солодший), або до соціал-демократів (те саме). Рік тому він викупив левову частку ХПВ (про те, що він викупив, колектив і не підозрював, люди знали лише, що їхнє підприємство викупив хазяїн із Києва).

У тому самому році провели «демократичні» вибори нового директора ХПВ. Із когорти кандидатів перемогла його

[Маю честь бути Українцем]

«золотоволоска». Він кращої кандидатури і не потребував. Наш народний обранець дуже пишався цими «демократичними» виборами, про що завжди згадував у своїх виступах з різних трибун.

Ця передвиборна кампанія мало чим відрізнялась від попередньої. Сергій Іванович курирував увесь південь країни. Вчергове неймовірну допомогу надало підсобне господарство вже ЙОГО ХПВ. Неоціненну допомогу, як і раніше, йому надавала його «золотоволоска». Високим гостям із Києва Злата-Лада допомагала розміститися в готельних номерах, виїжджала з ними на природу, а його супроводжувала на мітингах і конференціях. Сергій Іванович безпосередньо заохочував і щедро фінансував усі ці поїздки і виїзди на природу, і покази готельних номерів.

Для того, щоб знову потрапити до еліти народних обранців, він був готовий і не на такі жертви. І якщо було б потрібно, для справи, то він і сам зняв би перед кимось штани. И став би у пікантну позу раком, пожертвувавши своєю честю. Плювати на це, згодом забудеться. Лишень би знову бути...там... НАГОРІ..!

Так, дорогий читачу, засмокує робота народного обранця, прямо-таки змушує творити різні подвиги. Чарівна «золотоволоска» з усієї сили, скажімо, за вуха тягнула свого Івана (мужа свого законного) у депутати обласної ради. Та марно. З усією мужицькою простотою, поглянувши на всю цю мерзоту, на цю осточортілу мишачу возню, Іван обізвав її б...ю, депутатською підстилкою, пропащою жінкою і ... пішов до другої. Та недовго горювала «золотоволоска». Головне і навіть дуже добре, що її Сергійко знову потрапив до еліти народних обранців.

2002 рік.

Сергій Іванович — це Вам, дорогий читачу, не цяцьки-пецьки, це вже серйозний політик, його вже голими руками не візьмеш. До ХПВ у нього з'явилось ще й пара заводиків, і «хатинка» в Конча-Заспі. Всі беруть, і він взяв і прикупив. Сергій Іванович вже серйозно замислюється, чи взяти якусь нерухомість за кордоном. Зрозуміло, що не в сусідній Московії, ох-хо, звиняйте, пардон-с, у Россії, а десь-то... там... У цивілізації!

Після 1999 року, коли лідер «червоних» ледве не став президентом країни, а він, саме він, із незмінною своєю «золотоволосою» Злата-Ладюю домігся потрібного результату на півдні, йому було обіцяно посаду міністра, і не важливо, якого міністра, але міністра. Та не склалось. Бандюки юзівські допомогли чинному президенту, і вождь «червоних» пролетів. І знову, за порадою Злата-Лади, він змінив комуністів (все, за ними більше немає майбутнього!) на соціал-демократів. Можливо, знову пощастить, і він знову ввійде до еліти. А надалі не так уже й багато потрібно — мільйонів десять. І все! Хороша пенсія. Хатинка на Адріатиці. «Золотоволоска» поряд. Що ще потрібно пенсіонеру?! Та для цього потрібно ще раз спробувати потрапити до еліти, навішати лапші на вуха цьому люду. Цього разу, можливо, однією Злата-Ладюю і не обійдеться. Ти ба, обійшлось!

І знову народний обранець Сергій Іванович важно надуває щоки і кпинить губи, філософськи розмірковує перед телекамерами про кризу в державі, причини неврожаю, кризу в культурі. Винна опозиція, не дає працювати, блокує роботу парламенту, а їм (тобто саме йому як досвідченому депутату трьох скликань) цей момент не дає на повну працювати задля добра України. Адже саме він і такі, як він, стояли біля

[Маю честь бути Українцем]

витоків незалежності та демократії. Красиво промовляв, приємно послухати. Навіть Сергію Івановичу іноді подобалось, і він сам намагався щиро повірити, що це правда.

2004 рік.

Вибори Президента України. Як справжній патріот партії і своєї держави він, природно, підтримував єдиного гідного кандидата в Президенти від правлячої партії. Можливо, знову пощастить, пронесе, і він знову опиниться в еліті. Як зазвичай йому доручать одну із південних областей. Йому вже марились (доволі реально) хатинка на березі Адріатики, постаріла, та все еше приваблива Злата-Лада поряд із ним на теплому пляжному піску. І все йшло за планом, уже і ЦВК разом із Сергієм-«підрахуєм» оголосила результати виборів. Однак... І знову, як у далекому 1988 році, в листопаді, ці хохли вийшли на вулиці з протестами проти свавілля, обману і фальсифікації виборів 2004 року. От сволота, от нехороші люди — і чого їм не вистачає. Адже і їм давали трішечки подихати киснем, і пенсії перед виборами трішечки підвищили і зарплати обіцяли підвищити. А вони — мітинги, майдани, протести. Шкода! Довелося залягти на дно. Брешеш, голими руками нас не візьмеш. Сергій Іванович відсидівся, відмовчався, вижив. Грошики не віддав, залишив собі. Знадобляться на наступну виборну кампанію.

2006 рік.

— Сергію, йди знову до комуністів, — нашіптувала на вухо «золотоволоска», — якщо не візьмуть, йди до соціалістів. Продай один із заводиків, плати грошики і балотуйся. А раптом знову пройдеш.

— Ні, Злата-Лада, я піду в Регіони. Якщо треба, продам два заводи, та місце собі у першій сотні куплю. Ось так-то!

І знову вдалося. Сергій Іванович агітував за російську як другу державну, за єдиний економічний простір, за союз с чортом, за голубий колір як найдемократичніший, із запіненим ротом поносив президента і всі ці помаранчеві апельсини, мандарини, ратував за якусь другу ересь, абсурд, маразм. У цьому всьому вірною і відданою помічницею була його Злата-Лада. З тією різницею, що тепер номера в готелях показувала вже не вона, а спеціально підібрана команда юних помічниць із нашого старого ХПВ. І ... знову вдалось! Він знову — в еліті.

2 квітня 2007 року.

— Усе, це кінець. Ющенко розпустив-таки парламент. Наш самозакоханий бандюк нічого не зробить, і рано чи пізно, але вибори будуть, — сумно казав Сергій Іванович, напівобійнявши Злата-Ладу, яка сиділа поруч із ним.

— Та не хвилюйся ти так, Сергію. Бог не видасть, свиня не з'їсть. Може, знову пронесе...

А що, дорогі українці, може, знову оберемо Сергія Івановича? Що скажете, шановні?

Закінчуючи цю оповідь, мені пригадалися далекі 80-ті ХХ століття. Моя служба в лавах радянської армії. Гасло комуністів — «всі національності рівні», а насправді всі вищі командні посади займали росіяни. Та й нас усіх (тобто інші національності) — українців, євреїв, білорусів, прибалтійців, казахів, кавказців та інших за кордоном називали російськими окупантами. Пригадався випадок. В одному з гаштетів я до хрипоті в горлі сперечався з одним німецьким ... комуністом?! Додавав йому, що я не росіянин, а українець. І що радянські!!! люди — не окупанти. Німецький комуніст дивився на мене молодого хлопця, одурманеного комуністичною пропагандою, з жалем. Відповів він толерантно і просто.

[Маю честь бути Українцем]

— Сергію, якщо ви не окупанти, а визволителі, як ти мені доводиш, добре, дякуємо вам за визволення від імені німецького народу. А далі — зібрали свої речі і їдьте до себе в Росію, а ми (німецький народ) самі розберемося, як нам жити на своїй землі. Якщо ти кажеш, що ти українець, то їдь до себе в Україну і вигонь звідти росіян до себе, в Москву. І ви, українці, облаштовуйте своє життя, як вам хочеться. Піднімайте культуру, відновлюйте свою правдиву історію, воскрешайте із забуття свою рідну мову, відновлюйте своє національне виробництво. Живіть і радійте життю. А росіяни нехай живуть у себе, і живуть, як вони хочуть. Ось і вся правда!

Ми з ним ще довго сперечались, та ніхто з нас не заперечуватиме, що це правильні слова. Для чого офіцери служать в армії? Відповідь проста: робити кар'єру і одержати військове звання. Згадаймо відомий вислів: «Плохий той солдат, котрий не мріє стати генералом». Це правильно і природно. Та як український офіцер у радянській армії міг зробити кар'єру, якщо він уже був злочинцем, оскільки національність у нього не росіянин, а українець.

У ті роки проводився перепис населення по всьому Союзу радянських.... У нас, зокрема, в частині (вони були в усіх частинах) був замполіт майор Іван Іванович Іванов. Пакостлива, дріб'язкова і дуже мстива людина. Більшість офіцерів не любили політпрацівників. У період епопеї перепису населення цей майор із секретарем партійної організації частини придумали хитромудрий план. Вони підходили до офіцерів інших національностей і пропонували їм змінити свою національність на росіянина. Як доводи наводились такі аргументи: швидкий кар'єрний ріст, позачергове отримання військових звань і посад. І багато згоджувались. Так з'явилися нові «руські», напри-

клад: Синюк став Синюковим, Сердюк — Сердюковим, Коваль — Кузнецовим, Ситник — Ситниковим. Ось так кувались «давність» і «велич» (уже в наш час) Московії і так поповнювались ряди нової російської національності та нових «рускіх».

«Положил еси нас в поношение соседом нашим в надругание суццим окрест нас. Положил еси нас в притчу во языцех, покиванню главы в людях», — саме ці слова Великий Українець Тарас Шевченко використав як епіграф до свого твору «Великий льох». Ці слова актуальні й нині.

Здійснимо невеличкий екскурс у буремний 1917 рік.

Я все-таки оптиміст, оскільки сподіваюсь, що ці рядки прочитає наша молодь і потім ці факти розповість своїм дітям, а ті — своїм. Кажу це чесно і щиро. Мене не цікавлять ті, хто живе тут з 30-х років або ті московіти-військові, які платили своїм начальникам штабів, щоб отримати тепле місце в Україні, Білорусі та Прибалтиці, і сьогодні ратують за імперію та рабство, за незрозумілі промосковські партії і «московський язик». Дуже хочеться вірити, що їхні діти стануть справжніми українцями й європейцями.

У березні 1917 року невеличка групка українських студентів закликала українців Києва провести демонстрацію вулицями міста.

На цей момент Київ був найбільш промосковським містом, і старші українці (московіти) вважали це фарсом і, що національно несвідомий народ (українці) злякаються і не вийдуть на вулицю.

Проте на вулиці вийшли понад 100 тисяч «несвідомих» українців із портретами Тараса Шевченка і небесно-золотавими(!) Стягами (не червоними). І співали українські пісні. Не слабо. А, українці!

[Маю честь бути Українцем]

Ось другий приклад: «На початку революції 23 березня 1917 року українці в Петербурзі святкували звільнення України. У величезному Казанському соборі відслужили панахиду по Великому Тарасу.

Прийшло понад 20 тисяч люду з небесно-злотавими стрічками на грудях.

Після панахиди вишикувались й пішли до Таврійського палацу, щоб (нечувана справа: невже ми з вами читали це в газетах «старшого» брата?! Нам же віками втовкмачували лише одне: малорос — це твоє щастя і честь, що Ванька приймає тебе за молодшого брата. Гордись — адже, яка шана) виголосити уряду вимоги народу України!

Очолили демонстрацію КУБАНСЬКІ козаки зі знаменами і бунчуками Гетьманщини XVII–XVIII століть, які взяли з музею.

За ними у зразковому порядку (строю) йшли українці-солдати петербурзького гарнізону з НЕБЕСНО-ЗЛОТАВИМИ знаменами. За ними — тисячі цивільних. Усі співали українських пісень і Шевченків «Заповіт».

Порядок і стрій були ідеальні. Московіти не вірили своїм очам; і зовсім були ошелешені, почувши від учасників демонстрації якісь нові, досі невідомі московітам слова «Україна», «українці», «український».

Такі самі демонстрації (національні, українські) у 1917 році відбулись навіть в українських поселеннях у далекому Сибіру.

Знову напрошуються овації: «Браво, предки! Не слабо!». І це не мої фантазії, про події писали в московських (ворожих Україні) тогочасних газетах. Хто зі мною не погодиться, що ці факти викликають повагу і захоплення! А найголовніше, що таких фактів дуже і дуже багато.

Тому ще раз хочу запитати у Вас, дорогі земляки, дорогі українці, скільки ще терпітимемо і давати їм можливість вішати нам лапшу на вуха. Усіх цих Сергіїв Івановичів, Сан Саничів, Вікторів Федоровичів, Ніколаїв Яновичів, Петрів Петровичів, Іванів Івановичів.

Думаю, що досить! А все-таки мав рацію німецький комуніст, що нам треба жити по-нашому, по-українському, і давно настав час вимести великим віником всю нечисть й увесь цей зброд: комуністів, соціалістів — і простих, і прогресивних, — московських ПОПІВ із РПЦ, п'ятую колону москалів-окупантів, і жити в нормальній демократичній, європейській країні!

Запитаєте, як це зробити? Дуже просто.

Назавжди потрібно відпустити, забути і викинути геть із пам'яті колоніальне, московське минуле.

Згадати, що ми нащадки великих київських князів, українських гетьманів, згадати всі кращі національні традиції та звичаї. І просто почати жити. Одним словом, не замислюючись, викинути всі старі годинники («Луч», «Победа», «Москва», «Слава», «Восток») і купити нові — європейські.

А для тих, хто приїздить до нас із добром і миром, хочу побажати: живіть, люди добрі, з Богом на нашій славній землі, та лишень вивчайте нашу правдиву історію, культуру і мову, дотримуйтеся нашої Конституції та наших законів.

Завше пам'ятайте слова нашого Великого поета Івана Франка:

*«Я син народу,
Що в гору йде,
хоч був запертий в льох.
Я є пролог, не епілог».*
Хай щастить Вам, українці!

27 травня 2007 року

[МИСЛИВСЬКІ УСМІШКИ]

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕЖЕНЬ

Мене завжди дивувала й обурювала московська брехня про «величие и могущество русского языка». Яка могутність? Яка велич? Ця мова повністю складена із французьких, німецьких та українських слів. Це брутална брехня про «велікаво Леніна», котрий «на ньому разгаварівал». Цей «вождь» украв у нас, українців, назвисько для своїх партійних збіговиськ — «чрезвычайний с'їзд». Доводити, що слова «звичай, звичайний» — це наші українські, думаю, не треба. По-московському це звучало б «необикновенний» чи «чрезобикновенний с'їзд». Якась карикатура, дурня. Але московська ментальність таки кочівницька: «Твайо — майо! Майо — не твайо!»).

Тому, незважаючи на всіх Аксакових, Булгакових та інших, я стверджую, що цей «велікій і могучій русский язык» насправді є блідю та недоладною пародією, складеного одразу з кількох мов, найперше, з нашої української (русинської, расинської). Як доказ, хочу навести вельми цікаву цитату Михайла Красуцького: «Займаючись довгий час порівнянням арійських мов, я дійшов висновку, що українська мова не тільки старша всіх слов'янських, не виключаючи так званої старослов'янської, але й санскриту, грецької, латини та інших арійських». Відомий вчений-лінгвіст написав це 1880 року в нашій Одесі у праці «Древність української мови». Тому, шановні українці, скиньте рожеві окуляри, локшину з вух та повертайтеся до своїх джерел — історії, культури, віри та мови.

Життя завжди йде своєю чергою — це висловлювання відоме давно. Я б уточнив, що наше життя йде по спіралі, витками,

які ніколи не перетинаються. Це стосується й життя мисливців. Щастя мисливця — теж мисливське. Я впевнений, що мисливське щастя у кожного мисливця своє.

— Як же так довго можна бути на полюванні? Що це таке — мара чи пристрасть? — запитав мене один балтський знайомий, до того ж теж мисливець чи, можна сказати, любитель, або просто юшкохльоб.

— Ти розумієш, полювання для мене це щось наче кохання до жінки. Це мара, пристрасть, азарт, ризик і насолода. Полювання, як і жінка, — дуже особиста справа! — я спробував відбутися жартом від цього любителя.

Він і не відрізнить, де дупель, а де бекас. Усе, що йому було потрібно, — це надурняк посьорбати юшки.

Так що ж це таке — мисливське щастя? Для одних це русак (знаєте, такий повненький, з підпалками, наш український русак), який вискочив начебто з-під землі на глибокій ріллі в кінці дня безкорисної ходьби й наче здивовано перекрутився після пострілу. Можливо, це дикий сірий гусак, що налетів на твого човна, або косуля, що раптово піднялася з густої трави, а ти йдеш із рушницею, зарядженою патронами з «фазанним» дробом. Тобто у кожного мисливця своє щастя. Хоча ні, все-таки на краплинку більше, ніж іншим відпущено щастя справжнього мисливця, бо полювання — це особлива філософія життя.

Я ж хочу показати наше українське полювання на лежнів. Лежень — це вид куликів, таких, як гаршнеп, бекас. Лежень — скільки шляхетства і величі нашої давньої української мови у цьому слові!

Довжина тіла цього птаха майже 30 см, вага в середньому 200–220 грамів. Зовнішньо лежень схожий на бекаса,

[Маю честь бути Українцем]

відрізняється, окрім великого розміру, світло-білими крями хвоста. Про лежня можна сказати стисло, він «лінивець», мало спілкується, веде потайний спосіб життя. Зазвичай вилітає мовчки з характерним шелестом крил, і лише відлетівши, подає крик, схожий на покректування. Летить невисоко над землею і швидко після зльоту сідає. Це один із найпопулярніших об'єктів полювання.

На місце гніздування вони з'являються в квітні-травні, відлітають у серпні-вересні, хоч іноді затримуються і до жовтня. Оселяються птахи в основному на вологих луках і болоті. Токують найчастіше на лісових галявинах. Полюють на лежнів переважно восени, на випасах і з собакою.

Уявіть собі. Ваш собака робить «човники» на дупельному лузі. З-під нього випурхує якась перната дрібнота. Собака запримітить це лише мигцем: не те, не те... Але ось заходив, заходив, нетерпляче працює — прислухався?..

У радісному чеканні завмирає ваше мисливське серце. Потягнув... Довга і, здається, доволі впевнена підтяжка... Завмер... Підвівся? Ні, можна ще... Декілька притихлих кроків. Ось тепер підвівся! Собака, що побіг вперед, завмер... Невже ось тут, за декілька кроків знаходиться дивовижна пташка — лежень?.. Зараз по команді собака зробить крок — і все стане зрозуміло... Чудово!. Цю картину оцінить не любитель та юшкохльоб, а справжній мисливець. Ви запитаете, чому? Тому що для справжнього мисливця це і є його щастя.

...Цього року полювання відкрили десятого серпня, а це означає, що була можливість полювати на виводки лежня. Можливість не тільки була, я її дуже хотів. Піддавшись цьому мисливському хотінню, я приїхав на день раніше відкриття. Мав велике бажання спробувати цю нашу, воістину князівську

українську страву зі смаженої птиці — лежня, заправленого кропом, обмашеного сметаною і засмаженого на вертелі! Смакота!

Весь день я і моя спанієлька присвятили пошуку цієї княжої пташки. У нас за селом є давній на проїмі лук. Ця місцевість колись славилась великою кількістю лежнів. Та зробили всій внесок наука й меліорація — і лук наполовину висох. Але саме токовище лежня на березі невеликого ставка збереглося, хоч помітно поріділо.

Ось тут моя спанієлька старанно й добросовісно обшукала луговину, іноді оживала, але так і не змогла підняти жодної пташки. Тільки ближче до вечора, стоячи на березі ставка, я побачив справжній вечірній переліт на годівлю. Відлягло від серця. Є пташка. Не те, що колись, набагато менше, та все-таки є. З глухим покректуванням ці княжі птиці летіли в сутінках низько над землею, приблизно на місце свого колишнього весняного токовища.

У перші два дні основну увагу я приділяв качкам. Але на третій день прийшов задовго до світанку, з собакою на повідку, на те місце, де сідали лежні.

Ще ніч, але як приємно слухати цю тиху серпневу українську ніч! Якимось зачаровано світяться зірки. Раптом недалеко почувся тихий свист, але це — голос лежня, що годується; саме так спілкуються між собою ці птахи. Нарешті ми дочекалися світанку.

Ледь стало видніти низом, ми рушили з собакою по луговині. Через декілька десятків метрів мій собачка закрутився на місці, обернувся, підтяжка, завмер, команда, стрибок — і лежень з тугим звуком крил і глухим покректуванням піднявся й помаленьку, неохоче потягнув над лугом. Я накрив його

[Маю честь бути Українцем]

першим пострілом. Протягом години ми підняли майже двадцять лежнів, із них шість стали моїм трофеєм. Признаюся, що я міг взяти і всіх пташок, але в кого стріляти тоді через рік, через п'ять років? Та й навіщо стріляти всіх? Адже я не один люблю цих українських, княжих куликів. Цих прекрасних лежнів люблять і знають й інші мисливці.

Незадовго до сходу сонця лежні, що залишилися, почали зриватися й відходити кудись в інший бік. Думаю, тут немає ніякого секрету: лежень залишається вірним рідним місцям. Та з втручанням людини в природу і з потеплінням прилітає до них у сутінках, а вдень ховається у високій траві...

Ось такий він наш, український лежень. Воістину княжа, красива, українська дичина. А на вертелі особливо. Ви не куштували? Даремно...

Постскрипtum

То хто ж такий лежень? У нього є інша, німецька назва — дупель. Так чому ж ми, українці, не користуємось своєю назвою, а розмовляємо німецькою — «дупель»? Маленьке пояснення. У XVII–XIX століттях всім культурним і політичним життям Московії заправляли німці. Вони реорганізували московські армію і флот, промисловість і дипломатію. Професор В. Даль склав словник московської мови. Професор А. Гульфердінг зібрав московські етнографічні матеріали. Брокгауз і Ефрон видали московську енциклопедію. Професор Г. Баєр розробив московську теорію варязького походження Русі (якої?).

Але як українська, так і німецька мови не мали нічого спільного з московською азійською мовою. Тому й німці вимушені були робити те, що перед ними робили українці, тобто вводити в московську мову німецькі слова. Та німці вважали

себе більш розвинутою расою, ніж московити, тому вони навіть не надавали московської форми запозиченим словам.

Усі мови щось переймають або запозичують. Та народи з розвиненими мовами запозичують тільки нові наукові та вузькотехнічні терміни. А бідна московська мова вимушена поповнюватися звичайними, щоденними словами. Зауважу, що в нашій українській мові є свої прості відповідники слов'янського походження. Щоб далеко не ходити: слово «дупель» — наше «лежень».

А ми, не знаючи цього, прославляємо й повторюємо своє, але з московським змістом. І цей зміст нам здається досягненням розумних «великоросів», а ми, «малороси», мовляв, ще повинні у них вчитися. Схаменіться, українці. Наші князі полювали на лежнів уже тоді, коли московити ще жили в землянках. Тому, шановні українці, повертайтеся до своїх джерел. Ми є великий, правдивий народ. Цим треба пишатися.

Бажаю успіхів під час полювання на лежнів!

Вересень 2007 року

НІ ПУХУ НІ ПЕРА

Багато, ой як багато сказав нам Гоголь. «Тарас Бульба» — це чудовий, я сказав би, твір на прозоріння українців. Яким ми бачимо український народ, його старшину козацьку в «Тарасі Бульбі»? Мужнім, гордим, сповненим наснагою патріотизму, згуртованим високою ідеєю визволення рідної землі, ідеєю непорушного козацького братства. Ні гроші, ні чини не мають для цього народу цінності. Навіть життя менше цінується, ніж честь. За втрату честі лицарської, за зраду справи визволення рідної землі Бульба навіть сина свого вбиває, хоч і син не за гроші, не за якісь особисті вигоди матеріальні зрадив, а через високе почуття — кохання до прекрасної дівчини. Але я не до цього хочу вас підвести.

Та не тільки шаблюкою козацькою вміють вимахувати українські козаки. Сини Тараса, перш ніж на Січ потрапити, повинні були освіту здобути в Колегіумі Київському. Старий Тарас — батько їхній, на хуторі сидючи за чаркою, древніх греків цитує, й ніхто тому не дивується, бо то для українця тогочасного — звичайна справа. От такі ми були, шляхетні українці, сподіваюсь, що такими й залишимося. Гордими, мужніми, талановитими, патріотичними українськими козаками.

Це оповідання я хочу присвятити давній-прадавній українській справі. Це не що інше, як полювання. Не знаю, можливо, ви належите до тих українців, котрі (що дуже можливо) не люблять або їм не довелося насолодитися цим мистецтвом.

Так, так, полювання — це мистецтво. Втім, не лише мистецтво, а й особливий спосіб життя. Так ось, мій улюблений вид полювання — на диких качок.

Ні, звісно, я полював і на зайця, і на косулю, і на кабана, і на оленя, але на качку — це моє особливе, улюблене полювання. Хоч, звісно, кожен вид полювання має свої плюси і мінуси, свою неповторність зачарування, свій шарм, але качине це... все!

Швидко минає літо у нас на півдні України.

Ось і настав серпень — місяць спекотного полудневого сонця і теплих українських ночей, задушливих вечорів та прохолодних вранішніх срібних рос. На сільських вулицях пахне зів'ялим бадиллям картоплі, кропом, огірками, помідорами, яблуками та грушками. Сільському мисливцю простіше. Він же бачить, як піднімаються на крило виводки дичини. Уявляю, як, відпочиваючи ввечері, він мимоволі здригається від знайомого свисту, що характерний тільки качиним крилам, проводить очима летючий на тлі заходу ланцюжок диких качок і... з радістю видихне:

— Все, до відкриття полювання залишилось шість днів. Зовсім трохи. Ох і постріяємо! — і мрійливо усміхнеться.

Це не моя фантазія, я таких мисливців немало знаю.

Звісно, з особливим хвилюванням чекаємо свята мисливців і ми, міські мисливці. Для нас це не тільки можливість вивратись із кам'яного «раю» на кілька днів — це дещо значно більше.

Геть забуваються всі сімейні турботи й проблеми, мрії про пристойні заробітки й роботу, престиж, владу й інша марнота марнот. Приготування до виїзду на відкриття сезону полювання — це ціла традиція і своєрідний ритуал. Уже дав-

[Маю честь бути Українцем]

но розписано і всі знають хто і що бере з продуктів, хто купує м'ясо на шашлик (до слова, шашлик — це наша українська страва, відома ще з часів скіфів і сарматів, а не якась там кавказька. Це варто знати і цим пишатися), хто бере казан для нашої мисливської юшки, хто бере намет для ночівлі, хто купує пиво та квас.

— Завтра о 12-й виїжджаємо. Всі все взяли, патрони зарядили? Тоді бажаю не забути вдома рушницю і найголовніше: «Ні пуху ні пера»!

Вісно, є й такі мисливці, які вважають полювання на качок надто простим і недостатньо емоційним. Я не знаю, як на це дивитесь ви, дорогі мої українці, але з такою думкою я особисто ніколи не погоджусь. На мій погляд, полювання качок ввечері та вранці під час перельоту не лише не поступається іншим літнім полюванням по перу (в тому числі і з підружейною собакою), а й переважає їх можливістю пізнання світу природи, тих її явищ, які зазвичай приховані від погляду людини.

Уявімо таке. Причаївшись у курені на вечірній зорі, ви бачите як пробирається по-своєму володінню лисиця, що вийшла на полювання, чи єнот, і як майже біля ваших ніг перекусить стебло ондатра, попливе з ним до кормового столика, а потім стане розчісувати свою пухнасту шубку; як тихенько і несподівано підлетить і сяде на суху гілку верби болотяна сова і при цьому смішно крутить вухастою головою, і як швидко пробіжить по листі кубушки на своїх ногах-ходулях болотяна курочка. Це не картина, а справжнє мистецтво.

Дика качка, як відомо, у нас в Україні проживає майже скрізь. Там, де є ставки чи болото, хоч з невеликим дзеркалом води, і де цих птахів під час відкладання яєць і виведення пташенят не турбують.

У нас, на Балтщині, наприклад, виводки крякви і чирків можна зустріти і на невеликих лісових ставках і в болотах поблизу залізниці, де майже добу проходять потяги. Найцікавіше те, що ці виводки можна зустріти і на міському пляжу в центрі нашого старовинного містечка. Після зматьорені виводки качок до середини серпня починають здійснювати постійні перельоти: ввечері — до місця годівлі, вранці — до місця днювання. Місцями годівлі для качок стають неглибокі замулені водойми, затоки річок, вкриті рясною ряскою, зарослі очеретом, жабокричем, водяною гречкою. Коли дозріває пшениця, наші милі крякви вилітають за «харчами» на поля. Місця днювання — це так звані крепи, тобто болото і ділянки ставків, які густо зарослі очеретом, осокою.

Вечірня зоря розпочинається за 15–20 хвилин після заходу сонця. Проте й тут не так все просто. Розпочинається вона одразу після того, як піднімається на крило і хриплим голосом кричить великий бугай. У нас на Балтщині кажуть: бугай дає добро і відкриває зорю. Першими, коли ще досить видно, переліт розпочинають чирки. Крякви й інші качки летять у сутінках. Одразу ж хочу пояснити, що ближче до кінця вересня кряква літає в повній темряві, і стріляти в неї стає важко або майже неможливо.

Ранковий переліт зазвичай розпочинається ще за темряви, перед сходом сонця, й буває активним до повного сходу сонця. Через годину після цього переліт майже закінчується, і можеш розраховувати в цей час на відстріл тільки тих качок, які випадково піднялись на місце днювання.

Зрештою все готове. Наш мисливський, ми його ще називаємо козацький, курінь розбито. Нарубано дров, палає вогнище, готується рибацька юшка (риби наловили самі),

[Маю честь бути Українцем]

готові до приготування шашлики і звісно, за старою доброю традицією «нагострили» око (це означає — випили по 100 грамів нашої української з перцем горілки). Мисливці (мої друзі) займають свої нові (старі) місця для стрільби. Ці місця знаємо з дитинства, бо всі відкриття качиною полювання ми проводимо саме на цьому ставку. Справді (й це важливо) на початку полювання попередньо обговорюємо, розподіляємо і уточнюємо з іншими мисливцями місця полювання кожного. Домовляємося не заходити на чужі ділянки, а також не відстрілювати дичину, яка піднялась і летить у бік вашого товариша на невеликій висоті (називаємо — над очеретом). Якщо в човен сідає два мисливці, стріляє тільки той, який сидить на кормі, і тільки ту дичину, яка піднімається спереду.

Полювання з під'їзду вимагає великого вміння у стрільбі, оскільки часто доводиться стріляти навскидьчки, майстерного володіння веслами і хорошої фізичної підготовки. Зазвичай ми посилаємо човна, щоби проплив по колу ставка і підняв для стрільби крякву на крило. І то лише першого дня відкриття полювання. Перший постріл повинен пролунати не раніше 18-ої години. А тому, що це наша Балтщина і наша від дідів-прадівів земля, то закони ми шануємо свято. Після нас ще нашим дітям і онукам полювати, адже вони теж українці.

Й ось він, цей довгоочікуваний момент.

— Пильнуй! Вправо пішла.

— Пильнуй! Прямо пішла.

— Пильнуй! Вліво пішла...

Й ось одна, за нею ще одна, потім іще.. одна за одною падають качки. І доноситься довгоочікуване, якого рік очікували:

— З полем вас, хлопці!

Звертаю вашу увагу на такий-от немаловажний факт.

Відстріл качок на вечірніх і ранкових перельотах в основному здійснюється нальоту, з положення стоячи. Аби мати можливість швидко звестись на рівні, прицілитись і зробити постріл, намет зверху не закривають. Під час розкладання намета на ставку і при виборі місця полювання на березі необхідно враховувати основне правило цього полювання: підстрелена качка має падати або на дзеркало чистої води, або на берег. Навіть смертельно поранена качка, яка впала у високу траву чи очерет, може не потрапити до ваших рук, бо знайти її там без собаки майже неможливо.

І ще одне: враховуючи вміння поранених качок ховатися, ніколи не потрібно шкодувати зайвого патрона, аби добити поранену.

Звісно, успіх полювання на перельотах залежить насамперед від правильно обраного місця пострілу. На великих, із високими заростями очеретом ставках місце для полювання обирають на основних перельотах крякви з місця днювання на годівлю і назад. Зазвичай такими ділянками є межі масивів очерету і мілководних плесів із острівцями очерету, а то й верболозу.

Намет встановлюють або в кормці болотяних заростей біля відкритої води, або в якомусь острівці рослинності посеред плеса, але не так далеко від болотяної крепі — чагарників. Правильно вибрати шляхи перельоту в невідомих угіддях можна тільки спостерігаючи, на це потрібна не одна вечірня зоря. Але, як кажуть мудрі українці, мистецтво потребує жертв.

Мені запам'яталось одне полювання. Напевно, такі дні свого успіху, що запам'ятовуються, є в кожного мисливця, що поважає себе. Перша ранкова зіронька і для мене, і для моїх товаришів, що влаштувалися на сусідньому ставку, за-

[Маю честь бути Українцем]

кінчилася невдачею: качка пішла на днювання темрявою. Я не прислухався до доводів друзів змінити ввечері місце полювання і приєднатися до їхнього гурту, тож залишився на старому місці й був покараний за власну впертість. Основний шлях вечірнього перельоту проходив лівіше метрів за п'ятсот. Зграя за зграєю крякових качок на невеликій висоті пролітали над вівсяним полем і ховались за пагорбом, де на ставку перебували мої друзі. Відповідно — звідти чулися часті постріли. Я злився на себе за впертість.

Наступного дня пішов, обдивився цей ставок і намітив приблизно місця, де над полем ввечері пролітали качки. Не роздумуючи, я поставив намет на березі в дальньому кінці ставка, що плавно перетікав у вівсяне поле. Вибрана ділянка вирізнялася одним оглядом: з одного боку верболозового куща, де розташовувалась засідка, було мілководне плесо, рясно вкрите ряскою, з другого — вівсяне поле, краєм якого пролягала польова дорога. Між дорогою і ставком пролягла луговина завширшки метрів із десять із викошеною, але підрослою травою.

З хвилюванням я очікував останньої вечірньої зорі.

Давно за обрій зайшло сонце. Над полем майже згасла зоря, і лише між хмаринкою, що набігла, й горизонтом догоряла вузька рожева смужка. Над берегом піднімався туман, а качок не було видно.

Перший табунець крякових, штук із десять, з'явився над полем, коли вже загорілись на небі перші зірки. Качки летіли на висоті метрів шести, трохи лівіше намета. Після пострілів одна із них плюхнулась просто на дорогу, друга — у воду за метрів п'ять від берега й тут же пірнула. Доки я гарячково

ловив на мушку підстрілиша, над головою пролетіло ще кілька зграй, і довелось пожалкувати, що втратив дорогоцінний час.

За десять хвилин, що залишилися, за доволі доступної видимості, я встиг зробити ще дев'ять дуплетів, поціливши сім крякових, а підібрав, попри пильні пошуки з ліхтарем, лише п'ять. Та що мене тоді вразило і вперше в житті трапилась нагода спостерігати, та це те, як деякі зграйки качок, не долетівши до ставка, сідали їсти прямо в овес. Переліт не закінчувався і в повній темряві. Деякі качки впали на воду зовсім поряд. То тут, то там чувся плескіт, але розгледіти що-небудь було вже неможливо. Тільки іноді на світлому тлі покритої пилюкою дороги з'являлись темні силуети качок: наївшись вівса, вони бігли до води. Незрівнянне зачарування мисливської пристрасті!

Заради цього люди не сплять, їдуть за тридев'ять земель. Повірте мені, таке не забувається.

Цього вечора я зробив два влучні дуплети. Я не можу це описати, та знаю, скільки задоволення отримус мисливець від влучного дуплета. На мить уявіть собі, як після ваших пострілів по чирках, що летять кулею, одна з пташок, згорнувшись ганчіркою, впала ледь не в намет, а інша, зробивши витки штопора, плюхнулась метрів за двадцять у воду й, побивши крилом, затихла на дзеркальній гладіні води...

Повірте мені: після цього зникає втома і хочеться здійснювати подвиги. Так що — НІ ПУХУ НІ ПЕРА!

Постскрипtum

Пориньмо вслід за Миколою Гоголем у ХІХ століття, в тепер уже «сдіное Отчество».

Що ж там нині, по тих селах побачимо? Замурзаних дітей, здичавілий, зубожілий люд, що потопає в пиятиці. Замість осві-

ченого і сповненого високих ідеалів Тараса Бульби — тупоголову Коробочку, картяра Ноздрьова, неотесаного Собакевича. Оце з європейським народом зробило азійське «єдине отечество». Вам не соромно, українці?

Отож і в Миколи Васильовича, і в Тараса Шевченка я знайшов лише те, що українці та московити — два зовсім різні народи. З різними історіями, культурами, менталітетами, різними поглядами на багато речей.

Нам, українцям, потрібно, як власну душу, берегти нашу незалежність. Усіма силами боротися з тими, хто тягне нас у якесь «єдине отечество».

Тож, шановні земляки-українці, бажаю вам вдалого ДУПЛЕТА по московській брехні і фальсифікації!

[Сміх –
це зброя]

СВІЙ ДО СВОГО ПО СВОЄ

Якби цю історію написав хтось інший, то могло б бути два-три романи, а так... вже давно... це написав я...

Отже, держава — Україна, місце дії — Київ, майдан Незалежності, діючі особи — звичайні українці. Я думаю, ви розумієте, що це звичайний сон, або звичайна казка, або ж таки чистісінька правда.

Як хочете...

Другий рік іде Помаранчева революція. Вся тусовка майдану Незалежності почала здійснювати тури по Україні, адже в інших містах та селах українці теж хочуть, щоб їх обігріли, одягли й хоч трохи нагодували. У Верховній Раді створено нову фракцію безбарвних депутатів, а в Лук'янівській в'язниці терміново зроблено євроремонт.

На Майдані замість наметів вже розкинулись двоповерхові палаци та дачі. Як то кажуть українці: з дірки від бублика беруть свій початок молочні ріки. Як доказ цього мудрого прислів'я, біля київської мерії одразу ж виник найбільший в місті стихійний ринок. Навкруги запанував життєво-вбивчий рівень.

Життєвий рівень запитує безбарвного депутата:

— За базар відповідаєш?

— Та щоб у мене яйцем кинули!

А що ви хотіли? Економіка в тіні, бо всі авторитети зайняли місце під сонцем.

Місію ОБСЄ і Європарламент для зручності було перенесено до Києва. Це на всякий випадок, для порятунку. Всі європейські прогнози почали стверджувати, що Помаранчева революція перемаже хоча б тому, що Віктор Янукович, ставши

Президентом, збирався щоосені відправляти студентів на картоплю, а Віктор Ющенко — на апельсини.

Згряя здичавілих, покинутих депутатів блокувала місію ОБСЄ. В руках тримали плакати: «Шукаємо нового господаря! Будемо гавкати, на кого вкажете. Можемо кусатися». Ідилія!..

Державна податкова адміністрація України звернулась до ЦВК з проханням уточнити — Янукович набрав 15 мільйонів голосів з ПДВ чи без? І в новинах: «Сьогодні ЦВК нарешті оголосила підсумки результатів фальсифікації виборів». Стихійний ринок невдоволено загудів. Незважаючи на це, Сергій-«підрахуй» на підсумковій прес-конференції радісно повідомив: «Нас знову 52 мільйони! Ура, браття!» — і побіг заспокоювати Янека. Найголовніше — не перемогти, а посісти перше місце. На це Янукович радісно відповів, що він є самостійний політик і що насправді він не «професор», а цілий академік. А ви як думали?..

На що Майдан відповів:

Несе Янек лажу, Каламутить воду.

Йшов би на фіг ти із пляжу, Бо набрид народу.

Дружина з ним давно, ще пару місяців тому, розлучилася й вийшла заміж за простого шахтаря, хоча про це Януковичу не казали, тому що одразу ж кидався до всіх з кулаками й кидався яйцями. Цей шахтар колись був відомим мільярдером, який остаточно збанкрутів на останніх президентських виборах.

Є питання: якщо щастя не в грошах, то чому ж тоді мільярдери не повертають народові вкрадені у нього заощадження?

Новини на каналі «1+1» продовжували гриміти і радісно передавали:

[Маю честь бути Українцем]

— Прем'єр-міністра Януковича було по-звірячому застрелено яйцем!

— У Донецьку пройшла громадська акція «Яйця геть від Януковича!»

— Країна на роздоріжжі... Оптимісти вивчають англійську, песимісти вчать «феню», реалісти вивчають автомат Калашникова.

— Учора в Києві в пам'ятник Богдану Хмельницькому врізався у джип з донецькими номерами. На цю зухвалість націоналіста Хмельницького влада відреагувала миттєво. Проти Богдана Хмельницького порушено кримінальну справу. Таки треба покласти край цим брутальним витівкам українських націоналістів.

— Якщо результати виборів не вдасться сфальсифікувати — їх треба буде анулювати. Винними зробити українських націоналістів.

— Хто за Москву — той патріот, хто проти — український націоналіст!

Кремль знущався, а Путін за звичкою вітав Януковича з перемогою. Одне й те саме. Немає в нього фантазії — і позичити ніде! Та й де вона візьметься в тих монголо-фінських степах і тайзі ця фантазія.

Московський царьок образився-таки: як це не дають поділити «по поняттям» Україну? І з усіх сил наїхав на стареньку Європу. Вимовив страшну погрозу:

— Спроби використати страшилки минулого в українській ситуації — одного кандидата фарбувати в російські кольори, а іншого в західні фарби — це спроба перенести ці страшилки в сучасні міжнародні відносини...

Народ на Майдані це зрозумів по-своєму і відповів анекдотом: «Відлітає Путін з України після свого чергового приїзду. Біля трапа обіймає засмученого Януковича, тисне йому руку:

— Не сумуй, Вітю, забирай свої грошенята й гайда до мене в Москву. Будеш у нас «новим москалем».

Майдан підтримав «Привоз»:

— Ви чули, Путін сьогодні таки знову привітав Януковича з перемогою на виборах?

— Людина, геть позбавлена смаку. Ось у нас, в Одесі, навіть дитина знає, що анекдот слід розповідати тільки раз...

Вступився Лужков, але не допомогло. Гумористи відповіли вельми пристойно:

Пан Лужков снимает шляпу — Для проффесора почёт?

Лучше б он штаны спустил И Россию рассмешил!

Гумористів знову підтримав «Привоз»:

По совету Глеба, пурица в рекламе, Он под демократа закосил.

И людей сгоняли тучными стадами На тусовки прогрессивных сил.

Відредагуємо слова і вийде — «Терпіння луснуло! Облиште нас, братва!»

Бравий солдат Білоконь спився й переважно уділяв увагою компанію бомжів на вокзалі, яких колись давно привезли зі сходу на підтримку Януковича.

Ось і виходить:

— Чому нема щастя на землі?

— Тому що якби воно було — його одразу приватизували б олігархи!

[Маю честь бути Українцем]

Кучма останні півроку перебуває на таємничій дачі. Що робить? Колишній майор СБУ Микола Мельниченко обнародував свіжі плівки. На них чути, як Кучма похапцем збирає валізи. В Пущі-Водиці співробітники міліції затримали групу бандитів зі зброєю. Вони скандували: «Хоч нас і небагато, але у нас є автомати» та «Грабувати слід найбільше — щоб було чим відкупитися від правосуддя!»

Знову влучно відповів Майдан:

Ой, ти, владо, Наскрізь ти прогнила, Подавай в відставку, Бо підеш на мило!

А в цей час у Донецьку виявлено апельсини, наколоті та хворі. Причому хворіють цілими ящиками. А хвороба проявляється в тому, що апельсини не пам'ятають, звідки вони, за якою ціною й за кого голосували. Їх підтримали московські попи й пішли хресним ходом благословляти ці «невинні апельсини». Тому поки що не зрозуміло, хто скористається плодами революції, тобто розкупить залишки апельсинів.

...На трибуну вийшов Ющенко. Стало тихо. Народ уважно слухав:

— Завтра ми переходимо до рішучих дій і заблокуємо того рудого пацюка. Але пам'ятайте, що наша акція мирна.

Нині серед прихильників опозиції увійшло в моду називати новонароджених Ганьба. Причому це ім'я дають як хлопчикам, так і дівчаткам. Тимошенко пішла в опозицію до опозиції. Рудий пацюк перестав ховатися. Опозиція перемогла. Яка? Ганьба! Це батьки просто кличуть своїх дітей.

Ні, язик до Києва вже не доводить, тим більше відморожений! Це ганьба! І це вже не батьки... Демократія перемагає...

Але якщо зняти зі своїх вух локшину, то від демократії, свободи слова, законності, правопорядку й економіки не залишиться й сліду!

Горе народові, який перетворився на електорат багатозразового використання. На жаль, життя після виборів не закінчується. А часто й не розпочинається.

Плакаю надію, що таке більше не повториться. Але що це?
Народ:

— Гей! Слуги!

Слуги, втираючи рота серветкою:

— Ну?

Народ:

— Чого бажаєте?

Слуги, запиваючи їжу елітним вином:

— Бажаємо, щоб ви й надалі залишалися такі дурні та довірливі. А тепер пішли геть! Ми хочемо їсти!

Народ:

— Зачекайте. Зараз принесемо свіженьку їжу!

Коли нарешті ми, українці, зрозуміємо: найкращий голос на виборах — голос розуму!

Якщо немає розуму, то нічого не вдієш. А може (як же я хочу в це вірити!), так з набиттям гуль, падаючи та все одно встаючи, наші українці навчаються відрізнити лушпиння від зерна. Нарешті гусінь перетвориться на гарного метелика. Що скажете, українці?

А взагалі, якщо хочете все життя стояти на колінах та повзати, як гусінь, — ідіть к бісу.

Особисто я не хочу та й не буду! А ви?!.

Постскрипtum

Цей приклад якраз підійде до цього оповідання.

Кажуть: що країна — то й звичай. І це справді так. Бо звичаї дають людині можливість відчутти своє місце в громаді. У звичаях відповідальність, сумлінність, гідність, вдача, шляхетність, саме поняття життя. Народні звичаї надають нації тієї неповторності, яка виділяє націю з-поміж інших націй світу. Це правда.

Візьмемо, наприклад, сімейний звичай. Як кажуть — свій до свого по своє.

Ми, українці, своїх батьків називаємо на «ви». В селах ще так і говорять, це наші міста омоскалені. Мої батьки називали своїх батьків на «ви». У нашому «ви» до батька й матері визнання того факту, що дитина хронологічно пізніша від батьків. У ньому діти висловлюють подяку батькам за те, що привели їх у світ, дали їм життя, подарували їм можливість пройти по землі людський вік. Для нас важливо, що в часи формування цього звичаю ми, українці, підкреслювали шанобливе ставлення дітей до своїх батьків.

Московити пояснюють своє «тикання» на батьків тим, що батьки — це близькі до дітей люди, а близьких людей у них заведено називати на «ти».

Мене таке пояснення не переконує. Який би онук не був близький до діда й баби, я не можу уявити, щоб малий з-під столу «тикав» на діда й бабу. Ви хоч стріляйте мене, але я не можу уявити, як мої онуки будуть мені «тикати». Про яку повагу й шанобу молодшого покоління до старшого ми можемо говорити, коли онук звертається до діда як до рівного?

Московське пояснення «тикання» є чистісінька брехня. Воно має зовсім інше пояснення. Уявляю, як московити та деякі наші малороси від злості стискають кулаки й скре-

гочуть зубами. Але це справді так. Пояснюю: слов'янізовані угро-фінські племена, змішуючись у XIII столітті з татарами, прийняли татарський звичай називати батьків на «ти». Наголошую, що слов'янізовані племена, а не слов'яни. У татар немає слова «ви», і вони всіх називають на «ти». У британців, наприклад, немає слова «ти», і вони всіх називають на «ви».

З позиції українця дивно чути, як дід-англієць називає свого онука на «ви», як онук-татарин називає свого діда на «ти». Втім, рід людський — різний. Тому вважаю, що в цьому різноманітті наш український звичай є, без сумніву, найкращий.

Повертаймося до своїх звичаїв і джерел! За часів московської окупації нас хотіли перетворити на безрідних іванів. Саме за диктатури мільйони українців записалися в московити, до своїх прізвищ додавали літеру «ов» і запровадили в свої сім'ї дитяче тикання до батьків та діда й баби.

Згадаймо Шевченкове:

Поховайте та вставайте,

Кайдани порвіте

І вражою злою кров'ю

Волю окропіте.

Франкове:

Не пора, не пора, не пора москалеві й ляхові служити...

Тож, українці, повертайтесь до себе, до свого народу.
В цьому правда — свій до свого по своє!

Листопад 2005 року

ГУМКА-РЕЗИНКА

Усі ми родом із дитинства. Хіба ми знали, що таке шкарпетки і кросівки? Ні, ми сміливо бігали босими і набиралися здоров'ячка, бігаючи по вранішній росі. Коли замерзали, ловлячи рибу на ставку, то замість одягатися — сміливо пірнали в воду, бо вода, то є життєдайне джерело життя, вона була теплюсінька, як парне молоко з-під корови. Вона нам заміняла кофтини і сорочки. Коли зголодніли, бігли на найближчий город, рвали моркву або цибулину, обтирали об штанці і їли. Яка ж то була смакота! Так і самі бабусі, в яких ми рвали моркву і городину, виносили великий шматок хліба і квартиру молока і давали поїсти: «Ростіть здоровенькі, хлопчачки. То ти чий такий спритний? А, Соломони онук. То добре, бабці передаси вітання. Чому не допив молоко? Допивай, бо розповім бабці, який ти шибеник». Доводилось допивати і кварта була на літр, але мусив подужати. Тому всі ми родом із дитинства.

— Ти куди? Знову на рибу? Ти хоч поснідай? Знову до вечора просидиш на ставку голодний?..

— Та ні, бабусю, голодний не буду. На городі бабусі Гольки поїм огірків з помідорами. Не хвилюйтесь, бабусю.

— Ой хлопчик непосидючий, все розкажу батькам. От побачиш, що розкажу. Синку, забіжи на поле і побігай по росі, здоровішим будеш. Хоч якась користь з тієї риби...

Я вже цього не чув, бо, схопивши вудку бігцем біг у бік Млинського ставка в центрі села. Поспішав зайняти свою улюблену кладку. Нащо взяв вудку? Та хіба ж то вудка? Звичайна товста очеретина з грубою лесою і гусячим саморобним пером замість поплавка. Ох, не треба було брати, бо сьогодні

ловитиму на гумку. Тато передав із Балти аж цілих 10 метрів нової гумки. І нічого, що тільки два гачка, зате тісто з домішком домашньої олії. Ото-то пузани і плотва мають клювати. Я вже подумки уявляв, як витягую добрячих пузанів.

Кладка була ще порожня. Подякував подумки рибацьким Богам, що притримали кладку для мене. По-господарськи зайняв кладку, роздягнувся і заніс у воду грузило, для гонору закинув вудку. Як досвідчений рибак, насадивши тістом гачки, тричі поплював на них. Все, я готовий і чекаю покльовки...

Ставок гарнюче парував, туман теплий і липкучий плів над водою. Що це? Але ж хтось чалапає по воді. Хлюп і чалап, чалап і хлюп. Хто це там наслідився лякати тут мені рибу? Але ж і не крикнеш, бо це дідусик Зорян йде по воді і хлюпає, і лякає рибу.

— Доброго ранку. Ну, що клює? — запитує дідусь.

— Доброго ранку, дідусю. Клювало б краще, коли б Ви не лякали рибу, — намагався надати голосу сердитості.

— Не зважай. Зараз кинемо макуху з кашею і буде клювати сильніше, — і дідусь Зорян почав розкидати підкормку, дісталася і на мій поплавок одна жменька.

Нарешті вместилися дідусь, і запанувала тиша... Лише чути, як жаби квакають.

— Ти нащо ловиш? - нетерпляче питається дідусь після того, як витягнув чергового пузанчика. — У тебе клює, а в мене — ні.

Із цими словами він учергове почав кидати кашу з макухом. Треба сказати, що в дідуся були бамбукові вудки на три коліна. Розбиралися і складалися, леса і поплавки були справжніми. Син Мирослав привіз аж з самого Києва. Ці вудки були для нас, хлопчаків, якимось дивом, нездійсненою мрією.

— Як, нащо я ловлю? На гумку.

[Маю честь бути Українцем]

— ??? у дідуся підозріла тиша запанувала на кладці. Він навіть прикормку перестав кидати.

Через хвилину із п'ятьох я встиг витягти ще зо три рибини, знову почувся голос дідуся Зоряна.

— Хм-м, хм-м, гумка, а яка гумка? Ти її чіпляєш на гачок?

— Як яка гумка? Звичайна, — я витягав чергового пузана. — Тато передав із Балти вчора, та два гачки.

— Хм-м, хм-м. Гумка і так клює. І це все звичайна гумка? — дідусик Зорян був ошелешений і здивований. - А гумка м'яка, чи, чи, може, якась спеціальна, з якимись добавками?

— Звідки я знаю. Як на мене, гумка м'яка і добре тягнеться. Якби не тягнулася, як би я рибу витягав.

— Авжеш, авжеж, синку. Хм-м, м'яка гумка, — кажеш.

На якісь час затихло на кладці у дідуся. Я не дуже дослухався, бо кльов у мене став просто шалений і я ледь встигав витягати пузанчиків. Але ж ні, знову з боку города бабці Гольки гамірно, знову хтось чапляє по воді. І голосно чапляє, наче навмисно шумно, щоб розігнати мені рибу. Почувся голос бабці.

— Зоряне, ти геть розум втратив. Куди ти забрав мої чоботи? Навіщо взяв ножиці? Що це ти надумав? Чоботи нові і навіть не думай їх пошматувати. В чому буду ходити восени? - вичитувала бабця дідуся. А той і вухом не вів. Нарешті вона дочяпала до кладки, і дідусь Зорян почав пояснювати спочатку пошепки, а потім уже голосніше й ще голосніше.

— Гольцю, ти не розумієш, Сергійко на резинку таких величеньких пузанів ловить, а в мене не клює. Каже, що ловить на якусь м'яку гумку. Нехай покаже, що це за гумка і чи підійде вона з твоїх чобіт. Треба ж мені наловити риби, — пояснював дідусик.

— Сергійку, синку, покажи ти йому, що це за чарівна гумка в тебе. Бо геть мені пошматує мої чоботи. З нього станеться.

Ох і сміялися ми всі разом, коли я показав свою гумку і пояснив, як на неї ловити. А потім сміялося все село. Так і народився анекдот про гумку, чобітки і дідуся Зоряна.

А як ви хотіли? Сміх і гумор — то сила і зброя. Ми скоріше загинемо, але останнє, що почують наші супротивники — це непереможне «Слава Україні!»

Постскрипtum

Усі ми родом з дитинства.

На уроці з історії вчитель пояснював, що колись тут було «дикє» поле. Потім прийшли «руськіє» і принесли нам культуру та благодать. Щось тут не так. На вихідні поїхав у село. Зайшов до дідуся Зоряна, сидів перед ганком і вигрівався на сонці.

— Доброго дня, дідусю.

— Дай Боже здоров'я, — традиційно привітався дідусь.

— Дай Боже й Вам. Маю запитання — знітився... й не знав, як сказати, щоб дідусь не загнувся.

— Чого це ти знітився? Чи не козак? Питай, якщо зможу, відповім.

— Вчитель на уроці історії сказав, що тут було «дикє» поле, а потім прийшли «руськіє» і навчили нас жити. Чи так? — одним махом випалив.

У діда Зоряна очі запалали від гніву.

— Так ось, чому вас вчать у школах. Ні, не так. Ми тут живемо більше десяти тисяч років. Наші діди і пра-прадіди тут жили. А дикє поле тут постало тоді, як ці «руськіє» прийшли сюди разом із попами з Візантії. Так йому і скажеш. Але не наполягай, сам вивчися і напишеш про це. А зараз —

[Маю честь бути Українцем]

біжи, грайся. Дитинство занадто швидко минає, щоб зважати на дурниці, які розказують у ваших школах.

Заключний штришок: із анекдотів Помаранчевого повстання 2004 року. Ми тоді багато жартували і казали, що українці перемагають, бо вміють жартувати.

— «Новини 5-го каналу»: — Нещодавно в глухому селі N-ського району знайшли сім'ю старовірів, яка й досі вірить теленовинам каналу «1+1». Як продовження — у 2019 році кількість збільшилась до 73%. Так було і не так стало. Може, це наслідки завойовників «дикого» поля і «асвабадітелєй», або тієї «історії», яку викладали в школах моєму поколінню?

21 грудня 2019 року

Не люблю слова «автобіографія». Чи то на авті їдеш, чи то про себе пишеш. Теж саме зі словом «Тур». Раніше це були славні вояки — Буйтури і Яртури, а зараз подорож під назвою тур. Вважаю, що починати своє відродження потрібно з виправлення імен. Саме тому взяв рідне ім'я Світогор Лелеко. Тому напишу просто

ПРО СЕБЕ

Попросили про себе написати більш літературно, з прикладами, як і чого почав писати, хто ти і звідки. Ось і пишу. Я звичайний Українець і я не граю в гідність — живу з гідністю! Так мене навчили батьки. Ні, краще віршем. Вірш написав на Майдані під час Повстання нескорених генів 13–14 роках.

Я є ант, пелазг і етруски...

Я є скиф і шумери...

Я Українець і мене не здолати...

Нескорений я — тому безсмертний!..

Народився 10 серпня 1962 року в селі Крижовлін Балтського району Одеської області. Трохи з дитинства: батьки переїжджають до міста. Бабуся плаче і каже татові: «Куди ви їдете, нікого не знаєте, там всі чужі...» Тато відповідає: «Мамо, не плачте (тоді ще в селах тата і маму називали на «ВІ»). Там теж люди живуть, вони будуть знати нас, а ми їх. Зупинимось у брата...»

Другий приклад: Копаємо картоплю на городі і я намагаюсь допомагати, але цей клятий рискаль не тримається в руках. Я його намагаюсь підняти, але він заважкий і я нервую, що не можу втримати його і допомогти. Рідня смі-

[Маю честь бути Українцем]

ється, але не злостиво, а так, щоб і самим трохи перепочити. Бабуся лагідно каже: «Славний козак буде. Наші предки ще в війську нашого короля Гатила воювали і перемагали».

Я трохи старший і зачитуюсь книжками про козаків, все хочу знайти, бодай, щось про нашого короля Гатила і його воїнів. Нічого немає. Є про князів, а про королів немає. Чому? І про князів згадують мало. Здебільшого про князя Володимира, інколи про Святослава (зараз розумію, що славу неможливо вбити).

Так і наших князів показують на картинах, що вони стоять на колінах перед попами. Мене це обурює. Чому князь має стояти на колінах перед якимось попом? Князь має вести воїнів до бою, він сміливий і достойний, він приклад для вояків, він провідний тато для свого народу. А тут принижене колінкування, якісь попи і хрести. Якесь непорозуміння.

Обурююсь тим, що мої друзі захоплюються лицарями Вальтера Скота. Невже не розуміють, що це лицарство пішло з наших Антських степів? Невже не розуміють, що колесо придумали в нашому краї і приручили коня теж ми. Інша бабуся з іншого села каже: «Синку, зміняться часи і вони зрозуміють правду про нашу забуту славу». Тоді в дитинстві зрозумів, що Історія любить тих, хто її творить, а не тих, хто її вивчає. Світ любить відважних. Так і намагаюся жити.

Це ще до школи. Мої бабусі, по татові і по матері, завжди в кінці листопада збиралися у когось із них в селі, краjali великими шматками хліб, поминали померлих під час великого голоду (так вони говорили). На столі великими купками хліб, вариво, картопля. Горять лампадки. Вони говорять негolosно, п'ють вино й інколи витирають краєм хустини вологі очі. Я вже не малий, але ще й не дорослий. Забіг у цю велику

кімнату, зупинився, не розумію, що відбувається. «Бабусю, щось сталося?» — питаюся. «Ти ще малий, виростеш і будеш знати. А зараз іди гратися», — відповідає. Я, ображений, іду на вулицю. Я вже не малий, скоро до школи.

Про моїх дідусів. Батьків тато, Мартинюк Никифор, пропав безвісти на полях битв Другої світової війни. Материн батько — Бузовський Сильвестр Степанович. Воював і пройшов війну. Живим повернувся в рідне село. І тут (зненацька?!) — голод 1946—1947 років. Що мали відчувати ті, які пройшли пекло Другої світової, повернулися додому й бачать, як совіти забирають усе зерно в «закрома Родіни», приречуючи на голодну смерть жінок і дітей, які пережили окупацію, та їх, начебто визволителів Європи від німецького фашизму? Голод лютував по всіх селах Балтського району.

З села не випускали, інколи можна було поїхати в місто, поміняти якісь речі на продукти. Одного разу дідусь та ще декілька таких же відчайдух поїхали до міста по продукти. Для конспірації взяли з собою дітей. Далі на потязі дісталися до Західної України. Там наміняли хліба і борошна й поверталися додому. Їхали на дахах вагонів. Дідуся Сильвестра зняли з вагона червоноармійці як порушника. (Якого порушника? За що? Він воював і визволяв від німців Європу.) Він тільки встиг передати мішок з хлібом дочці. Цей хліб і врятував усю родину від голодної смерті. Дідуся поховали під Тернополем. Де? Невідомо. Балтський район — це хліборобський край, тут живуть працьовиті люди, вони вирощують багаті врожаї. Чого треба було їхати за хлібом аж до Західної України? Мої бабусі все життя тримали в запасі сірники, сіль, цукор. У магазині завжди купляли цукерки і печиво — житняки. Було таке печиво, я досі пам'ятаю його смак. Коли вже наша

[Маю честь бути Українцем]

родина переїхала до міста, я часом приїздив до села, й мене завжди пригощали цукерками і житняками й обов'язково давали з десяток горіхів. Я відмовлявся, бо в місті цукерки були більш якісними і смачнішими, а в села завозили дешеві. Було трохи дивно й водночас незручно: велика долоня, в мозолях і зморшках, яка важко працює на городі і в полі, — а в ній цукерки, горіхи, печиво. Мої бабусі достойні і горді люди. Самі, без чоловіків (так і не вийшли більше заміж), виростили дітей, допомогли вивчитись. Дітям не заважали, жили біля своїх хат, обробляли городи і цю городину (картоплю, огірки, помідори, цибулю, часник) передавали дітям до міста. Жили на мізерну пенсію і з пенсії ще відкладали собі на смерть. Щоб діти не тратились. Достойно жили — достойно відійшли у царство Духа предків. Як квітки — тихо і непомітно. Головне, щоб діти не пізнали того лиха, яке знали вони. Достойні люди, я пишаюсь своїми родами. Я ненавиджу комунізм, більшовизм. Скільки моїх родичів загинуло, скільки депортовано, скільки покалічених доль, скільки зруйновано сіл і селищ!..

З 1969 по 1979 роки навчався в Балтській школі №2. Школу згадую з повагою, багато було хороших учителів. Вчителі навчали не тому, що мали вчити, а справді хотіли нас навчити. Хоча ми не завжди хотіли вчитися. Мене завжди чомусь на уроках питали більше за інших, може, мені так здавалось. Був величезний розрив між селом і містом (про це пишу в книзі «Горжусь, что я Украинец»). В місті була багато шкіл, але внаслідок геноцидів — голодоморів і війни залишилось дві російськомовні й одна — українська. Розмовляти українською було не престижно. Обзивали селяком і «колхозником». Ці наслідки пожинаємо і нині.

Моя мама викладала українську мову і літературу в школі, де я навчався. Обурювало те, що діти військовослужбовців звільнялись від вивчення української мови (треба було їх звільнити від поїдання нашого сала!). Вона їм не потрібна, бо офіцера будь-якої миті могли перевести до іншого місця служби. Офіцеру, може, й не потрібна, а дітям потрібно було гарно поводитись у школі, не глузувати з української мови і вчителів. Тому доводилося вчити цих дітей не ображати вчителів та українську мову. Не жалкую про це, бо багато хто з тих військових залишився в Україні, нині вони досить пристойно володіють українською мовою і кажуть, що дуже люблять Україну. Я їм вірю, а тоді не вірив у таке.

Згадую, що нам забороняли ходити «колядувати» і «щедрувати». Бо райком партії заборонив. Я водив хлопців на колядки і бійки, тому мої друзі дитинства називали мене «отаман». Викликали до директора на промовку мізків, але все одно ходили колядувати. Як могли не ходити, якщо наші батьки ходили, а ми що гірше. Хоча тепер розумію, що співати «прилетіла ластівочка» в січні, це глум над природою. Це наші предки співали весною, коли зустрічали Новий рік 1-го березня. А наше покоління співало цих колядок і шедрівок на знак протесту проти християнства, хоч і в січні, але дивіться ми свого рідного не забули.

У нас завжди було так: рідна віра в серці, а чужа — в церкві!

Наведу кілька прикладів щодо рідної віри в серці:

Наша родина завжди святкувала свята в селі, у бабусі. Відбувалось десь так:

«— Внесіть, мій онуче, Дідуха до хати, — бабуся до мене в дитинстві.

[Маю честь бути Українцем]

— Тай, може, треба йти по ялинку? — здивовано відповідаю.

— Та ні. Хай росте на здоров'я в лісі. А ми вносимо Дідуха! Дідух до хати — то й біда з хати...»

Отож бо мої друзі! Дідух до хати — біда з хати! Вважаю, що ялинкам треба дати спокій і сміливо використовувати наш ДІДУХ.

«— Спочатку Кутя, тобто Вареве, потім яйце і налисники, а потім їж на здоров'я — бабуся пояснює.

— Я хочу ковбаси — я. Ковбаса, смачнюча і підморгує мені своєю підсмаженою скоринкою.

— Мамо, він ще малий, хай їсть що хоче... — мама вступилася за мене з братом. Так були часи, коли діти батьків називали на "ВИ".

— Що це таке малий? З малого росте велике і мусе знати звичаї, — бабуся до мами. Не сердито, а лагідно, по-материнськи.

— Що кутю носили до церкви? — знову мамо.

— Ну ти геть вже зросійщина стаєш у своєму місті. Кутя є кутя Це давне вареве.. Кутя не потребує церкви і попа. Це кутя має посвячувати попа... ДО РІЗДВЯНОГО СТОЛУ ЗАПРОШУЮ! — і бабуся вмить стала лагідною Ладодою.»

Отже друзі. Ми різні, віримо в різних Богів, але на те ми і є вільні люди. Мусимо бути єдині! Сподіваюсь, вірю, мрію, пишу, працюю, гоноруюсь тим, що в один день Ми зрозуміємо, що Різдво було, ще до християнської доби. Знаю, що його треба святкувати всім разом. Наближаймо цей День!

Після школи хотів вступати до якогось мистецького вишу, але помер тато, родині було важко на одну мамину зарплату. Тому після закінчення школи вступив до Одеського

вищого командного артилерійського училища. Я сам був «не подарок». В училищі був простим хлопцем. З Балти. Тата вже не було, впливових родичів теж. Тому нас в «увольнення» не дуже пускали. Більше по нарядам і службам, то караул, то кухня. Ми хитрували і ходили в «культпоходи». Збиралися 10–15 чоловік, нам виписували одну «увольнительну» на всіх, призначали старшого і всі гуртом йшли на запрошення до дівчат в якийсь гуртожиток якогось інституту. Звичайно, для більшості ці походи були до знайомих дівчат, родичів.

Одного разу ми так пішли в Педінститут, де й познайомився з Мариною. Ми з хлопцями мали свою дискотеку, але вона мене запросила на спільну, інститутську. Потанцювали і я її провів до того місця, де вона стояла з подругами. До мене підійшли троє хлопців з курсу фізичного виховання і запросили на розмову. Я вийшов... і тут почалося: «Не підходь до неї. Це наші дівчата». Ми побилися, звичайно, я й отримав. Покликав своїх друзів-курсантів і ми все переграли. Вся дискотека притихла, бо бійка. Після бійки підійшов до Марини, взяв її за руку вивів на центр зали дискотеки і голосно всім оголосив: — Це моя дівчина і я з нею буду зустрічатися, влітку ми одружимося. Відос у мене був не ахті який, але бойовий — сорочка порвата, ніс розбитий, але очі — блищать. Усі в шоці — і моя Марина також. Після того випадку ми і йдемо по життю разом.

Закінчивши училище, служив у Німеччині та Далекому Сході (Московія). В 1991 році звільнився з війська по скороченню штатів на знак протесту проти політики Московії щодо України. Тоді було так зване ГКЧП. Зараз і сумно, і хочеться сміятися. Але тоді... Я єдиний у військовій частині виступив проти цього ГКЧП і перший здав партійний квиток політкеру.

[Маю честь бути Українцем]

Крику і погроз від політкера було ох як багато. На Далекому Сході було (і зараз вони є) багато українців, ця місцевість колись називалась Зеленим Клином. Українці були, а української мови не було. Як не було і українства. Декілька разів пропонував створити класи україномовні, але... Як приклад: дружину хотіли призначити на посаду директорки школи, молода і тільки повернулася з-за кордону, але, знову це магічне слово «але», родом із Західної України і далі розмов і обіцянок справа не пішла. Нікому не треба вільний і достойний Українець. Як і тепер.

Додому в Балту приїхав 2 грудня. Звичайно, разом із родиною. Ми були щасливі, бо повернулись у вільну Україну. Марина просила (навіть благала) їхати до неї в Сторожинець, але я наполіг, щоб ми залишились у Балті. Чому? Хотів, щоб діти росли вільними, без цих християнських звичок і дивнуватих привітань «Слава Ісусу Христу» тощо. Мені подобається Західна Україна, однак, на мою думку, християнська залежність там зашкалює. Не можна спочатку говорити «Слава Ісусу Христу», а потім «Слава Україні». Це як світло без темряви. Послухаєш і стає сумно, як у церкві (про це написав в п'єсі «Краще померти стоячи, ніж жити на колінах»).

Як приклад: кінець грудня 1991 року. Зустрівся з друзями в Одесі. Ми були веселі і щасливі, просто були вільними людьми. Ми забули мову і звичаї, ходили, сміялись, пили пиво, загравали з дівчатами в нашій вільній Одесі, не в радянській Одесі, а в незалежній Одесі і незалежній Україні. Не пам'ятаю, звідки взявся прапор України, хто його приніс. Я взяв його в руки, підняв над головою, сказав хлопцям іти за мною і пішов до Потьомкінських сходів.

Стояв зі стягом і внизу бачив морський вокзал. Розмахував ним над головою і голосно кричав: «УК-РА-И-НА, УК-РА-И-НА». Це було перед Новим роком. Людей було багато. Мене обходили з боків і дивилися, як на божевільного. Я подивився назад і хотів підбадьорити хлопців, які мали бути за моєю спиною. На диво, їх там не було. Мої славні друзі стояли на тому самому місці і навіть робили вигляд, що вони мене не знають. Саме тоді зрозумів, що битви і війни за Україну ще попереду. Головним пріорітетом має стати правило: «Ми повинні створити нову Націю із попелу старої». З «совковим» розумом немає майбутнього.

Другий приклад: в 90-х роках було багато «блатняка» і «блатної» романтики, всі співали «Владимирский централ», хотіли бути «смотрящими» і блатними. Професії вчитель, інженер не шанувались, міліція не працювала і всі суперечки вирішував смотрящий у місті. Ми з братом поставили спротив цьому в Балті, відшили цих блатних, і зараз у нас сучасне місто і чудова молодь. В Україні ця спецоперація КДБ спрацювала, і до влади прийшов у 2010 році «проффесор» Янукович, і в сьогоднішні наші українці чекають сильну руку, а не обирають розумну голову.

Про перебування в Польщі детально описав в повісті «З Українським серцем». Це правда, що ми з друзями носили мапи в кишнях і доводили, що Україна була, є і буде. Це в нашому краї придумали колесо і приручили коня! Як приклад: якщо уважно подивитися фільм «Вогнем і мечем», то польський князь говорить цікаву фразу «Я есть руський князь». Це вже християнська церква доклала руки до роз'єднання і ворожнечі. Поляки, німці, англійці, всі європейці, як і ми, українці, мають пишатися своїми предками сумеріянами,

[Маю честь бути Українцем]

антами, скитами. Я взагалі намагаюся писати про реальні події, про те, що відбувалось зі мною. Чому? Вважайте це літописом про мене.

Писати оповідання і вірші почав ще зі шкільної лави, але першу книжку видав тільки в 2007 році після Помаранчевого повстання. Не подобається мені слово «революція» — тхне чимось нерідним. Ніколи не писав у шкільній газеті.

Оповідання писав у Німеччині і на Далекому Сході, однак не друкувався в газетах. Чому? Щось у тих газетах було не щирим. Вихваляли те, чого не було, зраду називали подвигом, злочини видавали за героїзм, вся та газетна шуряча шарпанина жила від з'їзду до з'їзду КПРС, а в перерві покращували і перевиконували плани. Всі були щасливими рабами. Огідно і сумно, як в раю.

Донедавна в Україні було щось подібне. Ми святкували 9 травня як День Перемоги і наступного дня починали готуватись до наступного 9 травня. За рік придумували нові подвиги радянської армії. Б-р-р-р, бридко, як згадаю! Завжди цінував гідність і нескореність. Ненавиджу гречкосійство і пристосованців. Не люблю бути «героєм на годину». Що це? Почув дзвін, не розібрався, де він, а вже з екранів ТБ кричить, що розкрив злочинну корупцію або змову. В залишку — зганьбив людей і корупцію посилив. Ненавиджу популізм і таких «хероїв». Написав про це в книзі «Горжусь, що я українець». Російською написав її навмисно. Чому? Першу книгу «Здобули волю — здобудемо волю» (видавав власним коштом) написав наполовину українською і російською мовами. Майже всі примірники роздарував. Щиро хотів і вірив в це, що мої Балтяни стануть кращими. Рожеві окуляри з мене зняв один знайомий фразою: «Хорошую книгу ты написал, но я ничего

не поняв по українському. Нужно перевести...» Та коли цей знайомий після виходу книжки «Горжусь, що я українець» перестав зі мною вітатись і сказав, що я націоналіст (?)... Вирішив, що «не гоже метать бисер перед свиньями», і дав собі слово писати тільки рідною, українською мовою.

Багато писати про книжки не хочу, знаю, що при житті вони цінуватись не будуть. Пишаюся тим, що за книжку «Горжусь, що я українець» (3-тє видання у Львові) ОРАН (Одеська регіональна академія наук) і ОСІДУ РУНВіри мене висували в 2013 році на здобуття Шевченківської премії. Пишаюся, що подання писала людина, котра ще знала мого тата, власним коштом приїжджала до Балти, спілкувалась з людьми.

Познайомився з ним випадково, під час Одеського книжкового форуму. Я представляв свої книжки і, взявши стілець, став у кінці зали і на стілець поставив по два примірники книжок. Було цікаво, скрізь столи видавців і багато книг, я — один зі стільцем. До мене підійшов Олекса Різників, Геннадій Щипківський і багато інших нескорених письменників Одещини. Звичайно, ми не олігархи, тому книжками обмінювались. Я свою Різникову, він мені свою. Там і познайомився з паном Ревенком. Через тиждень він зателефонував і повідомив, що ОРАН написала подання на Шевченківську премію. В поданні написана правда про те, що я хотів (остаточно, ще не відмовився) писати про Рідну Віру наших предків, збирав факти. Потім прочитав «Мага Віра» Лева Силенка, зібрав всі свої нотатки і спалив, хоча писав би на 95-97 відсотків, як Силенко. У нас і так немає єдності, а тут дві «Мага Віри». У наших волхвів не було єдності, тому і програли християнству. Не хочу повторення цього!

[Маю честь бути Українцем]

Заключний штришок: Я дійсний отаман Балтського краю. І цим пишаюсь. Упродовж століть нас били, а ми не бились, нас гнули, а ми не гнулись, нас ламали, а ми не ламались, нас саджали на палі, а палі ламались від нашої нескореності. Нас знищували голодом, а ми живемо в наших дітях і онуках. Ми були, ми є і будемо. У березні 2014 року мої козаки їздили на кордон із Молдовою, палили вогнища і охороняли кордони України. Їздили без зброї, зі звичайними кийками. Пишаюсь ними. Не є той Українцем, котрий боїться загинути за Україну.

Напевно, досить. Інше знайдете в Інеті, хоча про мене погане не пишуть навіть вороги. Про мене написали пісню «Отаман» друзі, О. Мельник вірш, а В'ячеслав Бернацький музику і сам співає. Пан Олекса Мельник ще знав мого тата. Мені це приємно, я не просив і не знав про пісню, в якій такі слова: «Шлях єднання його рана...». Це відноситься і до НСПУ. Ми втратили відчуття творців і загубили творчу зірку... Сперечаємось за майно, посади, привілеї, нагороди, премії. Сваримось, хто в якій партії, чий лідер кращий. Навіщо воно нам? Справжній письменник завжди в опозиції до влади і релігії. Будь-якої влади і релігії. Це влада на колінах має просити НСПУ підтримати її. Наша спілка — це держава в державі. Ми допрацювались і досварились, що сивий Київ плаче, бо Української мови не почуєш. На мапі Києва видно портрет стародавнього воїна з козацьким оселедцем. Коли чую, що це зображення Божої Матері, Діви Марії або Ісуса — я плачу. Невже не бачите і не розумієте, що це наші предки плачуть і благають перестати ганьбити стародавню славу і позбутися долі християнського раба. Чуже славимо, а рідне зневажаємо. Це погано.

Навіщо сваритись і навіщо нам майно? Це радянська влада навмисно набудувала цих будинків, щоб тримати письменників в покорі, щоб вони писали потрібне для цієї влади, на зразок «Леніна зірка засіяла...». Тьху, огидно до п'яти.

Подивіться, які вистави йдуть у наших театрах і запитайте себе, що там є українського? У країні війна, а вистави грають москвинською мовою. Чому? Це ми, письменники, маємо бити на сполох, зустрічатися з театральними діячами і заставляти повернутись до України. Навіщо грати Шекспіра «Гамлета», якщо зараз маємо грати (і писати книжки також) про короля Дантура і Святослава, про кохання Світогора і Лади, Зоряна і Зореслави. Ми рушійна сила змін. Так має бути.

Вступаю до Спілки письменників і сподіваюсь, що внесу щось нове і рідне, щось таке, щоб у майбутньому про це писали книжки і ставили вистави. Боротимуся за посаду голови НСПУ, але, ДАЮ СЛОВО, що ця боротьба буде на єднання і велич культури письменництва. Не звик зраджувати і програвати, завжди тримаю слово, якщо його даю. Я не прагну потрапити в перші десятки «передових» письменників. Я не хочу, щоб мене хвалили і нагороджували. Я не люблю премії і нагороди. Не премії письменника роблять письменником. Вважаю, що справа не в слові «письменник», а в тому, які істини вкладаються в це слово. Слова «письменник», «націоналіст», «народник» мають бути братами. Вони мають бути тілом і душею народу. З рідного постає рідне. Я не хочу бути модним і подобатися всім. Намагання подобатися всім — це шлях в нікуди. Хочу бути собою. Я є я. Писав, пишу і буду писати. Вважаю своїм пріоритетом започаткувати нове мислення

[Маю честь бути Українцем]

нової української еліти. Рідна сила, віра, гідність, мудрість — це має стати дороговказом для української аристократії. Я хочу своїми книжками надихнути на відродження рідного «Я». Хочу надихнути на головну справу: ми маємо створити нову націю із попелу старої — націю з розумом переможців.

І наостанок: у Луцьку видавав книжку, і якимось мій друг Петро Коробчук зачитав свого вірша: «Не сумуй, друже. Нас багато, Аж двоє...» Щиро вірю, що нас більше, ніж двоє. Друзі, йдемо поступом і перемагаємо. На Майдані придумали рідне гасло: «Бути Українцем не соромно, соромно, цим, не пишатися!». Не боїмося змін. Діємо так, щоб нами пишались діти! Все буде добре. Слава нескореним! Пишаюсь, що я українець!

Маю честь бути Українцем.

Слава Україні!

З повагою
Мартинюк С.Я.
2 грудня 2017 року

ІРПІНЬ – МІСТО ІЗ ВЛАСНИМ ОБЛИЧЧЯМ

— Світогоре, ти до якої партії належиш? — спитав майданівець.

— Партійність — Українець, — відповів втомлено.

— Ні. Ти яку політичну партію підтримуєш? — настирливо.

— Партійність — Українець. Живу за правилом: Я Українець і маю розум Переможця, — ствердно.

Тоді тільки починався Майдан. Починалось повстання нескорених генів. Багато було таких розмов, але я знав — ми переможемо. Загинемо, але переможемо. Також знав, що буде війна, біль, розпач, але треба поставити крапку перемоги в цій 364-річній війні з московитами. Тому запам'ятайте — я Українець і маю розум Переможця.

Коли ж я вперше побачив Ірпінь? У грудні 2013 року? В лютому 2014-го? Напевно, в лютому, ми тоді з побратимами їхали на Гостомель. Прийшла новина, що на летовищі стоять два літаки з московитами. І не простими, а спецпризначенцями з Псковської дівізії. Ось і туди ми вирішили навідатись, щоб пояснити, що кладовищенської землі у нас мало, і де ми будемо вас ховати. Тому не рипайтесь і їдьте до Пскова. Чи ми, чи хтось інший, але літаків не стало. Буває. Думаю, що вони трохи заблукали в просторі.

Ні, набагато раніше, але вразило тим, що місто має власне обличчя, справжнє мужнє обличчя і має свій імпульсний шарм літератури і мистецтва. Ні, я тут житиму.

— Яке обличчя? Що ти говориш? Хіба так може бути? — жартували друзі.

[Маю честь бути Українцем]

— Невже не бачите? Гордовите і вільне обличчя. Стародавня наша прадавня назва річки Ірпінь. Місто, яке пам'ятає славних воїнів наших королів Дантура і Святослава не може не мати свого нескореного обличчя, — намагався пояснити. Як же мене обурює ця меншовартість. Рідне зневажаємо, а чуже вихваляємо.

— Напевно, не так. Слово «ірпінь» — іранське.

— Наші предки сумеріяни, з берегів Дніпра понесли свою мову і культуру по світу. Повторюю, не з Ірану до нас прийшла мова, а ми її туди принесли. Слово «ірпінь» створено з «ар» чи «ор», що означає рухати, плужити, проявляти величність, і зі слова «па», що означає — пиття, питво. Ніколи це слово не було іранське. Як приклад: в Біблії назва сумеріянського міста Урук переозвучене на Ерех. Пишаємось цим. Наші предки вважали себе Богами. Боги і після смерті живуть.

Вразило ще те, що від міста йде велика енергетика сили, сила наснажуюча, сила нескореності духу. Ні, я розумію, що місто має свої особливості, негаразди, проблеми, болячки, свою еліту і свою опозицію, але ж воно гарнуче.

Спіймав себе на думці, що треба поєднати і зробити містами побратимами мою стародавню і непокірну Балту і вже мій нескорений Ірпінь. Але це все буде потім, потім... Даю слово, що це зроблю, а зараз насолоджуюсь вільним повітрям, енергією сили, спілкуванням з ірпінцями. Люди, ірпінці, прості, достойні, гордовиті. Воля і гідність читається в очах. Затяті, але не мстиві. Чужого нам не треба, але вміємо захищати своє. Панує молодість, однак літні люди почуваються в безпеці. Я би сказав — пошановані літні люди. Багатенько дітей, але діточок навчають поважати себе. Воно і не дивно.

Навчися поважати себе, поважатимеш інших. А проблеми? Проблеми будемо розв'язувати разом і громадою. Захистимо і стародавню річку Ірпінь, ще в минулому столітті по ній плавали пароплави. Хіба нам слабо?

Тішуся, що житиму вільним серед вільних у гарнючому Ірпені. Дузі, я ніколи не граю в гідність, я живу з Гідністю. Так мене навчили в дитинстві.

Вітаю тебе, чарівне і вільне місто Ірпінь!

Листопад 2018 року

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борець Ю. За Україну, за її волю. Світ поліграфії, 1998.
2. Галайда Я. Побив рать московськую..., газета «За Українську Україну», № 38. 2007. 1–7 жовтня.
3. Добко О. Досить. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2004.
4. Добко О. Незвіданий та рідний... Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008.
5. Коваль А. Слово про слово. Київ: Радянська школа, 1986.
6. Коваль С. Позичена «самобутність» або точки над «ё». Чернівці: Зелена Буковина, 2004.
7. Коваль С. Чия мова вторинна і пародійна. Чернівці: Зелена Буковина, 2007.
8. Лук'яненко Л. Національна ідея і національна воля. Київ: МАУП, 2003.
9. Могильницька Г. Українська ідея. Бровари: Літос, 2007.
10. Рубан П. «До євреїв в Україні», газета «Персонал плюс», № 45. 2005. 9–15 листопада.
11. Силенко Л. Мага Віра. Львів, 11008 рік Дажбожий.
12. Силенко Л. Мудрість Української Правди. Львів, 11006 рік Дажбожий.
13. Сушинський Б. «Бож — рекс (цар) антов-праукраинцев: вождь межплеменного союза», газета «Одеські вісті». 2007. 21 липня.
14. Українці перемагають сміючись. «Таврія», Сімферополь, 2005.
15. Часопис Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих «Зона». 1992. № 3.

ЗМІСТ

Передмова	3
Замість передмови.....	11
Нотатки сотника «Україна понад усе»	13

[ПРОЗА]

З українським серцем.....	22
Нескорені ми!	114
Слава Україні, або Всі у віртуалі... ..	117
«Я плоха знать по-русаки...».....	121
Повстання нескорених генів.....	125
Слава Україні! Героям слава!.....	148
Слава Україні, або «Ватна тьотка»	151
З недавніх споминів	154
Дві SMS-ки	156
З надією... ..	158
Так воно було	171
Я патріот! Хіба це злочин?	179
Я Українець — і маю розум Переможця!.....	186
Яке сьогодні свято?.....	198
Звичайний Українець	204
Манкурт	228

[МИСЛИВСЬКІ УСМІШКИ]

Український лежень	244
Ні пуху ні пера	250

[СМІХ — ЦЕ ЗБРОЯ]

Свій до свого по своє	260
Гумка-резинка	268
Про себе	273
Ірпінь — місто із власним обличчям.....	287
Список використаних джерел	290

Висловлюю щирі слова подяки Президенту ВГО «Національна
Федерація Самбо України» **Вадиму Ігоровичу Рогачу**
за допомогу в виданні цієї книжки.
Вадим Рогач спадковий аристократ,
нащадок славних київських родів.

Літературно-художнє видання

Сергій | Світогор
Мартинюк | Лелеко

МАЮ ЧЕСТЬ БУТИ **УКРАЇНЦЕМ**

Макетування і верстка
Марія Сукаліна

Формат 60×84/16.
Гарнітура Century Gothic.
Ум.-друк. арк. 17. Обл.-вид. арк. 10,2.
Замовлення № 0514-0450
від 14.05.2020 р.

Виготовлено в друкарні
ТОВ «Видавничий дім «АртЕк»
04050, м. Київ, вул. Юрія Іллєнка, буд. 63
Тел. 099 552 1504
ph-artec@ukr.net
www.book-on-demand.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції —
серія ДК №4779 від 15.10.14 р.